

MIRCEA ELIADE PROZA FANTASTICA
DOMNIȘOARA Christina

PROZĂ FANTASTICĂ DOMNIȘOARA CHRISTINA

SECRETUL DOCTORULUI HONIGBERGER

III

STRADA MINTULEASA...

IV

LES TROIS GRÂCES

LA UMBRA UNUI CRIN

Ediția de față, în cinci volume, tipărită în colaborare cu revista Caiete Critice, restituie pentru prima dată integral și fidel proza fantastică a lui Mișcea Eliade, apărută fragmentar 1936 și 1982.*

MIRCEA ELIADE

DOMNIȘOARA CHRISTINA

Cu un Cuvânt înainte al autorului

Ediție și postfață

de Eugen Simion

EDITURA FUNDAȚIEI CULTURALE ROMANE

BUCUREȘTI. 1991

Redactor : RODICA PANDELE

Coperta seriei : C. GRÎGOPJU Pe copertă : *Mircea Eliade*, portret de G. Tomaziu, 1974

CUVÎNT ÎNAINTE (1)

ISBN 978-95552-0-5

Încă din adolescență mi-a plăcut să scriu nuvele, povestiri și chiar „romane” fantastice. Prima proză literară publicată se intitula *Cum ara descoperit Piatra Filozofală*. Am evocat în altă parte această întâmplare (2). În toamna anului 1921, *Ziarul Științelor Populare* anunțase un concurs printre elevii de liceu : o „compoziție IHarară” cu subiect științific.

M-am apucat să scriu într-o duminică ; aveam toată ziua și noaptea libere în fața mea. Îmi amintesc încă începutul și sfârșitul povestirii : mă aflam în laborator (în acel an eram pasionat de chimie și îmi alcătuisem un mic laborator, în pod) și nu știu datorită cărei împrejurări am adormit — dar, evident cititorul nu știa asta ; nu i-o spuseseam. Apare un personaj ciudat, care mi vorbește despre Piatra Filozofală, mă asigură că nu e o legendă, că Piatra se poate dobîndi dacă cunoști o anumită formulă. Îmi povestește o seamă de operații, cu alchimiști celebri, și mi propune să refacem împreună experiența. Nu mă convinsese, dar am acceptat. Străinul amestecă diverse substanțe într-un creuzet, îl pune la foc, apoi presară un praf și exclamă : *Privește bine acuvi! Privește !...* într-adevăr, substanțele din creuzet se transformau sub ochii mei în aur. Emoționat, fac un gest brusc și răstorn creuzetul, care cade cu zgomot pe podea. În acea clipă mă trezesc. Eram singur în laborator. Dar o clipă am crezut că visul fusese aievea. Pe podea, alături de creuzet, zăcea un bulgăre de aur. De abia când l-am

(1) Acest Cuvânt înainte a prefătat volumul *În curte la Dioris*, București, Cartea Românească, 1981.

(2) *Amintiri, I, Mansarda*, Madrid, 1986, Colecția Destin, pp. 64 și urm.

luat în mină mi-am dat seama că era o bucată de pirită, minereu care, aparent, seamănă cu aurul. Povestirea a câștigat premiul întâi — 100 de lei — și a fost publicată în ultimul număr, din 27 decembrie 1921, al *Ziarului Științelor Populare*. Nu era, de altfel, prima încercare literară. Încă din primăvara aceluia an începusem să scriu o seamă de povestiri fantastice. Îmi aduc vag aminte de subiectele lor. Una din ele începea cam așa : Azi m-am întâlnit cu Dumnezeu pe drum. Voia să-și facă o nuiă. A rupt o ramură și m-a întrebat : „Nu cumva ai un briceag ?...” Dar nu mai știu ce s-a întâmplat după aceea. Personajul unei alte povestiri era un modest funcționar într-un mic oraș de provincie. Incult, aproape agramat, într-o zi simte nevoia de a scrie, și scrie, una după alta, câteva cărți. Apoi duce manuscrisele profesorului de literatură de la liceul din localitate. Profesorul le răsfoiește, citește, ici-colo, cite un paragraf, apoi îl întreabă : Dar ce ți-a venit să transcrii cu mina tot opere celebre : *Viața la țară* a lui Duiliu Zamfirescu, *Madame Bovary*, *Sonata Kreutzer* ? Tînărul se jură că habar n-avea de aceste cărți, că lui nu-i place să citească literatură, că a scris toate aceste caiete fără să înțeleagă ce se întâmplă cu el. Profesorul pare sceptic. îl sfătuiește să mai încerce și altceva : bunăoară o piesă de teatru. După câteva săptămîni, omul se întoarce cu două manuscrise. Erau *Bărbierul din Sevilla* și *Apus de soare...* Tot în acei ani, 1921—1923, am scris, în câteva caiete, *Călătoria celor cinci cărăbuși în țara furnicilor roșii*, un fel de roman de aventuri în care amestecam entomologia (altă pasiune a adolescenței mele), umorul și fantasticul. Ceea ce mă pasiona mai mult scriindu-l era descrierea diverselor lucruri așa cum le vedeau cărăbușii, străbătîndu-le pe îndelete sau zburînd pe deasupra lor. Era, de fapt, o microgeografie imaginară pe care o organizam pe măsură ce o inventam ; descopeream o lume onirică și paradoxală, căci era totodată mai mare și mai mică decît lumea noastră de toate zilele.

Nu mi-aduc aminte dacă am apucat să termin povestirea *Călătoria în țara furnicilor roșii*. Curînd după aceea am început un roman fantastic, plănuit pe dimensiuni ciclopice : *Memoriile unui soldat de plumb*. Am tot scris la cartea aceasta vreo doi ani, în clasa a V-a și a Vi-a, și, cînd am întrerupt-o definitiv, tran-

scrisesem în mai multe caiete acele părți care mi se păuseră mai reușite și le dădusem cîtorva prieteni să le citească. Era un roman de nesăbuite proporții, înglobînd nu numai istoria universală, ci întreaga istorie a Cosmosului, de la începuturile galaxiei noastre la alcătuirea Pămîntului, la originea vieții și la apariția omului.

După cîte îmi aduc aminte, începea cam așa : Un cercetaș (adică, eu) se afla în trenul care suferise groaznică ciocnire de la Valea Largă. În clipa ciocnirii, cercetașul își înfundă speriat capul în sacul lui și, datorită acestui gest instinctiv, n-a fost decît ușor rănit. În sac avea și un soldat de plumb, unul din numeroșii soldați de plumb cu care se jucase copil și pe care-l purta acum, adolescent, ca un fel de *porte-bon-heur*. În clipa aceea nesfîrșită a ciocnirii, cercetașul ascultă, chiar din gura soldatului de plumb, inequizabila lui poveste. Căci fragmente din plumbul din care fusese alcătuit fuseseră martore la cele mai importante evenimente din istoria omenirii : cucerirea Indiei de către arieni, distrugerea Ninivei, moartea Cleopatrei, răstignirea lui Isus, devastarea Romei de către Alaric, fuga lui Mahomed la Medina, primele două cruciade și așa mai departe, pînă în zilele noastre, cînd introduceam și evenimente recente ; bunăoară, bătălia de la Mără-șești. Dar înainte de istorie, plumbul se aflase — sub formă de gaz — în felurite conflagrații cosmice care au dus la alcătuirea sistemului solar și a Pămîntului și își amintea de milioanele de ani fără viață, își amintea de apariția primelor viețuitoare, de luptele între monștrii epocii terțiare și așa, pînă la apariția omului și zămislirea primelor civilizații... Era un fel de frescă ameteitoare, lucrată ca un mozaic, în care voiam să includ tot ce mi se părea că știu, tot ce învățasem, fără a le fi digerat întotdeauna, din lecturile mele dezordonate.

Trebuie însă să adaug că în același timp scriam multe alte lucruri. În primul rînd, o serie de „Convorbiri entomologice” și articole de popularizare pentru *Ziarul Științelor Populare*, precum și impresiile din lungile călătorii pe care le făceam în toată țara cu prietenii mei cercetași. Pe de altă parte, începusem să redactez un foarte amănunțit *Jurnal*, în care notam nu numai lecturile și întâmplările de fiecare zi, ci și discuții cu colegii mei, silindu-mă să reproduc cît mai exact vocabularul fiecăruia. Aceste „documente”, cum le numeam, mi-au fost da mare folos cînd, în ultimii ani de liceu, am început *Romanul adolescentului miop*. Era o întreprindere ambițioasă, căci îmi propusesem să prezint și alte aspecte ale adolescenței decît cele atît de duios evocate de Ionel Teodoreanu. Voiam să scriu

o carte „științific exactă” asupra acestei misterioase perioade de trecere de la copilărie la tinerețe. Eram convins că adolescența constituie o experiență excepțională, ale cărei posibilități creatoare sînt rareori înțelese și încurajate. Și mi se părea că singurul mijloc de a ilustra aceste posibilități era să descriu, cît puteam mai sincer și mai exact, ce ni se întîmpla nouă, în primul rînd mie, dar și prietenilor și colegilor mei.

Astfel cî, la sfîrșitul liceului, înțelesesem că sînt solicitat concomitent de două sau chiar trei „vocații” : pe deoparte de cercetările obiective (de la științele naturale trecusem la orientalism, la istoria religiilor și la filozofie), iar pe de altă parte de imaginația literară : fie proza fantastică, fie literatura epică sau de analiză psihologică, așa cum o practicasem în cîteva nuvele și, mai ales, în *Romanul adolescentului miop*.

Această, i-aș spune, „vocație tripartită” a incitat întreaga mea producție, de la primele cărți din tinerețe pînă în prezent. În cei trei ani petrecuți în India (1928—1931) am publicat multe studii în legătură cu filozofiile și științele indiene și am pregătit teza de doctorat despre yoga (apărută în 1936), dar am scris și un roman pe jumătate autobiografic (*Isabel și apele diavolului*, 1930) și altul mai mult sau mai puțin fantastic, *Lu-viina ce se stinge* (publicat în 1934). După întoarcerea mea în țară și pînă la plecarea la Londra, în primăvara anului 1940, au apărut, alături de lucrările științifice (*Alchimia asiatică, Yoga, Cosmologie și alchimie babiloniană*, revista *Zalmoxis*) și mai multe culegeri de articole (*India, Oceanografie, Fragmentarium* etc), cîteva romane „realiste” (*Maitreyi, întoarcerea din rai, Huliganii, Nuntă în cer*), dar și trei cărți de literatură fantastică (*Domnișoara Clrrisiiv.a, Șarpele, Secretul doctorului Honigberge*).

Evident, cursurile pe care, începînd din 1945, le-am ținut la Ecole des Hautes Etudes (Sorbona) și, după 1958,

la Universitatea din Chicago m-au silit să reduc simțitor activitatea mea literară ; mai ales pentru că hotărîsesem să scriu literatură (ca și *Jurnakil* și, mai Urziu, *Autobiografia*) în limba română. De data aceasta, după încheierea romanului-frescă *Noaptea de Sînziene* (apărut întîi în traducere franceză : *Foret interdite*, Gallimard, 1B55), n-am mai scris decît mici romane și nuvele fantastice (majoritatea reproduse în volumul de față).

Ar fi multe de spus în legătură cu această concentrare, aproape exclusivă, asupra prozei fantastice. În *Jurnal*, ca și în cîteva texte (1), am comentat ceea ce aș îndrăzni să numesc concepția mea despre literatura fantastică. Și care se deosebește, bunăoară, de cea a romancierilor germani, a lui Edgar Allan Poe sau a lui J. L. Borges. Ar fi inutil să încerc a o rezuma aici. Destul gă amintesc că e solidară de concepția mea despre gîn-direa mistică și universurile imagine pe care le fundează, universuri paralele lumii de toate zilele și care se disting în primul rînd printr-o altă experiență a timpului și a spațiului. Ceea ce nu înseamnă, evident, că prozele fantastice pe care le scriu sînt inspirate de cercetările mele de istorie comparată a religiilor, nici că n-ar putea fi înțelese decît de cititorii familiari cu asemenea studii. Nu-mi aduc aminte să fi folosit vreodată documentele mitologice sau semnificația lor simbolică scriind literatură. De fapt, descopeream subiectul romanului sau al nuvelei pe măsură ce scriam. Universurile paralele pe care le dezvăluia povestirea erau rodul imaginației creatoare, nu al erudiției, nici al hermeneuticii pe care o stăpînea istoricul religiilor comparate.

Paris, 23 septembrie 1950

MIRCEA ELIADB

(1) Cel mai elaborat, reprezentînd comunicarea mea la o „decadă” de la Cerizy, din vara 1978, va apare în cursul acestui an.

DOMNIȘOARA CHRISTINA

...it stood

AU beautiful in naked purity,

The perfect semblance of its

bodily frame...

Shelley, *Queen Mab*

vara aceasta sapă-.... turile de la JBal.an.oaia.. E un nume care poate nu vă amintește prea multe lucruri, dar stațiunea protoistorică de, ia BjUânoaia_ are oarecare însemnătate pentru noi, românii. S-a găsit acolo un *Uhes* celebru, un mare bazin ionian. în'care, după cum știți, se aducea carnea la ospețe...

Amintirea acestui *Ickas*, pe care îl ceretase cu de-amă-nuntul, a fost o imagine stenică pentru d-l Nazarie. Cu vervă și cu oarecare melancolie, evocă ospețele de atunci. ' Nu erau ospețe barbare, grotești.

— ...Căci, cum îi spuneam și doamnei, toată cîmpia aceasta a Dunării de Jos, în special aici, în nordul Giurgiului, a cunoscut odinioară, prin veacul V înainte de Christos, o înfloritoare civilizație greco-traco-scitică...

Vorba îi dăduse curaj. Privi din nou, insistent, spre doamna Moscu, dar nu întâlni decît același zîmbet stins,

aceeași față neatentă.

— Bălănoaia, *manian*, îi atrase atenția Sanda, aproape strigînd, pe deasupra mesei. D-l profesor face săpături arheologice la Bălănoaia... ' "

M Nazarie se intimidă din nou auzindu-și numele, trezindu-se brusc obiectul atenției generale. încercă să se apere cu mîna, să scuze mai ales tăria glasului cu care Sanda strigase pe maică-sa. D-na Moscu părea că se deșteaptă dintr-o amorțire împletită cu somn. Dar deșteptarea fusese reală ; pentru cîteva clipe, își recăpăta frăgezimea obrazului,; mîhndria frunții ei pure și netede.

— Bălănoaia, vorbi ea, acolo a avut moșie un străbun de-al nostru.

— Și tanti Christina, spuse repede Simina.

— Și ea, întări cu vioiciune d-na Moscu.

Sanda privi încruntîndu-se către sora cea mică. Dar Simina plecă ochii în farfurie, smerită și cuminte. în bătaia puternică a lămpii, buclele ei negre își pierdeau tăria și luciul, asemenea argintului vechi. „Dar ce frunte calmă, ce obraji de păpușă !” se miră Egor. Nu-ți puteai desprinde ochii de pe chipul ei. Trăsăturile aveau o perfecțiune precoce, o frumusețe înmărmuritoare. JpBgor simți că, alături de el, d-l Nazarie o privește cu o egală încântare.

— Nu sîntem prea vorbăreți astăzi, cînd am rămas singuri, spuse Sanda adresîndu-se mai mult lui Egor.

13

Pictorul înțelese glasul acesta care voia să-l ispitească, necăjindu-l. Se smulse din torpoarea cu care privise pe Simina și voi să înceapă o anecdotă galantă, pe care o spunea întotdeauna cu succes în familii. „Sîntem tăcuți, pentru că sîntem inteligenți : ca amicul meu Jean"... ar fi povestit Egor. Dar d-l Nazarie începu înaintea lui :

— Aveți probabil mulți invitați, toată vara, aici la moșie...

Vorbi cîteva minute în șir, pe nerăsuflăte, parcă i-ar fi fost teamă să se oprească, să nu-l înghită cumva tăcerea. Vorbi despre săpături, despre sărăcia de la Muzeul de Antichități, despre frumusețea acestor cîmpii dunărene. Eger privea cîteodată, pe furiș, spre d-na Moscu. Asculta ca vrăjtită, dar pictorul își dădea prea bine seama că nu aude un cuvînt. Sanda proliță de o pauză a d-lui Nazarie și spuse tare :

— *Marțian*, se răcește friptura...

— Ce lucruri interesante ne spune domnul profesor !

șopti d-na Moscu.

începu apoi să mănînce cu obișnuita ei poftă, cu fruntea puțin plecată deasupra farfuriei, fără să privească pe nimeni.

De altfel, era singura care mânca. Ceilalți abia se atinseseră de friptură. D-l Nazarie, înfometat de drum, nu izbutise să mănânce mai mult de jumătate. Friptura avea un miros greșos de vită. Sanda cheamă cu un gest scurt, de stăpână, jupîneasa care aștepta cuminte lîngă ușa.

— Ți-am spus să nu mai cumperi carne de berbec, vorbi ea cu o ascunsă mînie.

— N-am mai găsit nici o pasere, domnișoară, se apără femeia. Care au fost le-am tăiat ieri și alaltăieri. Care n-au murit... Mai era o gîscă, dar am găsit-o și pe ea moartă, azi-dimineață.

— De ce n-ai cumpărat din sat ? întrebă Sanda mai mînioasă.

— N-a vrut nimeni să-mi vîndă, răspunse prompt jupîneasa. N-a vrut sau n-a avut, adăugă ea cu înțeleș.

Sanda roși, făcu semn femeii să ridice farfuriile. D-na Moscu își terminase friptura.

— Ce frumoase lucruri ne-a spus domnul profesor despre Bălânoaia ! Începu cu un glas puțin cîntat. Afîția idoli în pămînt, atîtea scule de aur...

14

Profesorul se codi.

— Cele de aur se găsesc mai rar, o întrerupse el. Nici n-au prea fost prin acele timpuri. Erau pe aici civilizații țărănești, sate înfloritoare, dar sate. Aurul se afla mai mult în porturile grecești...

— Se găsea și aur, scule de aur vechi, pe vremuri, ■
continuă d-na Moscu.

— Și tanti Christina avea, șopti Simina.

— Tu de unde știi ? o întrebă, certînd-o, Sanda. De ce nu te-astîmperi ? !

— Mama mi-a spus, vorbi Simina dezghețat. Și doica.

— Doica ar trebui să nu-ți mai umple capul cu povești, adăugă Sanda aspră. Crești mare acum, nu mai poți crede în basme și năzbîtii...

Sanda își privi sora cu un foarte ușor zîmbet, disprețuitor și indiferent în același timp. își întoarse apoi ochii spre Egor și-l cîntări cu gravitate ; parcă s-ar fi întrebat dacă crede și el același lucru, dacă poate fi și el tot atît de naiv...

Conversația tînjea din nou. D-l Nazarie se plecă spre Egor.

— Ce minunată idee ați avut să vă întoarceți la aceste cîmpii dunărene, vorbi el. Cred că nimeni n-a încercat încă să picteze asemenea locuri; și se par la început deznădăjduite, pustii, bătute prea mult de soare și apoi îți dai seama de fecunditatea lor înspăimîntătoare, de farmecul lor...

Vorbise cu sinceritate, avîntat. Egor îl privi uluit. I se păruse, în primele minute, un biet savant morocănos și timid. Dar mîinile domnului Nazarie se mișcau cu o grație desăvîrșită ; și cuvintele pe care le spunea aveau o sevă proprie, o prospețime ciudată. Pare că le pronunța altfel, mai adînci, mai pline.

— D-l Pașchievici este un mare artist, dar este în același timp un mare leneș, interveni Sanda. Stă de trei zile cu noi și nici nu și-a deschis paleta...

— Aș putea înțelege în mai multe feluri amicala d-stră observație, spuse galant Egor. Aș putea crede, bunăoară, că sînteți nerăbdătoare să mă vedeți lucrînd, ca să puteți nădăjdui într-o mai repede plecare a mea...

Sanda îi întoarse zîmbetul, încurajîndu-l. Egor înțelese precis toate acele nuanțe de glumă, de grație și capriciu, care trădează nerăbdarea, ispita, chemările. „Sanda

15

este în orice caz superbă", își spu;e el, deși -nu îi înțelegsa deloc purtarea în aceste trei zile.

Cît de mult se deosibea de domnișoara frivolă de la București, care îl ademenea cu atîta curaj și îi strînsese cu atîta bucurie mîna cînd primise să vină la Z, pentru o lună întregă. Poate se teme de ceva, se teme de invitați, se consolase Egor în prima seară.

*

— ...Adevărul este că nu mă simt bun de nimic deocamdată, continuă el întorcînd capul către d-l Nazarie. în nici un caz de pictură. Poate începutul acesta de toamnă, care seamănă mai mult cu un miez de vîră, mă obosește...

•— Eu l-aș scuza mai bine dacă m-ar ruga, spuse Sanda, începînd să rîdă. Am avut trei zile prea zgomotoase, cu prea mulți prietini, asta a fost. De mîine va putea lucra ; am rămas singuri...

Egor începu să se joace cu cuțitul. Trebuia să strîngă ceva rece și tare în mînă, să-și strivească nerăbdarea.

— ...Și eu voi trăi nesimțit, adăugă d-l Nazarie. Mă veți vedea numai aici, între d-stră...

Cu mîna făcu un ocol pripit al mesei. D-na Moscu îi mulțumi, absentă.

— E o mare cinste să vă avem printre noi, începu ea, recăpătîndu-și subit un glas mult mai sigur și mai puternic. Sînteți o mîndrie a științei românești...

Se vedea că îi plac mult cuvintele acestea, pentru că le repetă cu fervoare. Egor privea în jos, strîngînd, mai moale, cuțitul. Pe sub gene, Sanda îi urmărea gesturile. „Cine știe ce crede despre mama”, își spuse, înfuriindu-se deodată.

— Doamnă, întrerupse uluit d-l Nazarie, laudele domniei voastre se adresează fără îndoială învățătorului meu, marele Vasile Pârvan. El a fost într-adevăr o culme, a mîndrie a noastră, un geniu românesc...

Aștepta de mult un asemenea prilej : să vorbească, să spună lucruri depărtate de această masă ciudată, de aceste gazde neînțelese. Vorbi cu însuflețire și evlavie despre Pârvan. De la el a învățat meșteșugul săpăturilor. El, premergătorul, a dovedit că cea mai mare mîndrie a pămîntului românesc e preistoria și protoistoria. Și farmecul săpăturilor, viața de cort, tresărirea în fața fiecărui obiect găsit.

•— ...Un pieptene de fier, un cui, un fragment de oală, continua d-l Nazarie, toate lucrurile acestea sărăcăcioase

16

și neutre, pe care un drumeț nici nu le-ar ridica din țărîr.ă, au pentru noi mai mult farmec decît cea ttiai frumoasă carte și, poate, chiar cea mai frumoasă femeie... Sanda căută ochii lui Egor zîmbind, așteptînd un zîm-bet ironic. Dar pictorul asculta cu respect, cu simpatie.

— Un pieptene de fier îți descopere cîteodată o civilizație, adăugă d-l Nazarie, adresîndu-se din nou către d-na Moscu.

Se opri însă brusc în mijlocul frazei, parcă și-ar fi pierdut răsuflarea. Privea țeapăn către d-na Moscu. îi era teamă să-și închidă ochii. Ar fi înfilnit, poate, o nălucire mai înspăimîntătoare înapoia pleoapelor.

— Cine bea cafea ?! întrebă în acea clipă Sanda, ri-dicîndu-se de la masă cu zgomot.

D-l Nazarie începu să-și simtă nădușeala rece pe umeri, pe piept, de-a lungul brațelor. Ca și cum ar fi pătruns lent într-o zonă umedă și înghețată. „Sînt foarte obosit”, își spuse el, apucîndu-și strîns mîinile una de alta. Se întoarse spre Egor. I se păru destul de neînțeleș gestul lui : zîmbea, cu două degete ridicate în sus, parcă ar fi fost într-o clasă...

— Beți și d-stră, domnule profesor ? îl întrebă Sanda.

— Bucuros, bucuros... răspunse d-l Nazarie. De-abia cînd văzu ceștile cu cafea pe masă, înțelese

ce l-a întrebat Sanda și se liniști pe deplin. Tot atunci mai privi o dată, fără teamă, spre d-na Moscu. Gazda plecase fruntea și și-o rezema în palma dreaptă. Nu mai vorbea nimeni la masă. întîlni însă fața Siminei, întoarcă spre el. îl privea cu multă mirare, cu neîncredere chlr.v. Parcă se trudea să descifreze o taină. Era o preocup.uo adîncă, .nemulțumită, dincolo de

copilărie.

II

D-l Nazarie deschise cu multă băgare de seamă ușa. Găsi pe săliță o lampă cu gaz, cu flacăra scăzută. O desprinse din perete și începu să păsească atent, silindu-se să nu facă zgomot. Podelele de lemn, vopsite vișiniu,' trosneau totuși, chiar și acolo unde erau acoperite cu covoare.

17

„Ce Dumnezeu neau dat camere atât de depărtate !” își spuse, puțin enervat, d-l Nazarie. Nu-i era frică, dar avea mult de umblat pînă la camera lui Egor ; trebuia să treacă prin fața multor uși, fără să știe dacă se află cineva în cameră, dacă deranjează pe cineva. Pe de altă parte camerele acelea — dacă ar fi fost într-adevăr goale — ar fi dat un aer pustiu coridorului; lucru la care d-l Nazarie nici nu voi să se gîndească.

Odaia lui Egor se afla tocmai la capăt. Ciocăni de cîteva ori, cu bucurie.

— Nădăjduiesc că nu te deranjez prea mult, spuse deschizînd ușa. Nu mi-e deloc somn...

— Nici mie, răspuse Egor, ridicîndu-se de pe canapea.

Era o odaie mare, spațioasă, cu un balcon care se deschidea în parc. Patul, de lemn vechi, era așezat într-un colț. Un dulap, un lavoar, o canapea, un birou elegant, două scaune și un *chaise-longue* alcătuiau restul mobilei. Odaia era totuși atât de mare, încît părea simplu mobilată.

Obiectele se aflau prea depărtate unele de altele. Te puteai mișca în voie.

— îmi face o deosebită plăcere, adăugă Egor. Mă întrebam cu ce să-mi omor insomnia. Nu prea mi-am adus cărți. Credeam că am să lucrez mult ziua...

își lăsa gîndul nespus : „credeam, mai ales, că serile le voi putea petrece cu Sanda”...

— E prima noapte cînd mă urc atât de devreme în camera mea, continuă Egor. Pînă acum, rămîneam tîrziu de tot în parc ; erau mulți invitați, mult tineret. Dar cred că o oboseau prea mult pe d-na Moscu... D-voastră nu fumați ? întrebă îndreptîndu-se cu tabachera deschisă spre d-l Nazarie.

— Mulțumesc, nu. Dar voiam să te întreb, toate camerele astea de lîngă noi sînt nelocuite ?

— Așa cred, răspuse zîmbind Egor. Aici au stat musafirii ; un etaj întreg pentru musafiri. Și jos cred că tot goale sînt camerele. D-na Moscu locuiește în cealaltă parte a casei, cu domnișoarele...

Eămase pe gînduri. își aprinsese țigara și se așeză pe scaun în fața profesorului. Tăcură amîndoi.

— Splendidă noapte ! spuse tîrziu d-l Nazarie, ridicînd fruntea spre balcon.

Din întunec se desprindeau acum contururi mari, încă nesigure, de arbori. Egor întoarse și el capul. într-adevăr,

18

splendidă noapte. Dar să spui „noapte bună” oaspeților de la 9 jumătate și să te retragi o dată cu mama, ca o fetiță cuminte...

— Dacă stai mult timp nemișcat, adăugă d-l Nazarie, și aspiri lent, fără să te grăbești, simți Dunărea... Eu o simt...

— Trebuie să fie totuși foarte departe, spuse Egor.

— Vreo treizeci de kilometri. Poate mai puțin. Dar e aceeași noapte, asta o simți repede...

D-l Nazarie se ridică și se apropie de balcon. Nu, n-are să fie lună decît peste cîteva zile, își dete seama îndată

ce se lovi de întunec.

— Este și același văzduh, adăugă el răsturnîndu-și încet capul și sorbind aerul cu toată gura.

D-ta n-ai stat pe lângă Dunăre pesemne. Altminteri, rareori se-ntîmplă să-ți scape mireasma aceasta. Eu simt Dunărea și pe Bărăgan.

Celălalt începu să rîdă.

— Nu e prea mult spus, pe Bărăgan ?!

— Nu, nu, explică d-l Nazarie. Căci nu e un miros de apă, nu e un văzduh umed. E mai mult un miros lînced, care aduce cu lutul și cu unele plante cu scaieți...

— E destul de vag, îl întrerupse Egor zîmbind.

— Dar îl recunoști repede, oriunde te-ai afla, continuă d-l Nazarie. Uneori ți se pare că au putrezit foarte departe păduri întregi, ca să-ți poată aduce vîntul un asemenea miros complex și elementar totodată. Odinioară erau păduri pe aproape. Era Teleormanul.

— Și parcul acesta pare a fi bătrîn, spuse Egor întinzînd brațul peste balcon.

D-l Nazarie îl privi blînd, fără să-și poată ascunde un zîmbet disprețuitor.

— Tot ce vezi d-ta aici, vorbi el, n-are mai mult de o sută de ani. Salcîmi... Arbore de om sărac. Dacă vezi pe ici, pe colo, cîte un ulm.

începu să vorbească pasionat despre păduri și arbori. — Să nu te miri, spuse deodată, întrerupîndu-și discursul și punîndu-și mîna pe umărul lui Egor. A trebuit să învâț toate acestea de la oameni, din cărți, de la învățați, cum s-a putut. Pentru săpături, se-nțelege ; trebuia să știu pînă în ce loc se puteau așeza oamenii mei, sciții, geții și cei care-au mai fost...

— Pe aici probabil nu prea se găsesc urme, spuse Egor, încercînd să abată discuția către preistorie.

19

— S-ar putea găsi și pe aici, vorbi modest d-l Nazarie. Pe undeva tot au fost drumuri, chiar și sate în marginea pădurilor. Prin apropierea văilor, mai ales... Dar, oricum, locurile unde au fost păduri sute de ani de-a*rîn-dul sînt locuri vrăjite. Asta e adevărat...

Se opri și începu să soarbă iar aerul, plecîndu-și încet întreg trupul peste balcon, în noapte.

— Ce bucurie îmi face de cîte ori recunosc Dunărea, chiar prin locurile acestea, continuă el cu un glas mai scăzut. E o altă vrajă, o vrajă ușor da primit, care nu te sperie. Oamenii de lângă fluvii sînt și mai înțelepți, și mai curajoși ; aventura a plecat și de aici, nu numai de pe țărmul mărilor... Dar, vezi d-ta, pădurea te sperie, te înnebunește...-

Egor începu să rîdă. Făcu un pas în odaie. Lumina lămpii.îi cuprinse din nou întreaga figură.

— Firește, nu e greu de înțeles, continuă d-l Nazarie. Pădurea te sperie chiar pe d-ta, care ești tînăr luminat, fără superstiții. E o groază de care nu scapă nimeni. Prea multe vieți vegetale și prea seamănă mult ai*borii bătrîni cu oamenii, cu trupuri omenești mai ales...

— Să nu crezi că m-am depărtat de fereastră pentru că mi-a fost frică, spuse Egor. M-am depărtat pentru că voiam să-mi aprind o țigară. Acum viu din nou lângă d-ta...

— Nu e nevoie. Te cred. Nu-ți poate fi frică chiar de un parc de salcîmi, spuse d-l Nazarie întorcîndu-se în cameră și așzîndu-se pe canapea. Dar ce ți-am spus eu e adevărat. Dacă n-ar fi fost Dunărea, oamenii din părțile acestea ar fi înnebunit. Oamenii de acum două-trei mii de

ani, se-nțelege...

Egor îl privea eu multă mirare. „E din ce în ce mai interesant profesorul. încă două ceasuri, și-mi va recita poezii cu capete de morți” „.

— Uitam să te întreb, începu din nou d-l Nazarie.

Cunoști de mult pe gazda noastră ?

— Cunosc numai pe duđuia Sanda și încă nu prea de mult, de vreo doi ani. Avem cîțiva prieteni comuni. Pe d-na Moscu am cunoscut-o numai cînd am venit aici, acum cîteva zile.

— Mi se pare foarte obosită, sp\('e d-l Nazarie. Egor clătină din cap. Era totuși amuzantă seriozitatea ca care vorbea profesorul ; parcă i-ar fi comunicat o taină, o observație pe care numai el ar fi putut-o face. „îmi

;**0**
spune asta tocmai mie, care mă trudes de atâtea zile să-i memorez zîmbetul..."

— Eu am căzut aici oarecum din întâmplare, adăugă d-l Nazarie. Am fost invitat prin prefect ; pare a fi un prieten vechi al familiei. Dar am început să mă simt prost; oare nu-i deranjăm noi ? ! Am impresia că d-na Moscu e destul de bolnavă...

Egor vorbi ca și cum s-ar fi scuzat : nici el n-a voit să rămînă mai mult, dîndu-și seama din prima zi cît de obosită e gazda. Dar ceilalți musafiri nu păreau prea impresionați de slăbiciunea d-nei Moscu. Poate o cunoșteau mai demult și se obișnuiseră cu ea. Sau poate nici boala nu e atît de gravă ; cîteodată, mai ales dimineața, d-na Moscu urmărește cu vioiciune orice discuție.

— Parcă puterile ei se duc o dată cu ale soarelui, adăugă Egor cu oarecare solemnitate, după o scurtă pau* ză. Seara e foarte obosită ; uneori cade într-o letargia cu atît mai stranie, cu cît își păstrează același zîmbet și chiar aceeași mască.

D-l Nazarie vedea foarte clar ochii ei larg deschiși, cu pupilele reci, inteligente ; vedea de asemenea zîmbetul care îi lumina toată fața și care te putea păcăli atît de bine. Nu, pictorul se înșală vorbind de masca d-nei Moscu; nu e o mască, e o figură vie, concentrată, foarte atentă chiar; în orice caz, zîmbetul o face prezentă, ca și cum te-ar asculta cu toată ființa, ar fi vrăjîtă de cuvintele pe care le roștești. La început, o asemenea atenție aproape te intimidează, te face să roșești. Îți dai însă repede ssama că n-a ascultat nimic, că poate nici nu ți-a auzit cuvintele. Ți-a urmărit tot timpul gesturile, buzele ți le-a văzut vorbind și știe cînd să te întrerupă.

— Asta e extraordinar ! spuse d-l Nazarie continuîndu-și gîndul. Știe cînd să te întrerupă, cînd să-ți spună cîte un cuvînt, ca să-ți amintească de ea, să nu te turbure din cale-afară tăcerea ei...

Egor îl asculta cu mai multă mirare ca la început. încă nu se obișnuise să-l socotească prea inteligent și cu atît mai puțin sensibil. „Are virtuți de artist, își spuse. Și cu toate acestea e atît de timid, atît de necioplit"...

— Nu cumva exagerăm puțin ? întrebă el, ridicîndu-se de pe scaun și începînd si se plimbe prin odaie. Poate că nu e dedt o extenuare cronică, dacă există cumva un asemenea termen.

21

to
SB'3

•12.3
o n- P
' Pc fD 3
a*
co fD

3"!
|

g
PJ
fD N fD -, „ —
3 fi) ™ t;
■ m

• **8 g* 2,**
P r+-
5-' ro a. £

ro
en 0-1
. : 3

P 8

3-+

o

p
co

da

.gf

,7 3' 2-»

■ S^{ro} 5.

o .-o

p
co fD

5' ' 8

i-s

* p

3

+ o **5'**

^h m o (0

n^m £ V

13

.. o

p o

o p

P. ti

3

12 3

. E.3

- " ■ 8 3

a'

V- 2 s s

m

S ;SP£4

âs-pEi'g"

cn T3 ., CDP P

o

fD

er

Si. o o 3

o_

i

_____*

re o

3

o

- 3 p

r- TM fD tn 13

o P o rr-t o

o fD firt

BVS K

p o • r P

fi. o

o

era

5

3

3 -ff. S'

fD - v4

.13.

n e?

o o G

o P

-- ij P'

• O fD

3 c o

cn 3

{a ")1.ro

?3a

' 3 re.H

O P

ro To o

3 fi) " pe

'- o

!. pTi '- .7"/ o o O g

i re ib

ai -fo

p sa . o

c

P P

. to

8'

fD fD

P P

cn

i fi)

■22. 3 £-P

2ff£§

p o o

SS- 3

ÎL S O ' B' O CO.

r: e-t

3co_re

ro te

• o -il 3.

" «•8§

P p-

-i ti* re 3

e.?a

ed -

re £3. P

Îs

3 i

- ° B 3 p 3 p-cn 2-O

3 i"1 S U "

co

€"3 8*S 5P‡

3 p

*re

3 m g cm

3 ef. 3 P p'

P o 3'CTQ cn ►-j ‡, UH3 m re

i re g- n 3 _ o

'S'S o a- oi f

2 | 3 « •»

Ss

2

p 1) re -s o re P

p: o

p g

*:

p i 3. s" a s.

g a.

P re

33.P re -. o P w fa,

« -3-P co

" fi. , O

S o P

te o

culte mai bine unul pe altul. La București, nu te ascultă nimeni"

— Pe asta să-l bei țSrr graba, domnule profesor,* glumi Egor.

Avea poftă de vorbă, de mărturisiri.

— Am uitat să te întreb cum faci descoperirile arheologice, spuse el.

— Simplu, începu profesorul, foarte simplu...

Dar se opri, sugrumat. Se priviră o clipă în ochi, adânc, fiecare încercând să înțeleagă dacă și celălalt a simțit același lucru, același început de groază și apoi apucară aproape deodată paharele cu coniac și le sorbiră dintr-o înghițitură. Profesorul nu-și mai strivi fața în palme. Dimpotrivă, de data aceasta alcoolul îi făcuse bine. Nu cuteză totuși să-l întrebe pe Egor ; ghicise din privirile lui că avusese aceeași penibilă impresie, aceeași dezgustătoare groază. Să simți cum cineva se apropie de tine și se •pregătește să te asculte, cineva pe care nu-l vezi, dar a cărui prezență o simți în bătaia sîngelui și o recunoști în sclipirea ochilor vecinului tău...

Amîndoi se pregătiră să vorbească despre altceva. Egor căută repede un subiect, un pretext. Ceva foarte departe de camera aceasta, de ceasul de față. Cîteva clipe, mintea nu putea descoperi nimic. Înțepenise. Și nici măcar nu îi era frică. *Atunci*, simțise ceva care nu se putea asemăna cu nimic. Un dezgust monstruos, amestecat cu groază. Cîteva clipe numai. A fost destul să pună mîna pe pahar și să golească deodată un deget de coniac pentru ca totul să se limpezească.

— Ați fost vreodată la Marsilia ? întreba el brusc, apucînd sticla și turnînd din nou în pahare.

— Am fost, cam demult, răspunse repede profesorul, imediat după război. Lucrurile s-au mai schimbat de atunci...

— Este acolo un bar, chiar lîngă hotelul Savoy, continuă volubil Egor, îi spune L'etoile marine. Îmi aduc foarte bine aminte, așa îi spune. Acolo e obiceiul că, dacă îți place coniacul, să începi 3ă cînti...

— Excelentă idee ! spuse profesorul. Dar eu n-am voce...

Egor îl privi cu dispreț : „li e frică să cînte, îi e rușine." Duse paharul la nări și îl mirosi cu putere. Sorbi o înghițitură, apoi își aplecă puțin capul pe spate și începu, tărăgănat:

24

Les viellles de notre pys Ne iont pas vieilles morose, 'Elle pcrlent äes bcmnets roșea,.' :*

in

Domnul Nazarie auzi cîteva bătăi în ușă și se hotărî să se trezească de-a binelea. De o jumătate de ceas se lupta cu somnul. Deschidea ochii, simțea înviorarea dimineții, lumina crudă din odaie, apoi adormea iar. Un somn ușor, întrerupt, dar cu atît mai balsamic. Parcă ar fi prelungit o beatitudine pe care anevoie ar mai fi putut-o redobîndi. Cu cît rezistența era mai tenace, cu atît alunecarea în somn era mai balsamică. încă o clipă, încă una... Parcă în adincul somnului stăruia neconținut vie certitudinea că fericirea aceasta e efemeră, că în curînd se va desprinde din acea dulce plutire și va fi zvîrlit întreg în lumina de afară. Bătăile în ușă îl treziră într-adevăr definitiv..

— Săru' mîna !...

O femeie aproape bătrîna intră în odaie cu laptele.

— E tîrziu, cred că e foarte tîrziu, spuse d-l Nazarie. Femeia zîmbi și-i ocoli privirile.

Domnul Nazarie își frecă fruntea, li dorea puțin capul și își simți gura amară. îl cuprinse deodată părerea de rău că întîrziase atîta în pat. Beatitudinea din care se dezlipise atît de greu i se păru acum dezgustătoare. Se simțea, în același timp, obosit, trist, deznădăjduit, fără nici un motiv ; cum se simțea întotdeauna cînd e deștepta înția oară într-o odaie streină. Un mare și

neînțeles gol lăuntric ; zădărnicia zădărniciilor... Dar își aduse aminte de paharele cu coniac pe care le băuse noaptea, și furia împotriva lui însuși crescuse. Așa, să bei fără nici un sens, să-ți macini timpul cu un pierde-vară...

— Dacă vrei apă caldă, conașuie, spuse femeia.

Nu, în nici un caz apă caldă. Domnul Nazarie simțea nevoia să se pedepsească într-un fel, să se chinuie. Cu ce plăcere se va spăla pe corp cu apa aceea rece...!

Femeia închise ușa și d-l Nazarie sări din pat cu zgomot. Amețeala și ușoara durere de cap stăruiau. Își umplu

as

ligheanul cu apă rece și începu să se spele. Întîmplările de astă-noapte ieșeau la iveală una câte una. Ii venea să rîdă. Ce imbecile năluciri, ce frică fără rost ! E suficient să privești puțin în jurul tău, lumina asta, răcoarea asta de toamnă, laptele ăsta fierbinte, cu aburi curați și blînzi, ca să-ți dai seama de nevrednicia tuturor închipuirilor. „Și nici măcar n-am învățat să fumez, își spuse d-l Nazarie în oarecare ironie,” îmbrăcîndu-se. Se așeză apoi la masă și sorbi ceașca cu lapte pînă în fund, fără să se atingă de dulceață și de unt. Rupse un colț de pîine prăjită și se pregăti să-și termine toaleta, ronțîind. „Masa de aseară n-a fost faimoasă, își aminti el. Dacă nu m-aș fi intoxicat cu coniac, aș fi avut azi o foame de lup. Masa n-a fost faimoasă și asta au observat toți. Friptura mirosea a oaie, zarzavatul era opărit. Noroc de mămăliga cu brînză și smîntînă. Zîmbi privindu-se în oglindă. Am uitat să mă rad. Poate de aceea m-a întrebat de apa caldă. Acum e prea tîrziu, am să mă rad tot atît de bine și cu apă rece...” Fără grabă, își scoase din valiză aparatul de ras și începu să se săpunească. O melodie tristă, lentă îi coborî încet din amintire. Cîteva clipe, cîntecul pluti inform, zbătîndu-se, pierzîndu-se și înfiripîndu-se din nou :

Les vieilles de notre pays...

„Asta cînta Egor azi-noapte,” își aminti el cu plăcere, își aminti și împrejurarea care îl făcuse pe pictor să cînte. „Simțise și el același lucru,” își spuse d-l Nazarie zîmbind. Cu ce ușurință zîmbea acum, cît de depărtată și de ridicolă i se părea acum scena de azi-noapte. Se săpunea cu mai multă voie bună. „Și cu toate acestea, mi s-a părut că m-ascultă cineva. Îmi aduc foarte bine aminte. Și la masă... Atunci a fost ceva mai grav, într-adevăr a fost ceva mai grav.” Dar e atîta lumină în odaie, atîta certitudine în pereții albi, în fragmentul de cer clar pe care îl vede în oglindă, în mirosul de săpun pe care îl simte învăluindu-i fața...

D-l Nazarie își fixează lama cu atenție ; fiecare gest îi face plăcere, fiecare lucru pe care îl apucă în mîna. Începe să se radă frumos, privindu-se în oglindă, micșorîndu-și gura și încercînd să facă l.ierul acesta cu grație, nu cumva buzele rotunjite prea brutal să strice simetria feței. .._--•

26

D-l Nazarie își petrecu dimineața plimbîndu-se la în-tîmplare peste cîmpuri. Gîndurile nu-i erau deloc la preistorie. De altfel, nimic nu-l făcea să nădăjduiască vreă săpătură cu noroc în aceste șesuri prea întinse, prea monotone. În partea de miazănoapte a conacului, spre sat, începeau movilele, dar d-l Nazarie apucase voit în direcția potrivnică. Era încă atîta de frumos pe aici înaintea arăturilor de toamnă. Nici un nor, nici o umbră pe tot cuprinsul și totuși soarele nu era obositor, paseri necunoscute se avîntau în văzduh, se auzeau cosași și greieri. O imensă liniște, vie, neîncremenită. Chiar pasul omului se topea în masa aceea muzicală de sunete mici care alcătuiau laolaltă liniștea și singurătatea cîmpiei. „Glorioasa cîmpie munteană, sublinie d-l Nazarie. Încă două-trei săptămîni și vacanța e definitiv încheiată. Bucureștii, examenele studenților, cabinetul de lucru. Cel puțin dacă am izbuti să sfîrșim cu bine la Bălănoaia”...

Se întoarse la conac cu puține minute înainte de ora mesei. Intîlni pe Simina, plimbîndu-se singură prin parc.

— Bună dimineața, duduie ! îi spuse el cordial.

— Bună dimineața, domnule profesor, răspunse fetița zîmbind. Ați dormit bine?... Are să vă întrebe și mama

același lucru, dar voiam să vă întreb întîi eu... v— i Zîmbetul i se transformă pe nesimțite într-un rîs scurt,

tăcut. Profesorul nu-și putea lua ochii de pe figura ei neasemuit de frumoasă. Parcă ar fi fost o păpușă ; o frumusețe atîta de perfectă, îneît părea artificială. Chiar și dinții erau prea strălucitori, părul prea negru, buzele prea roșii!

— Am dormit admirabil, duduie, spuse d-l Nazarie apropiindu-se de ea și încercînd să-i treacă mîna prin bucle.

E într-adevăr un copil-minune. Dar, ajuns cu palma deasupra capului fetei, îi fu deodată teamă s-o mîngîie. Îl intimida zîmbetul ei. Își retrase mîna cu sîngăcie. Simina nu mai e un copil ; nouă ani, așa i-au spus aseară, dar cîtă feminitate în mersul ei, cîte farmece în gesturile ei mici și rotunde.

27

— Nu l-ați ținut pe d-l Egor de la lucru azi-aoapte ? întrebă șiret Siraiiii, încrețindu-și foarte ușor fruntea.

Domnul Nazarie nu încercă să-și ascundă mirarea. Dimpotrivă, se bucura că are un prilej să laude, fetița, să se arate păcălit de șiretenia ei și astfel să se împrietenească mai bine.

— Dar de unde știi mata c-am fost la d-l Egor azi-noapte ? întrebă el.

. — Mi-am închipuit I

începu să rîdă. Profesorul rămăsese în fața ei, înalt, stînjnit. Smirna se reculese repede.

— întotdeauna cînd se întîlnesc doi musafiri, spuse ea, se adună într-o cameră. Și camera domnului Egor a cea mai frumoasă. Acolo vin de obicei musafirii...

Nu-și spusese gîndul întreg. își reluă zîmbetul ei de copil victorios și se apropie un pas de d-l Nazarie.

— Dar eu cred că nu e bine, adăugă în șoaptă. D-l Egor lucrează. Ar trebui lăsat singur noaptea...

Cu ultimul cuvînt spus, fața își pierduse zîmbetul Era severă, rece, poruncitoare. D-l Nazarie se simțea mai intimidat acum.

— Firește, firește, bîlbîi el. S-a întîmplat o dată, asta n-are să se mai întîmple de aici înainte...

Simina îl privi o clipă în ochi, prea fix, aproape obraznic, apoi, fără să mai adauge vreun cuvînt, își smuci trupul tot de lîngă profesor și se-ndreptă către parc.

„Probabil că știe ceva despre care eu nu știu nimic, gîndi domnul Nazarie. Nu cumva se pregătește un complot împotriva lui Egor ? întîlniri noaptea, în parc, plimbări sentimentale — așa încep de obicei... Simina e, fără îndoială, confidentă."

D-l Nazarie intră în odaie să-și spele mîinile înainte de masă. „Dar e destul de stupid să lași o fetiță să înțeleagă asemenea lucruri își continuă el gîndul. Un copil atît de sensibil ca Simina..."

Coborî grăbit și se îndreptă de-a dreptul spre sufragerie. Auzise clopotul. Fusese de altfel informat de acest

23

T

obicei al casei : cinci rainute după sunarea clopotului masa se servește,- cu orice număr de persoane. în sufragerie erau adunați toți, afară de Simina.

— Cum a dormit d-l profesor ? întrebă doamna Moscu. Parcă nu arăta atît de obosită în dimineața aceasta.

Era îmbrăcată într-o rochie fumurie, cu guler roz-pal. Părea într-adevăr mai tînără, mai înviorată.

Brațele goale se avîntau acum cu mai multă grație, încîinîndu-se arcuit, fragede.

— Ați dormit într-adevăr bine ? întrebă și Sanda, trudindu-se să-și ascundă mirarea.

jupîneasa se oprise lîngă ușă, ascultînd. Privea în jos, cu mîinile la spate, ca și cum ar fi așteptat un prdin, dai' ' asculta și ea cu o egală curiozitate.

— Am dormit cît se poate de bine, răspunse d-l Nazarie. La început ra-am temut de o insomnie, dar domnul Pașchievici a fost atît de drăguț...

Se întoarse cu fața spre el. Egor zîmbea, jucîndu-se cu cuțitașul de tăiat pîinea. „Așadar, a povestit tot, gîndi d-l Nazarie. A povestit probabil cum ne-am îndopat cu alcool amîndoi și poate alte lucruri hazlii despre mine..."

— Cred că v-a spus domnul Pașchievici... adăugă el.

— Nu prea aveam ce să spun, îi întrerupse Egor. D-l Nazarie își dete de-abia acum seama că Egor n-ar

fi putut povesti cu de-amănuntul întîmplările din noaptea trecută. I-ar fi fost rușine de el. Fără îndoială că acum i se par ridicole nălucirile de azi-noapte, dar tot nu trebuiesc povestite altora. Îl privi în ochi.

Egor părea că nu înțelege nimic, că nu-și amintește nimic. „îi e rușine, gîndi d-l Nazarie ; cum mi-a fost și mie."

Simina intră de-abia atunci în sufragerie. Se grăbi să se așeze pe scaunul din dreapta d-nei Moscu, după ce mai întâi privi circular pe toți.

— Unde ai fost, domnișoară? o întrebă Egor.

— Am vrut să văd dacă au venit scrisori... Sanda începu să zîmbească. Ar fi trebuit totuși să-i facă observații. Evident, nu în fața musafirilor, dai* ar trebui să o certe într-o zi pentru toate minciunile fără rost pe care le spune...

29

Ridică ochii din farfurie, puțin speriată. Cineva mânca cu atîta poftă, încît zgomotul fălcilor stăpînea, întreaga încăpere. Parcă se făcuse deodată o tăcere nefirească în sufragerie și nu se auzea decît zbaterea fălcilor. Mînca d-na Moscu. Sanda se îngălbeni. De foarte multe ori d-na Moscu își uita complet de sine în timpul meselor și mânca cu poftă, dar niciodată nu atinsese o asemenea voracitate. Nu mai vorbea nimeni. Ascultau cu toții, stingheriți.

— Mama» .' o-strigă Sanda.

D-na Moscu continua să mănînce, cu bărbia aproape rezemată de piept. Sanda se aplecă peste masă și o mai strigă încă o dată, fără rezultat. „Are să i se facă rău !” își spuse, îngrozită. Egor se prefăcu că nu observă nimic. D-l Nazarie privea înspăimîntat, cu coada ochiului. Numai Simina părea liniștită, ca și cum nimic nu s-ar fi în-tîmplat nefiresc.

își așeză mîna pe brațul d-nei Moscu ușor, și îi spuse :

— Am visat azi-noapte pe tanti Christina, mamă [D-na Moscu se opri din mestecat, surprinsă.

— Știi că și eu o visez de cîteva nopți întruna ? Ce vise ciudate !...

Așeză cuțitul și furculița corect, pe marginea farfuriei și se întoarse spre musafiri. Domnul Nazarie tresări cînd presimți gestul; se temea să privească o față care se deșteptase chiar atunci din inconștiență (căci altfel nu-și putea explica barbaria cu care mesteca, puține minute înainte, d-na Moscu). Avu totuși o adevărată surpriză întîlnind o figură liniștită și inteligentă. Fără îndoială că d-na Moscu nici nu-și mai amintea — dacă întîmplător își dăduse seama — de scena penibilă de adineauri.

— D-stră o să zîmbiți, d-le profesor, vorbi ea, dar vă. mărturisesc că visele sînt lumea mea cea de a doua.

— Nu zîmbesc deloc, scumpă doamnă, se grăbi să spună domnul Nazarie.

— Mama înțelege însă altceva prin această a doua lume, interveni Sanda, fericită că se trecuse atît de **ușor**

30

peste un incident penibil. Altceva, în orice caz, decît spune înțelesul cuvintelor.

— M-ar interesa foarte mult să știu, vorbi d-l Nazarie. Lucrurile acestea sînt întotdeauna fascinante.

D-na Moscu aprobă, clătînînd capul cu fervoare.

— Vom sta o dată de vorbă, șopti ea. Dar nu acum,

ti; 4. firește. Se întoarse repede spre Simina. Cum ai visat-o, Simina ?

— A venit la mine la pat și mi-a spus : „Numai tu mă iubești, Simino !” Era îmbrăcată cu rochia roz, cu umbreluță...

— Așa vine ea întotdeauna, vorbi d-na Moscu emoționată.

— Spunea de Sanda, adăugă Simina, „Sanda începe să mă uite. E domnișoară mare acum.” Așa mi-a spus. Și mi s-a părut că plînge. Mi-a cerut mîna să mi-o sărute.

— Așa face ea, spuse d-na Moscu. Îți cere mîna sau brațul să ți-l sărute.

Toți ascultaseră tăcuți. Sanda zîmbea batjocoritoare, privind pe furiș spre soru-sa. „Ar trebui s-o dezvăț o dată de obiceiul ăsta prost”, își spuse. Apoi izbucni brusc :

— De ce minți, Simina?! Sînt sigură că n-ai visat pe nimeni, cu atît mai puțin pe tanti Christina.

— Nu mint, vorbi calm Simina. Așa mi-a spus. Îmi aduc foarte bine aminte ce mi-a spus despre tine : „Sanda începe să mă uite”. M-am uitat în ochii ei atunci și mi s-a părut că

plînge...

— Minți ! repetă, mai. tare, Sanda. N-ai visat nimic ! Simina o privi surprinsă, drept în ochi, după obiceiul

ei. Apoi gura severă i se rotunji într-un zîmbet ironic.

— Poate că n-am visat, spuse ea încet, și se întoarse spre maică-sa.

Sanda își mușcă buzele. S-a făcut și obraznică, nu se mai teme nici de musafiri. îl văzu atunci, parcă pentru prima dată, pe Egor și un val fierbinte de dragoste o pătrunse. Ce bine că nu e singură, că e alături de cineva care ar putea-o iubi, ar putea-o ajuta.

31

TKT»

teama

cci

unei lupe.

teama - cci

unei lupe.

odată densitatea neii

Christma, vorba

al Christinei; 1

încercă

sâ rupă tăcere țească așa, cu Amun

pede, ca sa

w eL

re.

edjJaJni, spuse _

Moscu

ă

. ic Continuă,

t

n

vi

întuL

■ , interveni aici, inter

iere.

S;

li 3

EgOr începutu

Z

nifcative 32

dei și întîlni aceleași priviri preocupate, irizate, alergînd de la d-na Moscu la Simina. Parcă s-ar fi temut să nu

se adauge ceva.

— Să luăm cafeaua pe verandă, spuse brusc Sanda, ridicîndu-se de la masă.

— Nu mă îndoiesc că a fost o lovitură grea, crezu de cuviință d-l Nazarie să consoleze pe gazdă.

Dar d-na Moscu dăduse din cap foarte afectuos, parcă i s-ar fi adresat o foarte comună mulțumire, așa cum obișnuiesc toți musafirii să rostească ridicîndu-se de la masă.

Cafeaua se servi pe verandă.începea o după-amlază sticloasă de septembrie ; cerul era

neverosimil de albastru și arborii părea că au crescut nemișcați de la începutul lumii. "T

„Aș putea încerca acum", își spuse Egor. într-adevăr, trecînd prin sufragerie, simțise foarte

aproape de el coapsa Sandei, li luase atunci brațul, prietenește, și fata se supusese tremurînd.

Străbătuse pînă la el emoția și așteptarea bine cunoscută. Trupul fetei se alăturase de al lui

citeva clipe, apoi se despărțise brusc — și în acest gest de spaimă Egor întrevăzu cele mai

sigure nădejdi. Dar trebuia sa încerce mai mult, să-i vorbească. Se apropie de ea, cu ceașca de cafea în mână.

— Ce faci în după-amiaza aceasta, duodie Sanda ?..
întrebă el.

— Îți voi cere voie să te însoțesc în parc, să te văd
pictînd, spuse fata zîmbind.

Egor începu să rîdă. Se pregătea să-i răspundă în glumă, dar întîlni alături obrazul sever al Siminei. Fetița îl privea atent, parcă s-ar fi trudit să înțeleagă ceva care se întîmplă fără știrea ei.

— D-le Egor, se auzi atunci glasul d-nei Moscu, d-ta ai văzut portretul Christinei ? Mi s-a spus că e cea mai bună operă a lui Mirea.

— Dacă Mirea poate avea opere bune... adăugă ironic pictorul.

33

— De ce vorbești așa înainte de a-l fi văzut ? îl întrebă nervos Sanda. Sînt sigură că are să-ți placă.»

Egor nu înțelese asprimea glasului ei. Rămăsese cu ceașca cu cafea în mână, între cel două surori.

Nu știa ce-ar mai putea răspunde. „Am făcut o gafă, își spuse el. Cînd vrei să cucerești o fată de boier, nu trebuie să fii intransigent în artă. Criteriile estetice nu sînt întotdeauna cele mai bune"...

— Orice pictor mediocru poate face o capodoperă dacă se poate uita o clipă pe sine, rosti sentențios d-l Nazarie.

— Mirea a fost un pictor foarte mare, vorbi d-na Moscu. Mirea a fost o culme a artei românești. Țara se poate mîndri cu el...

D-l Nazarie roși, stînjinit. Mai ales că d-na Moscu se sculase brusc și-i invitase pe toți, cu un gest înfrînt, să vadă tabloul. Nici Sanda, nici Simina nu erau mai calme. „Tot ce se atinge de domnișoara Christina le este într-adevăr sacru, își spuse Egor. În fond, nu e un sentiment mediocru ăsta. Să iubești și să sfințești o moartă, chiar în icoanele ei cele mai triviale". își aduse aminte de *Daphne Adeane*. „Am să-i vorbesc de ea Sandei, își propuse el reconfortat. E un lucru frumos ce face Sanda ; dragostea și orgoliul ei pentru mătușa Christina e un lucru splendid." Chiar și pe mica Simina o scuza acum, în gînd, Egor. Sînt niște făpturi de elită, prea sensibile. M-am purtat ca un dobitoc.

— E cam deranjat aici, spuse Sanda, deschizînd o ușă masivă, albă. E un salon în care nu prea intrăm...

Toți simțiră de la început aceasta. În odaie mirosea a sulfină și a aer închis. Era parcă mai răcoare, dar o răcoare melancolică și artificială. Egor își căută tovarășul. D-l Nazarie pășise încet, încercînd parcă să-și ceară scuze cu modestia lui, silindu-se să nu facă zgomot, să nu fie observat. În urma profesorului venea Simina. Venea cea din urmă. Figura îi era luminată de o emoție solemnă, care îi dădea o paliditate feminină, nefirească pe obrazul ei de copil. „Sînt într-adevăr extraordinar de sensibile fetele astea", își spuse Egor.

— Domnișoara Christina ! exclamă d-na Moscu. Așa îi spuneau toți pe aici...

34

D-l Nazarie simți teroarea ca o gheară apăsîndu-i pieptul. Domnișoara Christina zîmbea din portretul lui Mirea, parcă l-ar fi privit într-adins pe el. Era o fată foarte tî-nără, îmbrăcată într-o rochie lungă, cu talia subțire și înaltă, cu bucelele negre lăsate pe umeri.

— Ce spui, domnule pictor ? întrebă Sanda.

Egor rămăsese departe de portret. Se trudea să-și dea seama de unde izvora în sufletul său

atîta melancolie și oboseală, în fața acestei fecioare care îl privea în ochi, zîmbindu-i cu familiaritate, parcă l-ar fi ales numai pe el din tot grupul, să-i spună numai lui de nesfîrșita ei singurătate. Plutea mult dor și multă jale în ochii domnișoarei Christina. Zadarnic . îi zîmbea ea familiar, zadarnic își strîngea cu mîna umbreluța albastră și își ridica pe furiș o sprinceană, parcă l-ar fi invitat să rîdă și el de pălăria ei prea mare și prea încărcată, pe care, fi-, rește, n-o poate suferi, dar a pus-o pentru că așa i-a cerut y-j- mama („Nu stă bine unei domnișoare să pozeze decît de-(5"? săvîrșit îmbrăcată !"). Domnișoara Christina suferea în O nemișcarea ei. „Să-și fi dat ea seama că va muri atît de repede ?" se întrebă Egor.

— Atunci îți place, adăugă triumfătoare Sanda. Dacă nu spui nimic, înseamnă că-ți place...

— Cu un asemenea model, nu se putea face decît o capodoperă, vorbi liniștit Egor.

Domnișoarei Christina îi sticliră o clipă ochii mai viclean. Egor își puse mîna pe frunte. Ce straniu miros în camera aceasta. Nu cumva o fi chiar camera ei ? Cu coada ochiului privi spre celălalt perete. D-na Moscu îi spusese că e un salon, dar se afla acolo, în colț, un pat mare, alb, cu perdeluțe. Ridică încă o dată privirile spre portret. Domnișoara Christina îi urmărise toate mișcărilor. Egor citea bine în ochii ei ; îl văzuse cînd a descoperit patul și n-a roșit ; dimpotrivă, continuă și acum să-i susțină privirea, oarecum provocatoare. „Da, asta e camera mea de față și acolo e patul meu, patul meu virginal" — parcă îi vorbeau ochii domnișoarei Christina.

■ii — Ce spui, d-le profesor ?! întrebă din nou Sanda. D-l Nazarie rămăsese încremenit de cum dăduse cu ochii de portret. La început i s-a părut că vede din nou

ir ■ • ■ " !*T.! 35

r

nălucirea din noaptea trecută, chipul acela de abur ; -re se apropiase atunci, la masă, de umerii d-nei Moscu. Ta-roarea îl împietrise. Dr îl deșteptase din spaimă âinuna, care trecu lingă el și îl privise mirată, bănuitoare.

— Mi se pare un lucru extraordinar, vorbi apăsător d-l Nazarie.

'Se liniștise. O liniște nefirească, un început de r.simțire. Mirosea ciudat în odaie ; nu a mort, nici *rai*. ::v s flori funerare, ci un miros de tinerețe oprită pe loc, oprită și conservată aici, între patru pereți.

O tinerețe de-acum multă vreme. Parcă soarele nu trecuse prin această odaie și timpul nu măcinase nimic. Nimic nu părea premenit, schimbat de cînd murise domnișoara Christina. Mirosul acesta e parfumul tinereții ei, resturi miraculos păstrate din apa ei de colonie, din aburul trupului ei. D-l Nazarie înțelegea acum toate lucrurile acestea mici și stranii. Se mira singur de ușurința cu care le înțelege și de graba cu care le acceptă.

— ...Un lucru într-adevăr extraordinar, adăugă el, privind din nou tabloul.

Dar nu era aceeași nălucire din sala de mîncare. O foarte mare asemănare, firește.

Domnișoara Christina seamănă mult cu d-na Moscu, seamănă și cu Simina. Dar chipul ei poate fi privit în liniște. Doar în cele dintâi clipe l-a înspăimîntat. I s-a părut atunci că revede nălucirea. I s-a părut, numai ; căci *cealaltă* răspîndea o teroare deznădăjduită, pe care portretul nu o avea. Oboseala și tristețea odăii veneau din alte vămi și vorbeau alt fel sufletului.

— Aș vrea să încerc o dată să pictez acest tablou, vorbi Egor, să-l pictez cum știu eu, iar nu să fac o copie...

Sanda se apropie de el și-i apucă brațul înspăimîntată.

— Bine că nu te-a auzit mama, șopti ea.

Egor vorbise destul de tare, dar d-na Moscu, așezată într-un fotoliu îmbrăcat în pînză albă, nu auzise nimic, ca de obicei. D-na Moscu cerceta cu ochii încăperea. Palpita alt fel, aici, viața. Aici îi alerga gîndul întotdeauna, deși nu în acest spațiu concret, nici în acest timp prezent.

36

g o privise în treacăt, cînd se așezase pe fotoliu, și înțelese : d-na Moscu se întoarce mereu aici, în camera aceasta, în întâmplări de atunci.

— ...Bine că nu te-a auzit, căci i-ai fi făcut într-adevăr rău, adăugă, tot în șoaptă, Sanda. Nu lasă aproape pe nimeni să intre aici. Azi a făcut excepție. Și-apoi, mai e ceva...

Dar Simina se apropiase prea mult de ei. Se apropia acum și d-l Nazarie, probabil ca să le spună că ar țre-bui să se retragă.

— ...Dar lui tanti Christina i-ar place să mai fie o dată pictată, spuse Simina. De unde știi tu că n-ar vrea mama ? !...

— Simina, teribil de multe lucruri știi tu, îi spuse eu înțeles, privind-o în ochi, Sanda.

Apoi îi întoarse spatele și se apropie de d-na Moscu.

— *Maman*, am rămas de-ajuns. Trebuie să mergem... -r- N-ați vrea să mai mă lăsați o clipă ? se rugă e.a. Sanda dădu din cap aspru.

— ...Cu Simina, se rugă din nou d-na Moscu.

— Mai ales cu ea, zîmbi Sanda.

îi luă brațul. Egor și d-l Nazarie veneau în urmă. Evitară la început să se privească, dar, ajunși pe verandă, nu și-au putut feri multă vreme ochii unul de altul. Eggr aprinse o țigară, după ce, mai întîi, întinse tabachera profesorului. D-l Nazarie refuzase zîmbind.

— Nu cred că e același *lucru*, scumpe maestre, spuse d-l Nazarie.

în acea clipă, Sanda se apropie, Se șterseseră de pe fața ei vigoarea și severitatea de-adineauri. Sanda era acum din nou domnișoara capricioasă și disponibilă.

— Sîntem gata de lucru, domnule Egor ? întrebă ea. D-l Nazarie se bucură că se poate retrage într-un

asemenea moment neutru.

IV

Egor n-a lucrat nimic în după-amiaza aceea. Și-a purtat șevaletul prin mai multe alei și s-a așezat în mai multe colțuri ale parcului. În cele din urmă, și-a ascuns

37

sculele la rădăcina unui ulm. Și a început să se plimbe cu Sanda.

— Intr-o asemenea zi e păcat să lucrezi, i-a spus. Apoi a întreat-o cîte poeme cu toamna cunoaște A întreat-o mai mult ca s-o necăjească, dar a trebuit s-o asculte mirat — și nu totdeauna cu voie bună — recitind poem după poem. El ar fi vrut să ajungă mai repede la intimități, poate chiar la confesiuni. Așa se pregătea Egor de dragoste. Era prea miraculoasă toamna de deasupra lor ca să-și îngăduie vreun curaj vulgar. Totuși, poemele erau destul de multe. Timpul trecea nesimțit. Trebuia să facă un pas înainte. Se hotărî să-i spună pe nume. ; — Sanda, ce crezi de Nazarie ?

— Cred că e un viclean, răspunse corect Sanda, ca și cînd n-ar fi observat intimitatea lui Egor. Ai băgat de seamă ce repede își schimbă fața ? Niciodată nu seamănă cu el însuși...

Egor începu să rîdă. Hăspunsul fetei îl desfătase într-adevăr. Și apoi, în același timp, abătuse conversația pe un plan mai accesibil. Se putea rîde, se putea glumi. La capătul aleii, o strînse de mijloc. Ea îi spunea încă, poate ca să-l necăjească, „domnule Egor”.

Curînd însă, a trebuit să se întoarcă. Era ora ceaiului. Simina îi aștepta în fața verandei, plimbîndu-se nepăsă-toare cu ochii în pietriș. D-na Moscu, pe verandă, cetea un roman francez. D-l Nazarie se scuzase că nu va veni decît seara la masă. Pornise înspre sat, să cerceteze cîteva movile.

Au luat ceaiul în liniște, vorbind numai Sanda și Egor. Simina părea îngîndurată. Se ridică cea dintîi, după ce și-a împăturit șervețelul de ceai și și-a adunat firimiturile în farfurie.

;— Unde te duci, Simina ? întrebă Sanda.'

•— La doica, răspunse fetița fără să se întoarcă.

Sanda o urmări cu ochii pînă ce dispăru între pomi;

= Nu-mi place deloc prietenia aceasta," se adresă d-nei Moscu. Doica o zăpăcește cu tot felul de basme...

— Același lucru i l-am spus și eu de atâtea ori, se apără d-na Moscu.

— Ce-i spune doica ? întrebă Egor.

— Cele mai absurde basme, vorbe obosită și enervată Sanda.

— E timpul basmelor acum, o întrerupse Egor. Nu are decît nouă ani. Trăiește și ea în folclor...

Sanda îl privi plictisită. Ar fi vrut parcă să-i spună mai mult, dar se mulțumi cu câteva cuvinte.

r— Sînt un folclor destul de ciudat basmele doicii.;

Egor s-a putut convinge chiar în acea seară cît de ciudat e folclorul doicii. Plecase să se plimbe primprejurul parcului, să vadă apusul soarelui de pe cîmp. Rămăsese rezemat de un salcîm, privind cum se cufundă globul înflăcărat, „departe și nu foarte departe". își amintise de versul popular cu multă plăcere. „Numai un asemenea vers poate descrie într-adevăr un apus în cîmpie, gîndi Egor. Și cum rămîne toată firea împietrită, cîteva clipe, după înecarea soarelui ! Și apoi, cît de straniu se însuflește liniștea ! Numai dacă n-ar fi atîția țîntari", își spuse Egor aprinzîndu-și o țigară ca să se apere. N-avea nici un gust țigara, în răcoarea aceasta mirosind a praf și ierburi. O zvîrli în drum și porni agale spre casă. Intră printr-o poartă laterală în parc. La stînga se întindeau curțile, acareturile și grădinile de zarzavat. Egor se întrebă cine are grija tuturor acestor rosturi gospodărești, cine supraveghează și plătește slugile, cine vinde recoltele. Soțul d-nei Moscu murise de cîteva ani ; cumnata ei are moșie în altă parte a țării. Poate vreun administrator, vreun vechil moștenit...

Se aprindeau lămpile. „Acolo sînt bucătăriile și odăile slugilor", gîndi Egor. Un rînd întreg de odăi mici, albe, cu prispa scundă. Treceau femei, cîte un copil sfios privea nedumerit spre casele boierești.

Un miros proaspăt, de fîn, de vite și lapte. „Are să fie o noapte splendidă",

39

r

își spuse Egor, ridicînd fruntea spre cerul străveziu și înalt.

— Nu vă este frică de cîini ?

Glasul venise atît de neașteptat, încît Egor se dăduse un pas înapoi. Lingă el apăruse Simina. „Cum de a mers atît de nesimțit, pe ce cărare s-a strecurat de-a dreptul în spatele meu ?"

— Dar dumitale nu-ți este frică să te plimbi singură pe aici ? o întrebă Egor.

— Am fost la doica, răspunse liniștit Simina,

— De atunci de cînd ai plecat ?

— Doica a avut treabă, am stat lîngă ea...

— Și ți-a spus basme, nu e așa ?

Simina zîmbi strivitor. Își culese cu mîna un mărăcine de pe rochiță, netezind apoi cutele. întîrzia cu multă știință răspunsul.

— Asta o știți de la Sanda. Dar e adevărat, Doica îmi spune în fiecare zi un basm nou. A învățat foarte multe...

— Astăzi a fost un basm foarte lung, dacă ai întîr-ziat pînă acum, vorbe Egor.

Simina zîmbi iar, cu aceeași voită sfială. întîlnindu-i ochii, Egor avu sentimentul penibil că e atras în cursă, că în fața lui lucrează o minte șireată și ascuțită, iar nu mintea unui copil.

— Basmul a fost scurt, răspunse Simina, dar doica a făcut plata oamenilor, căci ea o face întotdeauna...

Pronunță ultimele cuvinte trăgănat, atrăgînd într-adins atenția lui Egor asupra-le. Parcă ar fi

cunoscut nedumeririle lui de adineauri și voia, incidental, sa i le lămurească. Egor se simți deodată turburat. Fata îi ghicea gândurile, i le cetea fără știrea lui. Sublimase cu atîta finețe anumite cuvinte, apoi tăcuse, privind în jos...

— Un basm scurt, dar foarte frumos, adăugă ea; Ușor de înțeles că aștepta să fie întrebată, aștepta pe

figor s-o roage să i-l povestească. Egor încercă să reziste ispitei acesteia, care nu știa de unde vine. Simina tăcuse încurcată, adăstînd. Își încetinise într-adins pasul.

— Spune-mi-l și mie, rosti în cele din urmă Egor

40

basmul feciorului de cioban, care s-a îndrăgostit de o împărăteasă moartă, începu calm Simina.

Cuvintele sunaseră atît de stranii pe buzele ei copilărești, încît Egor se cutremură.

— Ce basm urît și absurd ! exclamă el deodată, aspru, Are dreptate Sanda.

Simina nu se intimidă de izbucnirea lui Egor. Așteptă să-și mistuie mînia, apoi începu cu același glas.

— Așa e basmul. Așa a fost ursita feciorului de (3.Q-ban...

— Tu știi ce-i ursita unui om ? întrebă Egor.

— Ursita, soarta sau destinul omului, răspunse prompt Simina ca la o lecție. Fiecare om se naște Ungă o stea, cu norocul lui. Asta e...

— Poate să ai dreptate, adăugă Egor zîmbind.

— A fost odată un fecior de cioban, începu repede Simina, fără să-i mai lase timp s-o întrerupă. Și cînd s-a născut el, ursitoarele i-au spus : „Să iubești o împărăteasă-moartă !” Mama lui a auzit și a început să plîngă. Cealaltă ursitoare, căci erau trei, s-a milostivit de jalea ei și a adăugat : „Și te va iubi și împărăteasa pe tine !”...

— Vrei neapărat să-mi povestești basmul pînă la sfîrșit ? o întrerupse Egor.

Simina îl privi mirată. O privire inocentă și totuși f^oGe., disprețuitoare.

:— D-stră mi-ați spus să vi-l povestesc..."

li strivi apoi cu o tăcere încăpățînată. Se aflau în mijlocul aleii principale. Se zăreau, depărtate, lămpile odăilor din curte. Casa mare, de cealaltă parte, crescuse cenușie în văzduhul spălăcit de seară.

— Nu cunoști un alt basm, mai frumos ? întrebă Egor ca să rupă tăcerea. De pildă, basmul pe care ți l-a spus doica ieri, sau alaltăieri...

Simina începu să zîmbească. Răsuflă lung, ferindu-se parcă să privească namila din dreapta lor, casa mare. Își ținea capul încordat.

— Basmul de ieri e foarte lung, spuse ea, iar cel de alaltăieri nu e un basm, e o întîmplare adevărată, cu domnișoara Christina...

41

..-:" Egor tresări și se simți deodată înspăimîntat. Nu din cauza întunericii care se lăsase brusc, mai ales aici. între pomi. Simina parcă se oprise într-adins aici. Ochii îi străluceau, cu pupilele mărite, și capul avea o stare țeapănă, nefirească. Egor fusese înspăimîntat de glasul cu care pronunțase Simina ultimele cuvinte. întotdeauna știa să sublinieze cuvintele, să le dea sensuri voite de ea, să ți le împlînte ca un fier roșu în inimă.

— Tu de ce-i spui „domnișoara Christina ?” întrebă mîniat Egor. Pînă acum îi spuneai „tanti”, căci doar ți-este mătușă...

— Ea m-a rugat să-i spun așa, „domnișoară”, să nu-i mai spun „tanti”, să n-o îmbătrînesc...

^ Egor se stăpîni cu greu ; simțise o cumplită furie împotriva acestei făpturi mici, care îl mințea cu atîta nerușinare, cu atîta diavolească viclenie.

: ■— Cînd te-a rugat ? întrebă el din nou. Cum te poate ruga cineva care a_ murit de aproape treizeci de ani ? !

- Glasul îi era aspru, privirea lui cruntă, dar Simina continua să zîmbească. îi făcea atîta

plăcere furia unui bărbat, a unui om atât de mare și de puternic împotriva ei, care nu împlinise încă zece ani... " '— M-a rugat azi-noapte, în vis...

- ' O clipă, Egor șovăi încurcat. Dar voia să meargă pînă la capăt, să înțeleagă ce se ascunde în mintea copilului acestuia înfricoșător.

: — Totuși, azi în salon, continuă el, te-am auzit spu-nînd „tanti Christina”.

— Nu e adevărat, răspunse calm Simina. Astăzi n-am ■ spus „tanti Christina”.

Într-adevăr, acum nici Egor nu-și mai amintea să o fi auzit. Dar îl înspăimînta siguranța ei, zîmbetul ei victorios. Va vorbi neapărat cu Sanda, cu d-na Moscu chiar. Se simțea oarecum ridicol, în mijlocul aleii, în întunec, încercînd să încurce o fetiță. Voi să întoarcă brusc capul spre casă și să facă el primul pas de înapoiere, căci Simina nu se mișcase de multe minute. Atunci fetița i se azvîrli în brațe înspăimîntată, țipînd. Egor se sperie mai mult de țipătul ei și o ridică. Simina îi apucase obrazii, ținîndu-i fața alături de fața ei.

42

— Mi s-a părut că vine cineva de-acolo, șopti...: -Arăta spre marginea cealaltă a parcului. îl sili pe Egor

să privească într-acolo, să privească mult, ca s-o liniștească.

— Nu e nimeni, fetiço îi vorbi încrezător Egor. Te-ai speriat singură... Și cum să nu te sperii cînd ascuți în fiecă zi un basm absurd ?...

O ținea încă în brațe, dezmierdînd-o. Ce ciudat, inima nu-i bătea deloc a spaimă. Și trupul ei era liniștit, cald, cordial. Nici o smucitură de febră, nici o picătură de sudoare Fața îi era senină, compusă. Egor înțelese deodată că a fost păcălit, că Simina se prefăcuse înspăimîntată și-i sărise în brațe numai ca să-l împiedece să întoarcă privirile spre casă. Cînd înțelese asta, o furie- împletită cu teroare îl cuprinsese. Simina simți pe dată schimbarea în mușchii lui Egor, în pulsul său..

"X — Lăsați-mă jos, vă rog, șopti. Mi-a trecut acum... „, i — E) e ce m-ai mințit, Simina ? întrebă cu o furie înghețată Egor. N-ai văzut nimic, nu e așa ? N-ai văzut nimic, cel puțin în partea *aceasta*... ..

Arătă cu brațul marginea parcului. Dar brațul îi tremura încă și și-l retrase repede. Nu destul de repede ca să nu-l observe Simina. Fetița îl privi. surîzătoare, fără să-i răspundă.

— ...Poate ai văzut ceva în *cealaltă* parte, continuă Egor.

Nu privea totuși spre casă. Spusese „cealaltă” fără să se întoarcă, să arate cu brațul întins, așa cum făcuse spre marginea parcului. Era cu atât mai necăjit, cu cît Simina părea că îi ghicește chiar și cele mai ascunse spaime și îndoieli.

— Ceva pe care nu voiai să-l văd eu, adăugă Egor.

îi era frică de-a binelea. Simina sta în fața lui, cu mîinile la spate, strivindu-și buzele ca să nu rîdă. Batjocura aceasta nu risipea totuși, în inima lui Egor, nelămurita teroare care îl cuprinsese.

— Puteți să vă întoarceți fără teamă, spuse Simina, invitîndu-l cu mîna să privească și în cealaltă parte. Dumneavoastră smteți bărbat, nu vă puteți speria... Ca mine, adăugă ea, plecînd ochii în pietriș.

Poi-ni apoi, brusc, spre casă. Egor o urmă, cu dinții încleștați, răsufflînd repede și fierbinte.

43

'•— Știi că am să te spun, Simino ! o amenință el.

— Mă așteptam la asta, domnule Egor, vorbi Simina fără să se întoarcă. Vă rog să mă iertați dacă, speriiin-du-mă, v-am sărit în brațe. Mama n-o să-mi ierte ușor impoliteța asta. Aveți dreptate să mă spuneți...

Egor îi apucă brațul și o smuci spre el. Fata se abandona fără nici o rezistență.

— Știi foarte bine că e vorba despre *altceva*, șopti el apropiindu-se și pronunțînd cuvintele solemn.

Dar i-ar fi fost greu să spună despre ce e vorba. Nu tia decît un lucru : că Simina nu se speriasă și că îl silise să privească în cealaltă parte a psrcului, ca să nu vadă *ceva* ce a văzut ea... Dar ea de ce nu s-a speriat ?

-*fr*- ...E adevărat, m-am speriat degeaba, vorbi Simina.

Au ajuns în fața verandei. Egor se suia, altădată, în odaia lui ca să-și spele mîinele înainte de niasă. Astăzi renunță la un lucru atît de complicat. Intră în camera de Ungă sufragerie, unde își spălau mîinele copiii. D-l Nazarie parcă îl aștepta, în prag.

— Dacă n-ai ce face după-masă, vino să ne plimbăm puțin, îi spuse el apropiindu-se. Am să-ți spun cîteva fapte interesante, ce am aflat în sat...

— Și eu am să-ți spun d-tale un lucru tot atît de interesant, adăugă Egor zîmbind.

Firește» îi trecuseră acum ca prin farmec teroarea și mînia din parc. Li părea chiar rău că-și pierduse calmul față de un copii. „Simina ascunde lucruri mai grave, gîndea el, trebuie să mă port cu multă grijă." Dar nu asemenea gînduri cumiți îl liniștiseră, ci lumina pe care o găsisese în casă, prezența oamenilor vii și sănătoși de acolo.

Se așezară la masă. Egor privea la răstimpuri spre Simina. Întîlnea întotdeauna aceeași ochi inocenți, aceeași bine ascunsă siguranță. „Crede că n-am să spun, că n-am s-0 trădez", gîndea Egor. Își pregătea bine surpriza. Sanda stătea lîngă el, parcă oarecum obosită.

— Nu m-âm simțit prea bine astăzi, se scuză ea.

D-l Nazarie vorbi despre observațiile lui, despre rnc-vlie și greutatea săpăturilor la întîmplare. Nu avea însă

44,

verva și entuziasmul de altădată. Vorbea mai mult ca să-și ar a Le cum și-a petrecut ziua și ca să împiedece tăcerea să se aștearnă definitiv.

— Știți că Simina mi-a povestit un basm pe care i l-a spus chiar astăzi doica ? Începu Egor. Sanda roși brusc și se întoarse spre soru-sa.

— De-abia tîrziu am aflat că doica nici n-a fost în după-amiaza asta aici, că a plecat la Giurgiu după cumpărături, vorbi Sanda. Simina, ai să fii aspru pedepsită !...

Egor nu mai știa pe cine să privească. D-na Moscu se deștepta ușor din toropeala ei obișnuită.

— Cum rămîne cu basmul nostru de azi, domnișoară Simina ? Întrebă răutăcios Egor.

Își dădu în acea clipă seama ce mare voluptate este să te răzbuni pe un copil, să-l chinui cînd îi ai în puterea ta. Simina îl privi totuși cu atîta dispreț, încît mînia lui Egor se aprinse din nou.

— E un basm pe care îl știi de mult, răspunse ea poli_ ticos.

— Atunci de ce-ai mințit fără rost ? Întrebă Sanda.

— Răspunde fără teamă, fetița mea, interveni d-na Moscu. Nu-ți fie teamă de pedeapsă. Dacă ai greșit, vorbește cu curaj.

— Nu mi-e teamă de pedeapsă, vorbi calmă Simina, dar nu pot răspunde...

Privi în ochii Sandei cu aceeași exasperantă seninătate și siguranță. Soru-sa izbucni :

— Deocamdată, ai să te culci fără desert și ai să te ridici chiar acum de la masă. Sofia te va conduce în camera ta...

Simina păru că-și pierde o clipă cumpătul ; devenise palidă, își strînse buzele, căută ajutorul d-nei Moscu. Dar d'-na Moscu ridică zîmbind din umeri. Atunci Simina se sculă, recăpătmdu-și zîmbetul ei disprețuitor și, după ce spuse „bună seara", sărută obrazul d-nei Moscu și plecă spre odaia ei.

— Îmi pare foarte rău de domnișoara noastră, spuse d-l Nazarie. Este atît de bună și de mică... Poate n-ar fi meritat o asemenea pedeapsă.

45

■ife..

— Îmi pare și mie rău, căci o cunosc cît e de sensibilă, vorbi Sanda, dar trebuie s-o dezvățăm de obiceiul acesta de a minți fără rost...

D-na Moscu o aprobă clătlnînd din cap. Totuși, scena îi făcuse destul de rău, căci abia dacă

mai spuse un cu-vînt pînă la sfîrșitul mesei.

— Te-ai convins acum ce fel de basme ascultă, adăugă Sanda către Egor.

Pictorul scutură din umeri, ca și cum s-ar fi îngrozit. Se întrebă totuși dacă Sanda înțelege tot ce se petrece cu soru-sa.

— Ceea ce e mai grav, spuse Egor, e că am impresia că nu ascultă toate basmele. Multe le inventează chiar ea...

Își dădu seama chiar în clipa cînd rosti aceste cuvinte că a făcut o gafă. Sanda îl privi înmărmurită, severă.

V

Rămași singuri, Egor și d-l Nazarie porniră spre poartă. Merseră multă vreme fără ca vreunul din ei să scoată un cuvînt. Deodată, domnul Nazarie se hotărî.

— Te-ai supăra mult dacă te-aș întreba un lucru foarte intim ? Bunăoară, dacă ești într-adevăr îndrăgostit de Sanda ?...

Egor ezită să răspundă. Era mai puțin surprins de întrebarea indiscretă a profesorului, cît încurcat de răspunsul pe care trebuia să-l dea. Sincer vorbind, nu știa nici el dacă e *într-adevăr* îndrăgostit de Sanda așa cum accentuase, întrebînd, d-l Nazarie. Îi plăcea mult fata. O aventură, o dragoste chiar, asta căuta cu bucurie. Sanda se împletea mult cu arta lui, cu ambițiile sale nemărturisite. Ar fi fost foarte greu să răspundă sincer.

— Văd că șovăiești, continuă d-l Nazarie. N-aș vrea să judec altfel tăcerea d-tale, să cred că te-au mîhnit cuvintele mele oarecum brutale... Dar dacă nu ești sincer îndrăgostit de d-ra Moscu, te-aș sfătui să pleci cît de cu-

46

rînd de-acî. Atunci aș pleca și eu, aș pleca, poate, chiar mîine, înaintea d-tale,..

Egor se opri din mers, ca să-și dea mai bine seama de cuvintele profesorului.

— S-a întîmplat ceva atît de grav ? întrebă el cu jumătate glas.

— Deocamdată, nimic. Dar nu-mi place casa asta, nu-mi place defel. E urjb Loç blestemat. Am simțit asta din prima seară. Nu "e nimic sănătos aici. Nici măcar parcul acesta artificial, parc din salcîmi și ulmi puși de mîna omului...

Egor începu să rîdă.

— Pînă acum nu-i nimic grav, spuse el. Pot chiar să-mi aprind o țigară în liniște...

D-l Nazarie îl privi cum și-o aprinde, mirat.

— Chiar țigara aceasta ar putea să-ți atragă luarea-aminte, continuă el. Ai uitat scena penibilă de azi noapte ?

— Aproape o uitasem. S-a întîmplat însă astăzi un lucru care mi-a amintit-o. Am să-ți spun îndată...

— Văd că ești îndrăgostit și nu vrei să pleci. Eu nu te învinuiesc de nimic. Dar mi-e teamă că va fi foarte greu, foarte greu... Cel puțin crezi în Dumnezeu, te rogi la Maica Domnului, îți faci cruci noaptea, înainte de cult

care

sat?

Niciodată.

Cu atît mai rău. Ar trebui să înveți măcar asta... Dar, în definitiv, ce-ai aflat d-ta atît de grav în

— Mai nimic. Simt însă cum m-apasă casa asta, și eu nu mă înșel niciodată. Nu-mi fac un merit din așa ceva, dar nu mă-nșel. Am trăit multă vreme singur, aproape de pămînt, asta înainte de a începe săpăturile. Sînt aproape, aproape fiu de țăran. Tata era sergent de jandarmi într-un sat de lîngă Ciulnița. Nu te uita la mine că nu mai am păr în cap și sînt belfer universitar. Eu simt lucrurile acestea foarte bine. Sînt și eu un fel de poet ; n-am scris versuri decît în liceu, dar am rămas poet...

Egor asculta uluit volubilitatea aceasta nervoasă și incoerentă a domnului Nazarie. Profesorul se afunda singur într-o mare de cuvinte, de amintiri și de sentimente, din care nu izbutea să mai iasă. La început, cuvintele sale erau hotărâte și cumpănite. Pe nesimțite însă, un început de delir îi înfierbânta vorbele. Și glasul era mai sugrumat,

47

răsuflarea mai precipitată. „De ce-mi spune el mie toate astea ? Ca să-și scuze plecarea, ca să știe pregătească ?”

— Domnule profesor, îl întrerupse Egor calm, Băle ți-e frică de ceua...

Accentuase fără voie cuvântul, așa cum făcuse, puține ceasuri înainte, vorbind Siminei. Și accentuând, simți el însuși un fior strein, absurd, slăbătindu-l de-a lungul șirei spinării.

— Da, da, bâlbâi d-l Nazarie. Mi-este și frică. Dar asta n-are nici o importanță...

— Eu cred că are, spuse Egor mai mult pentru șine. Sîntem oameni în toată firea și ne pierdem cumpătul... Vreau să-ți spun de la început că n-am de gând să plec.

Îi plăcu glasul lui, dur și sigur, cu care pronunțase ultima frază. Hotărîrea luată îi dădu curaj și o mare încredere în sine. Îi făcea plăcere să se asculte. „În fond, nu sîntem copii”...

— Nu știi în ce măsură sînt îndrăgostit de domnișoara Moscu, adăugă el cu același glas bărbătesc, dar am venit aici să stau o lună încheiată și voi sta. Chiar numai pentru a-mi pune nervii la încercare...

Începu să rîdă, fără prea mult succes. Lucrurile pe care le spusese erau solemne.

— Bravo, tinere, vorbi d-l Nazarie înfierbîntat. N-aș vrea să crezi, totuși, că mi-este atît de frică, încît să nu mai pot judeca. Și, judecînd bine lucrurile, eu nu te-aș sfătui să rămîi.

Adaug.: nu m-aș sfătui nici pe mine, căci rămîn și eu.

— Ar fi fost penibil să plecați așa, deodată...

— N-aș fi fost primul musafir care pleacă după două zile, spuse d-l Nazarie privind în pămînt. Am aflat lu- ' cruri triste și ciudate, tinere, în sat...

— Nu-mi mai spune „tinere”, îl întrerupse pictorul, spune-mi Egor.

— Așa îți voi spune, se supuse d-l Nazarie zîmbind. (Zîmbea pentru întîia oară în noaptea aceea.) Știi, începu el privind încă o dată de jur împrejur, să se convingă că nu-l ascultă nimeni, nu-i lucru curat" cu domnișoara Chris-tina. Domnișoara asta frumoasă nu prea și-a cinstit familia. Oamenii povestesc o groază de lucruri...

:— Așa sînt țărani, spuse Egor sentențios.

— Eu îi cunosc mai bine, continuă d-l Nazarie. Nu se născocesc așa de ușor o legendă, cu atîtea amănunte

48

odioase. Căci înt într-adevăr amănunte odioase... Puteai să-ți închipui că fecioara asta de boieri punea pe vechil »a bată pe țărani cu biciul, în fața ei, să-i bată pînă la ••" sînge ? Și ea le smulgea cămașa... și cîte altele... Trăia l . de altfel cu vechilul, știa tot satul asta. Și omul ăla ajun-/V' șese ca o fiară, de o cruzime bolnăvicioasă, neînchipuită... l\

D-l Nazarie se opri. Îi era peste puțină să povestească tot ce auzise, tot ce-i șoptiseră oamenii la circiumă și apoi pe drum, petrecîndu-l spre curte. Tjndeosebi amănuntul acela cu puii de găină, căroro domnișoara le sucea de vii gîtul îi era peste puțină să-l repete. Chiar dacă n-ar fi putut crede tot, erau amănunte sălbatece, care îi _înghe» ,

țaseră sîngele în vine. / •%-—■-----

—zz Cine ar fi creiEut !... spuse Egor gînditor. După chipul ei, nu bănuiai în nici un caz un asemenea suflet. Dar poate nu e totul adevărat. Au trecut de-atunci treizeci de ani, au mai uitat oamenii și le--au mai amestecat cu legende...

— Poate... în orice caz, amintirea domnișoarei Chris-tina a rămas vie în sat. De numele ei se sperie copiii și astăzi. Și apoi, moartea ei, moartea ei îți dă de gîndit. Căci n-au ucis-o țărani, ei vechilul cu care trăia de cîțiva ani fte-ntrebi ce diabolise zbătea în ea, să aplice calea des- traBaiării și a cruzimii de ia 16—17 ani), și vecnilul a ilcîs"-o din gelozie. Începuseră răscoalele și...

Domnul Nazarie se opri încurcat. Nu îndrăznea să povestească mai departe. I se părea' într-adevăr prea drăcească, prea inumană fapta domnișoarei.

— Nu se mai poate spune ? șopti Egor.

— Ba da, se poate... Dar e înfiorător. Oamenii spun că veniseră țărani de pe alte moșii și ea i-a chemat câte doi, câte doi, în iatac, să le împartă averea. Spunea că vrea să-și împartă toată averea, cu acte, numai să n-o omoare... Da fapt, se lăsa siluită pe rînd de toți. Ea îi îndemna, chiar ea. îi primea goală, pe covor doi câte doi. Pînă a venit vechilul și a împușcat-o. A povestit la tot satul cum a împușcat-o, dar apoi a fost omorît și el, cînd a venit armata ; o parte din oameni au fost împușcați, alții, după rum știi, au înfundat ocna... Nu s-a aflat. Dar familia, rudele, prietenii de-atunci au știut repede.

— De necrezut, șopti Egor.

își aprinse o altă țigară. Era nervos, emoționat.

49

r

A

— O asemenea femeie într-o casă lasă urme, continuă domnul Nazarie. De-aia mă simțeam eu apăsător, neliniștit, abătut... Și cînd te gîndești că nici nu i-au mai găsit corpul să i-l îngroape, adăugă domnul Nazarie după o scurtă pauză, în care parcă se întrebuse dacă trebuie să mărturisască și acest amănunt.

— I l-au zvîrlit undeva, în vreun puț părăsit, spuse Egor, sau poate, cine știe, i-au dat foc...

— Poate... șopti d-l Nazarie pe gânduri. Deși țărani nu prea ard cadavrele...

Se opri și privi de jur împrejurul lui cu încordare, cu teamă. Arborii parcului rămăseseră departe. Cîmpul se deschidea aici, brăzdat pe alocuri, înecat într-o depărtare sumbră. Nu era un orizont în nici o parte ; numai o împletire absurdă de umbre.

— Nu e locul cel mai nemerit ca să vorbim despre

„cadavre”, spuse Egor.

D-l Nazarie își vîrî mîinele în buzunare, nervos. Parcă nici nu auzise observația lui Egor.

Urmărea un gînd sau poate șovăia să-și completeze destăinuirile. Înghițea aerul după obiceiul lui, cu gura larg deschisă, cu fruntea răsturnată. Ce bine se simțea însă, în noaptea aceasta răcoroasă, fără arbori în jurul lui, fără luna deasupra...

— E, în orice caz. ciudată dispariția domnișoarei Christina, începu d-l Nazarie.

Oamenii spun că s-a făcut

Vorbise foarte firesc, fără nici o tremurare în glas. Privea încă în sus, spre cer. Egor se stăpîni, încercînd

să zîmbească.

— Sper că nu crezi și d-ta același lucru, vorbi el cu oarecare ironie în glas.

— Nu mi-am pus niciodată asemenea probleme, răspunse d-l Nazarie. Nu știu dacă trebuie sau nu să cred într-o grozăvie ca asta... de fapt, nici nu interesează...

Egor se grăbi să-l ajute.

— Și eu gîndesc același lucru, spuse el.

își dădea seama că minte, că spune cu totul altceva decît ar fi vrut să spună, dar simțea că, într-un asemenea ceas, trebuie să creadă același lucru ca d-l Nazarie.

— ...Nu este însă mai puțin adevărat că toate întîm-plările acestea au schimbat și casa, și familia Moscu, adăugă d-l Nazarie. Nu mă simt bine acolo... Poate că tot ce

50

ți-am spus acum sînt numai scormirile satului, dar eu simt același lucru, pe mine mă apasă ceva, acolo. ■ -întinse" brațul spre parc. i se păru în acea clipă că vede atîtea lucruri înspăimîntătoare, încît începu din nou să vorbească, mai repede, mai precipitat, răsuflînd din piept.

„îl cuprinde frica", își dete seama Egor. Se mira de luciditatea lui ; stă atît de aproape de d-l Nazarie, de un om pe care îl cuprinde iar groaza și-l privește cu destulă seninătate, îl poate analiza chiar. Nu cuteza totuși să privească spre parc. Brațul întins, o clipă, al d-lui Nazarie îl înfiorase mai mult decît toate cuvintele lui înspăimîntate. Poate că vede și el ceva acolo, gîndea Egor ; poate că vede același lucru ca și Simina... Și cu toate acestea, era încă lucid ; doar o foarte ușoară neliniște îi înfiora sufletul.

— N-ar trebui să-ți fie frică ! spuse deodată, între-rupînd efuziunea d-lui Nazarie. Nu te mai uita într-acolo, spre casă...

D-l Nazarie nu voia sau nu putea să-l asculte. Rămăsese cu ochii ațintiți spre parc. Privea cu toată făptura crispată, aștepta...

— Și cu toate acestea vine ceva de-acolo, spuse el.

întoarse capul și Egor. Umbra parcului îi apăru deodată, depărtată, deasă. Nu era nimic într-acolo. Nu se vedea nimic ; numai o sclipire mizeră spre stînga, unde se aflau casele.

— Nu vine nimeni, rosti el îmbărbătat.

în acea clipă, auzi un urlet care îi îngheță sîngele în vine. Un urlet de cîine înnebunit ; lugubru, infernal. Gea-mătele se auziră apoi foarte aproape. Și un zgomot surd, de fiară alergată, cu răsuflarea aprinsă. Din întunec, li se zvîrli între picioare un cîine mare, sur, cu urechile pleoștite, tremurînd și chelălăind. Se trînti la picioare gu-durîndu-se, lipindu-și capul de gleznele lor, lingîndu-le mîinile, suspinînd. La răstimpuri, se ridica din țarină și începea să urle. Același urlet de groază, neînțeles.

— S-a speriat și el, șopti Egor, mîngîindu-l. S-a speriat și el, săracul...

Dar îi făcea bine să-l simtă aici, alături de picioarele lui — un animal cald, viu, puternic. îi făcea bine, în cîmpul acesta deschis din toate părțile — și închis iarăși, departe, de roata aburie a marginilor.

51

Egor visa în acea noapte unul din obișnuitele lui visuri, neinteresante și foarte puțin dramatice. Prieteni din studenție, rude, călătorii fără rost, dialoguri fără nici o logică. De astă dată, se visa undeva într-un oraș din Franța, într-o cameră streină, ascuțînd — rezemat de ușă — convorbirea între un profesor de al lui și alt tînăf, necunoscut.

Se vorbea despre o expoziție recentă de pictură și despre lăzi.

— îmi plac lăzile încărcate, pline de lucruri ascunse, stranii, exotice, începu tînărul necunoscut. întotdeauna le privesc cu emoție, așa cum stau ele închise, în prăvălii sau pe cheiuri, purtînd cine știe ce povară sau comoară între pereții lor de lemn...

De la cele dinții cuvinte. Egor înțelese. Necunoscutul care vorbea era, de fapt, prietenul lui, Radu Praiân, mort demult, mort într-un accident stupid de strada. L,-a"recunoscut după glas și după emoția cu care vorbea despre lăzi. Așa vorbea Prajan și în viață ; îi plăceau uleiurile, văpselele, pentru mirosurile lor complicate și tari, mirosuri „tehnice", „sintetice", pentru mirosurile acelea care îi aminteau de cutii, de lăzi, de tot ce e adus de undeva de departe, dintr-un port exotic sau dintr-o fabrică... Ce schimbat era, totuși, acum, Radu Prajan... Dacă n-ar fi fost glasul lui și cuvintele lui, Egor nu l-ar fi putut recunoaște. Părul îi crescuse acum

lung, atît de lung, îneît uneori i se părea că are plete pe umeri. La fiecare mișcare a capului, îi fluturau în dreptul obrazului, aproape aco-perindu-i urechile. Vorbea neconținut cu profesorul, fără să-l bage în seamă pe Egor. Nerăbdarea lui Egor creștea cu fiecare vorbă spusă, „E totuși mort, gîndea el, Prajan e mort de mult. Poate de aceea se sfiște să se întoarcă spre mine, să mă recunoască. Și părul acesta lung, de femeie, tot ca să nu fie recunoscut și l-a lăsat.”

Dar chiar în acea clipă, brusc, cu un gest speriat, Prajan se întoarse spre Egor și se apropie de el dintr-un singur pas.

— Pentru că veni vorba despre tine, spuse el repede, păzește-te bine, căci ești într-o mare primejdie...

52

— Da* înțeleg, șopti Egor. Știu ce vrei să-mi spui...

Erau ochii lui Prajan acum. Figura lui începea să semene cu cea dinainte, cu cea adevărată. Numai părul prea mare, nefiresc și dezgustător de lung pentru un bărbat...

— Și eu mă păzesc, adăugă Prajan scuturîndu-și pletele. Iată, nimeni nu-mi poate face nimic sub pelerina aceasta...

Într-adevăr, Prajan era acum departe, parcă mai ridicat, căci Egor înălță mîna spre el fără să-l poată ajunge. El vedea în preajma lui, dar îl *simțea* totuși depărtat, înalt, inaccessibil. Și în acea clipă înțelese de asemenea că Prajan s-a depărtat de frică, alungat parcă de o putere nevăzută. Alături de Prajan erau acum și profesorul, și încă vreo cîțiva necunoscuți — toți înspăimîntați de ceva care se petrecea sub ochii lor, ceva care se petrecea poate chiar în spatele lui Egor, căci Egor nu vedea nimic, ci îi privea doar uluit «ie groaza lor, de brusca lor îndepărtare. În jurul lui Egor obiectele se abureau, se ștergeau. Începea și pe el să-I cuprindă frica. Întoarse capul și întîlni alături trupul domnișoarei Christina. Îi zîmbea, ca în tabloul lui Mirea. Dar parcă era altfel îmbrăcată ; într-o rochie albastră, cu franjuri, cu dantele multe. Avea mînuși negre, lungi, care îi făceau mai albe brațele.

■— Plecați ! porunci domnișoara Christina, încruntîndu-se și ridicînd încet brațul către Prajan.

Egor simți o cumplită amețală la auzul glasului ei. Se deosibe de toate celelalte glasuri auzite în vis. Parcă ve-, nea din afară, din altă lume — și Egor se clătină ca și cum s-ar fi pregătit să se "trezească. Domnișoara Christina îi apucă însă brațul și îi șopti aproape de ureche :

— încet, dragul meu, nu te speria. Ești la tine în odaie, la *noi*, dragostea mea...

Într-adevăr, decorul se schimbase brusc. Porunca domnișoarei Christina alungase umbrele, alungase obrazul schimbat al lui Prajan, topise pereții camerei streine. Egor privi de jur împrejur uluit. Căută ușa de care se rezemase cu cîteva minute înainte. Totul dispăruse fără înțeles. Se afla în odaia lui; recunoștea cu uimire fiecare obiect. O lumină ciudată, care nu era nici de zi, nici lumină de lampă.

— De cînd te aștept, șopti din nou domnișoara Christina, de cînd aștept un bărbat ca tine, un bărbat frumos și tînăr..

\
53

Se apropiase atît de mult, încît Egor simți un insuportabil parfum de violete învăluindu-l. Voi să se dea un pas înapoi, însă Christina îl apucă de braț, reținîndu-l.

— Nu fugi de mine, Egor, nu-ți fie teamă că sînt moartă...

Dar lui Egor nu-i era teamă că stă de vorbă cu o moartă, ci îl stînjenea apropierea ei prea caldă, parfumul prea puternic de violete, răsuflarea ei atît de *feminină*. Domnișoara Christina era emoționată, era nerăbdătoare — căci răsufla ca o femeie turburată în preajma unui bărbat.

— Ce frumos ești, ce palid, adăugă Christina.

Se aplecă spre el atît de insistent, încît Egor nu avea unde să se mai retragă. Își înfundă capul în pernă, atît. Căci, de-abia acum își dete seama că el doarme în patul său și că

domnișoara'Christina se apleacă peste el, încercînd să-l sărute. Aștepta cu groază să simtă buzele ei pe gură, sau pe obraz. Dar Christina se mulțumi să-și apropie mult fața de fruntea lui, atît.

— Nu, pe tine *nu vreau*, șopti ea, nu te sărut așa... Mi-e teamă de mine, Egor...

Se retrase deodată, oprindu-se cîțiva pași de pat, și-l privi lung. Părea că se luptă cu sine, că încearcă să-și stăpînească o pornire oarbă, puternică. Își mușca buzele. Egor începea să se mire că stă atît de liniștit alături de o moartă. Ce bine că toate lucrurile acestea se întîmplă în vis, gîndi el...

— Dar să nu crezi tot ce ți-a spus Nazarie, continuă domnișoara Christina apropiindu-se din nou de pat. Nu e adevărat, n-am făcut ceea ce spun oamenii despre mine... N-am fost un monstru, Egor. De ceilalți nu-mi pasă ce cred ; dar nu vreau să crezi și tu aceleași lucruri absurde. Nu e adevărat, mă-nțelegi tu, dragul meu ?! Nu e adevărat...

Ce clar răsunau cuvintele ei în odaie. „Numai să nu audă cineva, să creadă că am dormit noaptea asta cu o femeie”, gîndi Egor. Dar în acea clipă își aminti din nou cătojaalșe petrece în vis si se liniști, zîmbind.

— Ce frumos ești cînd zîmbești, spuse Christina așezîndu-se pe marginea patului. Își scoase alene o mînușă și o zvîrli peste capul lui Egor, pe mîsuța de alături. Mirosea acum mai puternic a violete. Ce gust prost să te parfumezi într-un asemenea hal... Simți deodată o mîină caldă mîngîindu-l pe obraz. Tot sîngele i se scurse din vine ; căci senzația acelei mîini calde — și totuși de o căldură nefirească, inumană — era îngrozitoare. Egor voi să strige de teroare, dar nu mai găsi nici o forță, glasul i se stinse în gîtlej.

— Nu te speria, dragostea mea, șopti atunci Christina. Nu-ți voi face nimic. *Ție* nu-ți voi face nimic. Pe tine te voi iubi numai...

Vorbea încet, rar, uneori cu multă melancolie în glas. Îl privea nesățioasă, înfometată. Și totuși, în ochii ei sticloși se cobora cîteodată o umbră de infinită tristețe.

— ...Te voi iubi cum niciodată n-a fost iubit vreun muritor, adăugă Christina.

Îl privi cîteva clipe zîmbind. Apoi glasul ei se auzi din nou, mai melodios, mai ritmat:

Mo dor de crudul tău amor A pieptului meu coarde, Și ochii mari și grei mă dor, Privirea ta mă arde...

Încă de la prima frază, Egor simți o neînțeleasă tur-burare copleșindu-l. Cuvintele acestea le mai auzise de atîtea ori. Acum își aducea prea bine aminte : Eminescu, Luceafărul. Și mai înainte tot din Eminescu citase domnișoara Christina. „Poetul ei favorit de-atunci”, își spuse Egor.

— Să nu te temi, Egor, dragostea mea, spuse încă o dată Christina ridicîndu-se de pe pat.

Orice s-ar întîmplă, de mine să nu-ți fie teamă. Cu tine mă voi purta altfel, altfel... Sîngele tău mi-e prea scump, dragul meu... De ,aici, din lumea mea, eu voi veni în fiecare noapte la tine ; La început *în somn*, Egor, și pe urmă în brațele tale, dragostea mea... Să nu-ți fie teamă, Egor, să crezi în mine...

În acea clipă, Egor se deșteptă brusc. Își amintea cu o extraordinară precizie fiecare amănunt al visului. Nu mai era înspăimîntat. Toată ființa lui era răvășită ca după un mare efort. Ceea ce l-a mirat întîi a fost parfumul puternic de violete. Își frecă ochii, își trecu de mai multe ori palma pe frunte, dar parfumul stăruia, amestîndu-l. Zări deodată, alături de el mînușă neagră a domnișoarei Christina. „Nu m-am deșteptat din vis, își spuse el înspăimîntat. Trebuie să încerc ceva, să mă deștept. Am să în-

55

nebunesc dacă nu mă deștept.” Se mira el însuși de luciditatea cu care cugeta. Aștepta cu o extraordinară nădejde *I* să se trezească. Dar își simți mîna pe frunte ; se surprinsa / pipăindu-se. Nu dormea deci ; nu visa. Își mușcă puternic / buza de jos. Simți durerea. Ar fi vrut în acea clipă să sară / jos din pat și să aprindă lumina. Dar zări, la doi pași de vjL el, în picioare, nemișcată, silueta bine cunoscută a dom-

nișoarei Christina. Năluca îl țintui pe loc în pat. Egor își

y strînse încet pumnii, apropiindu-i de corp. îi simțea. Nici o îndoială ; nu mai dormea. îi era frică să închidă ochii, dar privi câteva clipe în jos, apoi privi din nou spre domnișoara Christina. Ea era tot acolo, privindu-l sticlos, zîmbindu-i, învăluindu-l în mirosul ei de violete. începu să se miște. „Doamne-Dumnezeule, carele ești în ceruri, Doamne-Dumnezeule !”... Cuvintele acestea răsărișeră brusc în mintea lui Egor, din cine știe ce rugăciune de copil, și le repeta cu răsuflarea tăiată. Domnișoara Christina se opri și zîmbetul ei deveni parcă acum mai trist, mai deznădăjduit. Egor își dete seama că ea știe că se roagă ; ea ghicise tot. „*Ea știe' că m-am deșteptat și nu pleacă*”...

Christina mai făcu un pas. Foșnetul rochiei de mătase se auzea cu o extraordinară claritate. Nu se pierdea nici o nuanță, nici un detaliu. Pașii domnișoarei Christina se împlîntau în tăcerea odăii cu o perfectă siguranță. Pași de femeie, moi, dar vii, emoționați. Cînd se apropie de pat, Egor îi simți din nou trupul și simți aceeași senzație de căldură artificială, dezgustătoare. Carnea toată i se strînse, ca într-un spasm. Domnișoara Christina, privindu-l mereu în ochi, ca și cum ar fi vrut să-l convingă dincolo de orice îndoială de prezența ei concretă, vie, trecu pe lîngă el și-și luă mînușa de lîngă mîsuță. Din nou brațul gol, mirosul de violete. Și apoi, tresărirea mînușii care îmbracă mîna, care se întinde ușor, elegant, către cot... Domnișoara Christina continuă să-l privească tot timpul cît și-a petrecut mînușa. Apoi, cu același pas feminin, grațios, se apropie de fereastră. Egor nu avu curajul s-o urmărească. Rămase cu pumnii strînși aproape de corp, țeapăn, acoperit de sudoare rece, singur în întunec. Se simțea pentru cea dintîi oară în viața lui cumplit de singur, blestemat. Nimeni și nimic din cealaltă lume nu putea ajunge pînă la el, să-l ajute, să-l scape...

56

Multă vreme n-a mai auzit nimic. își dete seama că încerca să se păcălească singur, pentru că el *știuse* clipa precisă cînd domnișoara Christina plecase din odaie. Sim-tise cum dispăre_ dinjEațmp tise asta după-îllîrfă lftTÎ

înglîlemîrcfupă totuși să aștepte, fără să aibă destul curaj să întoarcă capul spre fereastră. Ușa de la balcon era deschisă. Poate a rămas încă acolo, poate n-a plecat, ci e numai ascunsă. Știa totuși că se teme degeaba, că domnișoara Christina nu mai e în odaie și nicîin balcon. Se hotărî brusc. Sări din pat și aprinse lampa electrică de buzunar. Căută înfricoșat chibriturile. Aprinse lampa cea mare. Lumina prea puternică sperie un mare fluture ,de noapte, care începu să zboare deznădăjduit, lovindu-se de pereți. Egor luă lampa de buzunar și ieși pe balcon. Noaptea era pe sfîrșite. Undeva, pe foarte aproape, se pre-simțeau zorile. Erau aburi reci, un văzduh, încremenit. Nu tresărea nici un arbore. De nicăieri, nici un zgomot, îi fu deodată frică de singurătatea lui și se cutremură. De-abia atunci simți cu adevărat cît îi este de frig. Stinse lampa și intră în odaie. îl lovi un miros puternic de violete. Fluturile continuă să se zbată, lovindu-se cu zgomote surde de pereți, atingînd uneori sticla lampei. Egor își aprinse o țigară. O fuma însetat, fără gînduri. Apoi se ridică din nou și închise ușa de la balcon. Somnul nu i se lipi de pleoape, decît cînd începu să se lumineze bine de ziuă și cocoșii cîntaseră pentru ultima oară.

VII

Femeia bătea zadarnic în ușă. Era închisă cu cheia și musafirul nu se trezea s-o descuie.

„Doarme greu, parcă ar fi făcut chef azi-noapte”, gîndi femeia, zîmbind sfios. Dar se răcea laptele. Aruncă o privire asupra tăvii încărcate, așezată pe mîsuța de alături. Poate l-o scula domnul profesor...

Găsi pe d-l Nazarie îmbrăcat, gata de plecare. în prag, rămase câteva clipe rușinată ; îi era greu să-i spună de ce-a venit, să-l roage să deștepte pe d-l Egor.

.57

• — Nu cumva ești din satul ăsta? o întrebă domnul Nazarie, văzînd că femeia așteaptă sfioasă.

•

— Eu îs din Ardeal, spuse mîndru femeia. Dar d-l Egor nu vrea să se scoale. Am bătut în uşă şi nu m-aude...

— Aşa sînt artiştii, dorm greu, vorbi mai mult pentru sine d-l Nazarie.

Dar era neliniştit. Aproape alergă spre odaia lui Egor. Şi bătu cu atîta putere în uşă, încît Egor se deşteptă îns-păimîntat.

— Eu sînt, se scuză profesorul, eu, Nazarie...

Auzi cum se învîrteşte cheia. Auzi apoi paşii lui Egor, care alergau spre pat. Intră în odaie la un interval decent. Femeia venea în urma lui, cu tava.

— Dormeai adînc după cîte se pare, spuse domnul Na- , zarie.

— Am să dorm, de acum încolo, foarte adînc, dimineţile, vorbi Egor, zîmbind.

Tăcu apoi, privind cum femeia aşază încet tava pe măsută. Aşteptă să plece, apoi întrebă brusc pe Nazarie.

— Spune-mi, te rog, ai ce miroase în odaie ?

— Violete, răspunse liniştit profesorul.

'I se păru că Egor tresare şi faţa i se face deodată palidă, încercă să zîmbească. — Vasăzică, e adevărat, spuse el.

Domnul Nazarie se apropie mai mult de pat. — ...E adevărat, continuă Egor. N-a fost vis, a fost chiar domnişoara Christina...

Fără grabă, fără emoţie, îi povesti întîmplările din noaptea trecută. Se minuna şi el de precizia cu care îşi amintea toate amănunţele. Vorbea grav, oprindu-se des ca să-nghită. Îşi simţea gîtul uscat. Îi era sete.

Înainte de prînz, Egor află că Sanda este bolnavă. Nu va putea veni astăzi la masă. Îşi ceru voie să o vadă numai pentru cîteva minute. Cu acest prilej, îşi va putea scuza şi plecarea. Îi va fi uşor să-i spună că nu mai îndrăzneşte să rămînă, acum, cînd şi ea şi d-na Moscu sînt bolnave.

— Dar ce s-a întîmplat ? întrebă el, încercînd să pară degajat, intrînd în odaia Sandei.

58

Fata îl privi tristă, luptîndu-se multă vreme cu un zîmbet care nu voia să înflorească. Îi arătă din ochi un scaun. Era singură şi Egor se simţi oarecum intimidat. Stăpînea în odaie un miros feminin, prea intim, prea cald. Mirosea a sînge.

— Nu mă simt deloc bine, şopti Sanda. Ieri scară am avut ameţeli, dureri de cap şi, iată, acum nu mă pot ridica din pat...

Îl privi în adîncul ochilor, cu dragoste şi cu spaimă în acelaşi timp. Nările îi tremurau. Tîmplele îi erau foarte palide.

— ...Nu mai am deloc putere în mine, adăugă ea. Uite, obosesc vorbind...

Egor se apropie alarmat de pat şi îi apucă mîna.

— Dar nu trebuie să te oboseşti, începu el căutînd un ton voios şi stenic. Probabil că ai răcit, ai o migrenă care te-a extenuat. Mă gîndeam tocmai...

Voia să spună : „mă gîndeam tocmai ca noi, musafirii, te obosim din cale-afară, şi că ar trebui să plecăm". Dar fata începu deodată să plîngă, plecîndu-şi capul.

— Să nu mă laşi, Egor, şopti ea înf ierbîntat, să nu mă laşi singură. Numai tu mă poţi scăpa în casa asta...

Îl tutuia pentru înţîia oară. Egor simţi un val cald de sînge lovindu-i obrajii. Nelinişte, fericire, ruşine de laşitatea lui ?

— Nu-ţi fie teamă, Sanda, şopti el, apropiindu-şi capul. Nu se va întîmpla nimic. Eu sînt aici, lîngă tine şi nu ţi se va întîmpla nimic...

• — Ah, de ce nu pot să-ţi spun...

"" în acea clipă Egor fu gata să-i povestească tot ce ştia el, tot ce-l însăimîntase pe el. Dar auzi paşi pe coridor şi sări în mijlocul odăii. Era agitat, neliniştit. Cuvintele Sandei îi dăduseră totuşi o nesfîrşită încredere în sine. Proteja, apăra.

D-na Moscu intră în odaie ca din întîmplare. Nu i se părea deloc ciudat s-o găsească pe Sanda bolnavă, sub pătură, şi pe Egor acolo, în faţa ei.

— Nu te scoli ? o întrebă.

— Azi nu mă scol deloc, spuse Sanda, încercînd să vorbească liniştit şi zîmbind. Vreau să mă odihnesc...

— Au obosit-o musafirii, spuse Egor mai mult în glumă.

— Nu e adevărat, vorbi d-na Moscu. întotdeauna ne face mare plăcere să avem oameni de seamă la masa noas* tră. Unde a Simina ? întrebă, după o scurtă pauză.

Egor și Sanda se priviră scurt, roșind amîndoi, ca de o taină urîță pe care și-ar fi amintit-o fără voia lor.

— N-am văzut-o, vorbi Sanda.

— Mă duc s-o caut eu.

Egor avea astfel un motiv să se retragă și să se reîntoarcă mai tîrziu, cînd va fi plecat d-na Moscu. Porni cu pas hotărît; eăutătura îi era mai aspră, fruntea îngîndu-rată. îi era rușine de lașitatea lui. Voise să plece și nu avusese nici măcar curajul să-i spună d-lui Nazarie. Se gîndise chiar să-și ticluiască o telegramă de chemare, așa cum își amintea că cetise, demult, întro carte. Glasul și cuvintele Sandei deșteptară în sufletul lui o furie încăpățînată de risc, de a înfrunta primejdia. Și un început de aventură, stranie, drăcească — de care îi era teamă, dar care îl atrăgea totuși, ca un fruct necunoscut, otrăvit.

întrebă în sufragerie. Nimeni nu văzuse pe Simina. Coborî treptele verandei și se-ndreptă spre odăile din fund. Cu prilejul acesta va vedea și pe întunecata doică,.Se în-tîlni cu jupîneasa și o întrebă.

— Duda a plecat spre grajdul ăi vechi..!

îi arătă, departe, un șopron pe jumătate ruinat. Egor se îndreptă spre grajd calm, cu mîinele în buzunare, fu-mînd. Nu voia să dea proporții de expediție întîlnirii sale cu Simina. Ce cuib de vrăjitoare, gîndi în clipa cînd intră în grajd. Era o încăpere lungă, veche, neîngrijită, cu tavanul crăpat pe alocuri. Aproape întunec. Zări pe Simina tocmai la celălalt capăt, într-o caleașca demodată. Cînd îl văzu, fetița zvîrli repede o cîrpă pe care o avuse pînă atunci în mină și se ridică. îl aștepta și Egor simți din privirile ei că lupta nu va fi ușoară.

— Ce te-ai ascuns aici, Simina ? o întrebă, prefăcîn* du-se voios și pus pe glumă.

— Mă jucam, domnule Egor, răspunse fetița fără să clipească.

— Ce ciudat joc ! se miră Egor apropiindu-se. în cea mai veche trăsură, plină de praf ...

Puse mîna pe un felinar, dar nu găsi deloc praf. înțelese atunci gestul Siminei, cîrpă pe eare o aruncase la intrarea lui.

60

— E o trăsură foarte veche, dar e curată, adăugă el. Văd eă ții la ea, o îngrijești, o cureți...

— Nu, se apără Simina, mă jucam, numai. Și mi-era teamă să nu mă murdăresc.

— Dar de ce te fereai, de ce-ai aruncat cîrpa ? o întrebă repede Egor ca s-o încurce.

— Nu vă puteam da mîna cu o cîrpă de praf, răspunse liniștită Simina. Se opri o clipă, zîmbind. Credeam că o să-mi întindeți mîna, adăugă ea cochetă, privindu-l din nou în ochi. Egor roși. Făcuse de la început o gafă.

— A cui a fost trăsura aceasta ? întrebă el.

— A domnișoarei Christina, răspunse Simina.

Ss priviră în ochi, aspru. „Ea știe, înțelese Egor, știe ce *ii-o*. întîmplat azi-noapte.”

— Tanti Christina, vorbi Egor ca și cum n-ar fi observat nimic, săraca bătrînă ! Ce caleașca veche și ieșiții din modă. ca și biata tanti... Pe pernele acestea își plimbe bătrînele ei oase, cînd ieșea să respire puțin aer curat...

începu să rîdă.

«— ...în caleașca asta boierească se plimba pe moșie, continuă el, și vîntui o făcea să tremure de frig, și-i flutura părul ei alb... Sau era numai cărunt ? o întrebă brusc, mtorcîndu-se spre Siinina.

Fata îl ascultase cu un zîmbet de nesfîrșită milă și ironic. Cînd Egor se întoarse spre ea, Simina îi susținu privirile, încercînd să-și ascundă zîmbetul; ca și cînd i-ar fi fost rușine de rușinea lui.

— Știți foarte bine că domnișoara Christina, vorbi ea apăsînd cuvîntul, că domnișoara

Christina n-a fost niciodată bătrână...

— Nici tu, nici eu nu știm nimic despre ea, o întrerupse brutal Egor.

— De ce vorbiți așa, domnule Egor ? se miră candid Simina. Doar ați văzut-o...

Ochii îi sticliră drăcește, și zîmbetul biruitor îi lumină fața întreagă. „Mă atrage în cursă, gîndi Egor. Dar dacă mai spune ceva, o strîng de gît și o ameninț că o omor, pînă mi-o mărturisii tot ce știe.”

— I-ați văzut portretul, adăugă Simina după o bine calculată pauză. Domnișoara Christina a murit foarte tî-nără. Mai tî-nără ca Sanda. Și mai tî-nără, și mai frumoasă, continuă ea.

Egor rămase cîteva clipe încurcat ; nu știa ce-ar mai trebui să spună, cum s-o silească pe Simina să se trădeze, ca s-o poată întreba.

— Nu e așa că vă place Sanda ? întrebă brusc Sinrina.

— îmi place și-am să mă-nsor cu ea, răspunse Egor. Și dumneata ai să vii la București, ai să fii mica mea cumnată și am să te cresc eu ! Ai să vezi atunci cum au să-ți piară nălucirile acestea din cap !...

— Niciodată nu înțeleg de ce vă supărați pe mine, se apără sfios Simina.

Amenințarea sau poate tonul ridicat și bărbătesc al lui Egor o intimidase. Se uită cu oarecare teamă în jurul ei, așteptînd parcă un semn în ajutor. Deodată se liniști și începu să zîmbească. Privea fix un colț al șopronului. Ochii ei erau mai sticloși acum, mai depărtați.

— Degeaba te uiți, vorbi iarăși Egor. Degeaba aștepți... Mătușă-ta e de mult moartă, mîncată de viermi și amestecată cu pămînt. M-auzi, Simino ?

O apucă de umeri și aproape îi țipa cuvintele la urechea ei. îi fu și lui frică de glasul spart, de cuvintele pe care le strigase. Fetița se cutremură. Se făcuse parcă mai palidă și-și strîngea buzele. Dar cum îi dete drumul din strînsoare, își reveni. Privi din nou peste umărul lui Egor, privi fascinată, fericită.

— Ce tare m-ați scuturat, se plînsese ea ducîndu-și nuna la frunte. Mă doare și capul... Cu copiii e ușor să fii puternic, adăugă mai încet, ca pentru sine. ■*

— Vreau să te trezesc, vrăjitoare mică ce ești, se aprinse din nou Egor. Vreau să-ți iasă nălucirile din cap, spre binele tău, pentru scăparea ta...

— Știți foarte bine că nu sînt năluciri, vorbi Simina de data aceasta, provocator. Sări din trăsura și trecu prin fața lui Egor cu nesfîrșită demnitate.

— Nu te grăbi, mergem împreună, îi spuse Egor. Venisem să te caut. D-na Moscu m-a trimis să te caut... Nu știam că am să te gădesc curățînd de praf o caleașca de o sută de ani...

— E din 1900, de la Viena, spuse Simina fără să se întoarcă, calmă, continuîndu-și drumul prin grajd. 1900— 1935, tocmai treizeci și cinci de ani...

Ajunseră la poartă. Egor o deschise larg și lăsă fetița să-i treacă înainte.

62

— M-a trimis să te caut pentru că Sanda e bolnavă, continuă el. Știi că Sanda e bolnavă ?

Ii surprinse un zîmbet mic, răzbunător.

— Nu are nimic grav, adăugă el repede. O doare numai capul și stă în pat...

Fetița nu-i răspunse. Mergeau alături, prin curtea mare, sub soarele rece de toamnă.

— *Â propos*, vorbi Egor înainte de a ajunge în casă, voiam să-ți spun ceva care te interesează.

Ii apucă brațul și-și plecă grumazul mult spre ea, ca să-i poată șopti aproape de ureche :

— ...Voiam să-ți spun că dacă i se întîmplă ceva Sandei, dacă... înțelegi ?... atunci s-a sfîrșit și cu tine. Asta nu rămîne între noi, firește. Poți s-o spui mai departe, dar nu d-nei Moscu. Ea, săraca d-na Moscu, nu are nici o vină... t

— Am să-i spun asta Sandei, nu mamei, vorbi răspicat Simina. Am să-i spun că nu înțeleg ce aveți cu mine !...

încercă să-și smulgă brațul. Dar mîna lui Egor se înfipse mai adînc în carne. Simțea o adevărată bucurie în-figîndu-și degetele în carnea ei moale, crudă, drăcească. Fata își mușcă buzele de durere, dar nici o lacrimă nu-i umezi ochii ei reci, metalici. Rezistența asta îl făcu pe Egor să-și piardă cumpătul.

— Și am să te chinui, Simino, n-am să te omor așa repede, șuieră el. Am să te sugrum numai după ce-ți voi fi scos ochii și îți voi fi smuls dinții unul... Cu fierul roșu am să te chinui. Spune asta mai departe, spune cui știi tu... Să vedem dacă...

În acea clipă simți o durere atît de violentă în brațul drept, încît dete drumul fetei. Trupul întreg i se golise de vlagă. Brațele îi atîrnau moi, lipite de șolduri. Și garcă nu-și dădea seama unde se află, pe ce

lume se află.,,]

Văzu cum Simina se scutură, își presează pliurile rochiței și își freacă brațul în care degetele lui își lăsaseră urmele. O văzu de asemenea cum își piaptână cu palma părul, își aranjează buclele și-și prinde o copcă ascunsă, care îi sărise pe drum. Simina făcu toate acestea fără să-l privească. Nici măcar nu se grăbea ; parcă el nici n-ar mai fi existat. Porni spre casă cu pasul zvelt, dezghețat, și totuși de nobilă grație. Egor o privi uluit, pînă ce mica ei făptură se pierdu în umbra verandei. "?

63

yiii

După masă, d-l Nazarie și cu Egor fură invitați în odaia Sandei. O găsiră și mai istovită, cu pleoapele viorii ; brațele păreau foarte albe, așa cum se odihneau sleite pe un șal cald, de lînă. Sanda zîmbi și le făcu semn să se așeze. Dar d-na Moscu, în picioare, lîngă pat, cu cartea în mînă, continua să citească : *Viens äonc, ange du mal, äont la voix me convie, Car ii est des instants ou si je te voyals Je pourrai pour ton sang t'abandonner ma vie Et mon äme... si j'y croyais !*

Cetise foarte frumos ultimele versuri, aproape cu lacrimi. Închise cartea cu un oftat.

— Ce a fost ? întrebă nedumerit d-l Nazarie.

— Prefața la *Antony*, nemuritoarea dramă a lui Ale* tandre Dumas-Pere, explică grav doamna Moscu. „în orice caz, o lectură care nu își are rostul acum” — ar fi vrut să spună Egor. Nu-i plăcuse deloc versul : *Je pourrai pour ton sang t'abanäonner ma vie...* Era o ironie prea crudă, aproape sălbatecă. Și apoi, oftatul acela al d-nei Moscu. Păreră de rău ? resemnare ? neputință ?

— îi citesc neconținut de o jumătate de oră, vorbi *u orgoliu d-na Moscu. îmi place și mie să citesc cu glas tare, așa cum făceam pe vremuri... Știam atunci mii de versuri pe dinafară...

Zîmbea. Egor o privi uluit. Era aproape de nerecunoscut acum ; gesturile ei viguroase, sigure. Stătea de atîta timp în picioare, la căpătîiul Sandei, și încă nu ostenise... Parcă reînviase printr-o minune ; reînviase din tinerețea Sandei.

— • ...Știam și din Eminescu, adăugă mai însuflețită d-na Moscu, din opera celui mai mare poet român, Mihai Eminescu...

Egor căută ochii Sandei. Ardeau de o spaimă înăbușită. Fata îl privi numai o clipă. Apoi, parcă s-ar fi temut să nu se trădeze, șopti :

— *Maman*, ai cetit destul... Sa nu te obosești,.. Stai și d-ta jos...

64

D-na Moscu nu o auzi. își duse mîinele la tîmple, lup-tînd cu amintirile, silindu-se să reconstituiască versurile acelea celebre...

— ...Versurile acelea celebre, vorbi ea, mai mult pentru sine, versurile nemuritoare...

Sanda nu se dădu bătută. Eminescu se afla, alături de ceilalți poeți favoriți, pe etajeră, dar nu voia sub nici un motiv să-l lase în mîinele maică-si. Se temea de bolnăvi-ciosa ei pasiune pentru anumite poeme din Eminescu. Pe vremuri, îi mărturisise că, deși era numai o fetiță de opt-nouă ani, Christina îi declama ei, în nopțile de vară, versuri din Eminescu. „își va aduce din nou aminte, *acuvi*”, sa gîndi cu groază Sanda.

...Coboři în jos, luceafăr bînd, Alunecînd pe-o rază, Pătrunde-n cază și în gîvd Șl viața-mi luminează.'...

i De la cel dintîi vers, Sanda își plecă fruntea, deprimată. O imensă oboseală i se strecură deodată în tot trupul. Un vîrtej mocnit îi deșerta vinele de sînge. li era

l J

p j
teamă că va leșina din elipă-n clipă. J

— ...*Eu sînt luceafărul de sus, Iar tu să-mi fii mireasă !*

continuă biruitoare d-na Moscu.

„De unde i-a venit deodată forța aceasta fizică, strălucirea aceasta a făpturii, glasul întreg și melodios ?” se întrebă nedumerit d-l Nazarie. D-na Moscu părea că-și amintește strofă cu strofă, după scurte ezitări, după în-cîntătoare dibuiri. „Sînt totuși strofe pe care le sare”, observă Egor. El asculta amuțit, aproape fără nici o împotrivire, cu ochii la Sanda, urmărind zvîcnirile trupului ei sub șalul care o acoperea. „Ar trebui să fac ceva, își spuse. Ar trebui să mă ridie și să m-apropii de ea, să o mîngîi — orice ar gîndi mamă-sa.” Deși, după extazul cu care rostea versurile, .descoperindu-le treptat — se vedea bine că d-na Moscu nu mai aude nimic și nu mai zărește pe nimeni în preajmă-i :

— ...*Căci eu sînt vie, tv, ești mort*».

Glasul d-nei Moscu se întrerupse bruse, înecat. Ea se clătina amețită în mijlocul odăii unde o purtase

emoția.

65

1

Își duse iarăși amîndpuă palmele la frunte. De data aceasta, un gest de risipire și deznădejde.

— Nu știu ce am, șopti ea. Am obosit...

D-l Kazarie o așeză pe scaun. Să fi fost oare numai o iluzie toată însuflețirea ei, glasul acela plin și robust de femeie cu șinge mult ?

— Ai văzut, *maman*, dacă nu m-ascuți, șopti, stins, Sanda.

Egor se apropiase de pat. Începuse să-l sperie paloarea fetei, ochii aceia adînciți nefiresc în orbite, pielea prea rece și trădînd totuși o febră mocnită în adîncuri.

— Am să mă duc chiar acum după un doctor, spuse el încruntat. Dumneata nu ești bine deloc...

Sanda îi mulțumi cu un zîmbet pe care voi să-l susțină cit mai mult. Dar în nici un caz nu trebuia să-l lase să cheme un doctor. În nici un caz *acum*, în dezlănțuirea aceasta neașteptată de întîmplări și boli vechi.

— Nu te grăbi să pleci de lîngă mine, spuse Sanda, n-am nevoie de nici un doctor... în cîteva ceasuri îmi revin și mîine ne plimbăm prin parc...,

în acea clipă, d-na Moscu se ridica din nou în picioare, cu o nouă fervoare.

— Acum mi-amintesc, spuse ea, mi-amintesc cele mai frumoase versuri din *Luceafărul*:
Mă dor de crudul tău amor A pieptului meu coarde Și ochii mari și grei mă dor, Privirea ta mă arde...

Sanda apucă mîna lui Egor. Tremura. Se uita fix, în-spăimîntată, în ochii lui. „Știe și ea”, gîndi Egor. Se miră, o clipă în urmă, de propria lui tărie și seninătate. Acum nu-i mai era frică ; alături de Sanda, cu mîna ei înghețată pierdută în pumnii lui fierbinți, crispați. Simțea însă tot ce *știa*, tot ce vedea Sanda dincolo de umerii lui, înapoia lui. Nu voia să se întoarcă, nu cumva să rupă firul acelor priviri îngrozite și paralizate. D-na Moscu tăcuse și tăcerea ei se adăuga, mai gravă, liniștii neobișnuite din odaie. Egor auzea cum bate inima fetei. Auzea, în același timp, răsufierea grea a d-lui Nazarie. *Simte* și el, poate chiar vede. Inutil să-i mai ascund ceva de-aici înainte.

— *Maman !* exclamă deodată Sanda, cu o ultimă sforțare.

.6(5

Egor ghici tot ce voise să spună Sanda prin acest deznădăjduit strigăt. Încercarea ei de a smulge pe d-na Moscu din convorbirea aceea atît de oribilă — neauzită, neîngăduită, neumană „Mamă, ne vede lumea !” părea că spun privirile Sandei. D-na Moscu se întoarse spre d-l Nazarie.

— De ce ați tăcut deodată, d-le profesor ? întrebă ea mirată.

— Nici nu prea am vorbit astăzi, stimată doamnă, se scuză d-l Nazarie. V-am ascultat recitînd... Mă minunam de memoria dumneavoastră...

Doamna Moscu îl privi în ochi, parcă ar fi încercat să se convingă că nu glumește.

— Nefericită memorie, cu cartea în mîină, spuse ea obosită, așezînd pe *Antony* deasupra celorlalte volume de pe etajeră. Noroc că am încă destule cărți... Iată, i-am adus aici Sandei pentru mai multe zile de lectură...

îi arătă, cu mina, un teanc întreg. D-l Nazarie își aruncă ochii : *Jean Sbogar, Rene, Ivqnhoe, Les fleurs du mal, Lă-bas.*

— Din biblioteca Christinei, adăugă ea. Cărțile care i-au plăcut ei mai mult. Și mie, bineînțeles...

Zîmbi foarte obosită și se îndreptă spre patul Sandei.

— Dar voi de ce ați tăcut ? întrebă, cu o mai neînțeleasă mirare. De ce ați tăcut și voi ?• Sanda o mustră din ochi. D-na Moscu se așeză pe pat, lîngă ea. Îi luă mîna, pe care Egor o lăsase cu puțin© cUpe mai înainte.

— Ce înghețată ești, ce rece ! exelacnă, cuttonwru'i-du-se. Trebuie să-ți dau un ceai... De

altfel,, e timpul, să te scoli. Se apropie apusul soarelui. Vin țințarii...

„Aiurează”, gândi cu oarecare neliniște EgQr. Se uita la Sanda, să ghicească din ochii ei un sfat, un tndeOMU Eiv. și el pironit, fascinat de începutul acesta neașteptat de delir.

— Poate e mai bine ca noi să plecăm, se auzi. atunci glasul uscat al d-lui Nazarie.

— N-aveți nici o grijă, sînteți cu mine, îl liniU d-na Moscu. Nu vă pot face nimic. Zboară pe deasupra și atît...

— Ar fi trebuit să luați chinină, șop.tf Sanda. Mama vorbește de țințari. Sînt foarte periculoși acum, la apusul soarelui...

67

— Au început sa vină, într-adevăr, se auzi dir. nou găstalt uscat al d-lui Sasarfe, Și ce ciwdat se adună «rohiri In dreptul ferestrei !... îi ausd curii zboară, Egor ? !

îi auzea și Egor ; roiuri întregi, dese, așa cum B". i se mai întâmplase să întîlnească vreodată.

De unde năvăliseră atît de mulți ?

— Semn de secetă, spuse din nou d-l Nazarie. Ar trebui să închid fereastra...

Dar nu se mișca. Rămăsese tot în mijlocul odăii, fascinat, cu ochii către roiurile de afară.

— Nu e nevoie, vorbi d-na Ivîoscu. Nu e încă apusul soarelui. Și-apoi, să n-aveți vreo teamă cît sîiiteți cu mine...

Egor smți un fior treeîndu-i prin șira Găinării. G'aâui acesta sec, neutru, aproape de nerecunoscut îl *ir...* țăi-mînta.. Glas care venea de undeva din vis, din alte ;. vii.

— Dar ar fi bine să luați chinină, măcar o juir.aiate de pastilă pe zi, șopti, de data aceasta foarte încet, Sanda.

îi tremura și ei glasul. Dar cel puțin acum nu mai vede nimic, nu mai simte pe ninieni, își dete seaia Efor. li căuta pe procesor. Nu se raișcase din mijlocul -odăii. Urmărea vreun zbor nevăzut, căci privirile kii lunecau mult deasupra rolurilor. Și nici măcar nu SG apăra de ■țințarii care pătrundeau, cîte puțini, în csnrcă, „IJ t*n miros aici eare îi atrage,, își 'spuse Egor. Prea cîafc mulți și prea vin de-a dreptul aici. Poate mirosul acela care *m* lovit și pe mine aai-dlmineață, își aminti el mirosul de sîtige."

Doamna Mos.cu îi învăluie pe toți într-o privire caldă, protectoare, și intimă în același- timp.

— Raidstl, copii, vorbi, se sprosi-i apusul, so sculăm și pe ea.

Glasul îi era voios și totuși absent. Veno:; da de oarte, din bucurii foarte streine, reci.

— Scoală-te, Sanda, vorbi din nou d-na Moseu, se face scara în curîid. Ești înghețată...

E.gor își strînse pumnii, înfîgîrrdu-și unghiile în carne *cu* Încăpățînate. „Trebuie să rămîn treaz. Să rm ::?.' oierd. îneeroă -o oprească pe Sanda, dar fata îl respinse încet, cu dragoste .și se coborî din ps.t. Nu mai *tvzm-*; *vz* acum. Își căută papucii de casă eu multă luare-aminte.

— Trebuie neapărat să merg și eu, *unaman* ? o întrebă, foarte supusă.

68

— Nu vezi ?! E tiir.pi'J, vorbi d-na Moscu.

Egor o prinse în brațe și-i șopti, aproape us ureche :

— Rămîi aici. Ce vrei să i?,ci ? ! Fata îi mîngîie cbra:-:vd *ev*. mîîia, trista.

— Nu e nimic, Egor, șopti. Asta o fac pentru mama, știi...

în acea clipă Egor simți un vîrf ascuțit de ac străpun-gîndu-l pielea la încheietură. Fără să-și dea seama, lovi cu p-ubna. Un țințar rămase strivit ; o pată de sînge, alături. ..A mușcat cu sete, bestia", își spuse Egor.

Ilidicînd capul, Sanda întîlni pata aceea de sînge. Se repezi la Egor și-i luă mîna.

— Ascunde-te, îi vorbi repede, pleacă, să mi te vadă mama... îi face rău...

Egor își frecă mîna de haine, pînă ce sîngele dispăru. cu clesăvîrșire.

— Pleacă, te rog eu ! vorbi din nou Sanda. Du-te și-ți ia pastila de chinină...

Glasul ei rugător ii -iTiji și ms: mult : delirul acesta, ale cărui martiri nu le ffa încă, toate e:ivintele acestea. al eărōr îțele"; :.u-l putea âtrurJe.

— I"U; aice cînă i...-mi spui unie vrei să te diris o amenin'r *bl* ' ••■.

— Fii ic_ "â ". r.ij, dragostea mea, vorbi Sanda.

Eor se cni-iurâ. î i amintea acum foarte precis; amănunt eu an.' • nt î-i amintea din nou întâmplările din nuapteii tiviwtlâ.

— Nu te bucuri cu-ți spun așa ? îl întrebă din nou tristă, Sanda.

Egor o privi în ochi, încercînd s-o străpungă, s-o stă-pînească, întreagă, cu vclnța lui, s-o păstreze. Simțea însă cum îi scapă, cum îi alunecă din brațe viața aceasta caldă și îmbietoare.

— N-u-r:\i spui *tu*, Sanda, lucrul ăsta, nu mi-l spui tu ! exclam: c: Egor.

Sanda începu să plîngă încet, fără spasm. „Așadar, e adevărat”, gîndi Egor...

D-na Moscu se apropiase de ei; parcă n-ar fi înțeles nimic din cuvintele lor prea familiar șoptite, din plînsului fetei.

— Dacă rămâneți, au să vă sugă și pe voi, le vorbi. Și s-a făcut așa de frig... Au să vă sugă.

Cura s-a întlri

89

plat cu găinile, cu găștele, cu vitele noastre... Ce-au rămas din ele, ce-au mai rămas...

Egor întoarse capul și-i spuse răspicat :

— îmi pare foarte rău, d-nă Moscu, dar Sanda trebuie să rămînă aici, în pat, pînă chem doctorul.

Glasul fusese atît de neobișnuit de puternic, încît d-na Moscu șovăi, privind cînd la Egor, cînd la Nazarie. Nu prea înțelegea — se vedea bine asta — ce caută ei aici, alături de patul fetei.

— Poate să ai dreptate, vorbi după cîteva clipe d-na Moscu. Sînteți amîndoi oameni de știință, vă pricepeți mai bine ca mine !... Dar să închideți repede ferestrele. Asta trebuie să faceți întîi, să-nchideți toate ferestrele...

Egor tremura încă de curajul brutal cu care vorbise. Cu amîndouă mîinile încerca să țină pe loc trupul Sandei. Fata zvîcnea, se împotriva.

— Trebuie neapărat să mă duc, se apăra ea somnoroasă. O fac pentru mama, și-am spus. N-a mai rămas nimic altceva prin curte... și paserile, și vitele, și cîinii!...

Se apropiase și d-l Nazarie, palid, frîngîndu-și mîinile. În jurul lui roiau țîntării. Se auzeau ca un zvon împletit, barbar și foarte depărtat. Melodie apăsătoare, asemenea febrei.

— Dă-mi drumul, Egor, se rugă din nou Sanda pierdută. Are să fie mai rău altminteri... Nu mai mă fac bine altminteri...

Egor începu să tremure. Ce Dumnezeu s-a făcut atît de frig deodată ! Auzea cum clănțane dinții d-lui Nazarie. îl vedea lîngă el, împietrit, alb la față, tremurînd. Nu se apăra de țîntării.

Scutura la răstimpuri fruntea, să-i gonească.

— închide d-ta fereastra, porunci Egor.

Profesorul se apropie cu teamă de perdele. Mai departe nu îndrăzni să pășească. Se purta și el ca într-un somn nefiresc, de boală. Și totuși, ce limpede înțelegea tot ce se petrece în jurul lui!

Ce clare îi apăreau acuma toate întâmplările ; carnea aceea de berbec, grețoasă, din prima seară și vorbele fără înțeles ale jupînesei, paserile care mureau... Și dinele acela care li se tîra la picioare, urletele lui înghețate, răsuflarea lui de animal fugărit de nevăzut...

— De ce nu-nchizi fereastra ? ! se auzi din nou, poruncitor, glasul lui Egor.

70

Ce frig neobișnuit, artificial. Ce goluri de aer în încăperea aceasta unde plutise, pînă mai adineauri, mirosul de sînge al fetei...

D-l Nazarie se apropie mai mult de fereastră. îi era teamă să privească afară. O teamă stupidă, nervoasă, pe care nu' și-o putea stăpîni. Brațul îi tremură cînd apucă minerul ferestrei. I se păru, în cea dintîi clipă, că o femeie îl privește din afară, atent, urmărindu-i fiecare gest, așteptînd parcă să se întîmple ceva, un gest grav, hotă-rîtor. Era încă destulă lumină afară.

Partea aceasta a cerului era, totuși, mai stinsă, mai fluidă. Era alt spațiu, aici, alt văzduh. Căci,

închizînd o clipă ochii și deschizîndu-i brusc, d-l Nazarie văzu cu mirare pe Simina, la cîțiva metri de fereastră, între flori, privindu-l. încercă să-i zîmbească. Fetița înclină capul cu nesfîrșită grație. Dar în aceeași clipă se trăda. Înălțase ochii prea sus, mult deasupra ferestrei. „Nu se aștepta să mă vadă pe mine, își dete seama d-l Nazarie. Aștepta pe altcineva și nu aici, la fereastră, ci în altă parte"... Simina înțelese repede că se trădase. Roși brusc și făcu cîțiva pași spre casă, ridicînd mîinele către d-l Nazarie. Dar profesorul închise fereastra grav, tăcut, cu privirile plecate. Frigul din odaie i se păru mai apăsător. Rămase multă vreme nehotărît, sleit, lîngă fereastră. Zvonul țîn-țarilor îl auzea acum foarte aproape de el, cuprinzîndu-l încet, din toate părțile, istovindu-l. începea să-și dea seama că visează și îi fu frică. Dacă nu se va mai trezi niciodată din somnul acesta neînțeles, din lumea aceasta a febrei ?...

IX

Egor s-a întors de la gară aproape de ora 10 noaptea.

Anevoie izbutise să telefoneze la Giurgiu după un doctor, în medicul de plasă, care locuia într-un sat vecin, nu avea încredere.

Conacul părea acum mai slab luminat. Găsi pe d-na Moscu, pe d-l Nazarie și Simina, așteptîndu-l în sufragerie. Masa era pusă. O femeie îmbătrînită, legată cu un

71

tulpan vișin iu, robotea prin odaie. Nu vorbea nimeni. D-l Nazarie privea, palid, în gol — ce. un prizonier în repaos.

— Știți, vom mânca foarte prost astă-seară, «spuse d-na IVFQSCU. Sufragița a plecat în sat și nu s-a mai întors. N-are să se mai întoarcă... Ne servește astă-seară doica...

A? adar, ea este doica, își spuse Egor. O privi cu mai multă atenție. Ce femeie fără vîrstă. ce mers straniu ; parcă s-ar fi trudit o viață întreagă, să calce ca o șchioapă și acum ar încerca să meargă firesc. Se lovea cîieodaiă de mobile, fără să simtă. Capul îi era aproape în întregime scoperit de tulpan. I se vedea nasul lat, stîlcit și alb. I se vedea pura. ca o rană degerată ; albăstrie, scărnoasă. Doica Unea neconținut ochii plecați în pămînt.

— ...Vom avea, în orice caz, niămăliguță cu lapte și brînză, adăugă d-na Moscu.

Se așezară la masa. D-l Nazarie, nerăbdător și uluit ca cineva deșteptat brusc din somn.

— Cum i-a fost Sandei ? întrebă Egor.

Nu răspunse nimeni. D-na Moscu începuse să mănînce și fără îndoială nu auzise întrebarea.

Simina căuta solnița de sare, cuminte, cuviincioasă. D-l Nazarie părea foarte concentrat.

— I sa mai întâmplat ceva ? îl întrebă, după cîteva lungi clipe de tăcere, Egor.

— Nu. Cînd am plecat noi, dormea, răspunse profesorul. Așa, cei puțin, nădăjduiesc eu... Sau poate era numai leșinată...

- Sidiică deodată ochii din farfurie și-l privi aspru pe Egor.

— Cred că ar fi fost mai bine dacă te întorceai cu doctorul, adăugă el.

— Va veni mîine dimineață, cu primul tren, îl liniști Egor. Trebuie să anunțăm de pe acum vizitiul, să pregătească trăsura pentru mîine în zori...

D-na Moscu îl asculta intrigată, ca și cum n-ar fi înțeles despre cine se vorbește.

— Teamă mi-este că -nu vom mai avea în curînd nici vizitiu, șopti ea cu destul calin. Omul și-a cerut azi simbria... Doică, să nu-î plătești pînă nu aduce de la gară musafirii de mîine...

— Vine numai doctorul, spuse Egor.

— Poate mai vir-a cineva, vorbi din nou cu fervoare d-na Moscu. .Sînteru doar în plin sezon. Septembrie. în

alți ani, pe timpul ăsta, nu mai încăpeau musafirii. Era mult tineret, fete și domni de virsta Sandei...

Cuvintele *m*, eu darecare melancolie șoptite, făcură mai deznădăjduită singurătatea clin această cameră.

— ...Au fost și anul acesta destui oaspeți, încercă Egor să rupă tăcerea.

— Au plecat așa de repede, continuă d-na Moscu. Dar trebuie să mai vină cineva... Poate

din rudele noastre.

Simina zîmbi. Ea ştia că de foarte multă vreme nici o rudă nu mai vine pe la Z.

— N-ar fi chiar acum timpul cel mai nemerit pentru vizite, spuse Egor. Sanda este destul de serios bolnavă...

D-na Moscu păru ca-şi aminteşte de-abia atunci că fiică-sa nu se află la masă, alături de ei, ci că zace istovită în pat. O căută cu ochii de jur împrejur şi se convinse că nu se înşală. Sanda nu era aici.

— Trebuie să mă duc s-o văd, spuse, ridicîndu-se deodată de la masă.

Simina rămase liniştită pe scaun. Părea că nu ţine seamă că sînt încă musafiri la masă, căci începu să se joace cu cuţitul, tăind felii foarte subţiri de mămăligă pe farfurie.

— De ce o înveţi atîtea basme urîte, doică ? întrebă Egor întorcînd capul.

Doica se opri în mijlocul odăii, mirată de glasul acesta strein care o strigase pe neaşteptate, măgulită în acelaşi timp că un boier tînăr şi frumos îi vorbeşte. De foarte multă vreme nu mai vorbise decît cu slugile. Nu intra niciodată în casele boiereşti cît timp erau musafirii.

— N-am învăţat-o, domnişorule, nici un basm, vorbi ea fără sfială, căci nici eu nu ştiu.

Domnişoara mă învaţă pe mine...

Avea un glas mat, făcut parcă din mai multe bucăţi. Egor îşi aminti brusc de o piesă de teatru celebră acum vreo cincisprezece ani, de glasul unei babe de-acolo, vîn-zătoare de găini. Dar vocea doicii nu semăna cu nimic.. Şi nici ochii ei, de un albastru putred, pe care îi ţinea neconţinut în jos, ficşi şi umezi. Ochii unei oarbe, s-ar fi spus, dacă doica şi-ar fi purtat capul ridicat şi ţeapăn.

— ...Domnişoara noastră, care ştie toate cărţile, adăugă doica rînjind.

73

'„Ea vrea să zîmbească, acum", îşi dete seama cu înfiorare Egor. Şi îl îngrozeau de asemenea ochii aceia de la care aşteptai parcă altfel de priviri. Nu strălucirea lor înfundată, dospită, care trăda o dezgustătoare poftă de femeie. Egor se simţi despuiat şi lins de privirile lihnite ale'doicii. Roşi brusc şi întoarse capul. Scîrba şi ruşinea îl făcură să uite aproape întrebarea pe care o pusese bătrî-nei. îl trezi însă rîsul Siminei. Fetiţa îşi rezemase ceafa de speteaza scaunului şi rîdea încetîndu-se, arătîndu-şi toţi dinţii în lumina prea puternică a lămpii.

— E o mincinoasă ! izbuti ea să spună printre rîsete.

Era un rîs care umili sîngeros pe cei doi bărbaţi. Doica zîmbea şi ea, înapoia scaunelor. „îşi bat joc de noi, gîndi Egor, Mai ales Simina. A simţit şi ea ce înseamnă privirile doicii. Şi asta ştie, şi asta înţelege ! "...

Simina se prefăcea că luptă să-şi stăpînească rîsul, pu-nîndu-şi şervetul la gură, ciupindu-se. Dar se uita neconţinut spre doică, pe furiş, şi izbucnea mereu, sufocîndu-se, lăcrămînd. În cele din urmă, luă cuţitul de pe masă şi începu să taie cu el aerul, în gesturi scurte, repezi. Parcă ar fi încercat să facă ceva, să-şi îndrepte atenţia în altă parte, ca să se poată linişti.

— Nu te mai juca cu cuţitul, vorbi atunci d-l Nazarie, că fuge îngerul de lîngă d-ta !...

Vorbise pe neaşteptate, dar glasul lui fusese aspru, grav, ca după o lungă chibzuinţă. Simina îşi pierdu deodată veselie. Îşi strînse umerii, parcă ar fi cuprins-o frigul. Şi obrazul îi era neobişnuit de palid acum. Ochii îi străluceau, totuşi, de mînie, de ură neputincioasă. „A lovit bine profesorul, gîndi Egor însufleţit. Dacă i-ar sta în putinţă, vrăjitoarea asta mică ne-ar arde de vii acum"... O privea în ochi şi nu se putea împotrivi fascinaţiei puterilor pe care le descărcase umilirea Siminei.

D-l Nazarie observă că doica priveşte/mirată spre uşă. Întoarse capul şi văzu pe d-na Moscu, încruntată, gîn-ditoare, şovăind.

— Curios ! exclamă d-na Moscu. Sanda nu mai e în odaia ei... Mă-ntreb unde ar fi putut să se ducă !...

Egor şi d-l Nazarie săriră în acelaşi timp de pe scaune şi alergară spre odaia Sandei fără să fi

spus un cuvânt.

— Numai dacă am avea o lampă bună, șopti Egor în fugă, o lampă electrică de buzunar...

74

Nu se putea gândi la nimic în acele clipe în afară de această lampă electrică, atât de practică, pe care nu o avea la el.

În odaia Sandei era întunec. Egor aprinse un chibrit. și căută lampa. Fitulul era uscat, rece. Mîinele îi tremurau puțin. Tremura și flacăra gălbuie, învelită în fum.

— N-ar fi trebuit s-o lăsăm singură, spuse d-l Nazarie. Nu mai știu ce să mai cred !...

Profesorul exclamase cu multă sinceritate, dar Egor nu-i răspunse nimic. Pusese sticla și înălță acum fitulul cu atenție. Când flacăra se întregi, Egor ridică lampa și vru să iasă din odaie. I se păru, totuși, că vede ceva nelămurit în pat. Făcu un pas, ținînd flacăra mult deasupra patului. Găsi pe Sanda întinsă pe pat, aproape îmbrăcată, cu ochii deschiși, privind-l.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea greu.

Obrajii i se îmbujoraseră ; și răsuflarea îi era accelerată, parcă s-ar fi trezit dintr-o mare spaimă sau s-ar fi oprit chiar atunci dintr-o alergare.

— Unde ai fost ?! o întrebă la rîndul lui Egor.

— Aici !

Era ușor de înțeles că mințea. Se roșise și mai mult vorbind și pumnii și-i strîngea femeiește.

— Nu-e adevărat, spuse răstit Egor. D-na Moscu a fost acum cîteva minute aici și nu te-a găsit.

— Dormeam, vorbi Sanda voi m-ați trezit...

Glasul îi tremura. Și privirile îi erau foarte umede, rugătoare. Cerșeau mai mult în ochii lui Egor. Dar se îndreptară o dată și către domnul Nazarie, care rămăsese la o distanță discretă de patul ei, încrunțat.

— Nu vezi că ești încă îmbrăcată, vorbi din nou Egor, că n-ai avut timp să-ți scoți nici măcar pantofii !...

Smulse pătura de pe trupul fetei. Nu mai încăpea nici o îndoia¹! Sanda se aruncase în pat și se acoperise cu foarte puține minute înainte. Dar pe unde venise și de unde ? „Odaia aceasta mă apasă de cîte ori intru”, simți

Egor.

— Unde ai fost. Sanda ? o întrebă el din nou, apro-piindu-și fața de capul fetei. Spune-mi mie unde ai fost, spune-mi, iubita mea ! Vreau să te scap ! înțelegi că vreau să te scap ?

75

Rostise ultimele cuvinte cu disperare. Lampa îi tremura în mîna dreaptă. Sanda se. înspăimîntă și se trase lingă perete, cu degetele agățîndu-se de gură*

— Să nu te-appropii, Egor! țipă ea, Mi-e frică de tine !... Ce vrei ?

li fu frică și d-lui Nazarie. Căci lumina bătea piezișă în obrazul lui Egor și ochii sticleau, arși t2 mînie.

— Ce vreți de la mine ?! exclamă încă o dată Sanda. Egor așeză ușor lampa pe mssv\â, apoi se aplecă mai

mult spre față, îi apucă umerii și începu s-o scuture. în-tîlni aceeași rezistență ca la apusul soarelui „O fură și pe ea, o farmecă și pe ea”...

— Tvezește-te, Sanda, vorbi el cu duioșie, în curînd va veni doctorul. De ce nu vrei să-mi spui unde ai fost ?

Sanda tremura îneă ; de frig, de boală. Îț-i mușca bu-Kele, își frămînta irJinile.

— :V.ă iubești, Sanda, spune, mă iubești ? întrebă din nou Egor.

Fata începu să se zvîrcolească. Voi sfi-și afunde capul în. perne, dar Egor i-î prinse în mîini și-o sili - că-l privească.. în timp ce el îi repeta aceeași întrebare, exasperantă.

— Mi-e frică ! închideți ușa ! țipă deodată Sanda tre-îrm" rl.

-..... Nu e nimeni la ușă, o liniști Egor. Si Toți vedea și tu c". :î închisă...

■?.■ de te la o part?. ■-i fata să privească nestînjinită !nc.;"li. :a ei, spre ușă. -da ridică o clipă ochii,

apoi își ar... ? capul în pal; neapu să plîngă, înecîndu-se, ca „un”. ;g și întrerupt ;. ‘. Egor se așeză pe pat, aproape de ea.

Îl privi o clipă în ochi, ca și cînd ar fi fost gata să-i dastămuie o taină, dar își cuprinse din nou capul în palme, istovită.

— Unde ai fost ? o întrebă șoptit Ec;cr.

— Nu pot să spun, plînsese fata, nu pot să spun ! ...

Se stătu-n jurul trupului lui Sgor. se lipea de el înspăimîntată, dejirînd. Căldura lui era bună și tăria cărnii iui u: sprijin. Dar deodată sa dezlipi, ca străpunsă de-a curmezișul, și se retrase îngrozită spre perete.

— j'-- vre-- ' ' ■- r. F ■- ! tU'-ă ea cu nsbănuite puteri. '""■ ?au -'':.cc ' . p:" :.;ns ! ...

/:■!■:■. :i h. îmi. -fi br":le. ca s-o cupriri.ă.

X

Cînd se apropiară de ușă, ca să se despartă, d-l Nazarie se întoarse către Egor și spuse : Am impresia că visez întruna de azi-dimineață... — Aș vrea să ai dreptate, vorbi Egor. Dar sînt aproape sigur că nu visăm... Din nenorocire, adăugă el, mai grav. își urară noapte bună și se despărțiră. Egor încuie ușa cu cheia, apoi se apropie de fereastră și o închise. Se mișcă în odaie cu multă atenție, controlîndu-și fiecare gest. Parcă s-ar fi pregătit să se culce sub ochiul nevăzut al unei ființe ascunse. -Nu-i mai era, acum, frică. Dar își simțea carnea ostenită, sîngele bolnav ca după febră. își făgădui că va petrece o bună parte din noapte treaz. Ceasul va bătea curînd două ; încă o oră și se va putea culca în li-• niște. Căci în apropierea zorilor, nu se mai temea de nici un fel ce vis.

îndată ce-și îmbracă pijamaua însă, nu mai putu rezista. Clătină de cîteva ori din cap, își lovi trupul cu palmele —'fără să poată alunga lenea aceea somnoroasă care îi pătrunsese brusc în vine. Adormi cu lumina aprinsă cu mîinile afară din plapumă. Capul i se pleca oblic pe perna albă. Undeva, clin dunga tavanului, își desprindeau zborul cîteva țîntari nevăzuți.

Se trezi deodată într-un mare salon cu pereții aurii, cu policandre uriașe, de care atîrnau vîrfurile săgeților de cristal. „Da, acum începe visul”, își spuse Egor și încercă să se zbată, să fugă din el. Dar îl cuprinse mirarea vă-zîrd în jurul lui atîta lume necunoscută și atît de elegant îmbrăcată. Mai ales femeile, în rochii foarte lungi și cu talii strînse.

— *VoiLB etes à croquer!*... auzi el alături glasul unui bărbat.

Și apoi, rîsuri de femei. „Unde am raai auzit eu aceleași cuvinte ? se întrebă nedumerit Egor. Sau poate le-am cetit undeva, demult”... Dar își aminti că tot ce vede este numai un vis și se liniști. Cel puțin, dacă aș putea să mă trezesc repede...

O foarte ciudată și totuși bin* cunoscută muzică îl învălui pe neașteptate. O melodia veche, de o melancolie veselie, care se revărsa o dată cu amintiri kirburi, cară țineau mai mult de copilărie și de vise decît de împliniri.

77

Începu să pășească atent printre perechile acelea elegante. își dete seama că lumea, împrejurul lui, dansează. Se feri din calea perechilor, strecurîndu-se pe lîngă pereți. „Da, sîntem pe la 1900, își spuse el. Cît de mult trebuie să se mire oamenii aceștia de mine așa cum sînt îmbrăcat. Se privi cu oarecare sfiială, li fu greu să se recunoască ; hainele îi erau streine, nu se mai văzuse niciodată în ele. în aceeași clipă însă, i se părură neînțelese mirările lui. Se vorbea franțuzește alături. Un glas melodios de femeie tînără, care se știe ascultată și de bărbații nevăzuți. „Știe că eu sînt aici”, gîndi cu încîntare Egor. Făcu cîteva pași spre oglindă, să poată vedea chipul femeii. îl privi și ea. Buzele foarte roșii și o umbră ușoară deasupra gurii. Nu o cunoștea. Poate femeia voia să-i fie prezentat, căci îi zîmbise. Dar îl privea întreg grupul ciudat. Nu cunoștea pe nimeni în acest salon în care intrase fără voia lui. Trecu mai departe, într-o altă odaie. Mese cu postav verde. „Aici se joacă cărți, își spuse repede Egor. Nu mă interesează.” Se miră, totuși, că nu aude aproape nici unul din cuvintele pe care oamenii aceștia și le spuneau.

Se întoarse din nou în sala de dans. Parcă se făcuse mai cald acum. Femeile își făceau vînt cu evantaliuri mari,

mătăsoase. Simți că cineva îl privește scrutător dintr-un colț. Se întoarce. Bărbatul i se păru cunoscut. Dar nu-și utea aminti numele. Apoi, deodată, se făcu lumină : Radu jan. Ce-o fi căutînd el aici ? Și ce schimbat e,-eerlîb"-

— Ftravesti... Prietenul îl privea atent, fără să clipească. Se vedea bine că nu prea e deloc la locul lui în această adunare de oameni bogați, în toiul petrecerii. Nu vorbea nimeni cu el. Egor se îndreptă spre divanul lîngă care sta rezemat .Prajan. înțelesese tot ce-i spuneau privirile lui ; să se grăbească, să vină cît poate de repede lîngă el, foarte-aproape de el...

Și ce greu, totuși, se poate cineva mișca într-o sală de bal. Răsăreau mereu alte perechi în calea lui Egor. își făcea loc cu coatele, la început cerînd politicos iertare, mai apoi — exasperat de atîtea piedeci — lovînd, călcînd cucoanele, întinînd brațele. Cei cîtiva metri care îl despărteau de Prajan i se păreau acum absurd de lungi. Se lupta de mult să ajungă pînă la el și Prajan rămăsese tot atît departe, privindu-l necurmat în ochi, așteptîndu-l. Și ce limpede înțelegea chemările lui...

Simți deodată un braț de femeie cuprinzîndu-l de mijloc. Perechile din jurul lui se aburiră în acea clipă. în-

78

toarse capul spre Prajan. îi zărea numai ochii. Se ridicase foarte sus și acum travestiul apărea mai ridicol, mai absurd.

— Haide, uită-te la mine, dragostea mea !

Domnișoara Christina îi vorbise foarte aproape de ureche. Simțise răsuflarea ei caldă, ispititoare, și recunoscuse . mirosul apăsător de violete. Regăsise, de asemenea, groaza. și dezgustul de altă dată:

— Nu-ți prea plac petrecerile noastre, Egor, adăugă domnișoara Christina.

Fiecare cuvînt îl amețea. Cu fiecare sunet se trezea în alt spațiu, în alt aer.

— Sîntem la noi acasă, dragostea mea ! vorbi din nou Christina.

îi luase acum mina, iar cu brațul celălalt îi arăta pereții camerei prin care treceau. Egor recunoscuse sufrageria. Nimic nu era schimbat ; poate mobila părea mai proaspătă ; mai puțin tristă.

— Vrei să vii la mine ? îl întrebă deodată Christina. Voi să-l urce cu forța pe scări, dar Egor se împotrivi.

Se retrase lîngă fereastră. Făcu un efort și vorbi :

— Tu ești moartă... Tu știi că ești moartă... Domnișoara Christina zîmbi trist și se apropie din nou de Egor. Era acum mai palidă. Poate o scâldea lumina lunii. (O lună apărută brusc, neașteptată, reflectă Egor.)

— Dar te iubesc, Egor, șopti. Și pentru tine vin de-atît de departe...

Egor o privi cu ură. Dacă ar fi avut atîta putere să strige, să se deștepte... Christina parcă îi citea toate gîin-durile, căci zîmbi mai trist, mai deznădăjduit.

— Tu ești totdeauna aici, vorbi Egor, tu nu vii de nicăieri...

— N-ai să înțelegi niciodată, dragostea mea ! șopti Christina. Căci pe tine nu vreau să te pierd, nu-mi trebuie sîngele tău... Vreau să mă lași cîteodată să te iubesc !...

"Vorbise cu atîta patimă, cu atîta foame de dragoste, încît Egor se înspăimîntă. încercă să fugă. Alerga parcă pe un coridor fără sfîrșit, necunoscut, sinistru. Se crezu, după cîteva clipe, singur. Răsufla adînc, speriat, ostenit, începu să păsească la întîmplare, amețit, fără să știe unde se află. Gîndurile îi erau risipite, voința oarbă. Coridorul se întindea ca o galerie de mină. Simți deodată, lovindu-l din față, un miros vag de violete. Egor șovăi o clipă, apoi se hotărî brusc și deschise cea dintîi ușă pe care o întîlni.

79

îi bătea cu putere sîngele la tîmple. Rămase cu capul te-esmat da ușă. -ascnitîid ; care se vor auzi *dlu* nau pașii domnișoarei Christina ? Tăcerea se prelunga» în clipe foarte lungi.

Obosit, Egor întoarce capul. Era chiar odăi lui. Intrase fără să știe în odaia lui. Toate lucrurile erau acolo ; și cutia de țigări pe măsută, și paharul în care se evaporau ultimele picături de coniac. Și, totuși, ce ciudată lumină adunau laolaltă toate aceste lucruri risipite în car meră...

Parcă ar fi fost privite prin oglindă.

Egor se trânti în pat. „Dacă aş putea adormi repede”, îşi spuse el. Dar întâlni şi: aici parfumul de violete. De data aceasta nu mai avea nici o putere să se împotrivescă, să fugă. Domnişoara Christina se afla chiar alături de el, ca şi cum l-ar fi aşteptat de mult pe marginea patului.

— De ce fugi, Egor?! îl întrebă ea, prMndu-l fix în ochi. De ce nu mă laşi să te iubesc? Sau poată iubeşti cu adevărat pe Sanda?...

Tăcu şi continuă să-l privească — tristă, nerăbdătoare, ameninţătoare. Egor o putea anevoie înţelege. Anevoie putea ceti în obrazul ei atât de viu şi totuşi atât de îngheţat. Şi ochii erau prea mari, prea ficşi, ca două inele de cristal.

— Dacă ţi-e dragă Sanda, adăugă Christma, nu-ţi va mai fi... Nu va mai trăi mult, biata de ea...

Egor se înalţă pe jumătate din pat. Ar fi vrut să în-tindă braţele spre ea, s-o ameninţe, dar nu găsi decât puterea de a-i înfrunta privirile.

— Dar tu eşti moartă, Christina! strigă el. Ta nu mai poţi iubi!...

Christina începu să rîdă. O auzea pentru întâia dată rîzînd. Întocmai așa cum şi-o închipse el cu câteva zile mai înainte, privindu-i portretul; un rîs de fată, sincer, pur.

— Nu mă judeca așa repede, dragostea mea! exclamă* Christina. Eu vin din altă parte... Dar sînt încă femeie, Egor! Şi dacă au fost fete care s-au îndrăgostit de luceferi, de ce nu te-ai putea şi tu îndrăgosti de mine?!...

Aşteptă câteva clipe, aşteptă să răspundă Egor.

— Nu pot, spuse el în cele din urmă. Mi-e frică de tine!...

Îi fu ruşine, atunci, de mărturisirea aceasta laşă. Ar fi trebuit să reziste, să-i spună necontenit că ea e moartă, iar el e viu... Christina întinse braţul, să-l mîngîie... Egor simţi din nou mîngîierea aceea fără seamăn, care îi îngheţa sîngele în vine.

80

— Mă vei lua o dată în braţele tale calde, vorbi încet Giuastina..

V©e*s era mtiral, şopt-M. Şi trwpul ei -se apropiase mult

— Mă vei iubi atunci, Egor, adăugă ea. Să nu te mai gîndeşti la Sanda, n-o vei mai întâlni... Se opri din nou, continuând să-i mîngîie.

— Ce frumos eşti! Ce cald şi mare eşti!... Nu mi-e frică de tine; oriunde ni-ar duce dragostea asta, nu mi-e frică... De ce şovăieşti tocmai tu, Egor, care eşti bărbat?!...

Egor încercă încă o dată să ss desprindă din vraja Christinei, să rupă visul. Mirosul de violete îl ameţea, apropierea trupului Christinei îl istovea. Nu iabuti decât să se îndepărteze puţin de ea, spre perete.

— Iubesc pe Sanda, şopti el, şi mă rog la Domnul-Dumnezeul meu şi la Sfînta Fecioară Născătoare de Dua 'nezeu!...

Începuse şoptind, dar ultimele cuvinte le spuse cu destulă tărie. Christina sari de pe marginea patului şi-şi duse miiniie ia ochi. Rămase așa multă vreme, departe de el.

— Aş îi putut să-ţi îngheţ gîndul şi să-ţi usuc limba, spuse ea. Aş .putea oricîad să te ara în puterea mea, Egor!... Mi-e ușor să te farmec, să iac tot ce vreau din tine... M-ai urma şi tu, ca ceilalţi... Şi sînt foarte mulţi, Egor... Nu mi-e teamă de rugăciunile tale... Tu nu eşti decât un om viu. Eu vin din altă parte. N-ai să poţi înţelege, aimeni nu poate înţelege... Dar pe tine nu voiam să t?:ucid, dragostea mea, cu tine voiam sa raă logodesc... Cu-rind, ai să mă vezi şi *alt j el*. Şi ai să mă iudeşti, atuncx. Egor... Azi-noapte nu ţi-a fost prea mult teamă de mine... Şi nici *acum* n-are să-ţi i'ie teamă, dragostea mea. £J. să te deştepti acum, cînd vreau eu, ai să te deştepti...

...Tîrziu Egor îşi dete seama că stă de multă vreme cu ochii deschişi, fără gînduri, fără memorie. Îşi aduse deodată aminte de Christina. „M-am trezit la porunca ei”, înţelese Egor. Ştia unde o lăsase în vis: în mijlocul camerei, dreapta, privindu-l cu ochii ei sticloşi. Întoarse bru- ■:■ capul. Domnişoara Christina nu mai ei*a acolo. „Am visc.1: aşadar, am visat numai"... Sîngele îi năvăli din toate părţile spre inimă. O încîhtare obosită îi cuprinse după o

clipă carnea ; parcă ar'fj biruit într-o luptă grea și mușchii se pregăteau de odihnă.

' 81

Totuși, în odaie stăruia parfumul de violete. Iar după câteva clipe, Egor începu să "simtă ceva, nevăzut și necunoscut, în preajma lui. Nu era prezența domnișoarei Chris-tina. Se simțea privit de *altcineva*, a cărui groază nu o mai încercase. Frica i se lămurea acum cu tottîl altfel ; ca și cum s-ar fi trezit deodată într-un tAap strein, dezgustat și de carnea, și de sîngele, și de sudoarea rece pe care o simțea și care nu mai era totuși *a lui*. Apăsarea acestui trup strein era peste puțină de suferit. îl gîtuia, îi sorbea aerul, istovindu-l. *Cineva* îl privea de-alături, de foarte aproape de el, și privirile acestea nu eratale domnișoarei Christina.

Niciodată nu-și va aminti cît a durat gîtuirea aceasta lentă, dezgustul care îi răvășise întreaga ființă. Uneori, împletindu-se cu spaima *celuilalt*, cu prezența aceea nelămurită, simțea pătrunzîndu-i adînc în nări parfumul de violete. Amintirea domnișoarei Christina îi părea, acum, mult mai puțin înspăimîntătoare. In delirul înghețat al *celuilalt*, pezența domnișoarei Christina era infinit mai blîndă, mîngîietoare.

Brusc, fără să nădăjduiască, se simți liberat. Putea în sfîrșit să respire în voie, adînc. Cel care fusese *altcineva* dispăruse fără urmă. Parfumul de violete creștea acum cu noi puteri, cald, feminin, îmbrățișîndu-l. Dar nu-l mai speria. Egor deschise larg ochii, căutînd în întunerecul de lîngă el. Cînd se apropiase Christina, cu ce pași nesimțiți venise ea atît de aproape de pat ? îi zîmbea acum. îl privea ca mai înainte — ca-n vis — zîrnbindui. Fața îi era parcă luminoasă pe dinăuntru, căci Egor zărea linia frîntă a zîm-betului, nările ei subțiri, genele ușor plecate. „Vezi că nu-ți mai este teamă de mine, acum ? ! păreau că vorbesc ochii Christinei.' Există și lucruri mai înspăimîntătoare decît apropierea mea de tine, Egor. Eu ți-am adus aici teroarea *celuilalt*, mai rău și mai drăcesc decît mine'..

'„Ea mă'silește să-i citesc gîndurile, ea îmi ordonă ce să gîndesc, înțelese Egor. Dar de ce nu vorbește,'de ce nu se apropie de mine ? N-aș mai putea să mă apăr acum...

Al cui fusese gîndul acesta care îi pătrunsese în minte aproape fără știrea lui ? Gîndise el, într-adevăr, că nu se va mai putea apăra sau domnișoara Christina îi poruncise să gîndească astfel,' pregătindu-l pentru întîmplări noi ? !...

Christina "continua să zîmbească. „Vezi că nu-ți mai este teamă de mine ? păreau că vorbesc ochii ei. Treptele

82

spaimei sînt mult mai adînci, dragostea mea. Te vei agăța de mine, mă vei stînge în brațe, vei găsi la pieptul meu singura nedejde, singura mîngîiere, Egor ! "... Ce limpede auzea Egor toate cuvintele acestea, pe care buzele Christinei nu le rostea, dar pe care le purtau privirile ei...

„Mă vei iubi, păreau că spun ochii ei. Ai văzut ce ușor mi-a fost să te sugrum de groază.

Cineva a fost lîngă tine și a fost de-ajuns ca să te pierzi. *Cineva* pe care nu-l cunoști, dar pe care nu-l vei uita niciodată. Și ca el sînt sute și mii și toți ascultă de porunca mea, Egor,

iubitule... Cum te vei arunca în brațele mele ! Ce caldă va fi coapsa mea pentru tine, iubitule !

"...

Gînd după gînd, fără grabă, firesc, limpede, Egor se asculta gîndind. Domnișoara Christina știa fără îndoială tot ce se petrece în sufletul lui, căci, văzîndu-l fără vlagă și cumințit, făcu un pas spre el. Apoi încă unul, pînă ajunse foarte aproape. Și *nu mai era* în vis. Egor simțea cu precizie trupul acela nefiresc mișcîndu-se în spațiu, împin-gînd aerul în jurul lui, încălzindu-l.

„O dată am să vin la tine în pat, goală, se trezi gîndind Egor. Și-am să te rog să mă strîngi mult în brațe, atunci, dragostea mea !... în-vață-te cu mine alături, Egor. Iată, aceasta este mîna mea, și ea te mîngîie fără să te sperie ; ea îți aduce bucurie, mîna aceasta ; o simți, acum, o simți pe obrazul tău, lipită ? "

Dar Egor nu mai simțea nimic. Cînd mîna domnișoarei Christina îi atinse obrazul, sîngele i se risipi, răsufierea i se scurse întregă în coșul pieptului. Cu fața albă, cu fruntea înghețată,

zăcea moale în pat. J

XI

Doctorul fu reținut la masă. Când d-l Nazarie intră în sufragerie,, d-na Moscu se ridică de pe scaun și-i prezintă, cu solemnitate pe tânărul pleșuv, îmbrăcat în haine de vânătoare.

— Domnul doctor Panaitescu, un foarte distins om de știință și apostol neobosit, spuse ea.

Apoi, întorcându-se către doctor, adăugă, întinzând brațul : Domnul profesor universitar Nazarie, o glorie a științei românești...

83

D-l Nazarie plecă ochi: în până. Era obosit, nervos ; i se părea că visează. Stînse mîna doctorului și se așeză pe scaun. îl lovi paliditatea lui Egor, ochii fii înecați în cearcane. începu să se mustre pentru nepăsarea lui ; plecase dis-de-dimineată la cîmp, către movilele din partea

— D-l profesor face săpături arheologice în satul nostru, continuă d-na Moscu. Este o mare cinste pentru noi să-I avem oaspete.

— Ați găsit ceva interesant pînă acum, d-le profesor ? întrebă doctorul.

— Oh, sîntem de-abia la început, șopti d-l Nazarie.

Simina îl aștepta să continue ; să vorbească mult și repede, fericit că i sa da prilejul. Bar d-l Nazarie nu avea deloc poftă de vorbă astăzi. întreba, privind scrutător către medic :

— Cum vi se pare domnișoara Sanda ?

Doctorul ridică din. umeri, apoi se controla rsede. își mîngîie ușor fruntea,-săltîndu-și mina spre creștet, înfiorat pnrca el însuși de craniul acela lucios și uscat pe care îi întâlneau degetele.

— Greu de spus, șovăi el. în orice caz, nu e prea grav. O anemie excesivă și, s-ar putea, un început de gripă ; o gripă destul de ciudată, de altfel... îiitîi m-am temut să nu aibă friguri...

Vorbea împiedieîndu-se de fiecare cuvît, întîrziind după fiecare propoziție. „Poate nici nu-i este gîndul la bolnav", reflectă d-l Nazarie, privindu-i, fără să vrea, costumul de vânătoare. Medicul îi surprinse privirile și roși brusc.

— Vă miră poate bluza a.: ta, spuse el spuîndu-și un nasture și răsucindu-L E un costum destul de comod... Și-apoi, am văzut că zilele sînt atît cla frumoase si mi-am spus că n-ar fi rău... Știți, nu sînt un vîntor pasionat, dar îmi place cîteodată să ies la cîmp cu pușca... Noi, intelectualii, sîntem condamnați, vă închipuiți prea bine. rareori dacă putem... Dar n-am cîine de vînaioare și î;"-I e mai greu, siîŢgur, se-nțelege...

începu apoi să mîin=ce, stîngenit D-l î'arsrio plecssa de mult ochii în farfurie.

: - ■--'*— Și cînd vă duceți la vînaioare, d-le doctor ? întrebă grațios Simina.

Doctoral făcu un gest vag cu mina. Era totuși foarte mulțumit că cineva vorbise despre vînaioare. Nu se mai simțea izolat, ridicol, compromis — la masa aceasta cu atîți oameni ciudați.

— Voiți să mă luați și pe mine ? întrebă din nou, mai aprinsă Simina. N-an fost niciodată... Și aș vrea atît de mult să vînez și eu o d£«.ă sau măcar să vîd...

— Bucuros, bucuros, de ce nu ? făgădui doctorul. Egor ridică privirile și ie îndreptă încet spre dna Moscu, apoi spre Simina.

— Nu e deloc frumos pentru o fetiță ca dumneata să moartă la vînaioare, spuse ci aspru. Să vadă cum mor airmais nevinovate, să vadă atîta sînge...

O privi în ochi rostind ultimele cuvinte, ciar Simina nu părea deloc turburată. Plecă ochii în jos, ca o fetiță binecrescută cînd e muștrată de mai-marele ei. Dar nici c clipa nu lăsă pe Egor :-:ă creadă că a înțeleș și altceva din cuvintele lui, ceva neînțeleș pentru ceilalți.

— într-adevăr, poate nu e cel mai neraerit spectacol pentru un copil, vorbi și doctorul. împăciuitor. Mai tîrsiu, cî»d vei crește dumneata mare...

Simina zîmbi. D-l Nazarie recunoscua idmbetul ei d,? totdeauna, victorios, disprețuitor și totuși discret. începea să-i fie teamă de ea acum. îi inti.nii.dau, alteori îl paralizau privirile ei atît de grave și de strivitoare. Prin ce minune împotriva firii se desprindea ironia aceasta rece din ovalul îngeresc al feței ?

— Mă bucur că domnișoara noastră se va face în cu-rînd bine și-l va sili pe Egor să picteze, vorbi deodată d-l Nazaris ca să abată discuția.

Egor se întoarse spre el, luminat la față. îi tremurau totuși foarte ușor buzele. Și era neobișnuit de palid. „Cum de nu observă nimeni, se miră d-l Nazarie, schimbarea aceasta ?" Zări însă, chiar în acea

clipă ochii reci și tari ai Sîminei și roși ; parcă l-ar fi au:dt, parcă i-ar'fi cetit gîndurile. „Simina observă, ea singură înțelege”, își spuse d-i Nazarie turburat.

— în cîteva zile, fără îndoială, va fi din nou bina, nu e as, doctore'? i vorbi Egor.

Doctorul clătină din cap ; vag și totuși binevoitor.

85

— Dar vînătoarea ? ! părea că-și amintește brusc d-na Moscu. Nu ne-ați spus nimic despre vînătoare. De-abia aștept să mănânc vînat. Ce carne cu gusturi noi, ce carne bună !...

Ochii i se aprinseră pentru cîteva clipe. Și "brațul întins deasupra mesei se înfiora, parcă el ar fi cules întîi tot sucul aceluși vînat necunoscut.

Egor observă de-abia atunci că doica intrase în sufragerie și aștepta atentă lîngă ușă. Femeia care servea la masă era nou venită. „Poate că o supraveghează”. își spuse Egor ca să se liniștească. Nu-i plăcea deloc apropierea doicii. Avea senzația penibilă și nelămurită că-și bate joc de el, că se-nțelege din Ochi cu Simina, că amîndouă știu tot ce se întîmplă în visurile lui...

— Preastimată amfitrioană, începu cu demnitate doctorul, vînatul nu este, fără îndoială, arta mea cea mai tare. Nădăjduiesc totuși...

în acea clipă doica se apropie de scaunul d-nei Moscu și-i spuse :

— Vă cheamă domnișoara mare...

— Și de ce n-ai spus asta de la început ? întrebă mîniat Egor, ridicîndu-se de pe scaun.

Doica nu-i răspunse nimic. Se mulțumi să privească spre Simina, strivindu-și buzele. D-na Moscu se ridică zăpăcită. Egor plecase din sufragerie înainte ca ea să poată spune un singur cuvînt.

Sanda îi aștepta în pat, cu capul rezemat de cîteva perne, cuminte. Tresări văzînd că intră întîi Egor.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el neliniștit.

Fata îl privi lung, cu nesfîrșită dragoste. Părea că îi este teamă de fericirea aceasta prea mare, cu care nu mai știa ce să facă, pe care o primise prea tîrziu. *

— Nu s-a întîmplat nimic, Egor, șopti ea. Voiam s-o văd pe mama... Să-mi citească ceva, adăugă repede.

Egor se'turbură. „Ce absurd minte, ce necumpătat se-ncureă singură... Azi-dimineată o oboseau lecturile. Și acum o cheamă pe rnaică-sa de la masă ca s-o asculte ce-tîndu-i versuri"...

— D-na Moscu nu are ce căuta aici, spuse Egor aspru, nu are ce căuta cel puțin în ceasul acesta...

86

Se apropie de ușă și întoarse cheia. Sîngele îi îmbujora obrazii, dar hotărîrea era luată. Cu orice risc, trebuia să afle.->

— Te **rog** să-mi spui acum, adăugă el blînd.

Sanda îl privea îngrozită.'O străbăteau atîtea gînduri și atîtea simțiri, încît nu-și mai dădu seama ce se întîmplă cu ea.' își ascunse fața în palme. Simți, după o clipă, mina lui Egor pe frunte.

— Spune-mi, draga mea, șopti el.

Așteptă apoi. Sanda continua să rămînă cu fața ascunsă în palme. Sînul i se zbătea, îi tremurau umerii.

— ...Căci am și eu de spus multe lucruri, adăugă Egor. Doctorul mi-a destăinuit taina bolii tale...

Sanda tresări din nou, cu tot trupul. Ridică fruntea și privi pe Egor în ochi, încercînd să înțeleagă.

— Dar înainte de asta, continuă el, voiam să te întreb un lucru. *O vezi des pe Christina ?* Te întreb, pentru că eu o văd...

Ar fi amețit dacă Egor nu se repezea brusc asupra ei, apucîndu-i mîinile, strîngîndu-i-le. O durea acolo unde își înfîpșese el degetele ; o durere năprasnică, vie.

— ...O văd și eu, vorbi din nou Egor, așa cu o vedeți toți. Dar nebunia asta nu va mai dura mult, Sanda. Am să străpung inima strigoiiului. Cu un țepuș de lemn am să i-o străpung !...

Vorbise atît de tare, încît se înfiora el însuși ascultîndu-se. Cuvintele îi ieșiseră fără voia lui de pe buze. Gîndul îi venise atunci, gîndul de a vorbi o dată limpede și brutal Sandei.

— Eu mă gîndeam mai mult la tine, dragostea mea, începu ea deodată, cu glas stins. Mă gîndeam că tu nu ești întru nimic vinovat, că tu trebuie să scapi de-aici, să pleci cît se poate de repede...

■...■

— Ieri mă rugai totuși să rămîn, îi spuse Egor.

— Asta a fost vina mea, continuă Sanda. Dacă așa fi bănuț... dar te iubeam, Egor, te iubesc !...

începu să plîngă. Egor își liberă mîinile, ca s-o poată mîngîia pe păr, pe obraz.

— Și eu te iubesc, Sanda, și pentru binele tău am făcut-o...

— Să nu faci nimic, Egor, îl întrerupse Sanda. Va fi mai rău de noi... De tine, mai ales... La tine mă gîndeam.

87

Bacă s-ar

putea să p?eet de-aici, să te duci departe de aceea o chemam ps raama ; să-i apun că tu. în lipsa ei, ai fost... obraznic cu mina... Să-i spun că eu nu te mai pot primi în odaie : *și să te dea afară...*

Începu să plîngă mai zguduit. Egor o ascultase calm, mîngîind-o cu același gest frăresc. Se așteptase să afle lucruri mai grave, mai nebunești. „Așa i-a poruncit Chris-tina, să mă gonească. Și ea crede că face asta pentru binele meu, ca să mă salveze pe mine"...

în acea clipă cineva mișcă clanța. Sanda tresări. Fața i se înroșise brusc. „Pudoare ; asta înseamnă că nu e încă pierdută, întru totul fermecată", gîndi Egor.

— De ce ați încuiat ușa ? se auzi glasul d-nei Moscu. Egor se ridică și se apropie de ușă. își pregăti cuvin-

tsle cu nmltă băgare de seamă.

— Sanda m-a rugat să închid cu cheia, stimată d-nă Moscu. Vrea să rămînă singură cîtva timp... Ii e teamă de oricine din familie... Adormise puțin și i s-a părut că vede pe mătușa Christina, pe mătușa ei *moartă...*

D-na Moscu nu a spus nici un cuvînt. A rămas mai departe la ușă, trudindu-se să înțeleagă.

Egor se întoarse lingă pat, apucă mîna Sandei și îi șopti, foarte aproape de ureche :

— Ei vor crede că ne-am închis aici pentru că ne iubim. Vor crede ce le va trece prin cap.

Dar asta te compromite pe tine, te silește să mă accepți ca logodnic. *Trebuie* să ne logodim acum, Sanda...

D-na Moscu zgîlțîi din nou clanța.

— Dar asta nu se poate ! se auzi glasul ei, puțin schimbat. Ce faceți acolo ? !

Sanda ar fi vrut să se ridice din pat și să deschidă, daa. Egor o covîrși cu amîndouă brațele.

— Domnule Pașchievici ! se auzi glasul SimineL Egor se apropie iarăși de ușă.

— Sanda e logodnica mea acum, spuse el liniștit. M-a* rugat s-o apăr !... Și ea nu-mi dă voie să vă desdhid. Ea vrea să rămînă numai cu mine...

— Ce fel de logodnă, închiși cu cheia în dormitor !? vorbi tare Simina.

Sanda începu să plîngă, strivindu-și capul între perne. Egor se stăpîni cu greu.

88

— Sîntem gata să plecăm chiar în ceasul acesta, d-nă Moscu, spuse el. Căci Sanda nu mai are nimic acum...

Auzi cum se depărtează pașii pe coridor. Egor se întoarse spre pat. își cuprinse tîmplele în palme. „Ce-am făcut ? ! ce-am făcut ? !" De unda găsisse el deodată atîta putere si nebunie ca să se hotărască ?

— îți pare rău, Sanda ? o întrebă el, mîngîind-o pe frunte, îți pare rău că ești logodnica mea fără voie ? !

Fata se opri din plîns, îl privi speriată, apoi își atîrnă brațele de grumazul lui. Era cel dintîi gest de îndrăgostită. Egor'se simți dim nou tare, puternic, fericit.

— îți pare într-adevăr rău ? ! o mai întrebă el !ncă o dată, tremurîndu-i glasul.

— Numai dacă n-aș muri pînă atunci !... șopti Sanda, înfiorîndu-se.

XII

Cîteva ceasuri în urmă, Egor întîlni în sufragerie pe d-l Nazarie. Părea foarte turburat, cu privirile uluite și gesturi nerăbdătoare, precipitate.

— Ce s-a întîmplat ? îl întrebă în șoaptă. D-na Moscu S-a închis în odaia ei, d-ta te-ai închis în odaia Sandei, fetița mică a dispărut... Ce s-a întîmplat ?

— Nici eu nu știu prea bine ce s-a întîmplat, răspunse Egor obosit. Știu că m-arn logodit cu Sanda. O iubesc, vreau s-o iau de-aici cît mai repede...

Vorbise emoționat, neliniștit. D-l Nazarie își frîngea manile.

— Mi-e teamă de ea, de viața ei, adăugă Egor în șoaptă. Nebunii ăștia sînt în stare s-o strîngă de gît...

D-l Nazarie știa foarte bine că Egor mințea, că nu de nebunia d-nei Moscu se tenie el. Clătină totuși din cap, cu convingere.

— Ai făcut foarte bine că te-ai logodit, spuse el. Asta pune capăt tuturor neînțelegerilor. N-are să mai poată spune nimeni nimic...

Egor nu-și putu stăpîni un gest de nerăbdare și teamă.

— Eu mă logodesc, dar ea leșină, vorbi el sugrumat. Sanda zace leșinată de o jumătate de ceas... Și nu-i pot

, face nimic. Ce i-aș putea face ? !...

începu să se plimbe prin sufragerie, fumînd.

— Ar trebui să fugim de aici cît mai repede, cit mai e timp. Dar trebuie să o vadă"doctorul... Unde e doctorul ?...

— A plecat la vînătoare, răspunse sfios d-l Nazarie. A plecat îndată după masă. N-am știut nimic nici eu. Am aflat de la jupîneasă... Dar a spus că se întoarce pe seară...

Egor se așeză pe un scaun, sfîrșindu-și gînditor țigara.

— Am închis-o cu cheia, spuse el brusc, căutîndu-se în buzunar. Iată, asta e cheia de la odaia ei...

O arătă biruitor. „Li strălucesc și lui ciudat ochii, gîndi d-l Nazarie. Cine știe ce prostie o fi făcut"...

— Numai dacă n-ar intra cineva pe fereastră, adăugă Egor privind în gol. Alai ales acum-, cînd se apropie apusul soarelui...

— Și ce vrei să faci ? întrebă d-l Nazarie.

Egor zîmbi ca pentru sine. Parcă șovăia să-și destăi-nuiască gîndul întreg.

— Mă duc s-o caut pe Simina, vorbi el în cele din urmă. Bănuiesc eu cam unde trebuie să fie ascunsă vrăjitoarea...

— Nădăjduiesc că n-ai să te lupți cu un copil, spuse d-l Nazarie, că n-ai să-i faci nimic, vreau să spun...

Egor se ridică brusc de pe scaun și luă brațul profesorului. Li dădu grav, cu solemnitate, cheia de la odaia Sandei. '— Știi care e odaia ei ? întrebă. Te rog să o păzești pînă mă întorc. Să-ncui cu cheia pe dinăuntru... Mi-e teamă de ei, adăugă Egor. Cînd mă gîndesc că am lăsat-o atîta vreme singură...

%

Au ieșit din sufragerie, îndreptîndu-se spre camera Sandei. Casa părea pustie. Nu întîlneau pe nimeni, de nicăieri nu se auzea nici un zgomot. O fereastră avea încă transparentele trase, ca într-o nămiea de vară. Tăcerea era mai tristă acolo, în umbră.

— Mă aștepți aici, și nu-mi deschizi decît mie, orice s-ar întimpla, șopti Egor descuind ușa.

D-l Nazarie intră emoționat. Nu s-a petrecut nimic grav în odaia asta, își dete el seama aruncîndu-și ochii în toate părțile. Sanda părea că doarme adînc, cu răsufarea risipită, neauzită.

90

Egor alergase de-a dreptul la grajdul vechi. Înăuntru începuse să se facă întuneric. Ochiurile ferestrelor erau mai stinse acum. Egor se îndreptă spre rădvanul domnișoarei Christina. Privi cu atenție în toate colțurile, fără să întîlnească trupul mic al Siminei. „S-a ascuns în altă parte", gîndi el. Începu să cerceteze trăsura ; era veche, roasă de ploii, cu pernele scorjite. Rămase cîteva clipe nehotărît cu gîndul la Simina, întrebîndu-se unde ar putea s-o caute. Cînd ieși din grajd, soarele se îneca departe, pe hotarul cîmpurilor. „în curînd se va face întuneric, își spuse cu teamă Egor. Vor roi fîntării"...

Nu știa încotro s-o apuce. Porni cu pas legănat, gînditor, spre odăile slugilor. Nu vedea pe nimeni. Locul arăta deșert și atîta singurătate părea mai înfricoșătoare între atîtea ziduri și atîtea unelte. Piciorul omului călcase de curînd pe ati. Se vedeau urme de focuri, cenușă și

vreascuri arse ; se vedeau, de asemenea, cîrpe uscate, oale de pămînt uitate, bălegar și grăunțe. Și, totuși, era atîta tăcere, încît locul părea părăsit. Nu se auzea nici un cîine, nu se auzea nici o pasere.

Egor ajunse la gura pivniței ; intrase în prima zi a venirii lui, aici. Coborîse cu un grup de musafiri ; Sanda le arătase treptele de piatră din timpul lui Tudor Vladimi-rescu și încăperea zidită din fund, unde se ascunsese un strămoș al lor rămînînd trei săptămîni sub pămînt; un argat credincios îi aducea, noaptea, o oală cu lapte și o pîine albă. Sanda le arătase și spărtura prin care se strecura argatul. Ce mult a trecut de-atunci, din acea zi de toamnă caldă și limpede, cînd Sandei îi sticleau viclean ochii și se auzeau atîtea glasuri tinerești pe treptele pivniței... I se părea că îl despart săptămîni întregi de timpul acela fericit ; și, totuși, nu trecuseră decît cîteva zile.

Își aprinse o țigară și porni mai departe, îndreptîndu-se spre bucătărie. I se păru, totuși, că aude pași sfioși în urma lui. Întoarse capul. Nu era nimeni. Zgomotele fuseseră însă limpezi, precise. Și nu semănau cu zgomotele de noapte, erau pași vii. Așteptă cîteva clipe. Cu luare-aminte, silindu-se să facă foarte puțin zgomot, apără în gura pivniței silueta Siminei. Cînd dădu cu ochii de Egor, fetița

91

n-esări. Duse totuși mîmele la spate, cuminte, și se îndreptă spre-el.

— *l4a* mă pricep la jotioheîe, vcr.bi ea privindu-i în eahî, M-a tfâuis toâiaa sâ-î aduc din pivnița o stidă de borviz și nu ra-am putut descurca. Sînt atîtea sticle cu etichete... Și nici nu bănuiam că e atît de întunerec acolo...

— Dar de cînd te trimite pe tine d-na Moscu să-i aduci sticle de boviz ? întrebă Egor. Sînt atîtea slugi în curte...

Simina ridică din umeri, zîmbind.

— *Vtu* știu ce s-a întîmplat, dar n-a mai rămas decît doica... Ceilalți spun că s-au dus să culeagă via...

Arată cu brațul gol spre miazănoapte, pe deasupra sal-cîmilor.

— Mai era și'o jupîneasă nouă, adăugă ea, dar s-a- îmbolnăvit... E atît de greu să faci treabă singură...

Egor se apropie de ea și o mingile pe păr. Avea un păr moale, parfumat, cald. Siraina se lăsă alintată, cobe-rindu-și genele.

— *O* să-mi pară foarte rău de tine, Simina, că te lăsăm aici singură, să fa ai treabă, vorbi Eger, Mîine dimi-oeață plecăm, Sanda și cu mine...

Fetița se retrase încet, stăpînindu-se, sub mîngîierea lui Egor. Ridică mirată ochii spre el.

— Sanda e bolnavă, spuse, și domnul doctor n-are s-o

— N-a fost exact bolnavă, o întrerupse Egor. era mai mult speriată. I sa părea că vede pa mătușa ei moartă...

— JHu e adevărat.' spuse repede Simina. Egor începu să rida. î« -•-■^l: "

zi p*

-'eruperea ei.

— în definitiv, asta n-are nici o importanță, scMugă Egor. Mjine plecăm...

Simina începu să zîmbească.

— Mama mă așteaptă, desigur, să-i aduc sticla cu fao-*vi*'4. spuse ea gînditoare. Voiți să fiți atît de bun să o:l ajutați?!

„îmi întinde o cursă", gîndi Egor. Un fior îl străbătuse cînd Simina îi arătase gura pivniței. î-

"■●●*■" ""

rețuioa

Bucuros.

re,

Egor î

ica lui. x *

I

de piatr; Auzi

— oi I,

este

di Er

tor.

Si I IC

t is

i îi încurca, totuși, toate bănuielei"s. :iine și r:;' !.moaște fără tsurir-ă i-.i:d:., i'-sdevăr uitraseră Li pivniță sî c'-.r.

sticlele ? o întrebă, coborînd treptele

gîtată a Siminei, care cobora în urma de emoționată, atunci am căzut în

arte,, mai departe, răspunse Sirniria. teie. Sirrițl sub lalpâ nisipul umed aJ

î un chibrit, spuse Egor.

âțuî. Gestul fusese brusc, porunci-

a Sau p0_e

JUSe f rîdă_ ES^{or} de_a lungul stei spinări] ai nori de groază cară II străbătuseră ultima noapte. IOia nu mai semăna cu rîsul obișnuit al Siminei. Și glasul «era schimbat, poruncitor, senzual, feminin. Egor își soinse pumnii Aia fost un imbil" îdi I Ari

OU în rîs. Viteazul nostru ES^{or} I spuse ea cu un infinit efis-

Suflă apoi în chibrit și porni înainte, arătînd drumul. - £toiin.-.. cina voi ieși afară am să te trag de urechi !

V- și -:au-șt miiie la spate. îndrăznește L. xZ*TM TM^e K^l ?^a, tremure- « febră ciudată îi cuprinse **S'** **îi?r◦Dabii că a începe'**

cuprins e orice ne-

Să te întorci !

—....., yj.i. i Eg'or simțea otrava în sînge ; o poftă nebunească, bestială, risipi.ndu-i-se în trup.

îchise cehii, î;i-cereînd să-și amintească chipul Sandei. Nu văzu¹ decît un val de aburi roșii. Nu auzi

dedt glasul fermecat al Fini'nei.

— Haide, nu-ți fie' teamă, vorbi din nou fetit.

Egor o urmă. Intră în a treia încăpere. Se di geau anevoie dulapuri vechi și putrede rezemate da p--.i.

Un

03

ochi de geam, cu gratii, licărea încă ; lumină murdară, obosită. Intr-un colț, saci și coșuri rupte. jv ,

—' Ce ai ? îl întrebă Simina apropiindu-se de el.

îi luă mina. Egor și-o lăsă, răsufliînd greu. I se împăienjeneau ochii. Se trezi deodată într-un vis demult

visat, încercînd zadarnic să-și aducă aminte cînd ieșise din el, cînd începuse o altă viață. „Ce bine e

așa, ce bine e alături de Simina !"...

— Stai jos ! îi porunci fetița.

Așa trebuia să facă de la început, să se trîntească pe saci, să se odihnească. Mădularele îi ardeau,

mîinile îi tremurau. Simți trupul Siminei alături de el.

— E aici ? îrtrebă Egor, aproape fără voia lui.

— Nu. E încă prea devreme, șopti fetița.

— Dar ea stă aici, nu e așa ? întrebă, ca în vis, Egor. Simina șovăi o clipă. în cele din urmă zîmbi ; nu avea

de ce să se mai teamă. Egor nu se mai putea împotrivi. Și mintea lui era rătăcită acum.

— Stă aici, lîngă noi ! șopti Simina foarte aproape de urechea lui.

Egor începu să tremure mai puternic, zgîlțit de friguri.

— Ție nu ți-e frică ? întrebă el din nou. Simina rîse și se înălță să-i mîngîie părul.

— E bine cu ea ; nu mi-e frică. Și nici ție nu-ți va mai fi frică !...

— Simina, să nu mă lași singur ! țipă Egor, cuprin-zînd-o în brațe.

O strînse tare, orbește.

— Liniștește-te ! șopti Simina.

Apoi, după o clipă, își apropie gura de urechea lui. * — La noapte să nu încui ușa ; va veni de-adevărat

! Va veni la tine, goală...

Începu să F-îdă, dar Egor nu-i mai auzea râsuî*ei turburat. I se risipeau toate în fața ochilor, în minte, în amintire.

— Ce prost ești tu, Egor ! vorbi din nou Simina. Și ce slab ești !... Dacă aș pleca, ai muri de frică !...

— Să nu mă lași, Simina ! horeai, mai stins, Egor. Iartă-mă, Simina ! Să nu mă lași singur !...

Începu să-i sărute mâinile. Broboane reci de sudoare, îi alunecau pe frunte. Răsuflarea i se adîncea, împiedecată și fierbinte.

— Nu așa, Egor, nu așa ! șopti Simina. Să mă săruți unde vreau eu !...

94

Îi cuprinse repede gura, înfigîndu-și dinții în buze. Egor simți o neînchipuită, cerească și simtă dezmiardare în carnea lui întregă. Își plecă fruntea pe spate, abando-nîndu-se sărutării aceleia de sînge și miere. Fetița îi strivise buzele, rănindu-i-le. Trupul ei necopt se păstrase rece, zvelt, proaspăt. Cînd simțise sîngele, Simina îl culese însetată. Dar sări repede în picioare.

— Nu-mi place, Egor. Nu știi să săruți !... Ești un prost !...

— Da, Simina, șopti năuc Egor.

— Sărută-mi pantoful !

Îi întinse piciorul. Egor cuprinse în mâinile lui tre-murînde pulpa fetei și începu s-o sărute.

— Pantoful !

Ce bucurie în umilința aceasta neînchipuită, în otrava aceasta caldă ! Egor îi sărută pantoful.

— Ești un prost ! Aș vrea să te bat!... Și n-am aici nimic, n-am nici un bici aici !...

Egor începu să plîngă cu capul întins pe sac.

— Nu mai plînge, că mă enervezi ! țipă Simina. Scoate-ți haina !

Egor se dezbracă încet, fără gînduri, cu fața murdară de lacrimi, de praf ; cu cîteva pete de sînge în jurul gurii. Mirosul sîngelui exasperase pe Simina. Se apropie de pieptul gol al bărbatului și începu să zgîrie, să muște. Cu cît răzbea mai adînc durerea în carne, cu atît era mai dulce unghia sau gura Siminei. „Și totuși, ar trebui să mă deștept din vis, îmi mai spuse o dată Egor. E timpul să mă deștept; am să înnebunesc altminteri. Nu mai pot suporta, nu mai pot!"...

— De ce nu gemi ? întrebă Simina. De ce nu te aperi ? Zgîrieturile ei erau acum înfuriate, năprasnice. Dar Egor nu avea de ce să geamă. Umilința îi picura desfătări pe care niciodată nu bănuise că pot fi sorbite de un muritor.

— Ești un fricos ! vorbi din nou Simina. Ești tot atît de prost ca ceilalți !... Nu înțeleg cum s-a îndrăgostit ea de tine !...

Se opri deodată, brusc. Parcă i-ar fi fost și ei frică.

Ascultă.

— Vine *cineva*, Simina ? întrebă Egor somnoros.

— Nu ; dar trebuie să ne întoarcem. Poate a murit

^k Sanda...

95

Egor sa deșteptă, îngrozit, cu mâinile Ia tîmple. O durere groaznică îi sfredelea creierii. Își dădea seama unde se află, își amintea precis toate întâmplările, dar nu-și amintea cum ajunsese el aici și cum primise, cum răbdase...

O cumplită silă de sine, scîrbă de trupul Siminei, de viață. Dar nu avea deloc putere. Nu avea nici măcar puterea să o privească în ochi.

— Nu uita ce ți-am spus, adăugă Simiraa scuturîndu-și rochia. Să nu încui ușa cu cheia...

„Nici măcar nu se ostenește să mă amenințe, gîndi Egor. Știe că nu voi avea curajul s-o spun, s-o trădez"...

Simina îl așteptă să se ridice de pe saci și să-și pună haina. Nu-l ajuta. Îi privea depărtată, disprețuitoare, cu un sîr.îbct obosit și amar.

Di Nazarie număra, cu nerăbdare minutele. În odaia Sandei începea să se facă întunec. Se

apropiase cte fereastră, mirat el însuși de prezența lui aici. alături de o bolnavă în letergie. Se apropiase de fereastră ca să poată rămîne încă în lumină ; căci de aici se vedea cerul de opal și cîteva ramuri înalte erau încă. însîngerate. Afară, în-cereînd zadarnic' să străpungă geamul, se adunau, ca totdeauna, fîntării. D-l Nazarie îi privea cu o nelămuiită sfială. Erau roiuri prăfuite, strîngîndu-se și răsfirîndu-se pe o muzică neauzită, și zborul lor zădărnicit de sticla ferestrei îi făcea parcă mai amenințatori. „Dacă ar năvăli toți deodată în odaie"... Gîndul domnului Nazarie se irînse. întoarse brusc capul spre patul Sandei. "Tăcerea îl . apăsa, îi neliniștea. „Ce somn nesfîrșit, își spuse el. Și nici măcar nu răsufală... Dacă a murit cumva și eu nu știu ? ' " își strînse mîinile. Simți pumnii umezi ; degetele reci și podul palmelor fierbinți. Febră, spaimă. „Dar n-a putut muri alături de mine, aș fi auzit cînd moare... Oamenii nu mor așa, deodată, în somn. Gem și luptă ; se împotrivesc. Moartea vine îmbrăcată în negru, cu înalta ei coasă de' argint... Dar nu se poate așa, deodată"...

D-l Nazarc's își cuprinse tîmplele în palm». Sanda zăcea, și obrazul i se putea încă zări în umbra odăii. „Dacă 96

s-ar întoarce doctorul, se mîngîia d-l Nazarie. Dacă aș avea curajul să mă apropii de pat, să-i pun mîna pe o-braz, să simt"... Dar poate va fi prea rece obrazul sau i se va părea lui prea rece... Ar putea încă să fugă. Are încă destulă putere să fugă...

Făcu un pas spre ușă. Ce somn straniu, nestrăbătut de vise ! Nici măcar nu geme de suferință ; nici un deget nu se mișcă în trupul acela depărtat. Sînul nu tresare. Sau poate s-au mișcat buzele, l-au chemat de atîtea ori, fără ca el să audă ?... „Dacă plec acum, va fi mai întunec pe coridor. Și poate va fi *altcineva* acolo, la ușă chiar, așteptîndu-mă. Așa se întîmplă întotdeauna ; stau lîngă ușă, cu urechea lipită de lemn, cu răsufierea sugrumată și te ascultă ceas după ceas, te pîndesc. Să vadă ce vei face tu... Așa se întîmplă. Cineva stă lîngă tine, nevăzut și nesimțit, și te privește, îți citește gîndurile, așteaptă. *Să vadă ce vei face tu*"...

„Egor a plecat demult. A plecat și m-a încuiat cu cheia, aici, lîngă Sanda"... D-l Nazarie se aplecă, în genunchi, lîngă ușă. Puse și el urechea pe lemn. Nu se auzea nimic. Dar liniștea îl înfiora și mai mult, singurătatea aceasta înghețată. De ce nu pășește nimeni pe coridor, de ce nu cade nimic în casă și nu se aude lătrînd nici un cîine pe cîmp ? Parcă s-ar fi născut deodată casa întregă, din pustiu — sau s-ar fi pogorît dintr-un vis uitat. Căci și văzduhul era îmbătrînit, strein, rece. Egor a rămas pe undeva, afară — sau poate a plecat cu adevărat... întunerecul se adunase acum din belșug. Ochii d-lui Nazarie priveau cu mirare cum se coboară val după val de întunec, cum pătrunde pe fereastră, strivindu-i transparența, stingînd luciul sticlei. Ar trebui să aprind lumina. Dar lumina înviorează umbrele, flacăra chibritului tremură. „Mai bine să rămîn așa. Liniște, liniște. Să ascult și eu pe ceilalți. Să nu mă mișc."

I se păru că de undeva se aude o răsufiere adîncă ; o singură răsufiere, care nu se mai sfîrșea.

D-l Nazarie își astupă urechile. „Să nu-mi pierd mintea, să nu mi-o pierd... Unu, doi, trei, patru... Maica Domnului, Născătoare de Dumnezeu !"... Răsufierea se auzea totuși, mai puternică, venind parcă din inima lui, dintre tîmplele lui, căci răzbea biruitoare, cu toate că își apăsa aspru degetele. Nu cuteza să privească spre Sanda. Se trase lîngă perete, „Poate nu mă vede, așa. Are să se sperie, zărindu-mă deo-

7 — Domnișoara Cîrlstina

97

dată lîngă ea, sau poate n-are să mă vadă, și n-are să știe că e moartă, n-are să-și dea seama"...

Se auzi deodată chemat.

— D-le profesor !

și grea

bătea acum cu pumni grei în ușă.

— Deschideți ușa, d-le profesor !...

auzea totuși,

! Glasul venea din altă parte. Răsufierea lungă

! Glasul venea de foarte de departe. 11

.schimbat, surd, ca dintr-un fund nepătruns, din pământ. Își scoase brusc degetele din urechi. Loviturile în ușă se înteteau. Se apropie.

— D-le profesor !....

Pipăi și întâlnește cheia. Ce ciudat ! Cine a pus-o acolo, pe dinăuntru, fără știrea lui ?...

Intră Simina. O văzu în fața lui, umbră îmbrăcată în alb. Rămăsese în prag, așteptând.

— A murit ? întrebă ea. ■.

— Nu știu...

Fetița se apropie de pat și-și plecă urechea pe pieptul Sandei. Ascultă multă vreme, atentă.

— Unde ești ? întrebă din nou ea. ■',

— Aici, lângă ușa, răspunse cuminte d-l Nazarie. Nu mă vezi ?...

Simina nu-i răspunse. Se apropie de fereastră, parcă s-ar fi așteptat să întâlnească acolo un chip cunoscut, cu fruntea lipită de geam, trudindu-se să privească înăuntru, așteptând... D-l Nazarie zări silueta albă a Siminei lipin-du-se de fereastră și începu să tremure.

— Unde e Egor ? întrebă el speriat.

— Nu știu. A rămas în curte. Așteaptă doctorul... De ce-ai închis ușa cu cheia ? Sau, poate, te-ai logodit și d-ta cu Sanda...

D-l Nazarie plecă fruntea, rușinat. Nu îndrăznea să plece. Era încă prea întunec pe coridor și Egor se afla departe, în curte.

— Ce face ea ? întrebă din nou d-l Nazarie.

— Trăiește... îi bate inima...

Simina vorbise în șoaptă. Dar începu apoi să rîdă. Făcu câțiva pași.

— D-tale ți-e frică ?!

— Nu, domnișoară, vorbi uscat d-l Nazarie.

— Dar nu te-ai apropiat de ea, ți-a fost teamă... **Unde** ești ? întrebă din nou, aspru. Eu nu te găsesc...

98

— Sînt aici, lângă ușa...:

— - Vino spre mine...

D-l Nazarie ascultă supus ordinul. Fetița îi prinse brațul și-i apucă în mîinile ei reci și mici mîna.

— D-le profesor, îi șopti ea, nu știu ce se întîmplă cu mama... Trebuie s-o păzim... Te rog să-l cauți pe Egor, să vă duceți amîndoi sus, în camera ei...

D-l Nazarie începu să tremure. Glasul fetei era schimbat, de nerecunoscut; venea parcă din amintire, din cine știe ce vis...

— Am să-l caut, șopti el retrăgîndu-și mîna. Dar mi-e teamă să trec prin coridor. Să nu mă lovesc de mobile. Nu e nici un chibrit în odaia asta ?

— Nu este, răspunse sec Simina.

D-l Nazarie plecă șovăind. Simina așteptă să i se stingă pașii, apoi închise ușa, răsuci cheia și se apropie de fereastră. Stătu cîteva clipe pe gînduri. Se sui pe un scaun, ca să poată ajunge la mîner, și deschise fereastra. Afară, întunerecul se despica departe, la mijloc de cer, deasupra ulmului. O lună crudă, palidă, moartă.

' D-l Nazarie îl găsi pe Egor rezemat de balconul verandei. Privea în gol, foarte aproape de pământ; nu îndrăznea să-și ridice ochii prea sus.

— Sanda nu s-a deșteptat încă ! șopti d-l Nazarie. A venit Simina în odaia ei. E acolo...

I se păru că Egor nu-l aude și-i apucă brațul. ;!'

— Ce s-a întîmplat cu d-ta ? Unde ai fost pînă acum...

— Am. căutat-o, răspunse vag Egor. Am căutat-o pretutindeni...

Oftă, ștergîndu-și obrazul. D-l Nazarie îi observă, la lumina piezișă a lămpii din verandă, petele de sînge din jurul buzelor. Băgă de-abia atunci de seamă că Egor e cu hainele în dezordine și părul îi atîrnă pe frunte.

— Ce s-a întîmplat cu d-ta ? întrebă el încă o dată, neliniștit. Ce ai la gură ?...

— M-am zgâriat... M-am zgâriat între salcîmi, răspunde absent Egor înălțînd brațul și îndreptîndu-l moale spre parc. Acolo !...

99

Domnul Nazarie îl privi, înspăimîntîndu-se, Cine aprinsese lampa cu petrol din verandă, în casa asta pustie ? Nu se auzeau pași, nici un glas nu răzbea pînă la ei.

— Cine a aprins lampa ? întrebă el în șoaptă.
— ■ Nu știu. Așa am găsit-o și eu, aprinsă... Poate doica...
— Ar trebui să plecăm, șopti din nou d-l Nazarie. Să vină doctorul și să plecăm cu el...
— E prea târziu acum, răspunse după o lungă așteptare Egor. Nu mai are nici un sens acum...
își sprijini fruntea în palme.
— Dacă aș ști ce s-a întâmplat, dacă aș putea înțelege ce s-a întâmplat, șopti el din nou...
Ridică fruntea spre luna crudă, de deasupra ulmului.
— Mă gândeam să chemăm un preot, spuse d-l Nazarie. Mă apasă casa, oamenii din ea...
Egor începu să pășească spre rondul cel mare. Creșteau flori albe, parfumate, pe rond. Și aerul
era mai curat acolo, parcă păstrat într-o mereu înnoită răcoare.
— Dar s-a întâmplat ceva cu d-ta, adăugă domnul Nazarie apropiindu-se de Egor.
N-ar fi vrut să-l lase să se depărteze prea mult de casă. Li era teamă de întunecul de aici, de
umbrele sal-cîmilor.
— Mi se pare uneori că visez, vorbi d-l Nazarie mai mult pentru sine.
— Și mie mi se pare, șopti Egor. Aș vrea să-mi dau seama ce s-a întâmplat... Am căutat-o pe
Simina, pretutindeni am căutat-o... Și d-ta o întâlnești fără s-o cauți...
Se opri din mers ostenit.
— Te-am rugat să rămii în odaia Sandei, s-o păzești, adăugă. Mi-e teamă de ea, așa cum stă
acum, singură...
— Simina mi-a spus să avem grijă de d-na Moscu, se scuză d-l Nazarie sfios. Căci și ei i se
poate întâmpla»ceva...
Egor părea că-și revine din somnul fermecat în care îl găsise d-l Nazarie.
— Dar nici nu știu unde ar putea fi acum d-na Moscu, vorbi el. Ar trebui să chemăm pe
cineva, să ne ajute...
D-l Nazarie încercă din nou să-l rețină. Egor se afunda prea departe pe alee, printre salcîmi. Și
nu se pot vorbi asemenea lucruri aici, în întunecul.
— Cum de te-ai zgîriat atât de rău ? întrebă d-l Nazarie. Ce s-a întâmplat ?
100
Egor porni mai departe, fără să-i răspundă. Parcă îl chema ceva, acolo, peste flori. Tufe de
liliac și roșcovi sălbateci creșteau acolo în voie, amestecându-și rădăcinile. Mirosea a noapte
sub frunzele lor vii și viciene. Nenumărate suflete moarte, care nu mai vorbeau de mult, care-
și împărtășeau doar unul altuia veștile și batjocura tremurîndu-și
frunzele.
— în curînd va veni și doctorul, spuse d-l Nazarie ca
să rupă tăcerea.
Nu-i plăcea aici. Ar trebui să se întoarcă. Ar trebui să-l lase singur pe Egor și să se întoarcă pe
verandă, unde arde lampa cu petrol. Doctorul va veni și el curînd.
— Nu înțeleg ce ai de gând să faci, vorbi el din nou, mai aspru. Eu mă întorc. îl aștept pe
doctor și apoi plec. Aici ar trebui să vină un preot... Au să înnebunească toți
altminteri...
Ce curajos, ce limpede vorbise. își mărturisea și sieși gânduri pe care nu le recunoscuse pînă
atunci. Un preot, o slujbă, oameni mulți, lumini multe...
— Mă doare capul, răspunse târziu Egor. Aș vrea să mă plimb puțin singur, aș vrea să răsuflu
puțin pe aici...
Oftă adînc, ridicîndu-și capul spre vîrfurile salcîmilor. Luna era acum mai apropiată, mai
argintie și cerul se limpezea în jurul ei, lăsîndu-i drum să treacă.
Târziu, d-l Nazarie văzu pe doctor înapoindu-se cu câteva paseri în mînă. I l aștepta pe
verandă, emoționat. Nu va mai fi singur de acum. Și doctorul e un tînăr reconfortant,
nesuperstițios.
— M-ați auzit împușcînd ? întrebă doctorul cu glas uscat. Am vînat prin jurul parcului. Așa

cred, cel puțin. Dar m-am rătăcit... Nu sînt un ochitor faimos, adăugă el arătînd paserile moarte. Numai dacă ar fi ceva de capul lor...

Urcă treptele verandei și se trînti într-un jeț de paie.

— Dar nu e nimeni pe aici ? întrebă el din nou. Grozav aș bea un pahar cu apă...

— Cred că nu mai e nimeni, vorbi liniștit d-l Nazarie. Oamenii sînt plecați la vie... Dar nu e greu de găsit

apa..

101

Intrară amîndoi în sufragerie, d-l Nazarie ținînd în mîna dreaptă lampa. Doctorul își turnă două pahare cu apă.

— Domnul Pașchievici, începu el înveselit deodată, parcă așa îl cheamă, domnul Pașchievici... am impresia că face amor la lună...

Rîse încurcat și—și presă fruntea cu p'almele, parcă și-ar fi pipăit niște răni nevăzute. Dar se reculese repede. Își dădu seama că nu poate rîde în casa unei bolnave.

— Cum îi merge domnișoarei noastre ? întrebă el, si-lindu-se să pară atent.

— E încă leșinată, răspunse d-l Nazarie. A leșinat un ceas după plecarea d-tale... Dacă n-o fi și murit pînă acum...

D-l Nazarie vorbise atît de liniștit, de solemn, încît doctorul împietri alături de el, cu pupilele oprite pe loc.

— Nădăjduiesc că e o glumă, spuse el încercînd să zîmbească. Dar noi, medicii, sîntem de obicei oameni fără umor... Trebuie s-o văd imediat !...

Trecu în odaia de-alături, foarte preocupat, și se spală pe mîini. Era nervos, încruntat.

— Mă-ntreb cum se poate lăsa o casă goală într-un asemenea moment, adăugă el.

Porniră amîndoi spre odaia Sandei. D-l Nazarie ținea lampa și o ținea în mîna dreaptă, sus, mult deasupra umărului.

■ — Mi s-a spus că oamenii aceștia sînt totuși destul de bogați, șopti doctorul pe coridor.

D-l Nazarie nu mai vorbea. Parcă s-au schimbat din nou locurile de aici. Altfel mirosea acum coridorul; un aer mai proaspăt, înviorat, cald. Nu-l mai apăsa pustietatea. Se auzeau glasuri tinerești, multe și foarte apropiate.

— Aici, spuse d-l Nazarie arătînd ușa de la odaia Sandei.

Doctorul ciocăni, ținîndu-și răsuflarea. Intrară. Im odaie ardea o lampă cu sita puternică, ascunsă sub un enorm *abat-jour* de culoarea pierscilor. D-na Moscu se ridică de pe scaun, zîmbind afectuos musafirilor. Simina aștepta la marginea patului, cuminte, cu privirile plecate.

— Cum îi merge domnișoarei noastre ? ! întrebă în șoaptă doctorul.

— A dormit foarte bine, răspunse d-na Moscu, a dormit toată după-amiaza. De-abia am putut-o deștepta...

Zîmbi cu nesfîrșită dragoste Sandei, care își rezemsse capul de cîteva perne. Fata părea foarte obosită, dar calmă,

102

resemnată. Doctorul îi luă mîna, căutîndu-i pulsul. Se încruntă, mirat ; apoi mirarea deveni neliniștită, speriată.

— Mi se pare foarte ciudat, șopti el.

Căută ochii x!-lui Nazarie, dar profesorul nu avea curajul să-l privească. Privea vag, în mijlocul camerei, fără obiecte. „Ce frică absurdă mi-a fost, ce absurde visuri am visat aici numai cu cîteva ceasuri în urmă"... Totul părea schimbat acum. Totul părea familiar, cald, firesc.

— ...Și totuși, e ceva de neînțeles, vorbi din nou doctorul. Ani impresia că febra e în creștere... I-ați luat temperatura ?

— Mă simt mult mai bine acum, șopti Sanda.

D-l Nazarie tresări. Ce glas stins, înlăcrămat... Simțise pînă în adîncul ființei sale apropierea morții. Era un glas care se pregătea pentru tăcerea cea mare.

— A fost foarte emoționată astăzi, interveni d-na Moscu. Închipuiți-vă că, pe neașteptate, s-a logodit.

Începu să rîdă, privind cînd spre Sanda, cînd spre cei doi bărbați.

— S-a logodit în patul ăsta cu domnul Pașchievici ! exclamă ea. închipuiți-vă.
Nu părea deloc supărată de această stranie logodnă. Când auzi numele lui Egor, doctorul privi din nou spre d-l Nazarie. De data aceasta îi întâlni ochii. „Nu mai înțeleg nimic, gîndea doctorul. Pașchievici ăsta e nebun”...

— E o logodnică nerăbdătoare, vorbi din nou d-na Moscu. Logodnicul ei, d-l Pașchievici, i-a făgăduit că vor pleca de-aici foarte curînd, să facă nunta la București.

— Nu e adevărat, mamă, se apără și mai stins Sanda. Cum vrei d-ta, fac cum vrei d-ta...

Simina începu să zîmbească. Doctorul o privi fără să-i înțeleagă seriozitatea obrazului, ochiul ei dur, zîmbetul ei strivitor. Ce copil precoce...

— Dar e timpul să mergem la masă, vorbi d-na Moscu. Simina, spune-i doicii să servească masa...
Cînd s-au întors în sufragerie, doica îi aștepta la ușă.

— Nu avem decît lapte și brînză, vorbi ea, apropiindu-se de d-na Moscu.

— Ar trebui să mai găsim și altceva, spuse d-na Moscu. Vezi, trebuie să mai fie ceva prin cămară, dulceață, fructe, pesmeți.

103

wm.

Doctorul auzi și se îmbujora brusc. Se simți ridicol, compromis și jignit. Rămăsese la masă fără să fi fost invitat... Căută ochii d-lui Nazarie, ca un sprijin. Nu întâlni decît același zîmbet depărtat și amar al Siminei. D-l Nazarie ieșise pe verandă să-l aducă pe Egor. îl zărise venind pe aleea principală, agale, fără să se grăbească. îi ieși înainte, parcă ar fi trebuit să-l trezească.

— Sanda e bine, am fost și am văzut-o cu doctorul, îi spuse el repede. Am și vorbit cu ea. Este însă foarte slăbită, dar nu mai e în primejdie...

Cercetă repede fața și hainele lui Egor. Părea că-și revenise, căci părul îi era pieptănat, hainele curate. Și fața lui era acum mai concentrată, mai bărbătească.

— Mi-a fost și mie foarte rău, dar mi-a trecut acum, vorbi Egor. După masă însă, trebuie să rămînem împreună... Să ne sfătuim...

Intrînd în sufragerie, Egor dădu ochi cu Simina. Fetița îl privea cuminte, liniștită, așa cum se cuvine să privească un copil bine crescut un musafir. „Ce Dumnezeu s-a petrecut *acolo*, gîndi înfiorat Egor. Ce s-a întîmplat cu adevărat și ce-a fost vis ?!”...

— Felicitările noastre pentru logodnă, domnule Pașchievici ! spuse ironic d-na Moscu.

Egor se înclină. își mușcă buzele, reținîndu-se. întâlni însă umflătura rănită a buzei de jos și se înfiora. Privi din nou spre Simina. Fetița părea că nu observase nimic. Aștepta semnalul să se așeze pe scaun. Doica întîrzia cu masa...

D-l Nazarie vorbea în șoaptă cu doctorul, în pragul verandei. Deși își dădea seama de grava nepolitețe pe care o săvîrșește, Egor lăsa pe d-na Moscu singură cu Simina și se apropie de ei. Vorbeau despre Sanda. Văzînd că se apropie Egor, doctorul tăcu stînjenit.

— Mă întrebam cum de v-ați întors singur, spuse el în cele din urmă. Unde ați lăsat pe doamna... sau poate era domnișoară ? !...

Zîmbi fără gr-ație. Egor îl privi clipind din ochi, silindu-se să înțeleagă.

— ...Pe domnișoara cu care vă plimbați acum un ceas în parc, lămuri încurcat doctorul. Mă întorceam de la vî-nătoare și v-am zărit, fără voia mea de altfel...

Zîmbi din nou, privind cînd pe profesor, cînd pe Egor. 104

— E adevărat că ra-am plimbat multă vreme în parc, dar m-am plimbat *singur*... vorbi încet Egor.

— Poate am făcut o indiscreție... se scuză doctorul.

— Deloc, îl întrerupse Egor. Dar vă asigur că mă plimbam singur. De altfel, zece kilometri de jur împrejur nu veți întâlni nici un alt conac. Și pe familia Moscu ați cunoscut-o, cred, în întregime...

Doctorul îl asculta năuc, roșu. I se păruse, la început, că e o nouă glumă — așa cum făcuse și d-l Nazarie cu moartea Sandei. Apoi începu să se teamă că Egor își bate joc de el.

— în orice caz, eu am văzut-o foarte bine, vorbi el înțepat. De departe, mă mira chiar

îmbrăcămintea atât de luxoasă și de elegantă, prea elegantă, așa spune, pentru o plimbare prin parc...

D-l Nazarie se înfiora și închise ochii. Și Egor asculta acum mai atent, mai turburat cuvintele doctorului.

— Poate că asta m-a și făcut să observ atât de indiscret o pereche... îmbrăcămintea...

Atunci Simina apărură deodată în mijlocul lor.

— Se răcește laptele, spuse ea foarte politicoasă, invi-tându-i la masă.

Cei trei bărbați intrară în sufragerie, uitându-se mirați unul la altul

XIV

Doctorul se simțea foarte obosit și el s-a retras cel din-tîi în camera pe care i-o pregătise doica. Îl ostenise mult vîntoarea. Îl tulburase mai ales masa, oamenii aceia nervoși, bolnavi, care nu-și vorbeau decît prin cuvinte nelalocul lor. Și ce rușinat mîncase cele două farfurii cu lapte cald, și cea mai mare bucată de brînză — pentru că numai lui și d-nei Moscu le fusese într-adevăr foame... Cea mai nefericită masă din viața lui ; tocmai la o moșie, la niște oameni atât de bogați... Și totuși, îndată după masă, d-na Moscu îi înmînase un plic cu o mie de lei. Îl plătea boierește...

Nu-i plăcea nimic în camera aceasta a lui, din care parcă tocmai atunci se mutase cineva, cineva care o locu-

ise vreme îndelungată și-și întipărise sufletul lui pretutindeni. Mobila era aranjată parcă de o mină anumită, iubind o anumită ordine, care lui nu-i plăcea. Mirosea în odaie a flori demult culese și ofilite undeva, poate deasupra dulapului, poate în lada din fața sobei. Un singur tablou, șters și pătat de muște, deasupra patului. Tablou iubit'fără îndoială de cineva, căci nu avea un aer de tristețe, nici de singurătate, așa cum atîrna acolo, făcînd parcă parte din căldura patului. „Aici a locuit cineva pînă mai acum cîteva zile și mi-au dat mie camera pentru că e mobilată și are toată rufăria la îndemîină", gîndi doctorul.

Se dezbrăcă în grabă, stinse lampa și se trînti în pat. Va fi o noapte scurtă, căci mîine în zori îl va scula femeia, să poată prinde primul tren spre Giurgiu. Ce oameni ciudați, musafirii. Și cu toate acestea, foarte binevoitori ; se vor deștepta și ei mîine dimineață, să mă ducă la gară. Nici n-au voit să-și ia rămas bun. Le face plăcere să mă _ conducă. Hm !...

I se păru că va adormi foarte repede. În fața lui, la geam, veghea luna.

— Trebuie să ne rugăm împreună, spuse d-l Nazarie, încercînd să pară liniștit. Asta ne va ajuta...

Vorbînd, parcă se molipsea și el de groaza pe care o simțea în ochii lui Egor.

— D-ta *crezi* într-adevăr în tot ce-a spus doctorul ? întrebă din nou d-l Nazarie. S-ar putea să existe o asemenea oroare ?...

Altă dată, demult, pe cîrnp — tot într-o noapte ca asta !— mai întrebasese cineva același lucru. Era mai frig atunci, căci începeau vînturile, dar nu era tăcerea aceasta fura seamăn, împietrită. Acum, nici pașii lor în odaia cu lampa, aprinsă nu izbuteau să sfărme pustietatea. Zgomotele sa pierdeau ca într-o pîslă, vrăjite.

— Trebuie să ne rugăm, vorbi iarăși d-l Nazarie, să prindem curaj...

Egor își turnă încă un pahar de coniac, fără să răspundă. Zîmbea, dar mîna îi tremură așezînd sticla pe masă.

— Mi-e teamă de Sanda, spuse el tîrziu. Poate că nici n-ar trebui să dormim în noaptea asta... Ar fi trebuit s-o păzim, eu cei puțin...

106

D-l Nazarie se apropie de fereastră. Era deschisă. Se revărsa bogată noaptea de afară, întunericul.

— Nu-nchizi ? întrebă el. Vrei să dormi așa ? Egor încercă să ridă.

— Nu mi-e teamă de fereastra deschisă, vorbi el uscat. Nu se-ntîmplă nimic acolo...

Arată cu un gest scurt grădina, luna, cerul.

— Nici măcar de lumina lunii nu mi-e teamă, adăugă ci. Va muri curînd, de altfel... După miezul nopții apune luna...

D-l Nazarie simțea din glasul lui cît de cumplit îl mistuia groaza. Egor vorbea aproape în neștire. Sau

poate s-a îmbătat ? Așa curînd...

— Dacă vrei, dorm și eu cu d-ta, în noaptea asta, aici, vorbi d-l Nazarie.

Egor începu iar să rîdă. Se trînti pe canapea, cu țigara aprinsă între degete. Glasul lui era mai gros acum ; încerca să-l facă vulgar, trivial.

— Asta nu se poate, spuse el. Trebuie să mă țin de cuvînt. Cu orice risc, dar trebuie... N-am să închid ochii toată noaptea...

„Oare asta e gîndul *meu*, gîndul meu *adevărat* ? se întrebă Egor cu groază. Dacă îmi poruncește ea ce să vorbesc și ce să fac ? !”... Simți cum se învîrtesc deodată toate lucrurile în odaie și-și prinse capul în palme. Cu ochii pe jumătate închiși, d-l Nazarie începuse să se roage. Se auzeau ia răstimpuri scurte frînturi din cuvintele lui, fără sens, repezite la întâmplare.

— Dacă mi-aș putea aduce aminte de tot ce s-a întîmplat, spuse tîrziu Egor, vorbind mai mult pentru sine.

Se auzi deodată un zgomot surd, depărtat și amîndoi bărbații se priviră lung, mai palizi. Parcă s-ar fi lovit cineva de perete, parcă s-ar fi cutremurat o masă de lemn, undeva, la capătul coridorului. D-l Nazarie își aminti ,* atunci, cu o absurdă precizie, cuvintele cîntecului *Les visil-las de notre pays*... Se uita în adîncul ochilor lui Egor. „Nu mi s-a părut ; a auzit și el același lucru”...

— S-a întors vreun om de la vie și ne caută, spuse Egor pronunțînd rar, cu îndîrjire.

— Da, sînt pași de om. vorbi d-l Nazarie.

Ascultă din nou. Pașii se apropiau, greoi, căicînd la întâmplare. Parcă ar fi purtat pe cineva în spate omul care călca atât de amețit în întunec.

107

— Nu cumva s-o fi întîmplat ceva Sandei ? se întrebă înspăimîntat Egor.

Sări în picioare, se apropie de ușă și o deschise. Rămase apoi în prag cu pumnii strînși. După cîteva clipe, apăru doctorul, în cămașă de noapte, încălțat în bocanci de vî-nătoare. Tremura de frig. În mîna dreaptă, amenințător, ținea pușca.

— Nu v-am deranjat ? bîlbîi el mtrînd în odaie și în-chizînd repede ușa. Nu mi-era somn, și am crezut că...

Se așeză istovit pe marginea patului. Bocancii cădeau greu pe podea, cu sunet surd.

— Nu-mi era somn, adăugă el și mi-am spus...

Se simți deodată ridicol, așa cum se așezase pe marginea patului, îmbrăcat numai în cămașă de noapte, cu pușca în mînă, silindu-se parcă s-o facă mai mică, s-o ascundă.

— Nu știam prea bine unde e odaia d-voastră, vorbi din nou doctorul, tremurînd. Și am luat pușca asta, să nu mă lovesc de mobile... E atît de întunec pe coridor...

— Cel puțin e încărcată ? întrebă ironic Egor.

— Am vînat cu ea toată ziua, spuse doctorul. E pușcă bună...

Tăcu brusc, privind cînd la unul cînd la altul.

— Vă rog discutați înainte, vorbi, văzînd că ceilalți îl privesc cu aceeași nedumerire. Sper că nu v-am deranjat.

— Deloc, interveni d-l Nazarie. Ne pregăteam tocmai de culcare...

— Dormiți în aceeași odaie ? ! îi întrebă speriat și totuși cu o vădită invidie doctorul.

%

— Nu. Asta e odaia domnului Pașchievici. E și odaia cea mai frumoasă, cu balcon, vorbi d-l Nazarie.

— Aveți un pat foarte bun, un pat excelent, șopti doctorul.

Privea cu atenție, palid, nervos lucrătura patului. Privi apoi, rușinat, în ochii celorlalți. Egor îi turnă un pahar cu coniac.

— Să nu răciți, îi spuse el blînd, întinzîndu-i paharul. Lacom, doctorul îl apucă și îl deșertă dintr-o singură

înghițitură. Ii făcea bine arsura, li deștepta. Strînse mai încrezător țeava puștii. În odaia asta e atîta lumină, atîta

108

siguranță... Aici patul nu tremură, nici o mobilă nu se mișcă, nu tresare podeaua sub raza lunii. Aici luna nu coboară de-a dreptul pe fereastră și nici fluturi de noapte nu sînt prea mulți...

— Ciudat, cum mi-a trecut somnul...

Doctorul începea să se reculeagă. Îi trecuse somnul, îi pierise oboseala. Dar dacă ar fi închis ochii, ar fi simțit din nou aceeași ușoară zguduire a patului, aceeași bolnăvicioasă tremurare a pernelor — era sigur că ar fi simțit din nou delirul din camera lui. Acea clătinare nefirească a patului, groaza cu care s-a deșteptat brusc, parcă ar fi surprins în somn o mîină uriașă strecurată sub așternut, zguduindu-l...

— Nădăjduiesc că nu v-am deranjat, vorbi el din nou, continuînd să țină strîns țeava puștii.

Ce s-ar fi făcut fără armă, cum ar fi străbătut singur, în întunec, coridorul nesfîrșit și pustiu, pînă aici ?...

— Nu sîntem nici noi prea vorbăreți în noaptea asta, spuse Egor. Ne face plăcere să vă avem cu noi.

— Cam cît să fie ceasul ? întrebă doctorul.

i— Unsprezece și un sfert, preciza Egor zîmbind.

— Și trebuie să mă scol atît de dimineață, gemu doctorul. E departe gara ? !...

— Șase kilometri. Dar nu voiți să plecați de acum ? !... Doctorul nu răspunse. Privea din nou patul, cu mirare.

Apoi se ridică și începu să se plimbe prin cameră.

— Să vă spun drept, mi-a trecut somnul, vorbi el privind în jos. Și nu-mi place deloc odaia pe care mi-au dat-o... E atît de izolată... Și e foarte veche ; trosnesc toate mobilele... te deșteaptă din somn...

Egor căută ochii profesorului, dar d-l Nazarie se feri să-l privească.

— Dacă vreți, vă puteți culca în odaia mea, se adresă el către doctor.

:— Și dumneavoastră dormiți aici ?

— Nu, rămîn cu dumneata... Sînt două paturi la mine... Doctorului îi sticliră ochii de bucurie.

Se apropie brusc

de d-l Nazarie.

— Și avem și pușca cu noi, să nu vă fie frică, spuse el repede. Dormim cu pușca alături...

Numai dacă aș putea adormi, adăugă pe un glas mai scăzut, căci mi-a pierit, somnul...

109

fcî,

În prag, Egor îl întrebă.

— Sincer, ce credeți despre domnișoara Moscu ? ! Doctorul clipi din ochi.

— Cred că nu mai are mult, vorbi el fără să-și dea seama.

— E logodnica mea, îl întrerupse Egor aspru, privindul în ochi.

— într-adevăr... într-adevăr, e ciudat, șopti doctorul.

S-ar putea totuși...

Egor rămase multă vreme lîngă ușă, ascultînd cum se depărtează pașii. Prin ce miracol se liniștise deodată ? Era calm, era lucid ; se simțea puternic, neînfricat. Își băgă mîinile în buzunare și începu să se plimbe prin odaie, gînditor. Aproape douăsprezece, își aminti el. Dar n-are nici o importanță ora, nici o importanță n-au superstițiile aceastea vechi, străvechi... Numai puterea lui de nădejde și de credință, numai marea lui dragoste pentru Sanda îl păstrau treaz și puternic.

Nu se mai auzeau zgomote, nu se mai auzeau pași. Luna apunea undeva, în spatele parcului.

Egor se simți singur și asta îl întărea acum, îi da curaj. „Numai dacă n-aș visa, își spuse el încruntându-se. Sau, poate, cine știe ? numai dacă aș putea să mă trezesc mai repede din somn"... își lovi brațele unul de altul. Nu dormea. Iată, aici arde lampa, aici intră întunecul pe fereastră, aici e scaunul, și masa, și sticla aproape deșartă de coniac. Toate lucrurile sînt ca de obicei, toate lucrurile sînt în camera lui. întocmai ca în timpul zilei, întocmai ca în vis... Se plimbă iarăși, cu pași largi, ritmici. ..Trebuie să mă trezesc o dată, își spuse el. Dacă dorm cu adevărat, nu se poate să nu mă trezesc. Voi auzi glasul ei, voi simți parfumul de violete — și mă voi trezi."

Dar nu auzea nimic. în nările lui pătrundea același aer rece, aspru, ce năvălea pe fereastră — și întâmpina uneori mirosul de coniac o ușoară amintire de tabac. Totul se petrecea în odaia lui.

Trecu de cîteva ori pe lîngă ușă, fără să se hotărască s-o încuie. E mai bine așa, deschisă. Așa cum mi s-a spus. în vis. Dacă dragostea mea e mai puternică, dacă... Ar fi vrut să continue gîndul : dacă mă va ajuta Dumnezeu și Maica Domnului... Dar nu putu să gîndească pînă la sfîrșit

nădejdea și tăriile lui. Mîntea i se întunecă o clipă. I se părea că luptă ca să se deștepte din vis. întinse brațele ; le simți în fața lui, brațe arcuite, ușor înfiorate; Nu visa. Astăzi se vor întîmpla altfel de fapte...

Se hotărî : nu va încuia ușa. Va închide numai fereastra. Se face frig, de altminteri. Se face într-adevăr prea

Mg... ;

Cu ce liniște se așază la masă, ce senin își. sprijină bărbia în palme, privind spre ușă, încruntat și totuși cu lumină tinerească în ochi...

Timpul trecea foarte încet. Egor își dete tîrziu seama că țigara i s-a stins pe marginea rece a scrumierei, țigara pe care o aprinsese demult, poate fără știrea lui. Ce făcuse în tot acest răstimp, unde îi alunecaseră gîndurile ?..; Lampa fumega ușor, înfiorată parcă de o răsuflare streină, nesimțită de el. Și totuși, nu mai era nimeni în odaie, nu venise încă nimeni. Odaia rămăsese ca la început — întreagă, încremenită, pustie. Egor se regăsi cu mirare, așezat la masa lui, placid, fără memorie. Nici măcar nu se simțea neliniștit. O nesfîrșită indiferență îi stăpînea mîntea ; nu l-ar mai fi zguduit nici un. miracol Parcă s-ar fi trezii deodată într-un somn neobișnuit, în care visele sînt visele viăate de mai mulți oameni laolaltă, inși pe care nu-i vezi, dar pe care îi ghicești alături de tine... * Se ridică, totuși, de pe scaun și se apropie de lampă, micșorîndu-i fitilul. își dădu seama că în odaie se făcuse foarte frig, dar nu simțea frigul în el: îl constata numai în jurul lui, ca pe un lucru aflat acolo. Se îndreptă spre fereastră. O găsi închisă și-și lipi o clipă fruntea de geam, privind afară, în noapte. Atunci i se păru că aude, foarte departe, un geamăt. A fost geamăt sau a trosnit vreun lemn uscat, sub pas de om ? Se întoarse de la fereastră și ascultă, cu capul puțin ridicat. „Să nu încui ușa la noapte" — își amintea cu precizie cuvintele acestea ale Siminei. Ca și cum ea n-ar fi putut veni și altminteri, prin vis, printre geamuri... Fără îndoială, gemuse cineva delii

110

parte, în somn. Poate d-l Nazarie sau mai degrabă, doctorul.

Egor se așeza iarăși la masă. „Inutil să mă păcălesc singur ; zadarnic îmi spun că a fost numai un geamăt. ca să nu mai aud pașii ei; zadarnic." Nu mei trosneau : surd podelele și nici lavițele de lemn nu tresăreau. Se auzea acum precis zvonul pașilor ușori, grăbiți, de-a lungul coridorului. „Numai dacă aș putea să mă trezesc", gîndi înfiorat Egor. își dete apoi seama că încearcă iarăși să se înșele singur, spunîndu-și că tot ce se întîmplă se întîmplă în somn, nădăjduind că visează.

îi păru deodată rău că nu făcuse nimic pînă atunci, că nu se pregătise, mulțumindu-se să aștepte. Simți, istovit, cum aleargă timpul ; fără nădejde, fără întoarcere, se mistuiau clipele, una într-alta, grele, goale, fără sens. Pașii se auzeau de o veșnicie. Sunetele străbăteau anevoie pînă la el, stinse și surde. Un tîrșit ușor de pantof în fața ușii și apoi cîteva clipe de tăcere.

„Cineva aștepta afară, aștepta șovăitor sau poate ușa e într-adevăr încuiată ? nădăjdui tremurînd Egor. Poate am închis-o în vis. Și ea nu va îndrăzni să intre"...

Auzi atunci cîteva bătăi scurte și repezi, bătăi de femeie emoționată. Egor se ridică de pe scaun, dar rămase cu amîndouă mîinile înțepenite pe masă. Era foarte pa- lid și ochii îi ardeau vrăjiți în orbite. A avea ochii vineți, aspri, bolnavi. Bătăile se auziră din nou, mai nerăbdătoare. — Intră ! gemu Egor.

Își simți gîtul uscat, pieptul fără aer. Ușa se deschise încet, și în prag apărură domnișoara Christina. Privirile ei se opriră de-a dreptul în ochii lui Egor. II țintui așa cîteva clipe. Apoi obrazul ei se luminează într-un zîmbet fără seamăn. Întoarse lin brațul spre ușă și răsuci cheia. Cu ochi deschiși în întunec, privind în sus, d-l Nazarie răsufli încet, fără zgomot, ca să poată asculta ce se întîmplă cu tovarășul său de cameră. Doctorul se sculase oare din somn, și căuta ceva pe masă, pipăind în beznă, lovind obiectele și apoi apucîndu-le strîns în pumni, ca să nu tremure ? Sunetele erau strangulate, oprite pe loc de o mîna nevăzută. Izbucneau cu o sonoritate rănită, bolnavă, dar se înecau repede în pîslă, și tăcerea părea mai nefirească în urma lor, mai amenințătoare.

112

D-l Nazarie asculta, cu gura strînsă, neîndrăznind să se miște, necutezînd să-și ștergă broboanele reci de pe frunte. Cînd transpirase așa, cu tot trupul înecat în sudoarea înghețată ? Poate că doctorul s-a speriat în somn și acum umblă prin odaie fără să se poată trezi. Și în clipa cînd se va trezi, cu ce groază va urla el în întune-recul care îl apasă din toate părțile !... Atunci auzi, chiar lîngă el, o gheară zgîriind peretele, alunecînd încet și lung de-a lungul zidului, ca și cum l-ar fi încercat, trudindu-se să-l pătrundă. Domnul Nazarie . sări în mijlocul odăii ; gura îi era înțeleștată, mîinele reci. Se lovi de un trup țeapăn. Doctorul gemu înfiorat cînd d-l Nazarie îi apucă brațul.

— Ce făceai aici ? îl întrebă sugrumat d-l Nazarie.

— Mi s-a părut că umblă cineva, șopti doctorul. Mi s-a părut că zgîrie cineva zidul pe dinafară... Ai auzit și dumneata ceva ?...

— Poate e vreo pasere în odaia cealaltă, vorbi d-l Nazarie.

Dar era sigur că nu fusese o pasere. Gheara alunecase pe zid cu prea multă tărie, țeapănă.

— Căutai ceva pe masă ? întrebă din nou d-l Nazarie. M-ai speriat...

— N-am umblat eu, mărturisi doctorul. Astea sînt spirite, sînt duhuri rele...

Delira. îi tremurau mîinile. Ar fi voit să caute pușca, pe care o rezemase de pat, dar îi era teamă să se depărteze de d-l Nazarie. îl apucase de braț și—l ținea.

— Ai vreun chibrit ? întrebă cu greutate d-l Nazarie. ; — Cutia e pe masă...

Se apropiară amîndoi, ferindu-se să nu se lovească de scaun. D-l Nazarie pipăi atent, pînă găsi cutia cu chibrituri. Cînd aprinse unul, mîna îi tremura.

— Poate ne-am speriat degeaba, șopti el.

— Nu, eu sînt sigur, sînt sigur...

Doctorul bolborosea fără înțeles. Cu mîna stingă își apucase cămașa în dreptul inimii, strîngînd-o ; parcă împietrise acolo, într-un spasm.

— Ar trebui să plecăm, spuse doctorul tîrziu, încercînd să se controleze. Eu nu mai pot rămîne în odaia asta...

— Nu mai e mult pînă la ziuă, îl liniști d-l Nazarie. E mai bine să așteptăm...

113

. Se priviră, fiecare îngrozit de spaima celuilalt.

— Am putea să ne rugăm pînă atunci, adăugă d-l Nazarie.

— Eu mă rog întruna, șopti doctorul, dar nu face nimic, am auzit mereu aceleași 2gomote. Lampa ardea cu flacără scăzută. Liniștea era atît de plină, încît răsufierea lor părea bolnavă,

sforăitoare.

— Nu auzi nimic *acum* ? întrebă deodată doctorul. D-l Nazarie privi repede de jur împrejur. Nu erau aceleași sunete acum, nu veneau din cameră, nici de alături. Era un pas care se rotea afară, cineva care călca ușor și atent pe pietriș. Se apropie de fereastră. Nu se vedea nimic la început. Lampa era încă prea aproape, lumina ei pală turbura sticla geamului.

— Și totuși, se aude foarte bine, șopti din nou doctorul, apropiindu-se și el de fereastră. Ochiul se obișnuia repede cu întunerecul. Într-adevăr, prin mijlocul aleii pășea cineva, cu multă grijă, cineva care călca amuțit, ca în somn.

— E Simina ! spuse turburat d-l Nazarie. Poate vine să ne cheme. I s-o fi întâmplat ceva bolnavei...

Fetița se îndepărta însă, spre inima parcului, spre rondul cel mare. Doctorul o urmări cu ochii, mut.

— Ce Dumnezeu face ea noaptea singură în parc ? vorbi sugrumat d-l Nazarie. Mi-e teamă să nu se întâmple ceva...

Rămase câteva clipe la fereastră, silindu-se să străbată cât mai departe întunericul, pînă unde ajunsese Simina. Apoi se întoarse brusc. Se întoarse și-și căută ghetetele.

— Trebuie să vedem unde se duce, spuse el neliniștit, să aflăm ce s-antîmplat.

Se îmbrăca în grabă. Doctorul îl privea sălbăticit, parcă s-ar fi trudit să-l înțeleagă ce face.

— D-ta nu vii ? îl întrebă d-i Nazarie.

Doctorul clătină din cap. își încălță bocancii și-și îmbrăcă pardesiul pe deasupra cămășii de noapte.

— Cum de nu ne-a văzut ? se miră el, Noi eram la fereastră, în lumină, și ea a trecut chiar prin dreptul geamului nostru...

D-l Nazarie închise ochii, îngrozit. 114

— Să nu-și fi dat oare seama ? întrebă el în șoaptă. Să fie cu adevărat somnambulă ?...

Trebuie s-o prindem cât mai e vreme...

Răsucirea de fier a cheii a fost cel din urmă sunet viu pe care îl auzi Egor. Pașii Christinei aveau altfel de zvon. Străbăteau pînă la el, întregi sonori — dar parcă erau pași de pe alt tărîm, îngînați de o șoaptă melodică, izvorîți parcă din delir.

Christina înainta pînă în mijlocul odăii, cu ochii țintă la Egor. „Dacă aș putea să-nchid ochii”, gîndi Egor. „Nu-i închide, dragostea mea ! se trezi el deodată gîn-dind cuvintele pe care Christina nu le putea rosti. Nu-ți fie teamă de mine !”...

Simțea cu precizie gîndurile Christinei răsărindu-i în minte ; le putea deosebi acum, fără nici o greutate, do gîndurile și spaimetele lui. Era totuși mult mai puțin în-spăimîntat decît se temuse ; îl apăsa apropierea Christinei, aerul pe care îl înghițea era tot mai fierbinte, mai rarefiat, dar izbutea cu toate acestea să rămîna în picioare, fără să-i tremure mîinile, fără să i se rătăcească mintea. O putea vedea întregă pe Christina și nici o tresărire a feței sale de ceară nu-i scăpa. Mirosul de violete se răspîndise acum în toată odaia. Pieptul Christinei se zbătea acum parcă mai adine ; era înfiorată și ea de apropierea bărbatului, înfrigurată parcă de așteptarea cărnii lui. „De ce nu stingi lumina, dragule ?” auzi Egor gîn-dul Christinei în minte. Dar izbuti să reziste. Aștepta să se întâmple ceva năprasnic, să vadă pe Christina suflînd în lampă sau apropiindu-se prea mult de el. Dar Christina adăsta, emoționată, privindu-l în ochi, alunecîndu-și uneori privirile pe brațele lui dîrze, pe mîinile lui încleștate deasupra mesei. Egor făcu un uriaș efort și se așeză pe scaun. „Și cu toate acestea voiai o dată să mă pictezi, auzi el gîndul Christinei, voiai să mă pictezi cum știi tu”...

Christina zîmbi încurcată și se apropie de pat. Se așeză cu foarte multă băgare de seamă, aproape fără zgomot, începu să-și scoată mînușile. Avea gesturi lungi, moi, de o stranie grație. Inima lui Egor se opri o clipă, înecată în sînge. „De ce nu mă ajuți ? î se miră,

îmbujorată, domnișoara Christina. Ce amant timid ești tu, Egor... Cît de

115

urîcios ești acum, așa cum stai departe de mine... Nu vrei să mă vezi goală ? N-am făcut asta încă pentru nimeni, dragostea mea ! Dar ochii tăi mă ispitesc, m-au scos din minți, Egor ! Lor ce le-aș putea da decît zăpada trupului meu ? Tu. știi, tu știi cît sînt de frumoasă, tu știi prea bine asta !"...

Egor încercă să închidă ochii ; pleoapele nu-l ascultau, privirile îi rămaseră legate de trupul Christinei. Fata începuse să se dezbrace. își scoase cu infinită eleganță pălăria și o așeză pe măsută, alături de mănușile de mătase neagră ; gesturile ei calme și regale nu puteau ascunde totuși o neînțeleasă teamă. „Tu n-ai să înțelegi niciodată ce-am făcut eu pentru tine, Egor !... Tu nu poți înțelege curajul meu... Dacă ai bănui ce blestem mă apasă... Dragostea cu un muritor !" Zîmbi tristă ; o istovită melancolie îi înlăcrăma parcă ochii. Dar prezența lui Egor o învioră. Apropierea trupului său bărbătesc îi alunga parcă și tristețea și teama. Se ridică în picioare și-și desprinse gulerul de mătase. -Gîtul îi apăru strălucitor de alb, catifelat, fraged. Bustul ei se contura acum involt și biruitor pe fundalul palid al peretelui. Erau sîni de fecioară, tari și rotunzi, crescuți însă în voie și ridicați foarte sus de împletitura corsetului.

„Acum are să se dezbrace", se înfiora Egor. Loalaîta cu groasa și dezgustul care îi copleșeau ca un delir, simți și împunsătura unei voluptăți bolnave, a unei dezmierdări otrăvite, care îl umilea și îl înnebunea în același timp. Sîngele începu să-i bată fierbinte în urechi, în tîmpla. Parfumul de violete îl lovea acum cu mai nedeslușită tărie, amețindu-l. Se strecura, pe deasupra patului, un necuprins zvon de foșnete feminine, de mătase care alunecă foarte aproape de piele — și venea, caldă, mireasma sinilor descătușați. „Eu sînt Luceafărul de sus"... auzi Egor cuvintele nerostite ale Christinei. Zîmbea, cu aceeași melancolie. „...Și vreau să-ți fiu mireasă !" continuă ea. Fața îi era transfigurată de dor, de neliniște, de foamea trupului lui. Nici măcar ochii nu mai erau ca înainte. Ardeau și ei cu altă flacără acum ; mai turburi, mai moi, mai fierbinți. „Nu mă lăsa singură, dragostea mea, auzi Egor chemarea ei din urmă. Mi-e frig să mă dezbrac singură... Mîngîie-mă, ține-mă aproape de tine, is-mă în brațele tale, Egor"...

116

O privi și ochii i se întunecară. Domnișoara Christina își scotea bluza, desfăcîndu-și încet, cu sfială, șireturile de mătase care îi țineau strîns, aproape ferecat, mijlocul. Manile lui începură să tremure. „Se va apropia acum mai mult, mă va cuprinde în brațele astea goale"... Și totuși, din bezna dezgustului, se împlînta tot mai adînc otrava atît de dulce a așteptării ; dezmierdări cum nici în vis... „Nu mai vreau să fiu în vis, îi continuă domnișoara Christina gîndul. Nu mai vreau să fiu rece și nemuritoare, Egor, dragostea mea !"...

Sanda aștepta, rezemată de fereastră, cu capul aplecat afară, în noapte. Nu va mai trece mult timp și totul se va sfîrși... Totul va fi iar ca la început. Ca în somn. Luna s-a coborît acum prea adînc ; bezna e deplină. Nimeni nu o mai poate zări, așa cum stă rezemată de fereastră, așteptînd. Nici un țipăt nu se va mai auzi. Dorm chiar și fluturii acum și țîntarii...

O treziră cîțiva pași alături, foarte aproape de ea. Întoarse capul, resemnată. Va veni întîi ea, apoi toți ceilalți, umbră după umbră...

— Tu ce cauți aici în toiul nopții ? o întrebă d-na Moscu.

Maică-sa intrase pe nesimțite în odaie. Se întorcea de undeva, poate din parc, căci era îmbrăcată, cu șalul strîns în jurul gîtului.

— Așteptam, șopti Sanda.

— Nu mai vine acum, vorbi turburată d-na Moscu. Poți să te culci...

Sanda observă că maică-sa ascunde un ghem negricios și viu în mîna stingă. Altădată, o asemenea întîmplare ar fi înfiorat-o, ar fi umilit-o pînă la dezgust. Acum privea numai cu mirare vietatea mică pe care maică-sa o păstra cu atîta grijă în pumni.

— Unde ai prins-o ? întrebă Sanda foarte ostenită, mai mult șuierînd cuvintele.

— în cuib, șopti doamna Moscu. Nu poate să zboare...'

— ...Și așa crud ? ! se înfiora pe neașteptate Sanda.

Își cuprinse tâmplele în mâini. Cum au năvălit-o deodată toate durerile, și atâtea spaime uitate, și delirul amestecat cu greață din cea dintâi noapte... Se scutură.

117

Fereastra larg deschisă lăsase tot frigul nopții să intre în odaie.

— Culcă-te ! îi vorbi metalic d-na Moscu. Să nu răcești !

Sanda se apropie tremurând de pat. O durea cumplit capul, îi ardeau tâmplele.

— Dar să nu-nchizi fereastra, șopti ea d-nei Moscu. Poate mai vine...

D-l Nazarie și doctorul se opriră mirați în mijlocul aleii. Simina era foarte aproape de ei, cu spatele, privind atentă un lucru nevăzut dintre pomi.

— Cum Dumnezeu a rămas tot aci ? șopti doctorul. Au trecut de-atunci atâtea minute...

Simina privea dîrăză întunerecul din fața ei, fără să se întoarcă, fără să audă. Parcă i-ar fi așteptat să coboare clin casă, s-o vadă bine — ca s-o poată apoi urmări.

— Nu-și dă seama, șopti d-l Nazarie turburat. Poats nici nu știe unde se află...

Simina porni chiar atunci, concentrată, cu pasul sigur. Porni de-a dreptul printre saicîmi, fără să caute potecă, fără să se teamă de ramurile moarte care îi ațineau calea.

— Să nu ne rătăcim, îngîină doctorul.

D-l Nazarie nu-i răspunse. Începea să se trezească din-tr-o groază care durase prea mult și se trezea amețit, bolnav. I se părea că se încumetă într-o urmărire fără rost, că e atras în cursă și va cădea repede, va aluneca din clipă în clipă uadeva, într-un fund cu iarbă udă și în-tunerec.

■ — Eu n-o mai văd, șopti din nou doctorul, oprindu-se între pomi.

„Cum Dumnezeu nu aude crengile trosnind, nici pașii noștri ?” se întreba doctorul.

— E acolo, răspunse uscat d-l Nazarie.

I-o arătă cu mîna, departe, o umbră albă alături de un stufiș. Probabil că de-acoio începea o nouă alee, căci văzduhul se limpezea, umbrele pomilor se rotunjeau, aliniate.

Doctorul făcu cîțiva pași, atent să nu se lovească de ramurile joase, care atîrnau răsucite, pleșuve, apăsate parcă de o greutate nevăzută. Privi înfiorat umbra pe care i-o arătase d-l Nazarie.

† 113

— Eu am ochi buni, șopti el foarte încet. Nu e domnișoara Simina, *acolo*...

D-l Nazarie își dădu în acea clipă seama că umbra de lîngă tufiș se leagănă încet, amețită și brațele ei se înalță chemînd parcă pe cineva de departe, pe cineva nevăzut. Nu era, într-adevăr, silueta Siminei. Rămase pironit, fără răsufflare ; nu era om viu acela. Semăna cu nălucirile lui de altădată, într-atît era de aeriană, de nefirească în gesturile ei de cîrpă.

— Haide înapoi, auzi el glasul uscat al doctorului. Atunci trecu prin fața lor Simina și îi privi înspăi-

mîntată. D-l Nazarie ghici mai mult după ochii ei larg deschiși, din gura ei strînsă că Simina încearcă acum să repare greșeala de a-i fi adus aici. Nu se aștepta, probabil, să întîlnească pe șanțul celeilalte alei pe *altcineva*. Venise acum înapoi, uluită și încerca să-i atragă în partea potrivnică a parcului. Trecuse prin fața lor și apoi pornise îngîndurată, cu pasul repede, îndreptîndu-se spre poarta de la miazănoapte. Doctorul voi s-o urmeze. D-l Nazarie îi apucă strîns brațul.

— Să vedem mai întîi ce e *acolo*, vorbi el hotărît. Pășind încet, unul lîngă altul, se apropiau de alee. Umbra dispăru cîteva clipe. Parcă se îndreptase și ea spre celălalt capăt, o dată cu Simina sau, poate, o ascundea acum vreun arbore. Cu cît înaintau, cu atît d-l Nazarie avea precis impresia că mai trăise o dată aceeași întîmplare, că mai urmărise o dată, demult, o umbră cu gesturi moi de cîrpă, printre arborii încremeniți.

— Nu se mai vede nimic, șopti doctorul. Eu nu mai văd nimic...

D-l Nazarie începea însă să vadă. La câțiva pași de el, apăruse din nou Simina. Rezemată de un pom, lipită de trunchi, privea îngrozită apropierea celor doi bărbați. Fetița căută ochii d-lui Nazarie și încearcă încă o dată să-l stăpânească, să-i poruncească, sfărîmîndu-i voința. Dar d-l Nazarie porni hotărît înainte, trecu pe lîngă ea și ajunse la șanțul aleii.

— Rămîi așa, nemișcat ! șopti el doctorului.

În fața lor, pe alee, aștepta un rădvan demult scos din uz, o caleașca boierească veche, fără sclipire, cu doi cai somnoroși. Vizitiul adormise pe capră ; nu i se vedeau decît haina albă, roasă de ploi, și șapca de piele jupuită. Dormea parcă de foarte multă vreme acolo, pe capră

—

119

dormea fără grabă, fără tresăriri. Și caili parcă alunecaseră în același somn de moarte, căci nu se mișcau, nu răsufJau ; asemenea unor statui întunecate, așteptau în fața răd-vanului vechi, așteptau în nesimțire.

Doctorul holbase înnebunit ochii și începu să tremure.' Apucă brațul d-lui Nazarie cu amîndouă mîinile.

— Vezi și d-ta ? întrebă el, șuierînd cuvintele. D-l Nazarie clătină din cap.

— Sînt vii ? ! întrebă din nou doctorul. Sau poate ni se pare nouă ?

În acea clipă umbra care dispăruse de mult de la marginea aleii apăru. Era un bătrîn foarte ostent, cu fața suptă. Era îmbrăcat ca un argat de curte boierească pe vremuri. Trecu prin fața lor ca și cum. nu i-ar fi văzut. Privea mai mult în pămînt. Dar d-l Nazarie simți că bătrînul știe de prezența lor ocolo, atît de aproape de el. Îi întîlnise o singură clipă privirile ; erau ochi sticloși, osteniți, bolnavi. Doctorul își acoperi fața cu palma. Ar fi vrut să fugă, dar mîna mică și rece a Siminei i se agăță de braț, amuțindu-L

XVI

Domnișoara Christina rămăsese foarte aproape de el, cu sîinii goi, cu părul despletit, așteptîndu-l. „Egor mă umilești ! îi auzi el gîndurile. Stinge lampa, apropie-te !” Egor încercă zadarnic să se împotrivescă. Simțea în creier porunca domnișoarei Christina, simțea în sînge chemările ei otrăvite. „Dacă mă sărută, sînt pierdut”, gîndi el. Dar simțea în același timp cum îl cuprinde delirul, cum dorește carnea aceea atît de vie și atît de sălbatecă în trăsăturile ei. Trupul domnișoarei Christina îl aștepta atît de înfometat, încît Egor se clătină amețit, îndreptîndu-se către pat. Simțea cu o drăcească luciditate cum se pierde, cum îl înecă greața și voluptatea. încă un pas, încă un pas...

În fața lui, în fața buzelor lui se deschidea gura Christinei. Cînd se apropiase atît de mult ? întinse brațele și cuprinse umerii de zăpadă ai fetei. Carnea era atît de rece și atît de fierbinte în același timp, încît Egor se prăbuși în pat; era peste putință de îndurat focul acela neasenui

120

ca nici o flacără, senzația aceea că apucă în mîinî ceva cu neputință de apucat... Simți deodată gura Christinei că-ufcîndu-i buzele. Gura ei era atît de fierbinte, încît Egor nu simți, în cea dintîi clipă, decît o copleșitoare durere în tot trupul. Apoi dulceața otrăvită i se prelinse în sînge. Nu se mai putea împotrivi. Răsuflarea lui trecu în răsuflarea Christinei și buzele lui se lăsară supte, incendiate de gura ei, dulce ca o boală neînchipuită. Dezmiardarea era atît de sălbatică, încît Egor lăcrăma, și simți cum i se despart oasele țestei, cum i se moaie oasele și carnea toată i se înfiora într-un spasm suprem.

Christina își ridică fruntea și-l privi printre gene. „Ce frumos ești tu, Egor !”... îl mîngîie, îi apropie încet obrazul de sîinii ei mici și tremurători. Lui Egor i se păru că aude de undeva un glas surd, melodios, recitînd aproape de ureche :

Arală, nu vrei pe sînumi tu fruntea ta s-o culci ? Tu zeu cu ochii negri... O ! ce frumoși ochi ai., Las' să-ți înlănțui gîtul cu părul meu bălai... Viața, tinerețea mi-ai prefăcut-o în rai — Las' să mă uit în ochii-ți ucizător de dulci !

Nu fusese, parcă, glasul ei din vis ; nu era nîcî glasul ei neauzit, izbîndit de-a dreptul prin gînduri. Cineva rostise lîngă ei frîntura din poem. Versurile i se păreau cunoscute lui Egor, i

se păreau demult cetite, într-o toamnă din liceu, într-o noapte de mare singurătate. „Egor, tu ce ochi ai ?” îl întrebă Christina. Îi întoarse capul cu mâinile ei mici și-l privi adânc, înfiorată. „Tu, zeu cu ochii negri !... Ai ochi vineți, neînfricați... Câte femei s-au oglindit în ei, Egor ? !... Cum aș topi gheața ochilor tăi cu gura mea, iubite ! De ce nu m-ai așteptat, de ce n-ai vrut să mă iubești numai pe mine ? !”...

Egor tremura, dar nu mai era un spasm de teroare, ci nerăbdarea trupului lui întreg, mistuirea lui delirantă în așteptarea mării dezmierdări. Carnea lui se risipea înnebunită, căci voluptatea îl sugruma, îl umilea. Gura Christinei avea gustul fructelor din vis, gustul tuturor bețiilor neîngăduite, blestemate. Nici în cele mai drăcești închipuiri de dragoste nu picurase atîta otravă, atîta rouă. În brațele Christinei, Egor simțea cele mai nelegiuite bucurii, o dată cu o cerească risipire, împărtășire în tot și în toate. Incest, crimă, nebunie — amantă, soră înger...
Totul se

121

aduna și se mistuia alături de carnea aceasta incendiată și totuși fără viață...

-r- Christina, visez ? șopti el palid, cu pupilele turburi.

Fata îi zîmbi. Rouă buzelor ei nu se clintea ; gura rămase înfiorată de același zîmbet. Și, totuși, Egor auzi lămurit răspunsul.

„...Și tot astfel dacă închid un ochi văd mina mea mai mică decît cu amîndoi... In faptă, lumea-i visul sufletului nostru...”

„Da, da, treceau gîndurile prin mintea lui Egor, ea are dreptate. Acum visez. Și nu mă silește nimeni să mă trezesc.”

„Vorbește-mi, Egor ! auzi el chemarea în gînd. Glasul tău mă doare, mă ucide... Dar nu mai pot fără glasul tău !”... — Ce vrei să-ți spun, Christina ? întrebă Egor istovit De ce-l ținea acum la sînul ei și-l silea să vorbească, silindu-I în același timp să aștepte, să întîrzie îmbrățișarea lor întregă ? De ce îl chemase cu atîta nerăbdare și se dezbrăcase în fața lui și acum, numai pe jumătate goală, uitase și de lumina care la început o făcuse să sufere, și de timiditatea lui, și de ispitirile ei ?

— Ce vrei să-ți spun ? repetă el privind-o în ochi. Ești moartă sau ești numai în vis ?

Obrazul Christinei se întrista pînă la deznădejde. Nu lăcrăma, dar ochii ei își pierdură brusc sticlirea și se turburară. Zîmbetul ei înflori anevoie și buzele nu mai purtau acum parfumul acela otrăvit care răvășise carnea bărbatului din brațele ei.

„De ce-ntrebi mereu, Egor, dragostea mea ?” îi auzi el gîndurile. De ce vrei să știi dacă sînt într-adevăr moartă și tu ești muritor ?... Dacă ai putea rămîne lîngă mine, dacă ai putea fi numai al meu, ce neauzită minune s-ar împlini !”...

— Dar acum te iubesc, gemu Egor. N-am vrut să te iubesc la început, mi-a fost frică de tine ! Dar acum te iubesc ! Ce mi-ai dat să beau, Christina ? Ce mătrăgună rodește din buzele tale ? !...

Delirul îl cuprindea brusc ; parcă și sîngele, și mintea, și vorba i-au fost deodată otrăvite. Începu să vorbească în neștire, apropiindu-și tot mai mult fruntea de sinii Christinei, șoptind și sărutînd, căutînd înfiorat carnea de zăpadă în care voia să se mistuie.

122

Christina zîmbi. „!Așa, iubitul meu, vorbește-mi de patimă, spune-mi mereu că îți place trupul meu, uită-te mult în ochii mei, pierde-te !”...

— Aș vrea să te sărut! șopti turburat Egor.

Simți atunci încă o dată jarul buzelor ei, beatitudinea aceea încremenită. I sa păru că se pierde, că leșină și închise ochii. Auzi iarăși gîndul Christinei. „Dezbracă-mă, Egor ! Dezbracă-mă tu !”... Începu să-și afunde mâinile în mătă-surile ei înveninate. Degetele îi ardeau, ca și cum ar fi fost strivite între ghețuri. Sîngele i se zbătea spre inimă. Pofa pe care o simțea acum Egor îl zvîrlea orbește, înnebunit, într-o voluptate împletită cu dezgust. Un imbold drăcesc de a se pierde, de a se risipi într-un singur spasm. Sub degetele lui palide, trupul Christinei începu să

tremure. Și totuși, nu auzea nici un oftat, nici o răsuflare pe buzele ei desfăcute și umede. Carnea Christinei trăia cu desăvârșire altfel ; închisă în ea, fără aburi, fără șoapte. „Cine te-a învățat să dezmierzi, zburătorule ? !” îl întrebă gândul Christinei. De ce mă ard mâinile tale, de ce mă ucide sărutarea ta ? !” Egor îi desfăcu corsetul și își coborî degetele de-a lungul spinării ei tăcute. Deodată încremeni și începu să tremure. I se păru că se deșteaptă pe marginea unei bălți putrezite, aproape să cadă. Christina îl privi lung, întrebător, dar Egor nu ridică ochii spre ea. Degetele lui întâlneau o rană umedă și caldă ; *singurul loc cald* pe trupul nefiresc al Christinei. Palma îi alunecase amețită pe pielea ei de mare necunoscută — și împietrise zgîrcindu-se, prinsă în sânge. Rana era încă proaspătă și atât de vie, încât Egor avu impresia că se despicase numai cu puține clipe înainte. Sângele gîlgîia. Și, totuși, cum de nu pătrundea prin corset, cum de nu înroșea rochia ? !... Se ridică deodată în picioare, buimăcit, cu palmele la tîmple. O groază scîrbită îi răvășea din nou ființa întreagă. „Ce bine că totul s-a petrecut în vis, își spunea el, și m-am deșteptat *înainte*”... Dar în acea clipă, văzu trupul pe jumătate dezgolit al domnișoarei Christina răsturnat în pat, umilit — și îi auzi gândul : „E rana mea, Egor ! Pe acolo a trecut glonțul, pe acolo m-a împușcat bruta !”... Ochii ei erau din nou sticloși. Trupul ei era parcă mai alb, mai depărtat, dar vraja pierise. Egor își privi amețit mîna. O ușoară pată de sânge stăruia încă pe degete. Gemu, sălbăticit de groază și se repezi în colțul celălalt al odăii, în dosul mesei. „Ești și tu ca toți ceilalți, Egor, dragostea mea ! Ți-e

123

frică de sânge !... Ți-e frică de chiar viața ta, de destinul tău de muritor !... Pentru un ceas de iubire, eu n-am șovăit în fața celui mai aspru blestem. Și tu șovăi în fața unei picături de sânge, Egor, muritorule”...

Christina se ridică din pat, mîndră, tristă, nemîngîiată. Egor o văzu cu groază apropiindu-se de el. — Ești moartă ! Ești moartă ! urlă el, începînd să delireze.

Christina făcu cîțiva pași, calmă, continuînd să zîm-beasca. „Mă vei căuta o viață întreagă, Egor, fără să mă găsești ! Vei pieri de dorul meu... Și vei muri tînăr, du-cînd în mormînt șuvița asta de păr !... Ia-o, păstrează-o !” Se apropie mai mult. Egor simți din nou în nări mireasma trupului ei ciudat. Dar nu putea întinde mîna. Nu mai putea îndura încă o dată atingerea cîrnii ei tăcute. Cînd Christina înălță brațul întinzîndu-i șuvița de păr, Egor scutură înnebunit masa. Lampa căzu jos, sticla se sparse cu un zgomot surd, răbufnind într-o vîlvătaie galbenă. Un miros puternic de petrol se răspîndi în odaie. Trupul pe jumătate gol al Christinei arăta mai înspăimîntător la lumina flăcărilor născute din covor, din podea. Capul îi era aproape în umbră. „încep să mă deștept ! își spuse cu bucurie Egor. Acum trebuie să mă deștept” Dar nu înțelegea de ce stă în picioare, zgîrcit, cu mâinile apucate de lemnul mesei, nu înțelegea mai ales flăcările care se întindeau pe grinzi, înconjurîndu-i patul, mistuind albiturile. „Domnișoara Christina a fost aici, a fost în somn”, își spunea el, silindu-se să pătrundă înțelesul atîtor întîmplări nefirești. ■ I se păru, în acea clipă, că domnișoara Christina se depărtează de el, privindu-l disprețuitoare, cu o mîna prinzîn-l du-și părul căzut pe umeri, cu alta adunîndu-și mătășurile la piept. O singură clipă o mai văzu astfel. Apoi, fără să înțeleagă prin ce taină, odaia rămase pustie. Se simți singur, printre flăcări.

XVII

și Simina rămaseră multă vreme rii/ ai , cu cai acJormiți. Timpul încreme-_-a. Parca nici frunzele nu se mai clătinau pe-----" "

ma o pasere nu zbura în noapte. Mîntea era

124

amuțită. Domnul Nazarie privea, fără gânduri, fără voință. De cînd se apropiase de ei Simnia, nu se mai putea hotărî să facă un pas. Rămăsese alături de doctor, vlăguit de gânduri. Simina singură răsufla greu, turburată, în așteptare.

— Trebuie să plecați, le spuse ea tîrziu. Are să se întoarcă, foarte curînd... Are să se supere pe mine dacă v-o vedea aici...

Șoapta Siminei venise parcă de departe. Se trudeau s-o audă.

— Are să se supere, repetă Simina.

D-l Nazarie începu să-și frece ochii. Privi îngîndurat pe tovarășii lui, privi iarăși spre rădvan. Căii

așteptau, cu capetele plecate, deznădăjduiți.

— ... Ce somn lung am dormit, spuse el ca pentru sine. Simina zîmbi. îi apucă brațul.

— ... N-am dormit, șopti ea, am stat aici și am așteptat-o...

— Da, așa a fost, încuviință doctorul.

i Se vedea bine că nu-și dă seama ce vorbește. Rostise i cuvintele aproape fără să le audă. Era înțepenit și nici o ¹ simțire nu mai ajungea, de la marginile trupului, pînă la el.

— ...O să vă cheme și pe voi, vorbi din nou Simina, dar altă dată. Acum e la Egor, s-a dus la el...

D-l Nazarie se cutremură. Dar nu avea nici o putere, nici un gând. Vraja Siminei era aromitoare ; nu-l lăsa nici măcar să se turbure, să se sperie.

— ...Acela e un moș de al nostru, vizitiul Christinei, șopti Simina arătînd cu brațul spre mijlocul aleii. Să nu-ți fie frică de el... E bun...

— Nu mi-e frică, spuse cuminte d-l Nazarie.

În acea clipă simți un junghi înghețat străbătîndu-i prin spate, spre inimă. Parcă se trezea, în durere, în spaimă. Se făcuse deodată frig și începu să tremure. Din capătul aleii venea cu pasul grăbit domnișoara Christina. Trecu pe lîngă ei privindu-i în ochi, amenințătoare ; parcă ar fi vrut să-i înghețe, într-atît de sticloase îi erau privirile. D-l Nazarie se clătina, înjunghiat. Nu mai era, acum, nălucirea de aburi și spaimă, nici prezența apăsătoare a unui suflet nevăzut. Christina îi țintuia aspră, din spațiu — nu din vis. O vedea cu o delirantă precizie, foarte aproape de el. Îl uluia mai ales pasul ei feminin, precipitat și mîhnit. Domnișoara Christina se sui în rădvan strîngîndu-și cu

125

amîndouă mîinile mătăsurile în jurul gîtului. Rochia îi era răvășită, bluza descheiată. O mînușă de mătase neagră, lungă și fină alunecă pe scara trăsुरii și căzu apoi nevăzută în mijlocul aleii.

Simina se repezise cea dintîi spre rădvan cînd se apropiase domnișoara Christina. Privea înspăimîntată, cu ochii turburi, sticloși. obrazul ei palid semăna cu fața de sidef, a Christinei. Mîinile se îndreptară spre ea, înghețate. Nu scoase nici un cuvînt. Aștepta poate un semn, o încurajare. Domnișoara Christina îi zîmbi foarte trist, foarte obosită — privind-o în ochi, mărturisindu-i parcă dintr-o singură privire toate întîmplările — apoi rădvanul porni, fără zgomot, legănat ca un abur greu deasupra aleii. Cîteva clipe în urmă, nu se mai zări.

Simina plecă ochii în pămînt, abătută, gînditoare. D-l Nazarie răsufli cu greutate. Doctorul rămăsese tot atît de încremenit. Privea atent, aproape fascinat un punct negru la cîteva metri depărtare în fața sa, pe alee.

— Și-a uitat mînușa ! exclamă el tîrziu, sugrumat. ■ Simina tresări, neliniștită. întoarse capul, ca și cum ar fi voit ea să alerge întîi spre acea pată neagră din mijlocul drumului. Dar doctorul pornise înainte. Se aplecă tremurînd și apucă într-adevăr o mînușă neagră, de mătase, mirosind vag a violete. O ținea țeapăn în palmă, ne-înțelegînd fiorul de gheață și de jăratec care îl pătrunsese.

— De ce pui mîna ? întrebă Simina, apropiindu-se. Privea acum și d-l Nazarie, privea fără inteligență, năuc, sluțit parcă de neînțelegere și spaimă. încercă să atingă și el cu mîna acea mătase rămasă din vis. Dar mînușa se măcinase pe nesimțite în palma doctorului, ca mistuită de un jăratec ascuns. Era o cenușă putredă, prăfuită, care se scutură tristă în mijlocul aleii, chiar acolo unde alunecase din rădvan. Doctorul o lăsă să se risipească aplecîndu-și palma, somnoros.

Focul se răspîndea repede în odaie. Ardeau acum dulapul cu haine, patul și perdelele. Egor rămase totuși multă vreme nehotărît, sprijinindu-se cu mîinile de masă, su-focaf de fum. „Ar trebui să fac ceva”, gîndea el ca în vis. Zări într-un colț cana cu apă ; o apucă, sărind peste covorul ars, și începu să stropască la întîmplare. Se simțea lipsit cu totul de vlagă. Apa pe care o găsi în odaie

126

nu-i ajunse nici măcar să stingă dușumeaua de lîngă ușă, unde se afla el. încercă atunci să deschidă ușa ca să strige după ajutor. Ușa era închisă. „N-am închis-o eu”, își aminti el cutremurîndu-se. Groaza care îl cuprinsese din nou îi mări puterile. Căută bîjbîind cheia în broască. Fierul era fierbinte, afumat; cheia descuia greu, pe lemnul ușii ajunseseră cîteva limbi de foc, trecînd la întîmplare, și pătaseră cu funingine lacul gros, galben, învechit.

Egor alergă pe coridor. Strigînd. Intunerecul era încă deplin. Pe ușa deschisă, nu răzbeau decît nori subțiri de fum, înroșiți de vîlvătaia dinăuntru. Egor striga mai ales pe d-l Nazarie. Singurătatea și tăcerea pe care o întîm-pînă pînă la sfîrșitul coridorului nu o putea înțelege. Dacă ar fi recunoscut ușa profesorului, ar fi bătut cu piciorul în ea să-l deștepte. Dar în întunec nu izbutea să lămurească unde se află. Coborî pînă jos în curte, fără să întîlnească pe nimeni. Rămase cîtva timp în fața casei,

năuc, silindu-se să înțeleagă ce se întâmplă cu el, nădăjduind încă într-o deșteptare bruscă, nădăjduind că visează, își privea mâinile prin întunec. Nu vedea nimic. Ajungea pînă la el însă un miros fad de flori moarte, de cearceafuri vechi. Cînd ridică ochi, văzu o vîlvătaie puternică izbucnind prin fereastra camerei sale. Focul se întindea repede spre pod. Au să ardă de vii ! se sperie Egor. Începu iar să strige. Dar i se păru că aude pași pe alee, în spatele lui, și fără să se întoarcă, înspăimîntat, porni în fugă spre casele boierești, unde dormea familia Moscu. De-abia acum își aminti de primejdia în care se află Sanda.

„Numai să nu fie prea tîrziu ! își spunea el. Dacă aș putea ajunge în camera ei fără să mă simtă cineva" ... Strigase de atîtea ori și nu se trezise nimeni; nu-l lătrase nici măcar un cîine. Aceeași curte pustie, cu umbra parcului apăsînd-o din toate părțile. Oamenii sînt plecați toți la vie, așa îi spusese Simina. Dar cum de nu-l aude • Simina sau doica sau d-na Moscu ? Privi înapoi; văzduhul începea să se înroșească. Tufele de liliac și salcîmii din apropiere aveau acum umbre tremurătoare, înecate într-o lumină obosită, sîngerie. Va arde toată casa, își spuse el cu indiferență. Nazarie a fugit, firește ; a fugit împreună cu doctorul, ca să-l lase singur, să piară el singur. Le-a fost frică...

Pășea încet, cu o inutilă băgare de seamă, în jurul caselor boierești. În curînd se vor deștepta cu toții, se vor

127

aduna oamenii de la vie, din sat. Focul ardea departe, fără zgomot. E încă timp, acuiți, e încă timp s-o scap, s-o iau în brațe și să fug cu ea...

Atunci își dăte seama că Sanda îl privește foarte aproape de el, rezemată de fereastră, așteptîndu-l parcă de ■! mult să vină. Era în cămașă de noapte, foarte palidă, cu obrazul sprijinit în mîină, ca și cum ar fi obosit așteptînd, cuprinzînd-o somnul. Egor tresări întîlnind chipul ei palid și absent. „Ea știe ce s-a întîmplat" ... Făcu cîțiva pași spre fereastră.

— Ai venit ? ! întrebă stîns Sanda. Mama spunea că n-ai să mai vii-astă-noapte... E tîrziu !... îl privi drept în ochi, dar fără nici o emoție. Nici măcar nu se mirase că îl vede apărînd deodată în fața ei, în mijlocul nopții.

— Pune-ți o haină pe tine și vino jos, repede ! îi spuse Egor.

Sanda continuă să-l privească. Începu să tremure. Parcă ar fi simțit de-abia atunci frigul nopții, aburii reci care îi înțepeniseră umerii, brațele, gîtu.

— ...Dar eu n-am să pot, șopti Sanda scuturîndu-se. Pe mine să nu mă siliți. Nu pot !... Mi-e milă...

Egor o privi înspăimîntat. Înțelese că Sanda nu-i vorbește lui, ci unei făpturi nevăzute, dinapoia lui poate, pe care Sanda o aștepta la fereastră și de care se temea. Se apropie mai mult de zid. Ce păcat că nu se poate sui de-a dreptul în camera ei, s-o silească să se îmbrace, s-o ia în brațe și s-o coboare cu sila...

— ...Am văzut unul adineauri, adăugă Sanda mai stîns, l-a prins mama din cuib... Eu n-am să pot, mi-e milă. Nu-mi place... Nici o picătură de sînge...

— Cui vorbești tu, Sanda ? o întrebă Egor. Pe cine aștepti tu aici, în mijlocul nopții ?...

Fata amuți, privindu-l adînc în ochi, fără să înțeleagă.

— Am venit să te scap ! exclamă Egor cu mîinile ridicate, agățate de zid.

— Așa mi-a spus și mama, șopti Sanda, tremurînd. Dar mi-e frică... Să viu acum ? ! Să sar jos ? !...

Egor încremeni. I se păru că Sanda se înalță în vîrfurile picioarelor și încearcă să se suie pe fereastră. Era poate prea slabă, căci se trudea anevoie să-și urce tot trupul pe seîndura înaltă a ferestrei. Gestul se repeta, fără nervo-

128

zitate, dar cu încăpăținare ; ca și cum ar fi răspuns unui ordin cu neputință de refuzat.

— Ce vrei să faci ? ! urlă el îngrozit. Rămîi acolo ! Nu te mișca !...

Sanda părea că nu auzise cuvintele sau nu le pătrunsese înțelesul. Izbutise acum să se urce cu picioarele pe pervazul ferestrei. Aștepta un semn sau poate numai curajul de a se prăvăli. Nu

erau decît vreo patru metri de la pămînt. Aşa cum se clătina însă Sanda, cu capul înainte, alunecarea putea fi fatală. Egor o striga mereu, îngrozit. întindea braţele spre ea, ca să-l vadă, să-l recunoască.

— Nu-ţi fie teamă, auzi el deodată un glas uscat, foarte aproape. Are să ne cadă în braţe... Nu e prea sus !...

întoarse încet capul. Lîngă el, cu figura răvăşită, transpirată, era d-l Nazarie. Nu-l privea.

Urmărea cu ochii gesturile somnoroase ale Sandei.

îi era parcă frică s-o scape din ochi, nu cumva să alunece fără ştirea lor.

— Dacă vrei, te poţi duce s-o prinzi, în odaia ei, adăugă d-l Nazarie în şoaptă. Eu rămîn aici. Cu doctorul...

într-adevăr, la cîţiva paşi în urmă, între trandafiri, era doctorul. Se rezema în puşcă. Părea obişnuit cu tot ce se întîmplă în jurul lui. Avea o siguranţă nefirească, în atenţia lui sobră, împietrită.

— Cine a dat foc ? întrebă din nou d-l Nazarie, apro-piindu-se de zid.

— Eu. Ani trîntit lampa cu gaz, şopti Egor. Am trîntit-o în somn, fără să ştiu... mi se părea că venise Christma...

D-l Nazarie se apropie mai mult de Egor şi-i apucă braţul.

— Am văzut-o şi eu, vorbi el liniştit. Am văzut-o în mijlocul parcului...

Xîn acea clipă braţele Sandei bătură moale în văzduh, ca două aripi rănite. Fata se prăbuşi înfiorată, fără strigăt. Căzu pe pieptul lui Egor, strivindu-l de pămînt. în alunecare, cămaşa îi dezgoli trupul şi Egor îşi dete seama, ameţit de lovitură, că ţine în braţele sale, deasupra sa, o Nădăjdi _____r

Nazarie, ajutîndu-l pe Egor să se ridice. Plecă apoi urechea pe sîinii fetei. — Nu te teme, adăugă el, inima încă îi bate..;

0 — îi-rr.riiţoara Christina

129

lii

XVIII

Casa ardea acum cu flăcări înalte. Parcul era luminat peste creştetul salcîmilor. Cîteva ciori trezite din somn zburară deasupra grajdului. Se deşteptau acum şi cîinii, se auzeau lătrături surde, foarte depărtate.

— S-o ducem în casă, spuse Egor acoperind cu haina sa umerii aproape goi ai Sandei. Va trece mult pînă să-şi vină în fire...

Durerea pe care o simţise lovindu-se, strivit de căderea Sandei, îi făcuse bina ; îl deşteptase parcă în viaţa de toate zilele.

— Ne-au ars toate lucrurile, şopti doctorul cu ochii la foc.

Se trudea să-şi aducă aminte, în acea clipă, ce făcuse cu mia de Lei pe care i-o dăduse doamna Moscu. O are în buzunarul pardesiului sau a lăsat-o oare pe masă, alături de ceas şi cutia cu cartuşe ?

— Are să ardă tot, pînă în temelie, vorbi d-l Nazarie posomorit. Dar poate e mai bine aşa... Poate se sfîrşeşte blestemul...

Atunci se auziră cele dinţii glasuri omeneşti, în partea cealaltă a curţii.

— Vin oamenii de la vie, din sat, spuse repede Egor, S-o ducem întîi pe Sanda...

O luă în braţe şi porni cu ea spre intrarea de din dos a caselor boiereşti. Fata moţăia. Obrazul îi era puţin mînjit ; poate funingine sau poate noroiul de care era plin Egor. Prin ce minune nu şi-a rupt nici un picior, nu şi-a sucit nici o mîină în cădere ? se miră Egor. Dacă s-ar fi-întîmplat ceva grav, s-ar fi trezit de-a dreptul, fără îndoială, sau, poate, spaima a înecat-o din nou în leşin...

— Care e acclo ? întrebă d-l Nazarie.

Se mişcară nişte umbre pe lîngă odăile slugilor. Veneau oamenii în grabă, aproape alergînd.

- Noi sîntem, boierule, vorbi unul din întuneric, ai lui nea Marin-, din vie...
- E prăpăd, spuse un altul, apropiindu-se. Pînă-or veni și ceilalți, din sat, arde toate...
- Las' să ardă, răspunse aspru d-l Nazarie. Să piară strigoii !...

130

Oamenii înlemniră. Se priveau unii pe alții, încurcați, somnoroși.

— L-ați văzut și d-stră ? întrebă cel dintîi. A fost chiar el, boieroaica ? !...

— Domnișoara Christina, spuse calm Egor, ea a fost S... Ea a răsturnat lampa...

Porni apoi mai departe, cu Sanda în brațe, spre ușă ; începu să se teamă de trupul acesta amortit pe care îl ducea, de inima ei tînără, a cărei bătaie nu o mai putea auzi.

D-l Nazarie rămase în urmă, ca să povestească oamenilor întîmplarea.

— ...E mai bine așa, șopti el. Acum se va sfîrși și cu Christina...

Oamenii se adunau mereu, sărind gardul prin fundul curții sau trecînd de-a dreptul prin parc. Veneau și din cealaltă parte, dinspre sat, adunîndu-se în fața focului, înlemniți, privind de departe, fără să facă nimic, crucin-du-se. Cîțiva din cei care văzuseră pe Egor alergară spre' foc și răspîndiră vestea.

— Ne-au pierit și nouă vitele, îi auzi d-l Nazarie. Ne-a pierit tot în toamna asta...

— ...Și copiii care mor se fac strigoi, auzi din nou d-l Nazarie.

Îl vorbeau lui. Nu îndrăzneau să se apropie prea mult de casă, să intre înlăuntru, să întrebe. Nu îndrăzneau nici măcar să dea o mîină. de ajutor la stingerea focului. Se auzeau acum trosnind grinzile de jos, și se surpau uneori, cu fum mult, tavanele șubrede.

D-l Nazarie se trezi deodată singur în fața atîtor oameni necunoscuți, țărani deșteptați din somn, suflînd încă greu de pasul cu care alergaseră la curte. Nu știa cum să le vorbească de data aceasta. Nu știa ce să le ceară și începu să se teamă de numărul lor, de prezența lor tot mai gravă și parcă tot mai amenințătoare. Limbile focului se ridicau atît de sus acum și umbrele oamenilor erau atît de vaste, de tremurătoare, încît d-l Nazarie își aduse deodată aminte de răscoale. Numai că oamenii de acum așteptau tăcuți, aspri, gînditori — și nu cereau nimic, nu cereau viața nimănui. Sau poate, cereau moartea adevărată a

9*

131

domnișoarei Christina, pe care vechilul nu o ucisese decît pe jumătate atunci, demult, în marea urgie» de la 1907... D-l Nazarie intră repede în casă, pe urmele lui Egor. Prin ferestre se reflecta acum destulă lumină ca să se poată strecura fără primejdie pe coridor. Intîlni pe Egor în pragul camerei Sandei.

— Nu știi dacă am făcut bine aducînd-o din nou aici, spuse el. Cred că doarme... Dar s-ar putea deștepta din clipă în clipă și ar putea încerca din nou...

— Va trebui s-o păzim, vorbi d-l Nazarie. Va veni și doctorul... Să-l chemăm...

— Numai că eu aș avea puțină treabă cu oamenii... spuse Egor gînditor. Și aș avea nevoie, în același timp, și de d-voastră...

Nu știa ce să hotărască. Intră din nou în odaie. Sanda părea leșinată.

— De ce n-a venit și doctorul ? întrebă puțin enervat Egor. Nici nu-mi dau bine seama ce are, de ce doarme atît de greu...

— Parcă doctorul se mai pricepe acum la ceva... șopti d-l Nazarie gînditor.

Cînd începură să se prăbușească zidurile, țărani se dădură cu cîțiva pași înapoi, fără să-și desprindă privirile de foc. Parcă ardea o casă părăsită, atît erau de nepăsători și de împietrită statura. Călcau în picioare rondurile cu flori, striveau din nebăgare de seamă trandafirii. Nu vorbea aproape nimeni. Priveau ca și cum ar fi așteptat să se împlinescă o veche făgăduială, prea mult dorită și animată ca să mai poată acum să-i bucure.

— Ia, faceți loc, se auzi deodată glasul lui Egor.

Era parcă mai înalt acum, mai slăbit. Jocul flăcărilor îi adîncea și mai mult ochii în orbite. Își făcea loc cu coatele printre oamenii tăcuți.

— Cine știe să întoarcă farmecele, să descînte de strigoi ? întrebă el rotind de jur

împrejur o căutătură aspră.

Oamenii șovăiră, ferindu-și privirile.

— ...Apoi numai babele... vorbi unul, apropiindu-și tremurător pleoapele.

Egsr nu înțelese dacă omul surîde sau își crucește viclean ochii. Era cel mai isteț dintre toți, cel mai îndrăzneț.

132

— Dar cine dintre voi are vreo toporișca sau vreun cuțit ? întrebă din nou Egor. Am avea o treabă de siirșit împreună...

Cuvintele căzură în plin. Oamenii tresăriră, însuflețiți, turburați. Fără fier, fără lovire, mistuirea în flăcări a caselor blestemate nu-i emoționa.

— Haideți cu mine, le spuse Egor celor care ieșiseră mai întâi dintre rînduri.

D-l Nazarie apăru lîngă el, palid, și-i apucă brațul.

— Ce vrei să faci ? ! îl întrebă, clănțănindu-și dinții. Cînd văzuse pe Egor părăsind încruntat odaia Sandei,

mîniat parcă de leșinul neînțeles al fetei, întrebînd nervos de iatacul d-nei Moscu, d-l Nazarie începu să se teamă. Dacă cumva a înnebunit ? se gîndi el cu groază. Ochii lui Egor ardeau cu o flacără atît de sălbăticită, încît profesorul nu îndrăznea să-i privească.

— Ce vrei să faci cu toporul ?! întrebă el din nou, scuturînd brațul lui Egor.

— Am nevoie de fier, vorbi Egor, de fier mult și rece împotriva vrăjilor...

Cuvintele erau bine și limpede rostite. Totuși, Egor își duse mîna la frunte, parcă ar fi vrut să alunge de-acolo o amintire prea crudă, un blestem prea proaspăt. Înainta cu pasul mare, urmat de gloata oamenilor pe care îi chemase.

— Cu cine a rămas Sanda ? întrebă el după cîteva clipe.

— E cu doctorul și cu două femei din sat, răspunse sfios d-l Nazarie.

Nu-i plăcea pasul hotărît și dîrz al lui Egor, chemarea lui zvîrlită pe deasupra capetelor împietrite ale țaranilor. Oamenii se treziseră prea brusc la auzul cuvintelor lui. În fața focului, fierul pe care îl ceruse Egor avea o ursită magică, răzbunătoare. Să îndemni din senin oamenii să-și caute cuțitele și să te urmeze în casele boierești...

— Vrei să vină toți, după noi, în casă ? întrebă nelămurit d-l Nazarie.

Cîțiva țarani se opriseră șovăitori în prag. Dar Egor le făcu semn să purceadă înainte, după el.

— Faceți repede cîteva făclii, din ce veți găsi, îi îndemnă el.

În casă era întunec. Cîeva venise cu o cracă aprinsă de salcîm, luată de la foc, dar flacăra se stinse repede și odaia se umplu de un fum aspru, înecăcios. Egor era ne-

133

răbdător. Nu mai avea nici timp, nici poftă să caute lampa cu gaz. Ardea într-un singur loc lumina — în odaia Sandei —, dar nu mai voia să treacă pe acolo. Zări perdelele de pînză de la ferestrele coridorului.

— Nu se pot face niște făclii din astea ? întrebă el, arătîndu-le oamenilor.

Cel care își tremura neconținut pleoapele se apropie de fereastră și smulse o perdea, trîntind-o cu lemn cu tot. Zgomotul fusese parcă cea dinții împlinire dintr-o desfătare pe care o fîgăduise chemarea lui Egor. Oamenii începură să răsufle mai greu, îndîrjiți pe nesimțite, fără să știe împotriva cui.

— Să nu dai foc casei cu asta, spuse Egor aspru, vă-zînd că tovarășul său necunoscut aprinde perdeaua.

— O statornicesc eu bine, n-ai dumneata grijă, boierule, răspunse omul.

Strînss perdeaua în jurul unui ciomag și-i lăsă numai capătul să ardă. Un altul, de alături, rupse încă o fișie și îi dădu foc cu aceeași grijă. Coridorul era acum plin de fum și luminat anevoie de flacăra șovăitoare a pînzei. Egor porni cel dintîi, înainte. Parcă răzbeau într-o pivniță, atît de umed și de înecăcios era aerul.

Doctorul alergă din nou alături de Egor. Voi să-i spună ceva, dar se înecă în fum și începu să

tușească. Treceau pe lângă multe uși și Egor le privea cu atenție, încruntat, șovăind parcă s-ar fi trudit să-și aducă aminte. Către capăt se lovi în piept cu doica. Era înspăimântată, cu ochii tulburi și plînși.

— Ce căutai aici ? o întrebă aspru Egor.

— Păzeam pe cucoana, șopti uscat femeia. Ați venit să dați foc la toată curtea ? !

întrebarea răsunase răutăcioasă și, cu toată spaima pe care o trădau privirile doicii, fața sa era batjocoritoare.

— Unde e d-na Moscu ? întrebă liniștit Egor. Doica arătă cu brațul întins ușa.

— în odaia domnișoarei...

Amuți. Răsuflarea oamenilor ajungea pînă la ea acum, turburînd-o, amețind-o.

— în odaia Christinei, nu e așa ? vorbi Egor. Femeia clătină din cap. Egor se întoarse către oameni

și le spuse :

— P-asta s-o țineți între voi, e aproape nebună și ea..t Dar să n-o loviți...

134

îfc

Intră cel dintîi în odaia Christinei, fără să bată. Ardeau înăuntru o candelă sinistră și o lampă de gaz. D-na Moscu îl aștepta foarte mîndră, în mijlocul camerei, dreaptă, cu privirile senine. Egor rămase cîteva clipe turburat de apariția aceasta neașteptată, de fruntea albă a d-nei Moscu, de figura ei solemnă.

— Ați venit după pămînt ? întrebă d-na Moscu. Nu mai avem pămînt...

Părea că nu-l vede pe Egor. Părea că vorbește de-a dreptul oamenilor din spatele lui, obrazilor înăspriți și îndîrjiți, ochilor turburați de iatacul acesta boieresc în care nu mai dormea de atîta vreme nimeni.

— ...Aș fi putut chema jandarmii, continuă d-na Moscu, aș fi putut pune argații să vă bată la tălpi. Căpitanul Darie, de la Giurgiu, mi-e prieten, l-aș fi putut aduce aici, cu regimentul... Dar n-am vrut să vărs sînge. Dacă ați venit după pămînt, vă spun : nu mai avem. Ni I-au luat...

Egor își dădea seama că d-na Moscu delirează, că se crede în plină răzmeriță, și încercă s-o întrerupă, nu cumva să-și piardă firea vreun țaran. Alături ardeau casele, aici veniseră oameni cu fier mult și pe toți îi sugruma fumul, îi îneca mirosul de cîrpe pîrlite. D-na Moscu, totuși, continua să vorbească.

— ...Ați răscolat satul întreg și-ați pus foc la casă... Ați uitat că am și eu copii...

Egor simți atunci ațintiți asupra lui o pereche de ochi reci, metalici, ucigători. Înălță privirile și întîlni portretul domnișoarei Christina. Nu-i mai zîmbea acum. Închisese puțin pleoapele și-l străpungea adînc, întrebător, muștrător. Egor se cutremură și-și mușcă buzele. Se repezi deodată la d-na Moscu și o dădu la o parte din drum, trîntind-o în patul Christinei. D-na Moscu începu să tremure.

— ...Vreți să mă omorîți ? șopti ea, stins.

Egor apucase toporișca din mîna vecinului și se apropie de tablou. Înălță foarte sus brațul, apoi îl repezi în grumazul înfășurat în dantelă al domnișoarei Christina. I se păru că ochii clipesc, sînul tresare. I se păru de asemenea că mîna îi atîrnă moartă, fără simțire, din cot. Dar n-a fost decît o părere. Căci, peste o clipă, toporișca se ridică din nou și sfîșie obrazul înflorit al Christinei.

135

Auzea țipetele sugrumate ale d-nei Moscu și durerea ei îi înfierbînta mai sălbatec sîngele.

— Oprește-te, ai să spargi peretele ! îi strigă d-l Na-zarie din spatele lui.

Se întoarse. Fruntea îi era acoperită cu broboane, înnegrită de funingine. Buzele îi tremurau. Oamenii îl priveau năuciiți, turburați, lihniiți. Anevoie se stăpîneau, căci rînjetul tabloului pe

jumătate sfîșiat îi ațîța și pe ei, iar brațele repezite cu fierul în portretul domnișoarei Chris-tina le treziseră și lor pofta de a nimici, de a călca în picioare, de a întuneca iatacul boieresc cu răzburarea lor mocnită.

— De ce ați omorît-o ? ! se auzi deodată țipătul d-nei Moscu. Are să vă sugrume pe toți !... Egor se apropie de d-l Nazarie, tremurînd.

— Ia-o de aici, vorbi el arătînd eu brațul spre patul unde zăcea d-na Moscu. Ia-o și păzește-o bine...

D-na Moscu se zvîrcolea. Doi flăcăi împreună cu d-l Nazarie o scoaseră pe ușă, tocmai în clipa cînd candela se stingea, fumegînd.

— ...E strigoitul, boieroaica !... șopti cineva de lingă fereastră.

Egor simți încă o dată febra care îl purta și îl cobora din vis cu atîta putere. își cuprinse fruntea în palme. Toporișca alunecă pe covor, aproape fără zgomot. Cineva i-o ridică, tremurînd.

— Aici e iatacul domnișoarei Christina ! strigă deodată Egor, cu glas sălbăticit. Cui îi e frică să plece, iar cui nu-i e frică să rămînă cu mine !... Și să spargă !...

Se repezi cel dintîi, cu pumnii, cu genunchii, în măsuța de lîngă pat. Apucă apoi fișiile tabloului și le trase cu furie pînă jos. Cîteva clipe în urmă, oamenii năvăliră în toate colțurile, sfărîmînd, spărgînd, lovind cu topoarele în mobilă, în fereastră, în ziduri...

— Aveți grijă să nu ia ceva foc ! strigă Egor, înnebunit. \ Nu i se mai auzea glasul. Tăcuți, suflînd greu, înecîn-idu-se în fum și în moloz, cu ochii aproape închiși, lovin-du-se unul de altul, oamenii spulberau iatacul domnișoarei Christina.

— Să nu ia ceva foc ! mai strigă Egor.

își făcu loc, cu brațul deasupra ochilor, ferindu-se să fie lovit, strecurîndu-se. Coridorul era plin de oameni.

136

XIX

Se opri în fața unei ferestre, să privească focul. Flăcările amenințau să se întindă și la coperișul caselor vechi.

Oamenii se adunau neîncetat. „Au început să vină și din satele vecine”, își spuse Egor. Era încă foarte turburat. Se auzeau loviturile de topor din odaia Christinei. Pe coridor, se îndeseau oamenii ; străbătea pretutindeni răsuflarea lor adîncă, mirosul cămeșilor lor, zvîcnirea amețită a sîngelui. „Numai de n-ar începe jaful”... se cutremură Egor gîndind.

îi fu greu să ajungă pînă în odaia Sandei. Fata zăcea încă amorțită, cu obrazul palid și ochii închiși. Erau multe femei în jurul patului. îl văzu pe doctor într-un colț, concentrat, strîngînd în amîndouă mîinile țeava puștii. Lîngă perna Sandei, o bătrînă descînta.

...și văzui un zbîrc roș, Voia sîngele să i-l beie, Zilele să i le ieie. Ba nici zilele n-ai să i le ieie, Nici sîngele n-ai să i-l bei, Că eu cu acul oi descînta, Cu mătura oi mătura. In trestie l-oi băga, Și-n Dunăre l-oi arunca Și Sanda de-acu o rărainea Curată !...

Sanda parcă se auzi chemată din admcul somnului ei, căci se răsuci în pat, zbatîndu-se.

Bătrîna îi apucă mina și i-o strivi de muchea rece a unui cuțit. Fata începu să geamă. Egor își prinse tîmplele în- palme și închise ochii. De unde veneau zgomotele acelea surde și nelămurite, de surpare depărtată ? Parcă gemeau temeliile casei, parcă țipau aripi mari de lemn, despicate. Un zvon turbure, somnoros, ca un vaiet neîntreput, îneca văzduhul. În odaie aerul era mai apăsător. Somnul Sandei era atît de apropiat da fnonrte, încît Egor se repezi spre doctor și-3 scutură. înfiorat.

— De ce nu se deșteaptă ? ! întrebă el.

137

Doctorul îl privi lung, mirat, dojenitor. Parcă nu-i venea să creadă că Egor nu înțelege un lucru atît de simplu, atît de grav.

— N-a murit încă strigoitul, șopti el foarte solemn. In clipa aceea, d-l Nazarie se apropie de Egor.

— Vino afară, că oamenii și-au pierdut capul... Vor să dărîme tot!...
într-adevăr, din coridor se auzeau mai pline loviturile și surparea. La răstimpuri, un geam spart își înălța țipătul printre zgomotele surde, grele, înfundate.
— Trebuie să le spui ceva ! vorbi din nou d-l Nazarie, au pustiit cîteva odăi!... Ai să fii tras la răspundere mîine dimineață !...
Egor își prinse iar tîmplele în palme și închise ochii, începea să i se turbure gîndurile, să i se risipească voința.
— E mai bine așa, spuse el tîrziu, e mai bine să dărîme tot !...
D-l Nazarie îl scutură, înspăimîntat și el de slăbiciunea lui Egor.
— Ești nebun ! urlă, nu-ți dai seama ce faci ! E zestrea Sandei aici !...
Egor păru că își vine în fire. încruntat, cu pumnii strînși, se repezi între oameni.
— înapoi toți ! începu să strige. înapoi, că vin jandarmii...
își făcu loc cu greutate pînă aproape de iatacul Chris-tinei. Nu se mai cunoștea nimic.
Ferestrele fuseseră pretutindeni sparte, zidul găurit, mobila strivită.
— înapoi ! înapoi ! urla Egor deznădăjduit. Au venit jandarmii ! A venit regimentul !...
Jaful se potolea, încet, obosit. Nimeni nu ascultase porunca lui Egor. Se răspîndise însă zvonul că moare domnișoara Sanda, și oamenii începură să dea înapoi, sfioși, în curtea plină, coborau pîlcuri-pîlcuri — prăfuiți de var, mînjiți de funingine, cu părul căzut în ochi. Cei de afară rămăseseră tăcuți, înfiorați.
— Vino cu mine ! îi spuse Egor d-lui Nazarie.
Părea din nou nervos, nerăbdător ; glasul îi era uscat.
— De ce nu se mai termină noaptea asta ? ! exclamă el ridicînd fruntea spre cer. Nici nu mai știu de cînd n-am mai văzut lumină de zi...

138

Depart, nevăzute încă, se apropiau zorile. Văzduhul era rece, limpede, împietrit. Stelele pieriseră sub bătaia flăcărilor. Egor luase de la un țaran o lampă cu gaz și o purta cu grijă, nu cumva să se stingă pe drum. înainta hotărît, gînditor. Văzîndu-l că se-ndreaptă spre grajduri, d-l Nazarie se înspăimîntă.
— Ce vrei să faci ? îl întrebă, sugrumat.
îi era teamă, depărtîndu-se atît de mult de oameni, de lumina focului. îi era teamă, căci leșinul lung al Sandei îi amintea neconținut de puterea vrăjilor.
Egor nu-i răspunse. Grăbea pasul spre grajdul vechi. Era foarte întunec aici și lampa rotunjea o lumină tremurătoare, sfioasă. Depart, se vedea pojarul înalt deasupra caselor boierești. Cînd Egor deschise poarta grajdului și făcu primul pas înăuntru, d-l Nazarie începu să înțeleagă. îl cuprinse, mai rece, frica. Nu cuteză să ridice ochii. Egor se-ndreptă de-a dreptul spre fundul grajdului. Rădvanul domnișoarei Christina era la locul lui, nemișcat.
— *Acesta e ?* întrebă Egor, înălțînd lampa ca să poată vedea mai bine d-l Nazarie.
Profesorul clătină din cap, palid. Era aceeași caleașca veche, adormită ; întocmai așa cum o văzuse, cîteva ceasuri în urmă, pe aleea principală, așteptînd pasul ușor al domnișoarei Christina.
— ...Și totuși ușa a fost închisă, șopti Egor zîmbind. Avea un zîmbet rătăcit și glasul îi era nesigur, turburat. D-l Nazarie privea în jos.
— ■ Să plecăm de aici, spuse el. Cine știe ce se-ntîm-plă în casă...
Dar Egor părea că se gîndește în cu totul altă parte. Ca și cum nu l-ar fi auzit, el continua să privească la lumina murdară a lămpii pernele de piele veche și jupuită ale rădvanului. A fost, așadar, *adevărat*; domnișoara Christina a venit, *adevărată*... Parcă îi zărea din nou trupul ei nefiresc pe pernele trăsorii. Ce ciudat, se simte încă în aer parfumul de violete !...
— Haide, Egor ! vorbi d-l Nazarie nerăbdător.
Se vor adevăra, așadar, toate, pînă la urmă, gîndea Egor. Plecă fruntea, obosit. își aminti de prima lui întîlnire cu rădvanul domnișoarei Christina.

— Ce ciudat, vorbi el deodată, ce ciudat că nimeni n-a văzut încă pe Simina !...

139

Porniră spre ușă. D-l Nazarie se grăbea, temîn-du-se să-și întoarcă privirile.

— într-adevăr, n-am mai văzut-o de atunci, de cînd a luat casa foc, spuse el. S-o fi ascuns pe undeva...

— Știu eu unde s-o găesc, șopti zîmbind Egor. Știu eu unde se ascunde vrăjitoarea...

Și, cu toate acestea, ce nefirească deznădejde îi frîn-gea inima ; ca și cum s-ar fi trezit deodată singur, blestemat, fără putință de a mai ieși din cercul de foc al vrăjii, de a-și putea îndupleca ursita...

Doctorul ieșise din camera Sandei. Rămăseseră acolo numai femeile și d-na Moscu, pe care o purtaseră în brațe cîțiva țărani cuviincioși. Doctorul aștepta în curte, alături de mulțime, sfîrșitul focului. Nu mai gîndea nimic și nici nu-și amintea măcar de cînd se trezise în istovirea aceasta plăcută, în calda lui vacuitate. Se miră văzînd că Egor apare din nou între oameni și le cere din nou să-l urmeze. Nu-l auzi vorbind ; îi văzu numai brațele ridicate, obrazul întunecat. Un grup de țărani porni după Egor, fără grabă, strînși unul într-altul, cu privirile plecate. Doctorul îi urmă. În frunte, cineva purta o faclă. Egor avea încă lampa cu gaz, pe care o ținea aproape de piept, cu mina stîngă. În mîna dreaptă, strîngea un drug subțire de fier.

— Lăsați-mă pe mine să cobor întîi, vorbi el ajungînd la gura pivniței. Așteptați aici și cînd m-oți auzi strigînd, săriți și voi...

D-l Nazarie voi să-l oprească. Ochii îi erau arși de nesomn, de febră. Degetele îi tremurau, așa cum se înfipse-seră în brațul lui Egor.

— Ești nebun să te cobori singur ? ! urlă el.

Egor îl privi rătăcit. De unde avusese puterea să comande totuși oamenilor cu atîta dîrzenie ? se miră d-l Nazarie. Căci ochii lui Egor trădau o imensă oboseală și delirul se ghicea în pupilele turburi, în buzele înțepenite și uscate.

— Pe d-ta te iau, îi spuse el profesorului. Dar trebuie să ai o bucată de fier în mîna... Să ne apărăm, adăugă el în șoaptă.

140

începură să coboare treptele pivniței. Oamenii rămăseseră afară, cu răsuflarea încetinită, adunați laolaltă, simțindu-se încă teferi și vii pentru că se simțeau strînși unul lîngă altul. Înainte de a se pierde în gura neagră a pivniței, Egor mai aruncă o ultimă privire afară. Cerul parcă începuse să se aburească, departe.

— Se face curînd ziuă, spuse Egor întoreînd capul spre d-î Nazarie.

Zîmbea. Coborî destul de repede treptele reci, păstrîn-du-și emoționat lampa aproape de piept. D-l Nazarie îl urma de aproape. Cînd simți nisipul umed sub tălpi, tresări și încercă să pătrundă întunerecul. Nu se zărea nimic, decît peretele de lîngă care alunecau ei luminați numai de bătaia tremurătoare a lămpii. Egor înainta fără șovăire, de-a dreptul spre fundul pivniței. Cu cît pătrundeau mai departe, cu atît se pierdea zvonul incendiului și răbufneala zidurilor.

Tăcerea stăpînea din nou aici, sub pămînt.

— Ți-e frică ? întrebă deodată Egor pe d-l Nazarie, luminîndu-i fața.

Profesorul clipi des, " orbit. Ce se întîmplă cu el, ce gîn-duri nebunești răsar în mintea lui Egor ?

— Nu mi-e frică, vorbi d-î Nazarie, căci ani la mine și fier, și o cruce... Și apoi, în curînd se face ziuă... Nu se mai poate întîmplă nimic atunci...

Egor nu răspunse. Porni mai departe, încruntat, săl-tîndu-și în mîna dreaptă drugul de fier.

Intrau acum în a doua încăpere. Egor recunoștea cu înfiorare drumul. Prin-tr-o fereastră, răzbea de sus o foarte ușoară umbră sîngerie. „Trecem din nou prin dreptul focului", gîndi d-l Nazarie. Se auzeau totuși prea puține zgomote de afară. Bolta grea și zidurile reci sugrumau

zvonurile, împietreau glasurile.

— Vezi ceva înainte, *acolo* ?! întrebă în șoaptă Egor oprindu-se și arătând cu lampa întinsă un colț de întune-rec.

— Nu se vede nimic, răspuse d-l Nazarie.

— Și, cu toate acestea, *acolo* e, vorbi din nou Egor, mai îndrjrit.

Porni cu pasul mare, hotărît. Lumina începu să tremure. Și aerul era aici mai apăsător, mai umed. Zidurile păreau de scrum și deasupra capetelor cobora foarte aproape, strivindu-i, bolta înbătrînită.

141

Găsiră pe Simina întinsă cu tot trupul pe pămîntul moale și zgîriat. Nici nu auzi pașii celor doi bărbați și lumina lămpii părea că n-o deșteaptă din jalea ei împietrită. Egor începu să tremure, apropiindu-se de trupul mic și sfîșiat al Siminei.

— *Ea* e aici, nu e așa ? șopti, scuturînd umărul Siminei.

Fetița întoarse capul și-l privi fără uimire, ca și cum nu l-ar fi recunoscut. Nu-i răspuse. Rămase tot atît de aproape de pămîntul pe care îl scormonise zadarnic cu unghiile, de care își lipise cu atîta încordare urechea, aș-teptînd. Mîinele îi erau însîngerate, pulpele murdare rochia pătată cu cîteva frunze pe care le strivise în alergare, în desele ei alunecări din noapte.

— Degeaba o mai aștepți, Simina, vorbi din nou Egor, aspru. Christina a murit o dată, demult, și acum are să moară de-a binelea !...

Se repezi cu furie spre fetiță, o ridică brutal de pe pămînt și o scutură în brațe.

— Deșteaptă-te ! Christina se duce acum în Iadul ei și stîrvul i-l vor arde focurile Iadului !...

O ciudată turburare îl cuprinse rostind cuvintele acestea. Fetița îi atîrna moale în brațe. Ochii ei păreau de sticlă, și-l priveau rătăciți. își mușcase buzele pînă la sînge. Egor începu să se frămînte, „Trebuie să mă hotărăsc acum, repede, își spunea el înfiorat. Trebuie să mă hotărăsc, ca să-i mîntui pe toți”...

— Ține-o în brațe și fă-ți cruce ! spuse el d-lui Nazarie dîndu-i trupul vlăguit al Siminei.

D-l Nazarie își făcu o cruce mare, apoi începu să murmure o rugăciune neștiută. Egor se apropie de locul pe care zăcuse Simina, îl privi scrutător, parcă s-ar fi trudit să-l pătrundă, să-i ghicească întunecata comoară pe care o păstra împotriva firii. Apucă apoi puternic drugul de fier și-l apăsă cu toată greutatea. Broboane reci de sudoare îi acopereau fruntea.

— *Aici* e inima ei, Simina ?! o întrebă, fără să întoarcă capul.

Fetița îl privi aiurită. începu să se zbată în brațele profesorului. Egor scoase fierul, care pătrunsese numai pe jumătate, și-l înfipse alături, cu o mai îndrjrită furie.

— *Aici* este ? întrebă ei din nou, sugrumat.

142

Simina se înfiora. Trupul i se înțepenise brusc, în brațele d-lui Nazarie, și pupilele i se răsturnară spre frunte. „Egor simți că îi tremură brațul cu care apăsă. „Am ne-merit acum”, gîndi el sălbăticit. își lăsă toată greutatea pe drug, urlînd, strîngînd pleoapele. Simțea cum fierul pătrunde în carne și cum palpită drugul despicînd. Tremura, căci străpungerea aceasta înceată îl cufunda alene în delir, într-o înspăimîntată nebunie. Auzi ca în vis strigătele Siminei. I se păru că d-l Nazarie se-ndreaptă spre el, ca să-l oprească, și atunci se îndrji și mai mult, căzu în genunchi, apăsă cu ultimele puteri, deși fierul îi rănea mîi-nile, îi lovea oasele pumnilor. Mai adine, mai departe, pînă în inima ei, pînă în miezul vieții ei vrăjite !...

Deodată, o dureroasă înecare îl cuprinse. Recunosc cu uimire zidurile camerei lui, zări patul pe care sta trîn-tit și sticla cu coniac pe măsută. Mirosea din nou a violete. Și auzi, ca într-un cîntec, cuvintele de demult :

...Și ochii mari și grei mă dor, Privirea ta mă arde...

Unde pieriseră, deodată, Simina și d-l Nazarie, și zidurile de scrum ale pivniței ?!... Auzi un glas foarte depărtat și trist strigîndu-l.

— Egor !... Egor !...

întoarse ochii. Nu era nimeni. Rămăsese singur, pentru totdeauna singur. Niciodată nu o va mai întâlni, niciodată nu-l va mai turbura parfumul ei de violete și gura ei în-sîngerată nu-i va mai sorbi răsufierea...

Se prăvăli. Întunerecul era din nou des și rece. Se simți îngropat de viu într-o scorbură necunoscută, fără ca cineva să știe de el, fără să mai nădăjduiască vreodată mîn-tuirea... Din alte spații se apropiau, totuși, pași omenești. La început o muzică tristă, un vals învechit, apoi pași de om și un miez de lumină. Cineva îl întrebă, apropiindu-și mult fața de el.
— îl cunoști pe Radu Prajan ? Uite-l !

întoarse capul înspăimîntat. Ce nou și absurd travesti ! Radu Prajan semăna acum cu d-l Nazarie și nu îndrăznea să se apropie de el, nu îndrăznea nici măcar să-i vorbească, ci îl privea doar în ochi, chemîndu-l cu privirile lui, im-plorîndu-l să vină, ca să-i mărturisească marea primejdie

143

care îl așteaptă. În brațe ținea pe Simina, cu nărui căzut în ocui, cu buzele albe.

— Iată, a murit și ea ! păreau că spun privirile lui Radu Prajan.

Dar poate nu era adevărat, poate spunea astfel ca să nu fie recunoscut, li era și lui teamă, lui Prajan, o spaimă fără scăpare, căci îl privea înghețat, fără să clipească...

Se trezi cu mulți oameni alături. Purtau făclii, și topoare, și țepușe de lemn. În fața lui, pe pămîntul umed, zăii capătul drugului. Așadar, e *adevărat* / gîndi el. Zîmbi trist. Totul fusese adevărat. El însuși, chiar el, o omorîse ; și-acum, din ce parte să mai aștepte vreo nădejde, cui să se roage și ce minune îi va mai aduce aproape de el coapsa caldă a Christinei ?!...

— Vă cheamă sus, auzi el un glas necunoscut. Moare domnișoara Sanda...

își plecă bărbia, fără să răspundă. Nici un gînd. Numai singurătatea, ursita lui singurătate.

— A murit ! șopti un alt glas lîngă el.

Se simți ridicat pe brațe. Glasul îl mai auzi o dată. foarte aproape de ureche.

— A murit domnișoara Sanda !... Să veniți sus, că e prăpăd !...

Cine vorbise atît de aproape, în marea lui singurătate. în noaptea aceasta unde nu mai putea pătrunde nimeni și nici un zvon ? !...

îl duceau pe brațe. în jurul lui, odăile se schimbau vrăjite. Trecu la început printr-o mare sală de bal, cu po-licandre aurite, de care atîrnau vîrfurile săgeților de cristal, întîlni perechi elegante — oprite parcă în acea clipă din dans — care îl priveau nelămurit, mirate. Domni cu haine negre, femei cu evantaliu'ri de mătase... Apoi, o sală ciudată, cu multe mese verzi, și oameni necunoscuți ju-cînd cărți, fără să-și vorbească. Toți îl priveau mirați, așa cum era purtat pe brațe de niște bărbați nevăzuți. Iată, aoum urcă treptele către o sufragerie cu veche mobilă de lemn. Acum începe coridorul... Și totuși, coridorul se aburește brusc și din aburul albăstrui se înalță, tind ev?, foarte

144

aproape, o limbă uriașă de foc. Egor închise ochii. „Așadar; e *adevărat*”, își aminti el.

— A luat acum foc și casa ailaltă ! auzi el un glas.

' Egor încercă să întoarcă privirile, să caute omul care vorbise atît de aproape de el. Nu întîlni decît o aripă de foc, fără început și fără sfîrșit. închise ochii.

— Cum s-a prăpădit neamul boieresc !...

Era același glas, necunoscut, venit parcă peste vămile somnului.

„-----

[1936] (1)

(1) Anul apariției în voiam.

ȘARPELE

Tu șerpe bălan?,

Cu solză de aur,

Cu nouă limbe împungătoare,

Cu nouă cozi izbătoare,

*Să te duci la ea,
Unde-o vei afla...
Și tu să n-o lași
Pînă ce eo,
Mîndra mea',
Cu mine s-a întîlni
Și îmi va vorbi.*

Descîntec de dragoste

Liza se pregătea să aplaude, presimțind sfîrșitul romanței. Nădăjduia că gestul zgomotos, și cuvintele pe care va trebui să le spună, și comentariile celorlalți o vor ajuta să-și rețină lacrimile. Căci refrenul o emoționa stupid, aproape sălbatec ; în special primele rînduri: *în părul meu, odată blond, E o șuviță argintie...*

De vinde năvăleau deodată atîtea amintiri, atîtea nostalgii ? I se părea că mai auzise undeva aceleași cuvinte, de foarte mult timp, cînd era mică și mătușa Leana îi recita poezii la modă înainte de război : *E o șuviță argintie...*

Știusese parcă, înainte ca să le audă, cuvintele ce trebuiau să vină. Aștepta sfîrșitul, căruia vocea de bariton timid îi da o mirată tristețe :

...Eu *n-am avut copilărie* !...

147

întocmai cum presimțise ea, fără ca să-și poată stăpîni emoția și neliniștea. Cuvintele acestea îi -amintiră deodată chipul zîmbitor al Leanei, grădina cu duzi din Bulevardul Pache și tristețile de atunci. I se păru că e foarte nefericită, că tinerețea ei e un dezastru și că nu o înțelege nimeni, că nu o va înțelege nimeni, niciodată. I se păru atît de deșartă căsătoria ei cu un funcționar superior — după atîta așteptare !... — atît de triste toate întîmplă'ile... I-ar fi plăcut să se afle acum undeva singură, ascultînd romanța și puțînd să plîngă fără sfială.

— Să-mi scrii cuvintele ! auzi glasul Dorenei de la celălalt capăt al mesei. Sînt superbe !...

— Cuvintele sînt vechi, răspunse d-l Stamate parcă mai timid. Numai melodia e nouă... îmi place, pentru că e o melodie tristă...

Se întoarse către Liza, fără ca ea să-I vadă. Părea destul de surprins de succesul pe care îl avusese glasul lui. Nu primise să cînte decît după multe insistențe. Cunoștea prea puțin pe gazdă, pe ceilalți invitați. Și totuși, ce oameni cumsecade ; în special gazdele. O primire atît de grandioasă, aici, la Fierbinți, un biet sat la treizeci de kilometri de capitală...

— Puțîn vin cu sifon, dacă nu te superi, se rugă Stere, întinzînd paharul gol peste masă.

Lisra îl privi dezgustată. „Să faci un asemenea gest, după o romanță... Și asta e bărbatul meu”...

— De cine sînt cuvintele ? întrebă din nou Dorina. Nu le-am întîlnit pînă acum...

Vorbea tare, de la capătul mesei, ca să fie auzită și de căpitanul Manuilă. Își dedia foarte bine seama da ce a fost aranjată petrecerea aceasta, cu atîția invitați, aici la țară, în casa cumnatului ei. „Vor să mă mărite”..., îi venea să zîrbească. De cîte ori se uita la căpitanul Manuilă și-l vedea mîncînd corect, controlîndu-se neîncetat, nu cumva să-și pună coatele pe masă, i se părea că se pregătește să joace o farsă : ea se va preface că este o tînră care se logodește, iar căpitanul Manuilă va juca rolul logodnicului... Cum, nașa, deodată ? cu un om pe care nu-l cunoști ?!...

— ...Nu cred că sînt de Eacovia, adăuga ea, tot atît de ta,e. Și nici de Arghezi...

148

„Numele acestea ver ului pujm pe /inul căpitan", gîndea Dorina.

— ...N-aș putea să spun de cine îiui, *ue* "scuză Sta-mate. Știu că sînt foarte vechi...

Căpitanul Manuilă continua să asculte pe gazdă, fără să ridice ochii.

— ...în condițiile astea, n-aș putea nici eu închiria apartamentul, domnule căpitan, spunea d-na Solomon. Vedeți d-stră, lumea vorbește așa și pe dincolo despre proprietari...

. ; D-na Solomon trase un fum din țigară, lung, cu aten-■j ție, apropiindu-și genele. Este exasperant băiatul ăsta cu :* tăcerea lui. Și n-are nici un subiect de conversație. Oare să se fi

îndrăgostit atât de repede ?

Căpitanul nici nu îndrăznea să-și îndrepte privirile spre capătul mesei, de unde Dorina zvârlea întruna întrebări. I se dăduse a înțelege, înainte de a ajunge la Fierbinți, în timp ce rămăsese singur cu Stere în mașină, că hotărîrea trebuie luată repede. Părinții fetei nu pot aștepta prea mult. Dorina și-a trecut licența în toamnă. Nu că ar avea nevoie să profeseze — căci el doară știe situația —, dar așa a voit ea, i-a plăcut să-nvețe. Și-acum sînt mai multe partide. Și părinții vor să aranjeze într-un fel. Dorina spunea că visul ei e să petreacă luna de miere ca o vacanță, și în străinătate...

— Cine mai vrea o cafea ? întrebă d-l Solomon, ri-dicînd mina în sus.

D-na Solomon tresări, fericită că are un motiv să-și părăsească taciturnul ei tovarăș de masă.

— Mă ierți, te rog, un moment !... Să văd de cafele !... Căpitanul Manuilă roși, înclinînd exagerat capul, ca și

cînd ar fi vroit să spună : „Vai, doamnă ; desigur !" D-stră, ca gazdă"... Dădu cu ochii de Dorina, care părea că-l privește visătoare, și zîmbi. începea să capete curaj.

— Văd că vă place poezia, domnișoară, vorbi el pe neașteptate.

Se făcu deodată tăcere. Dorina se îmbujora brusc și începu să-și numere mărgelile din jurul gîtului. Auzind că începe discuția despre poezie, Staroate se plecă atent deasupra mesei, curios să asculte.

— îmi plac doar anumiți poeți, vorbi Dorina. Și mai mult moderni...

149

— Am băgat de seamă, zîmbi căpitanul Manuilă. Versurile de-adineauri nu le-ați recunoscut, deși nu sînt atât de vechi. Sînt din Radu Rosetti...

Liza privi cu mirare pe căpitan. Așadar, nu e chiar atât de prost... Și are dreptate : sînt versurile lui Radu Rosetti. Leana avea volumele lui de poezii și cărțile acelea și le 1 mai reamintește și acum, atîția ani după moartea Leanei. | Le ținea pe policioara din salon, în casa veche din Bulevardul Pache ; au rămas acolo pînă ce a murit și Leana, tot de tuberculoză, așa cum muriseră și celelalte mătuși. Liza era pe atunci în cele dintîi clase de liceu. își amintește cu ce jînd privea atunci policioara încărcată cu cărți. Era acolo și *Ion*, apărut de curînd, și după moartea Leanei se bucurase chiar în ascuns că va putea lua cele două volume și le va păstra pentru totdeauna ; nimeni nu se va mai gîndi să i le ceară înapoi.

Și, deodată, poruncitor, glasul mamei : „Să nu iei nimic, că au microbi ! "... Cărțile apoi le-au ars, așa i-au spus, împreună cu coșul de rufe în care se afla colecția *Universului literar*...

— Ce poet, domnule, și Radu Rosetti ! exclamă Stere. L-am cunoscut în timpul războiului... Liza plecă fruntea. „Are numai nouă ani mai mult ca mine și pare atât de bătrîn, atât de strein"...

Și se-mbătrînește singur, fără să i-o ceară nimeni, parcă numai ca să-i facă ei în necaz, să-i amintească aspru că el a cunoscut altă viață, că e dintr-o altă generație...

D-l Solomon, văzînd discuția începută, se ridică și plecă din odaie. Trecu în săliță și, după ce închise ușa, privi cu atenție sticlele și sifoanele din căldările cu gheață. Deschise apoi ușa de la dormitor. D-na Solomon era în fața oglinzii, privind-se fumînd. Cu mîna stingă își aranja părul.

— Știi că am terminat vinul, spuse d-l Solomon: D-na Solomon ridică din umeri. Se depărta de oglindă

cu pași moi și se așeză pe marginea patului.

— Bine că s-a terminat masa, vorbi ea plictisită.

— Dar a ieșit totul excelent, adăugă d-l Solomon. Și-a fost berechet Tu spuneai că n-are să ajungă puii... Și ai văzut c-a mai rămas... *A propos*, i-ai spus femeii să-i acopere bine ? Cu căldurile astea... Și-au să trebuiască di-seară.

150

își aprinse și el o țigară și se așeză pe pat, lîngă ne-vastă-sa.

— Nu știu cum a rămas hotărît, mergem și noi la mînăstire ?

— Cum vrei tu, răspunse d-na Soiomon. Dar să știi că eu nu dorm acolo, cu ploșnițe și cu țînțari....

— Nu sînt decît țînțari, zîmbi d-l Solomon,

— Parcă tu simți vreodată !...

Tăcură amîndoi, cîteva clipe, fumînd cu ochii în tavan.

— Tu ce crezi de căpitanul ăsta ? întrebă d-l Solomon.

— Mă-ntrebam și eu de unde l-ați mai găsit...

— Să știi că nu-i prost, întrerupse d-l Solomon. După ce-ai plecat tu, a început o discuție foarte serioasă... Dar am impresia că s-a intimidat. Ori se pare că l-a luat Stere cam repede...

— Și ălalaltul cine e ? întrebă d-na Solomon ridicîndu-se.

— Stamate, un prieten de-al căpitanului, mi se pare că-i inginer agronom...

D-l Solomon ascultă o clipă încruntat, încercînd să ghicească ce se petrece alături, apoi întrebă cu alt glas :

— S-or fi făcut cafelele ?

Din sufragerie se auzeau voci, rîsete. Cîțiva pași greoi, apoi ușa se deschise și apărură bătrîna d-nă Solomon. Intră cu multă grijă, temîndu-se parcă să nu facă zgomot.

— Aicea erați ? întrebă ea, fără să se mire.

Se apropie încet de pat, călcînd cu aceeași băgare de seamă, și se așeză chinuit, oftînd.

— Cum vi se pare ? întrebă din nou, ridicînd privirile.

— Numai de s-o hotărî... vorbi d-l Solomon.

— Asta ziceam și eu...

D-l Solomon se întoarse către nevastă-sa.

— Aglo, eu aș zice să te mai duci tu prin sufragerie. Vezi, poate vor să treacă în grădină...

Nici nu mai e prea cald acum...

D-na Solomon se opri în treacăt în fața oglinzii, ca să-și aranjeze din nou coafura.

— Tu ce zici ? o întrebă bătrîna. D-na Solomon ridică din umeri și plecă.

— De, știu și eu...

151

După ce se închise ușa, bătrîna privi din nou spre d-l Solomon.

— Ei nu-i prea place...

— Așa e ea, n-o știi ? Cînd stăm singuri cuci aici. of tează după musafiri și cînd are musafiri, cade obosită... Dar mie îmi place căpitanul. Are și școală...

— Și ălalaltul e drăguț, vorbi d-na Solomon.

De alături se auziră zgomote ; scaune depărtate at masă, rîsete, mulțumiri. D-l Solomon se grăbi să iasă dir, odaie.

— Mamă, spuse el clin prag, vezi, oepă-te d-ta pentrt diseară. Știi, la mînăstire trebuie să venim bine pregătiți...

II

În grădină era încă destul de cald și Stere își scoase haina, atîrnîndu-și-o de ramura unui vișin. Rămase în cămașă. I se vedea ceafa rotundă, netedă, albă. Riri txeu în acea clipă pe lîngă el, cu tava încărcată cu pahare aburite. Stere o opri.

— Mie fără dulceață, mulțumesc, spuse el apucînd două pahare deodată, cu amîndouă mîinile.

Rezemată de vișin, Liza îl văzu cum înghite apa, pe nerăsuflăte, aplecîndu-și capul mult pe spate, ca și cum ar fi voit s-o primească de-a dreptul în gîtlej. Liza îl privi aproape fără mirare. Avu din nou, în acea clipă, sentimentul că și-a ratat viața, că a fost păcălită ■ — fără voia ei, înainte ca ea să prinză de veste. Ar fi vrut un singur lucru : să povestească cuiva, să se împrietenească cu cineva, cu cineva necunoscut, căruia să-i spună an cu an viața ei întregă.

"întoarse capul. Alături, pe iarbă, era Vladimir, fratele Ririei, și cu cei doi musafiri. I se păru că e ceva schimbat în gesturile lui Vladimir. Vorbea parcă altfel, mai solemn. mai responsabil. îl privi cîteva clipe fără să înțeleagă. Apoi zări deodată țigara pe care băiatul o ținea atent între degete. Fumul se înălța albastrii în aerul cald al grădinii ; o șuviță stingheră, tremurînd, pierzîndu-se repede în lumină.

152

— Tu ce ai, te doare capul ?

Stere venise lângă ea, blajin, și-i apucase brațul.

— N-am nimic, zîmbi Liza.

— Ei, parcă eu nu știu ! exclamă Stere destul de tare. Ai auzit romanța aia. Așa ai rămas tu : o sentimentală !...

Stamate ridică ochii și se îmbujora brusc. Stere îl mîn-gîie cu o privire prietenească, recunoscătoare.

— N-ai vrea să ne cînți și ceva mai vesel, domnule inginer ? ! întrebă el, apropiindu-se de grup și trăgînd brațul Lizei.

Stamate voi să se ridice, dar Stere îi puse mîna pe umăr.

— Nu te deranja, te rog, sîntem doar între prieteni... •— Mă gîndeam ca poate doamna, bîngui Stamate.

— Ea a rămas ce-a fost : o sentimentală și o romantică, zîmbi Stere. D-ai-a te-ntrebam : poate ne mai cîntai ceva, mai vesel...

Stamate încercă din nou să se ridice. Se simțea prost, așa cum stătea pe iarbă, cu genunchii strînși, apropiați de coate, și privind în sus, silindu-se să zîmbească, siîndu-se . să-și ascundă încurcătura și lipsa de vervă printr-o mimică exagerată.

— Lasă, domnule, nu te deranja, vorbi Stere apăsîn-du-i încă o dată mîna pe umăr. Sau poate cînți mai bine din picioare.

— Nu cred că se poate cînta în grădină, spuse Liza.

Nu e mediul.

Vladimir zvîrli iritat țigara peste gard. li în trerupsese tocmai cînd se simțea mai încălzit în discuție, cînd îi pierise timiditatea din timpul mesei.

— Cum o să cînte cineva în căldura asta ? exclamă el ironic. Mai bine vă așezați și voi pe iarbă și mai stăm do vorbă pînă se înserează... Domnul căpitan știe o sumă de lucruri interesante. Spunea c-a cetit acum de curînd o carte...

— Vai, lăsați !... se scuză căpitanul.

— După cîte văd eu, ești savant, nu glumă ! îl necăji cu admirație Stere.

— Să vezi, Liza, despre existența lui Isus ! exclamă Vladimir.

Liza se prefăcu mirată și interesată de această veste.

— Cine poate să știe vreodată ceva sigur despre Isus ! spuse Stere, placid.

— Sînt documente, îndrăzni căpitanul Manuilă.

153

oi

fi JU [n

%■ §. g

C 3 3.

P, r-k -m* t-

r' n 3

— l 03

Q3 M # u*

ffi o Î§ 2 pe O, era cd pe ■co t" CL

i-2, pe -, p p 3

"S" 3 tt "S

3 P : 03 3

li . fg fD

I. li

" 3

g.

' P M, ti-. -CP»¹

5 p

U P

era pe

2 £• fD a,
E3 *TMS

• P p''

.
Orq
P
a 3
C
P
co

e- p

► .

■ n-

sj 1 5 c

C7* 03 rj fP

-oi

— iS fD fD -O fD

co j

• O !

4S 3

E?: p

pe 2

co !Zi

fD c

O

83c

S-

£ § a.-y o.2

2B

B.

fD fD

p-3 co

C fD

2

p oT ► o a

O O

O (!) t-

: fD Pe, fD t-it

3

8

I

fv c O'' 3

t-i 3 ro C fJ§

gl(D P

» g fD

rth pl Q Cn

Co

-o

P

P

. C P

(-5 P -D

C 2 C p —

3 5'

O P? 3 fD⁸³ CO* Q3 Se¹¹⁵ (-,£

3 N ,

• a g- e'

P? p5

-- f? -'' C 3 C

► o

jO rp •''' fD ''J 3

fD o *

1 : p

P

O

P

co

O

Ci,

OTQ → 3

E

fD

3"ff P
▶•«ia 3 3
83 "" 3. £■

3

3. -a,

K" B"
fD fD
O .C co
B fD

3 3

o o tr

p £.

m., •2.S B*

§-3

« o

p'E!

co fD
co
N

P

co O pt t ▶.Et 3 o Sf °

ffl co -g

3 *peT5

B. O P

S

fD CO

O

n, P P

3

3

f»

CT

Pe

Q.

fD

O

pe fD £

C P CT g Se

t 3 r-i

■C*3 COC CO -r- fD erf- B

P P ID j3* J 03 O «*****"" 3 fD CQ

O P **(* 1 C

O 5 3

O-

•O 3

O nS

1 .

'pe O

£a

3 £f

5 B

co

:(V o

a.:

-o H 3

w"" 3!

I3-5

" 3 fD

P f! 1

▶(t no

3-,, P«C

N fB

N (D (t

— 3 rt

.....-

Hi

osc

g

O.'

P

1 ID
■ i
era 3
Slel
3 B —
P ■ OT
fp C O
O.
P'Ti
c : tra,'

5 ?
3 M»
as
0 rf
/3pe
JOe JJ.
pe O,
Co
P Pe
Pe
13

o, co 3-.Sg¹
« P
fD fD
f
P-'
~ pe¹ pe
os fD

llglill

2
fD o c
O-I S" 3
? CO O
pe ■
fD o
pe
P«P p
3 83 P-o o
pe ju
fD
3 n
CP
« 3 o 2 P 3 3 p
IS P. g :
Ou i
c s»:
pe i
era.
2.3

P- s? J- fD p:
C O O P"IT.
Q P
P I P
•O. S2 en ID
P
3-^v3
-s»
Ti
pe
fD co

8
«'
3 N fD p
* O
3 o J- n -i 2
■"" pe p_, co N IU-OPe
pe
CU
Ct!

p. P

P

82 S â»

s§. 11 1

O.

a s^ps. s

fD O

P

Xi

eu

co

1 era

P coi

ff -

B3

fD

SQ

CO

P3C

>> 3 5

PfD g 3 g.'

fD S

S3C

.. pe P **fi**

nici un cavalier. Căpitanul ar fi trebuit să se ocupe de Dorina. Iar prietenul lui, inginerul, pare a fi foarte timid. Dacă s-ar fi dansat...

— Poate că ar trebui să aranjăm ceva aici, îndrăzni din nou Vladimir. Acum nu e nici cinci. Noi plecăm de-abia pe la șapte jumătate... Dacă am dansa, poate le dăm prilejul să se cunoască mai bine...

— pînă acum nici n-au avut timp să-și vorbească, spuse d-na Solomon. Stați cu toții pe capul lor... Tăcură amîndoi. Vladimir căuta un motiv agreabil cu care să se poată reîntoarce în curte.

— Cine e prietenul lui ? vorbi din nou d-na Solomon.

— Astăzi l-am cunoscut și eu. Spune că e inginer agronom. Lui Stere i-a năzărit să-l pună să cînte în curte...

— Așa e el întotdeauna, vorbi d-na Solomon. Vladimir simți că trebuie să abată discuția. Aglaia putea în orice clipă se alunece în chestiunile familiale și-ar fi fost silit s-o asculte fără să îndrăznească să apere pe cineva.

— Ce-ar fi dacă le-am propune să viziteze satul ? întrebă el brusc.

Aglaia îl privi mirată și batjocoritoare.

Era gata să-i spună : „Parcă ai fi Jorj l'” — cînd ușa se deschise și intră d-l Solomon.

— întreba Liza de tine, spuse el, făcîndu-și vînt cu oatista. Apoi, către Vladimir : Păcat că n-ai fost și tu !... Să vezi, domnule, ce frumos explică !... Să știți că e băiat cu carte și are viitor... Se apropie de nevastă-sa : Mergem și noi la mînăstire, le-am făgăduit... Am uitat să-ți spun, adaugă el după cîteva clipe, sînt acolo și Zamfireștii. Ei au venit de azi-dimineață direct de la București. S-au oprit însă la pădure...

D-na Solomon deveni deodată curioasă.

i

— De unde știi ?

— A venit omul de la judecătorie. îl trimiseseră în sat după sifoane...

Vladimir profită că d-na Solomon se antrenase la vorbă și se întoarse în curte. Erau toți strînși sub vișin. Căpitanul Manuilă părea acum mult mai familiar, mult mai intim. Vorbea cu Dorina și cu Liza. Riri și cu Stere erau lîngă Stamate.

— Să-mi spuneți și mie ce-ați discutat, începu Vladimir, silindu-se să-și ascundă necazul. 156

Simțise, cum se spropiașe de grup, că îl uitaseră pe el, că toți acești oameni vorbiseră fără să țină seama de ideile lui, de acele observații inteligente pe care le făcuse pe cînd se afla pe iarba, numai el și cu cei doi musafiri. își simțea orgoliul rănit ; în fond, el adusese discuția asupra unor lucruri serioase, el se sacrificase stînd de vorbă cu niște necunoscuți, îndrăznind să abată conversația de la subiectele vulgare la probleme și la cărți. Dacă n-ar fi fost el, căpitanul n-ar fi avut curajul să vorbească despre lucruri

atît de serioase...

— Am vorbit o sumă de erezii, tinere, încercă să-i răspundă căpitanul Manuilă.
Vladimir îi fu recunoscător și îi zîmbi, apropiindu-se. Dar Dorina îl întrerupse :

— Vreau să-mi răspunzi la ce te gîndești de obicei cînd te uiți în gol, vorbi ea, reluînd conversația dinainte.

— Eu nu știu niciodată la ce mă gîndesc cînd rămîn cu ochii în gol, spuse Liza.
Căpătase și ea vervă acum. O interesa discuția.

— De obicei ești atît de obosit, încît nu-ți amintești nimic, interveni Vladimir.

— Dar d-tale ți se întîmplă să ți se pară c-ai mai trăit o dată aceleași lucruri ? întrebă cu vioiciune Dorina. Că, de pildă, tot ce se întîmplă acum, aici, în grădină, sa mai petrecut o dată, întocmai, cu aceeași oameni și că ai spus aceleași cuvinte ? !...

Părea că întrebarea o interesează foarte mult, căci nu lăsa timp căpitanului să răspundă, ci adăugă o sumă de amănunte și explicații.

— ...Știi, uneori, cînd mi se-ntîmplă să cred că am mai trăit întocmai aceleași lucruri, mă cuprinde groaza...

I se păru, în acea clipă, că are să i se întîmple același lucru și acum. Dar nu, era peste puțină. „Pe căpitanul Manuilă nu l-am întîlnit niciodată”, își spuse ea liniștindu-se. Totuși, simțise o ușoară amețală.

— Dacă-mi pare rău că nu ra-am înscris și la Filozofie, vorbi Vladimir, este tocmai din cauza problemelor acestora ale sufletului. La noi, la Istorie, nu se rezolvă nimic...

D-l Solomon ieșise pe verandă.

— Cine vrea ceai, cine vrea cafea și cine vrea plăci de patefon ! exclamă el jovial.

Stamate rîse. I se păruse foarte reușită întreruperea aceasta. Stere îi vorbea, de altfel, despre tifosul exantema-

157

tic de la Iași, din timpul războiului și nu putea asculta discuția grupului de alături. Auzea la răstimpuri, foarte clare, toate cuvintele Lizei. Cu ce bucurie i-ar fi răspuns. Atîtea lucruri de povestit, de comentat. Și chiar cu Riri, care pare o fată foarte de treabă...

— Hotărîți-vă repede ! se auzi încă o dată glasul d-lui Solomon.

— Am putea dansa puțin, șopti Riri.

Se îndreptară cu toții spre verandă. Stamate rămase puțin în urmă.

— ...Ai mult spirit analitic, auzi el glasul Lizei.

III

Cînd au plecat mașinile din Fierbinți, amurgea. Căldura se risipise cu totul. Cerul începea să se înalțe.

— Are să fie o seară superbă, spuse Dorina, întorcînd capul către căpitanul Manuilă.

— Păcat că n-avem o șosea asfaltată, regretă Vladimir. Mașina lor înainta, e adevărat, cu greutate. Nu plouase

de mult și pe alocuri praful era de o palmă.

— După ce cotim spre pădure, se-ndreaptă drumul, spuse șoferul.

Liza își rezemă ceafa de perna mașinii și sorbi cu nesaț aerul cîmpului. Ce bine că Stere a rămas în urmă, în cealaltă mașină, care va sosi de-abia peste o jumătate de ceas...

— Ce stea e asta ? arătă Dorina ridicînd brusc brațul.

— Luceafărul ! exclamă Vladimir. Nici atîta astronomie nu știi ?!

Căpitanul Manuilă zîmbi și vorbi galant, fără să întoarcă privirile :

— Domnișoara n-a fost poate niciodată îndrăgostită... Luceafărul se învață chiar fără astronomie...

— Așa e, întări Liza. Și Eminescu a scris...

Dorina încercă în acea clipă să-și aducă aminte versurile din *Luceafărul*, dar nu izbuti să reconstituiască mental decît cîteva fragmente.

— Ce frumos trebuie *ik* fie să trăiești afară din oraș, într-o căsuță la țară !... vorbi din nou Liza.

158

Atunci, i se părea că ar fi într-adevăr o fericire să ai o vilă într-o pădure, nu prea departe de București, pe marginea unui lac. Cu puțin luni înainte văzuse un film american plin de asemenea vile elegante la marginea orașului ; căsuțe albe, cu terase largi, ascunse în pădure. Și la Sna-gov sînt vile luxoase, chiar pe țărmul lacului, și o barcă cu motor așteaptă la debarcader, în fața terasei, și se leagănă ușor. Ca în străinătate...

— ...Să scapi odată de lume, de zgomote, de telefoane, adăugă ea visătoare, continuînd să privească

cerul.

Era atît de odihnitoare liniştea şi lumina amurgului, încît Lizei i-ar fi plăcut să fie într-adevăr extenuată, ruinată de viaţa capitalei, ca să se poată bucura mai deplin de frumuseţile acestea noi. În acea clipă se închipui o femeie de lume, obosită de nebuneşti petreceri nocturne, epuizată de baluri diplomatice şi ceaiuri, dezamăgită de aventuri — o eroină de film, căreia viaţa nu-i refuzase nimic pînă acum şi care totuşi, în fundul sufletului, continua să fie nemulţumită. Ar fi vrut altceva, mereu altceva... întoarse capul spre căpitanul Manuilă şi-l privi cu o infinită superioritate, amestecată cu ironie şi blîndeţe în acelaşi timp. Dacă ar şti ei...

— Astăzi o să avem o lună splendidă, spuse Dorina. Ar trebui să ne grăbim, ca să ne rămînă timp de plimbare...

Intraseră acum pe şoseaua secundară. Departe, se zărea, ca o coamă ascunsă în zare, pădurea mînăstirii.

— Ce-or fi făcînd ceilalţi ? se întrebă Dorina, întorcînd capul. O fi pornit maşina ?

Ceilalţi erau soţii Solomon, Stere, Stamate şi cu Riri. Ei veneau cu maşina unui prieten, silvicultor. Plecaseră destul de tîrziu, dar maşina era mai bună şi se apropiau. La marginea cealaltă a orizontului apăruse un nor de praf..

— Ei sînt ! întări Vladimir, după ce privi cu atenţie.

— Prietenul d-tale, domnul inginer, e foarte timid, vorbi Liza.

— Pînă se obişnuieşte, lămuri căpitanul. Adevărul este că nici unul dintre noi nu sîntem prea expansivi. D-stră, generaţia aceasta mai tînără — se adresează el Dorinei —, aveţi o comunicativitate sportivă, vă împrieteniţi foarte repede. Şi bine faceţi... Mie, bunăoară, mi-e destul de greu să devin, cum se spune, camarad cu oamenii pe care îi cunosc de curînd, deşi meseria noastră...

159

în maşina cealaltă, Eiri, lingă şofer, încerca să străbată depărtarea, cu palma streăţină ia ochi, să vadă dacă se apropie de cei dinainte.

— ...Eu îţi spun ca unui frate, ascultă-mă pe mine, vorbea Stere, la vîrsta d-tale, totul e să nu scapi trenul...

— Dar nici nu sînt atît de bătrîn, rîse Stamate, mirîndu-se. De-abia am împlinit treizeci şi trei de ani...

— Asta spun şi eu, întări Stere. Acum începe vîrsta primejdioasă. Dacă nu te hotărăşti într-un an, doi, nu te mai hotărăşti decît foarte tîrziu şi atunci întotdeauna te arzi, ascultă ce-ţi spun eu...

Stamate privea îmbujorat ceafa lui Riri. Nu îndrăznea să mişte capul, să întîlnească ochii soţilor Solomon, Ce gafă făcuse, acceptînd discuţia asupra căsătoriei... El ar fi trebuit să se prefacă naiv, ca şi cum n-ar fi ştiut nimic de planurile familiei Solomon cu căpitanul.

Îi plăcuse, totuşi, la început, să-i audă vorbind despre căsătorie, crezînd mai ales că-i face un serviciu prietenului care plecase înainte, cu Dorina. Poate chiar că îi intră adevărul îl lăsasera pe el la urmă, ca să mai discute cu familia... Dar discuţia, deşi pornită foarte general şi impersonal, se abătuse repede asupra sa. Stere îl întrebă, aproape fără preliminarii, de ce nu se însoară...

— Sîntem teribil de indiscreţi, vorbi deodată d-na Solomon.

În acelaşi timp, ea lovi cu vîrful pantofului, discret, piciorul lui Stere. Cînd cumnatu-său întoarse capul, mirat, d-na Solomon încruntă din sprîncene, indignată, aproape schimonosindu-şi faţa.

— Aglo ! Maşina celorlalţi s-a oprit ! exclamă Riri, ridicînd mîna.

Priviră cu toţii ; la vreo cinci sute de metri în faţă, aproape de marginea pădurii, maşina se oprise.

Cineva făcuse semn, cu amîndouă braţele, din mijlocul şoselei. Era un tînăr înalt, brun, cu capul gol şi cu ochelari de soare. Probabil îi uitase la ochi din timpul zilei, căci acum soarele apusese şi lumina era străvezie.

— Nii vă supăraţi că v-am oprit din drum, spuse el foarte corect, apropiindu-se de maşină şi salutînd. Bănuiesc că vă duceţi la Căldăruşani şi v-aş ruga să mă luaţi şi pe mine pe scara

mașinii.

Zîmbea, dar nu era deloc intimidat. Își rezemase mîna dreaptă de ușa automobilului și cu stînga își scoase încet ochelarii. Dorina tresări. Avea niște ochi foarte ageri, arză-l60 *iorji*, cu pupilele neobișnuit de mari. Pupă vorbă, după gesturi, tînărul părea a fi de familie bună. Liza li privi cu admirație hainele perfect tăiate, sport, cu puzunsre mari în față.

— ...M-am rătăcit, dacă se poate așa ceva ! adaugă vesel tînărul. Mai bine zis, am adormit în pădure, iar prietenii mei au plecat cu mașina mai departe. Mergeam și noi la mînăstire,.. Căpitanul se ridică șă-i dea locul.

— Dar nu vreau să vă deranjați, protestă necunoscutul. Cînd spuneam că merg pe scara mașinii, nu exageram deloc... Am să stau și aici foarte bine...

— Mai bine ne înghesuim noi un pic, spuse Liza. Sau iau eu pe Dorina în brațe...

Tînărul trebui să se supună. Se sui în mașină, c»nti-nuînd să-și ceară scuze.

— O să-mi permiteți să mă prezint, spuse el. Numele meu este Sergiu Andronic, de meserie aviator, sau aproape aviator...

Rîse din nou, descoperindu-și dinții. întinzîndu-i mîna, Liza observă că tînărul e mai mult ars de soare decît brun. Părea un pasionat sportiv, un bărbat care trăiește o bună parte de zi în plin aer. Domnul Sergiu Andronic sărută mîinile cu o perfectă eleganță. Dorina se îmbujora. Din părul lui se desprindea un foarte stins parfum de sănătate bărbătească.

— Atunci să cunoști și pe ceilalți, spuse Vladimir, zărind apropiindu-se mașina din urmă. Sergiu Andronic întoarse capul. A doua mașină se opri alături, pe șosea. Vladimir făcu prezentările.

Stere părea foarte înveselit de întîmplarea aceasta.

— Nu te necăji dacă nu-ți găsești prietenii, îi spuse el. Eămîi cu noi.

Tînărul înclină capul, mulțumind. De altfel, nu părea deloc necăjit, nici măcar îngrijorat. îndată ce-și găsi loc în fundul mașinii, între Liza — care ținea în brațe pe Dorina — și căpitanul Manuilă, începu să vorbească, destul de volubil, încereînd chiar glume. „Ce însemnează să ai *Viisage du monde*”, gîndea Liza, fascinată de acest tînăr care trăda atîta siguranță de sine și atîta fantezie.

— Am venit de la Pipera azi-dimineață, ca să mîncăm în pădure, începu necunoscutul îndată ce porni mașina. Au trecut ei să mă ia ; ei, adică prietenii mei. Eu îmi fac acolo

101

11 — Domnișeara Christina

orele de zbor... Să nu credeți însă că pot zbura singur. Acum învăț...

Dorina și Liza îl ascultau nesățioase. Ce voluptate, să poți zbura !...

— Trebuie să fie destul de greu, interveni Vladimir, pasionat deodată.

— Prima dată, cînd te ridică avionul. Atunci e rău. Ai impresia că totul e sfîrșit, că n-ai să te mai întorci niciodată teafăr pe pămînt... Pe urmă, te obișnuiești ; și-ți place. ■Simți că nu începi să trăiești decît sus...

Căpitanul Manuilă zîmbi pentru sine, cu o ușoară tristețe. Ce literar vorbește tînărul acesta și ce impresie extraordinară lasă totuși vorbele lui. Mai ales cucoanelor. Ia te uită...

într-adevăr, Dorina și cu Liza păreau transfigurate. Li se întîmpla atît de rar să stea de vorbă cu un aviator.... Și niciodată nu întîlniseră unul civil, tînăr, elegant, care să meargă în aceeași mașină cu ele și să le fie recunoscător că l-au primit să stea alături...

— ...Să nu vă speriați cînd vă voi prezenta prietenii mei, continuă tînărul. Sînt înfiorători.

Nici nu vă pot spune cu ce au să semene cînd îi voi întîlni. Eu i-ara lăsat treji și decenti; mai exact, ei m-au lăsat pe mine...

începu să rida din nou. Avea un rîs sănătos, masculin, contagios. Au rîs și Liza și Dorina.

Căpitanul Manuilă so mulțumi să zîmbească. Nu te poți supăra pe un băiat ca asta. Dar trebuie să fie o pușlama...

— Dar ne îngrozești de-a binelea ! exclamă Liza, care-și găsisse tonul de conversație pe care îl căuta de la urcarea tînărului în mașină.

— Cine sînt ? întrebă, mai sfios, Dorina.

— Cel mai responsabil e un inginer la de Uzinele Reșița, explică serios Andronic. Ceilalți sînt de fapt mai mult celelalte ; căci este, primo, un arhitect, și apoi prietenele iui, două preafrumoase streine. Mai mult nu știu nici eu...

Dorina zîmbi silit. Nu va fi tocmai agreabil ; poate fetele acelea nu știu o boabă românească și se va vorbi franțuzește, lucru ce nu o îneînta deloc.

Liza, dimpotrivă, era fericită că se va putea vorbi franțuzește. Ea stătuse doi ani la Paris ; de altfel, încerca întotdeauna să vorbească franțuzește cu prietenele ei... Și apoi, cine știe, streinele acelea au o sumă de cunoștințe interesante la București. Cercuri diplomatice, ceaiuri, se-

182

rate aristocratice... Oricum, întîinirea e admirabilă. Se va petrece de minune...

— Ce păcat că n-avem costume de baie, vorbi din nou Andronic cînd se apropiară de mînăstire. Nici nu vă dați seama ce plăcut e să înoți noaptea, pe lună, în lac...

— Dar trebuie să fie frig, spuse Vladimir. Sîntem (de-abia în mai...

— A ! eu aș face baie și în februarie, exclamă tînarul. i Părea sincer. Vorbea de altfel mult, repede, sigur, dar -ț nu lăsa impresia de laudă deșartă. Așa cum era, cu umerii lați, cu brațele bine legate, arse de soare, părea firesc să-i vezi scăldîndu-se într-o dimineață de februarie.

— Dar dacă iese luna trebuie neapărat să facem o serenadă cu barca, adăugă el. Are Arsenic o balalaică.

— Cine are ? întrebă mirată Liza.

— Arsenic, prietenul de care vă vorbeam.

— Dar de ce-i spuneți așa ? începu să rîdă Liza.

— Oh ! cîte femei s-au omorit pentru el pînă acum, clătina din cap Sergiu Andronic.

_ Mașina intrase pe alee și se opri lin la poarta mînăsti-™- De-abia aici, între pomi, își dară seama că se-nserase de-a bineiea. Cele două femei simțiră un fior umed strîn-gîndu-le spatele.

IV

Cînd grupul, după ce-și lăsase valizele și coșurile cu mîncare la arhondărie, se pregătea să coboare spre lac, Sergiu Andronic îi ajunse alergînd dinspre chilii.

— Nu-i găsesc nicăieri! exclamă el, necăjit și parcă amuzat de propria sa încurcătură. Au intrat în pămînt !...

Dorina nu-și putut ascunde un gest de bucurie. O observă, în aceeași clipă, și Riri, și căpitanul Manuilă.

— Poate au plecat la București, îndrăzni ea.

— Asta nu, în nici un caz ! vorbi Andronic. Bănuiesc eu ce-au făcut : au nemerit la altă mînăstire !...

începu să rîd și-și băgă amîndouă mîinile în buzunare, privind lacul, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

— Nu despera, spuse Stere, te luăm cu noi în mașini.

miine dimineață.

li*

163

f

— Vă mulțumesc ! dar întrebarea e cu ce am să dorm eu la noapte și cum am să mă rad mîine dimineață !... Se întoarse către Liza, care îl privea zîmbind. .

— Mă iertați, doamnă, de asemenea amănunte indiscrete. Dar dacă ați ști ce înspăimîntător devin peste noapte, dacă ați bănui ce barbă hidoasă îmi crește... E teribil !

Cucoanele începură să rîdă, îndeosebi d-na Soiomon.

— E teribil ! nu exagerez deloc, întări Andronic. Nici n-o să aveți curajul să mă luați în mașină. Doar dacă aveți vreo ladă de bagaje...

Vorbea atât de sincer, atât de spontan, încât nici căpitanul Manuilă nu-și putu stăpîni rîsul.

— Credeți că mai e timp să ne plimbăm cu barca ? întrebă Vladimir.

D-l Soiomon se uită la ceas. El continua să se socotească gazdă și aici, la mînăstire. De altfel, el aranjase totul și aici. Arhondăria lui îi fusese încredințată. Cei mai mulți dintre călugări îl cunoșteau.

— Opt fără un sfert ! spuse d-l Soiomon. Dacă nu vă este foame...

— Lasă) frate, că o să ținem masa toată noaptea ! spuse Liza.

Ea voia cu tot dinadinsul să se plimbe în barcă, alături de tînărul necunoscut. D-l Soiomon simți după tonul Lizei că făcuse o gafă vorbindu-le de masă.

— Cum vreți, spuse el. Numai să găsim bărci...

D-l Andronic coborîse foarte aproape de apă ; era o minune că nu se afundase în mîlul umed, cu luciul stins. Privea parcă foarte atent un punct în mijlocul lacului,

— Să nu aluneci ! îi striga Stere. Apa asta e păcătoasă rău !-...

Tînărul întoarse capul cu un zîmbet turbure.

— N-o cunosc eu ? !... Mă uitam acum să văd dacă-mi mai amintesc exact locul unde s-â scufundat barca acum vreo doi ani și era să mă înec...

— Ce vorbești ? se sperie d-l Soiomon.

Andronic urcă malul spre ceilalți. Părea schimbat : gîn-ditor, aproape melancolic. își pusese din nou mîinile în buzunare. Avea pasul tărăgănat. Parcă se întorcea de la un morraînt.

—* Era sâ rriâ-nec... asta prea puțin spus, adăuga el. Atunci s-a înecat un prieten al meu. avocatul Haralambie...

164

— Cum, domnule, erai și d-ta în barca ? ! Extraordinar ! Cînd spuseși de *înec*, era tocmai să-ți amintesc de Haralambie... Ce coincidență ! Știi că l-am cunoscut și eu ?!

. Cînd am aflat, aș fi vrut să viu și eu, dar nu știu ce s-a în- ' tîmplat că n-am putut...

— Aveai proces în ziua aia, îi aminti d-na Soiomon.

■ , — Așa e, întări d-l Soiomon. Un necaz de-al meu... Ce

■ păcat de omul ăla !...

i — Dar cum s-a în tîmplat •? întrebă Dorina cu emoție.

Andronic o atrăgea și mai mult acum, o amețea. A

trecut prin atîtea primejdii... înfruntă moartea în fiecare

) .ceas... Se lega de el atîta mister, atîta virilitate, atîta aventură, încît Dorina începu să-l privească amețită. Parcă o

ii mare forță o strivea, după ce o atrăgea aproape, foarte aproape de acest frumos necunoscut, de care nu-și putea lega totuși nici o nădejde. Căpitanul i se păru, în acele clipe, și mai neutru, și mai indiferent. îl zări, cum sta cu mîna dreaptă agățată de nasturele de la buzunarul de sus al tunicii, ascultînd.

— Cum s-a putut întîmpla o asemenea nenorocire ? repetă Dorina.

— Nici eu nu prea înțeleg bine ce-a fost, vorbi încet Andronic. Nu era doară pentru prima dată cînd vîsleam pe lacul acesta. Și cu toate acestea, pe acolo, prin mijloc

— arată el înălțînd brațul — s-a învîrtit barca de vreo JjCJteva ori în loc și s-a răsturnat... -|ț — O fi fost vreun vîrtej, vorbi Stamate. f- — Fără îndoială c-a fost, răspunse Andronic, după ce-l ■; privi o clipă lung pe Stamate. Dar nici asta n-ar fi fost jprea grav. Știam să înotăm amîndoi tot atît de bine. Și jpoi, aveam barca, ne puteam ajuta... Dar s-a dus la fund, fidomnilor, s-a dus la fund, parcă ar fi fost fermecată și o .";; trăgea plumbul...

'>|{ Tăcu, cîteva clipe. Toți erau emoționați, neliniștiți. Le trecuse pofta de plimbare cu barca. Parcă se întunecase ;|tleodată, întunerecul coborîndu-se în valuri dinspre pădure. 1/ — ...Era păpuriș mult sub apă, spuse d-l Soiomon. 'iȘtiu c-a și fost pe urmă vorba la stăreție să-l scoată tot... Dar crește la loc...

— Asta e blestemul stufărișului, vorbi Andronic, să nu moară niciodată, să crească mereu, pe sub apă...

— Și s-a-necat repede ? întrebă Liza.

165

r

- Eu i-am zărit doar capul, vreo cîteva secunde și apoi s-a dat la fund... Mă-ntreb cum am putut scăpa eu...
- Ți-a ajutat Dumnezeu, spuse d-na Solomon. Andronic nu-și putu ascunde un zîmbet trist, prelung.
- Poate și asta, răspunse el moale.
- începură să pășească încet, în grup, pe marginea lacului. Vladimir privea cu jind barca pe care o lăsară în urmă, legată de un țaruș. Andronic parcă își aduse aminte de ceva, căci se opri din mers, scoase mîinile din buzunare și începu să rîdă.
- Dar asta nu trebuie să ne intimideze ! exclamă el deodată. Asta nu înseamnă că noi nu ne mai plimbăm cu barca !...
- Privi vioi spre grup. Ochii îi sticleau, neastîmpărați, de la o față la alta. Se opri cu deosebire asupra lui Vladimir și Riri.
- Dacă am face o plimbare, acum, pe lac ? întrebă el brusc, dînd să se întoarcă. Stere îi apucă brațul.
- Nu fi copil ! vorbi el. Nu-ți necăji norocul...
- ...Dar dacă nu mă lasă-n pace... șopti Andronic, mai mult pentru sine, cu privirile furișate spre apă.
- Riri începu să rîdă. I se părea atît de comică exclamarea aceasta a lui Andronic...
- Mai bine mergem spre pădure, propuse d-l Solomon, făcînd semn să grăbească pasul. Grupul porni agale, cu Andronic, Vladimir și Dorina la urmă. D-l Solomon apucă brațul nevستی-si și înaintămai repede, ca să poată vorbi fără teamă de a fi auzit.
- Cine o fi ăsta ? spuse el iritat. Știi că nu-mi prea place... 11 pune-n umbră pe căpitan. Și mama spunea că ar trebui să aranjăm într-un fel astă-seară... Poate ar fi mai bine să-i lăsăm singuri, știi, pe ei doi...
- D-na Solomon ascultase fără interes confidențele soțului. Privirile i se odihneau alene pe umbra pădurii din față.
- Ce vrei să-ți fac eu ? întrebă ea leneșă. După ce l-ați invitat, nu-i puteți spune că vă plictisește. Și doar, săracul, n-am deloc impresia că face curte Dorinei...
- Asta nu, se scuză d-l Solomon. Nici n-am vrut să spun asta... Dar știi, tipul ăsta, Andronic ăsta, e un om umblat, și te-amețește cu vorba... Căpitanul e mai serios, nu
- 166
- se bagă în toate, așa, și dacă nu e o discuție ca lumea, ai văzut, nu scoate o vorbă...
- Tăcu cîteva clipe, așteptînd să vadă ce răspunde n---vastă-sa. Dar d-na Solomon era tot atît de distrată, de neatentă.
- ...Știi, ar trebui să luăm noi inițiativa, adăugă d-l Solomon. Să-i izolăm, cumva, să vedem, poate băiatul arr de spus și el un cuvînt... în orice caz, trebuie s-o cunoască mai bine... Dar dacă ăsta stă mereu pe capul nostru...
- Adineauri nu păreai atît de iritat, îi aminti d-m; Solomon zîmbind. Din ce ți-a venit ?...
- D-l Solomon roși și-i strînse brațul.
- Dragă, nu e timp de glumă, vorbi el grăbind și mai mult pasul. Trebuie să aranjăm într-un fel, nu ? !... Doar sîntem în familie și aici și trebuie să ne dăm cu toții concursul...
- în acea clipă, d-na Solomon îl lovi cu cotul, discret, făcîndu-i semn să se oprească. Dinspre pădure, inaintînd spre ei, venea familia Zamfirescu. Domnișoara Zamfirescu îi recunoscua cea

dintîi și se grăbi să-i întîmpine.

— Vai ! ce bine îmi pare că sînteți și voi aici ! exclamă ea.

în urmă, călcînd obosită, venea d-na Zamfirescu și cei doi bărbați, soțul și cumnatul.

— Dormiți și voi la noapte aici ? întrebă doamna bucu-rîndu-se.

Era sigură acum că se va juca pocher. Prudentă, venise cu două pachete de cărți, pe care le ascunsese de la București în buzunarul mașinii.

— Sîntem un grup întreg, spuse d-na Solomon, cu oarecare orgoliu, arătînd cu brațul întins pe ceilalți, care păseau încet peste cîmp. Este și un amic al nostru, un aviator, foarte amuzant...

într-advăr, Andronic ajunsese cel dintîi, însoțit de Vladimir, de Stamate și Riri. Dorina rămăsese cea din urmă, cu Liza și căpitanul Manuilă. Parca se ținea într-adins departe de Andronic și se ferea să-i întîlnească privirile. De altfel, tînărul se simțea bine și avea aceeași vervă cu oricine sta de vorbă. Nu căuta tovărășia nimănui din grup. Se distanțase împreună cu Vladimir, Riri și Stamate, pentru că aveau toți pasul tineresc. Dacă n-ar fi fost prudenta lui Vladimir și a lui Riri — care bănuiau de ce s-au izolat soții Solomon înaintea lor —, Andronic i-ar fi ajuns de mult.

' ■ • ■ 167

— ...Și domnișoara Zamfirescu, sfîrși d-na Solomon prezentările, zîmbind.

Se uită spre Andronic, măgulită. Nu poate oricine prezenta un aviator, un sportsman elegant și aristocrat...

— Iată o societate întregă ! exclamă d-l Zamfîreșeu privind apropierea celorlalți.

SG gîndi în acea clipă că ar putea face o glumă cu mînăș-tirea. Mînăștire sau vilegiatură ? ! — bunăoară — sau, mai bine, o remarcă numai pentru bărbați : ce păcat că nu e o mînăștire de maici...

— Dorina, ce-i cu tine aici ? întrebă d-ra Zamfîreșett, îmbrățișînd-o.

— Dă-mi voie să-ți prezint...

Căpitanul Manuilă și Stamate se înclifțara, corecți, po-liticoși. D-na Zamfirescu îi cîntări din ochi.

începea să-n-țelegă ; vor s-o mărite pe Dorina, vor să-l amețească pe asta... Stamate, firește, pe el au pus ochii. E destul de bleg, o să-l lege repede' la gard...

— Venim din pădure, lămuri d-ra Zamfirescu. Vai ! dacă-ai ști ce minune !...

închise aproape ochii, extatic.

— Și noi tot acolo mergem, spuse Liza, oarecum plictisită că Zamfîreștii fuseseră înaintea lor în pădure.

Avea impresia acum că Zamfîreștii le furaseră un bun al lor, că pădurea va fi mai puțin frumoasă văzută după alții. O plictiseau exclamațiile și explicațiile d-rei Zamfirescu. încercă s-o întrerupă.

— Trebuie să ne grăbim, copii, spuse Liza, întoreîn-du-se către Vladimir și ceilalți. Pînă răsare luna, o să orbăcăm în întunec...

— S-o luați pe drumul cel mare, de la mijloc, se grăbi âă-i sfătuiască* d-ra Zamfirescu. Altminteri vă rătăciți...

— Da, da, spuse Liza pornind. Ne vedem după aceea, la mînăștire...

Plecă, alături de soții Solomon și de Stamate. Căpitanul, Dorina și cu Stere ramaseră mai la urma.

Ceilalți, cu Andronic, păseau în voie, discutînd.

— Să știți că are să-mi fie frică, spuse Riri, rîzînd. Să nu mă speriați.

— Eu nu făgăduiesc nimic, vorbi Andronic, prefăcîn-dtf-8< s<fri©8. Nici n-are haz 6 pădure, fără sperieturi...

©offcist îi auart ultimele cuvinte și zîmbi, visătoare. Călca privind mâi mult în pămînt.

16

— Aici e de prietenul d-tale, vorbi Stere, adresin-du-se căpitanului. În codru, noaptea, să-ți zică un cîntec...

— Da, ar fi frumoă, încuviință căpitanul Mantiilă, ab* sent. Dar cred că e greu pentru un orășean, adăugă *el*

— ...Am putea să ne jucăm dea hoții și vardiștii, auzi din nou Dorina glasul lui Andronic. Dacă nu mă luați pe mine căpitanul vardiștilor, n-o să prindeți pe nimeni toată noaptea...

Riri începu să ridă ; Dorina continuă să zîmbească silit. Începea s-o irite tovărășia aceasta continuă :

Riri, Andronic, Vladimif.

- Ia seama, duduie !...

Glasul căpitanului. Dorina călcase în neștire pe o Cracă uscată. Trosnetul o sperie mai puțin decât strigătul îui Ma-nuilă. Când întoarse capul, întâlnește ochii căpitanului. Luceau prin întunecare ca ai unei pisici. Dorina se cutremură.

— Te-ai zgâriat ? întrebă el din nou, apucându-i brațul. Avea acum o Voce gravă, caldă. Și gesturile lui erau mai moi, mângâietoare.

— Ți-ai rupt ciorapul, Dorina ? întrebă din urmă Riri. Alergă să vadă ce s-a întâmplat. După ea, în câțiva pași mari, larg despicați, ajunse și Andronic.

— ...Nu veneam să văd dacă s-a rupt ciorapul, spuse el rîzînd. Vreau să vă propun un joc... Și d-ta, domnule căpitan, ai să ne conduci, adăugă el cu multă intimitate, în-toreîndu-se către Manuilă.

— Bucuros, dacă primiți și oameni care au trecut de 30 de ani, spuse căpitanul.

— Iată ce e, explică Andronic. Încercare dintre noi pleacă pe rînd... Dar avem nevoie de un ceas cu cadran fosforescent pentru asta, adăugă el.

— D-l Stamate are un ceas bun și se vede perfect la întunecare, spuse căpitanul.

Se uită înainte, spre grupul unde se afla prietenul, li zărea destul de anevoie.

— Lasă, că mă dur eu să*1 aduc, se oferă Vladimir, și porni în goană.

Soții Solomon și cu Stamate se rezemaseră de trunchiul unui copac căzut.

— ■ Ce frumoasă noapte ! exclamase Liza.

Se prefăcuse puțin obosită de d'funl ; da **fapt**, aștepta să se apropie ceilalți, în special Andronic.

Începuse s-o

169

plăcuse tăcerea tovarășilor ei. Stamate vorbea rar, con-trolîndu-și fiecare cuvînt ; parcă ar fi îndrăgostit, reflectase d-na Solomon. Când sosi Vladimir, în goană, Stamate se ridică de pe trunchi.

— S-a întâmplat ceva ? întrebă d-l Solomon.

— Nimic. M-a trimis d-l căpitan la d-stră, se adresă el lui Stamate, vă roagă să-i împrumutați ceasul... Vrem să jucăm un joc nou, adăugă el, ștergîndu-și fruntea.

— Haidem și noi, copii, spuse Liza, neliniștită brusc. Porni mai repede decât s-ar fi convenit pe aleea care se

distingea anevoie în umbra sură. Inima începuse să-i bată mai puternic și îi simțea bătaia în tot trupul. Parcă se pregătea o întâmplare gravă, parcă aștepta să afle ceva urgent și însemnat acolo, în grupul unde se zărea Andronic.

— L-am adus, exclamă victorios Vladimir, întreeîndu-i pe toți.

Andronic luă ceasul și-l dădu lui Stere.

— D-ta aștepți, un minut, dar exact *numai* un minut, își sfîrși el explicația, și apoi dai semnalul de plecare următorului. Cine nu se-ntoarce pînă ce ajunge celălalt la pom, știe ce-l așteaptă !...

Riri începu să rîdă.

— Dar mie mi-e frică să alerg singură pînă la pom, se plînsese ea.

— Cui e frică nu joacă și stă aici, lîngă arbitru, vorbi Andronic.

— Bine, atunci joc...

Soții Solomon și cu Liza nu înțelegeau nimic.

— Ce e, frate ? întrebă d-na Solomon.

— A'cum dați gajurile, vorbi din nou Andronic fără să răspundă la întrebare. Le puneți toți într-o pălărie...

Se uită repede la toți bărbații din grup. Nu avea pălărie decât Stere și căpitanul Manuilă, chipiu.

— O să rugăm pe d-l căpitan să ne împrumute chipiul, spuse el, politicoș.

Căpitanul Manuilă și-l scoase și i-l dete, zîmbind.

— Mulțumesc. Acum cine vine cu mine să însemnăm pomul ? întrebă din nou Andronic.

Dorina ar fi voit să meargă și ea, dar Riri și Vladimii îi luară înainte.

— Dar explicați-ne și nouă cum e jocul ăsta nou ! vorbi Liza, enervată.

170

— O să-nțelegi numaidecât, spuse Dorina sfios. Știi, e un fel de cursă prin pădure... Dar nu trebuie să-ți fie frică și iarăși trebuie să nu te împiedici, să cazii. Altminteri trece minutul... Rămăsese cu ochii duși după grupul celor trei, plecați să însemne copacul.

Cel dintâi, începând jocul, fugi Vladimir. Luase gajul Dorinei, o batistă legată cu un șnur de măștișor. Alerga cu emoție, făcând salturi mari, ferindu-se de buturugi. Zări copacul de departe. Acolo, în scorbura trunchiului, se aflau gajul lui și bricheta lui Andronic. Vladimir aprinse bricheta, schimbă gajurile și o luă la goană înapoi, pe alt drum. Auzise semnalul lui Stere.

— Al doilea !...

Numai dacă ar ține aprinsă bricheta pînă ce ajunge Dorina, gîndi Vladimir. Întoarse capul. Printre copaci, se zărea bluza albă a fetei.

— Vladimir ! strigă Dorina. Nu te depărta prea mult, că mi-e frică !...

— Pierd gajul! se scuză Vladimir.

Dorina căută copacul cu lumina aprinsă. Nu se vedea nimic. Dacă a bătut vîntul și s-a stins ?...

Alergă și mai tare, cu palma strînsă pe sîni. Cîte secunde or fi trecut ? Privea neliniștită înaintea ei. „Nu cumva am rătăcit drumul ?” Deodată recunosc copacul. Se vedea bucata mare de hîrtie, pe care o pusese Andronic ca semn. Apropiindu-se, Dorina zări în scorbura luminița tremurătoare a brichetei. O luă în mină cu emoție. O stinse, apoi o păstră cîteva secunde în palmă, fără să-și dea seama ce face. Schimbă repede gajurile. Alerga acum Stamate ; gajul lui era un toc rezervor. Se ține atît de ușor în raînă cînd fugi...

— Al treilea ! auzi ea, departe, glasul lui Stere.

li fu deodată teamă că va întîrzia și porni la goană înapoi. Parcă se făcuse acum și mai întunec. Trebuia să ocolească luminișul, ca să ajungă la grup pe alt drum. Dar ea porni pe aceeași cărare. Peste cîteva clipe zări în fața ei o umbră care alerga cu pași mari, speriată, îi auzi

171

răsuflarea. Stamate alerga cu bărbia în piept, cu pumnii «trtoși. Voia să bată un record.

— Ați greșit drumul ! strigă el deodată, cînd se-ntîlni cu Dorina pe aceeași cărare, aproape s-o prindă în brațe.

— Mi-a fost frică !... țipă Dorina, fără se-nceteze goana.

„Oare însemnează că mi-am pierdut gajul dacă mă întorc tot pe aici ?”... Gîndul acesta o turbură. S-ar putea ca însuși Andronic, care alerga al cincilea...

— Pe aici se vine ?! o întrebă Stere cînd ajunse.

Sta cu ceasul în mîină, serios, aproape grav ; era într-adevăr măgulit că fusese ales arbitru.

Numai el avea glasul atît de puternic și vorba atît de clară, să se audă pînă la luminiș...

— Mi-a fost frică pe dincolo, se scuză Dorina cu mîna *pe* inimă. Să nu întîlnesc vreun șarpe... Cucoanele țipară.

•— Nu sînt șerpi pe aici, spuse Andronic sigur de sine.

— Al patrulea ! strigă brusc Stere, care nu-și lisase echii de pe cadranul ceasului. Liza, fugi ! Liza porni aproape smucindu-se. De cînd plecase Stanțate și fusese anunțată că-i vine rîndul, stătea cu mușchii încordați, cu ochii pironiți în întunec. Urmărise umbra lui Stamate cum se pierde printre arbori. Ii era puțin frică de noaptea care o aștepta, la cîteva pași înaintea ei, s-o înghită, s-o mistuie în singurătate. Mai ales cînd auzise pe Dorina vorbind de șerpi, simțise o adiere rece înfiorîndu-i spatele. Dar o liniștiseră cuvintele lui Andronic. Era doar numai un joc. Două minute, singură în pădure. Și apoi, în urma ei venea Andronic...

Ajunse destul de repede la copacul cu semn alb. Schimbă gajurile, apoi căută bricheta. O găsi stinsă. Suflase probabil vîntul sau prostul ăla de Stamate nu știuse s-o aprindă bine. Se rezemă de pom. îi bătea inima, dar nu de goană. începuse să-i fie frig deodată. Atît de frig încît, ia

răstimpuri, îi clănțăneau dinții.

— Al cincilea ! auzi ea glasul soțului, parcă mai răgușit.

Rămase rezemată de pom, încercînd să-și stăpînească tremurul trupului. E o prostie ce fac, e o prostie...

Andronic pornise cu pașii lui mari, sălțați, ritmici, de atlet pasionat de joc. Plecase urmărit de toți ochii. Dorina și cu Riri, mai ales, îl priviră cu emoție cum se depăr-

172

tează, ușor și zvelt, în întunerec. Dorina întoarse apoi capul spre dreapta, să vadă dacă se zărește Liza. Așteptă eîteva clipe, apoi privi din nou înainte, scrutînd întunericul. Ce Dumnezeu face de întîrziază atît ?... Riri își mișca picios-rele, nervoasă. Venea rîndul ei acum. Cînd Stere ridică mîna, pregătindu-se să spună „următorul !” — Riri porni brusc.

— Liza ! strigă nerăbdătoare Dorina. Te-ai rătăcit ?

— Ce-o fi făcînd fata aceea ? întrebă și Stere, cu ochii pe cadran. Au trecut de-atunci două minute și aproape cincisprezece secunde. Nu cumva s-a întîmplat ceva cu ea, o fi alunecat ?

— Liza-a-a ! strigă, hăuind, Vladimir. Ai pierdut !... Liza auzi strigătul, dar nu se grăbi să răspundă, să-i

liniștească. Era enervată, dezamăgită ; aproape îi venea să plîngă. Andronic nu se arătase nici surprins, nici bucuros, zărint-o rezemată de pom. O întrebuse numai, politicoș :

— Ați obosit, doamnă ?

Ea îngînasе eîteva vorbe. Ar fi așteptat să i se întîmple ceva, să audă un cuvînt. Andronic se îndreptase însă spre scorbura, schimbă gajurile, reaprinse bricheta, după ce curăță în grabă fitilul și o întrebuse, la urmă, indiferent :

— Vă dați atît de repede bătută ? Mai sînt numai vreo treizeci de secunde...

Pomi apoi, cu pasul lui despicat, spre marginea luminișului. Liza simți o copleșitoare umilință. îi venea, în acea clipă, să plîngă, să insulte. Umbra lui Andronic se pierduse repede între pomi. Ea continua să rămîna pe loc. Ar fi fost ridicolă acum să alerge după el. Deși i-ar fi atît de rușine să dea ochii cu ea Riri...

Cînd o zări apropiindu-se, coti în spatele arborelui și apucă un alt drum. Nu-i mai bătea deloc inima. Un gol, o enervare stupidă...

— Liza-a-a ! au?i ea din nou glasul lui Vladimir.

— Am găsit-o rezemată de pom, explică Andronic, în-toreîndu-se. Am impresia că a obosit prea repede.

În clipa cînd pornea căpitanul Manuilă, Liza apăm din dosul copacilor.

— Ce-i, frate, cu tine ? o întrebă prietenește Stere.

— Am fugit prea repede, mă doare puțin capu vorbi Liza.

I se păru că Dorina o privește mirată, bănuitoare, și asta o enerva și mai mult. Pînă la sfîrșitul jocului rămase izo-

173

lată de grup, fumînd plictisită. Și apoi, deodată, glasul lui Andronic, care o făcu din nou să tremure, neliniștind-o.

— Acum începe partea a doua și cea mai'palpitantă. Fără arbitru. Toată lumea aleargă și se ascunde. Singurul arbitru e ceasul...

Se apropie și Liza de grup.

— Are toată lumea gajurile în mîna ? întrebă încă o dată Andronic.

— Să alerg și eu ? îl întrerupse Stere. Are să fie cam greu...

— Nu e nevoie să alergi prea mult, îl liniști Andronic. Pînă te ascunzi... Apoi, către ceilalți, ca și cum le-ar fi reamintit o lecție : Fiecare se reîntoarce, înainte de un sfert de ceas, cel puțin o dată aici și ia primul gaj care îi cade în mîna. Dar pe cuvînt de onoare, se-nțelege...

— Cum și să las ceasul aici ? întrebă căpitanul Manuilă.

— Nu sîntem decît noi, vorbi din nou Andronic.

— Dar de ce e nevoie de ceas ? întrebă d-l Solomon.

— Aici e tot misterul jocului, rîse Andronic. Controlul, arbitrul...

Nu înțelegea nimeni ce se va întâmpla, ce urmează și asta îi făcea nerăbdători, curioși. Priveau în toate părțile, ca și cum și-ar fi căutat de pe acum cărarea prin pădure și locul unde să se ascundă. Noaptea era deplină. Înspre lac, cerul era puțin alburiu ; deasupra, prin desişul ramurilor, se zăreau cîteva stele. O mare tăcere se întindea de jur împrejur, fără ca nimeni să o bage în seamă, fără să înspăimînte pe nimeni.

— ...Și trebuie să fugiți cîte unul singur, în cît mai multe direcții, adăugă Andronic. Dar nu cumva să plecați cu toții la mînăstire și să mă lăsați singur aici...

— Dar d-ta unde rămîi ? îl întrebă căpitanul Manuilă. ; — Eu plec la urmă, spuse Andronic.

Stamate căuta ochii prietenului, parcă ar fi vrut să-l întrebe ceva.

— Cine a pierdut gajul pleacă întîi, spuse Andronic. Liza tresări. Ieși din rînd zîmbind și, văzînd că toți

îi fac semn cu mina. porni în fugă.

— Să nu alergi prea tare, că iar ți se face rău ! îi strigă Stere din urmă.

Liza nu-i răspunse.

174

VI

La urmă rămaseră numai căpitanul Manuilă și cu Andronic. Se auzeau încă pașii greoi, prudenți ai lui Stere. La răstimpuri, rîsete de fată, strigăte. Era Vladimir, care hăuia mereu, și Riri cu d-na Solomon, care se înțeleseră să stea împreună pe aproape.

— E rîndul d-voastră, domnule căpitan ! îi aminti zîmbind Andronic.

— Dar dacă le-am face o farsă și ne-am ascunde pe aici, fără să plecăm ? propuse Manuilă.

— S-ar strica jocul. De-abia acum începe partea frumoasă, necunoscută...

— Nu-mi poți spune și mie ? se rugă căpitanul. Andronic începu să rîdă și-și rezemă o clipă mîna de

umărul lui Manuilă. Fu o săgetare scurtă, nervoasă și căpitanul tresări.

— Parcă eu știu ce are să se-ntîmple ? vorbi Andronic. Jocul de-abia acum e frumos, cînd nu-l știe încă nimeni.

— Parol, vorbiți serios ? întrebă mirat căpitanul. Dar atunci de ce lași ceasul aici ?...

— In nici un caz ca să-l fure cineva, răspunse în treacăt Andronic. Prea am fi naivi, să colaborăm o duzină de. oameni în toată firea la inventarea unui joc nou, numai ca să poată cineva fura un ceas cu cadran fosforescent !...

Căpitanul se îmbujora, dar nu plecă privirile. Continua să se uite fix, drept în ochii lui Andronic. Tînărul *nu* părea deloc încurcat de luminile scrutătoare ale lui Manuilă.

— Atunci ? întrebă acesta încă o dată.

— Ei, parcă e așa de greu de ghicit ! exclamă Andronic. Ca să știm cum trece timpul !...

începu din nou să rîdă și făcu semn lui Manuilă că trebuie să plece, să se ascundă.

— Eu rămîn la urmă de tot, spuse Andronic. Căpitanul clătină neîncrezător din cap și porni cu pașJ

mari, la întîmplare. Andronic îl lăsă să se depărteze, ur-mărindu-i umbra pînă ce se pierdu bine în întuneric. Apoi începu să rîdă. - •— In sfîrșit, am scăpat ! șopti el printre dinți.

175

Se aplecă, luă ceasul și privi cadranul fosforescent : nouă și cinci minute.

— îi las să se joace pînă la zece, adăugă Andronic pentru sine, tot atît de amuzat. Pe urmă copiii cumiți mă-nîncă frumos și se pregătesc de culcare...

Așeză ceasul la locul știut, pe trunchi și porni cu pași repezi în direcția lacului. Ieși curînd din pădure. Se uită în dreapta și în stînga, să se convingă că nu l-a văzut nimeni D« altfel, el bănuia pã toți s-au ascuns spre miezul pădurii. De acolo se auzeau mereu rîsete, țipete

speriate, crengi rupte sub picioare. Andronic ajunse pe malul lacului și căută cu ochii o ascunzătoare. Se îndreptă către o căpiță de fin proaspăt cosit și se lungi fără grijă, cu palmele adunate sub cap. Ochii întâlneau deodată tot cerul înălțat deasupra-i și pîlpîiră înecați în întunec. De departe, stinse, ajungeau pînă la el zvonurile glasurilor din pădure.

— Numai de nu s-ar speria de frica lor, șopti încet Andronic, zîmbind.

Liza, care alergase cea dintâi și ajunsese cea mai departe, se opri brusc, cu ochii țintă înainte. I se păruse că vede o umbră mișcîndu-se atent, pîndindu-i parcă apropierea ; i se păruse, în acea clipă, că aude o răsuflare înțepenită, ca dintr-un gîtlej de fiară. Îi fu frică și rămase pironită locului, neîndrăznind să privească decît înainte. Umbra se mișca încet, prudent, temîndu-se să facă zgomot.

Liza ar fi rămas multă vreme cu ochii pironiți, cu răsuflarea sfîrșită, dacă n-ar fi auzit., pe neașteptate, un glas venind din dreapta.

— Cine e acolo ?

Recunosc pe Stamate, apropiindu-se și el cu oarecare teamă, cu brațele încordate.

— Sst ! Nu face zgomot! Îi șopti Liza. Nu ți se pare că e ceva înaintea noastră ?...

Stamate privi cu atenție.

— Nu văd nimic...

Poate bătea vîntul, atît. Era foarte aproape de Liza acum, îi simțea parcă răsuflarea, de-a dreptul în trupul lui. Și nici nu mai era atît de intimidat acum de prezența femeii.

■•"- Nu e nimic, adăugă el, liniștind-o.

Intr-advâr, parcă umbra amușise brusc ; nici o mișcare, nici un zvon. Doar vîntul — lin, pe deasupra ramurilor.

— Ce fac ceilalți ? întrebă deodată Liza, aprinsă. Ai zărit pe cineva ?

— Doar pe duduia Riri, vorbi Stamate, apropiindu-se și mai mult de Liza. Era singură...

— Dacă ai lăsat-o d-ta singură... spuse Liza insinuantă.

— ...N-o căutam pe ea, îndrăzni Stamate, apucîndu-i brațul.

Liza nu și-l retrase. O amuza și o flata în același timp pasiunea aceasta bruscă, pe care izbutise s-o aprindă în ■inima taciturnului inginer. Își dădea seama că se poate juca fără teamă cu el. Era prea timid, prea cuviincios.

— ...Ce-o fi făcînd Andronic ? întrebă ea deodată, ca să rupă tăcerea. Mi se pare un tip foarte suspect, adăugă repede. D-ta înțelegi ceva din jocul ăsta ?

— Nimic, se grăbi să răspundă, galant, Stamate. Dar îmi place cu atît mai mult... Altminteri, n-aș fi fost niciodată singur cu d-ta...

Simțea cum îi zvîcnește inima. Îi ținea brațul foarte aproape de pieptul lui. Liza începu să rîdă.

— Dar acum, cel puțin ești sigur că sîntem cu adevărat singuri ? ! spuse ea, privindu-l în ochi.

Stamate tresări. Mă încurajează. O prinse în brațe și încercă s-o sărute. Liza se smuci fără greutate, rîzînd.

— A ! Așa nu ! spuse ea fugind.

— Dar d-ta ai fost singura care ai pierdut. E joc de gajuri...

Liza o luă la goană prin pădure. Nu-i mai era teamă, acum, știindu-se urmărită de Stamate. Dar se simțea întinerită, liberă și asta îi mărea bucuria fugii.

— ...Să știi că am să mă împiedec și-am să cad din vina d-tale, țipă ea auzind răsuflarea bărbatului în spate.

Stamate o prinse din nou în brațe ; de astă dată n-o mai lăsă să scape. Nici Liza nu se mai zbătea.

— N-a fost vorba că ne jucăm gajuri ? șopti Stamatr. încercă s-o sărute. Liza se feri, rîzînd. Nici nu voia,

nici nu izbutea s-o supere îndrăzneala tînărului.

— Dacă ne vede cineva ? șopti ea tainic.

lii

178

17?

— Tocmai de aceea, fără zgomot ! îi spuse, aproape de ureche, Stamate, atingându-i părul cu buzele.

Femeia se înfiora. El simți sînul zbătîndu-se și o păstră mai strînsă în brațe.

— Cine e ? se auzi deodată glasul lui Vladimir. Perechea rămase neclintită. Liza voise să rîdă, dar își

înfundă fața la pieptul bărbatului.

— Sst ! spuse Stamate, tot atît de aproape de ureche. Să-i facem o farsă...

— Cine e ? întrebă a doua oară, nervos, Vladimir. Auzise glasuri înfundate, rîsete, foșnete

— și totul

ajunsesse pînă la urechile lui vrăjite într-un mister erotic, exasperant și senzual. Simțise străbătîndu-l prin tot trupul o căldură ciudată, turbure, ca o beție bruscă și istovitoare. Alături de el, poate la cîțiva pași numai, înapoia unuia din arborii aceștia înalți și îngîndurați, se întîmpla ceva necunoscut și neîngăduit. Dar cine ar putea fi oare ?,.. Vladimir făcu cîțiva pași. Zări, însă în cealaltă direcție, o umbră eare-i făcea semn cu amîndouă brațele ridicate. Alergă spre ea, prudent, ferindu-se să calce vreo ramură uscată.

— Tu ai văzut pe cineva pînă acum ? îl întrebă d-na Soîomon, apueîndu-i brațul.

Vladimir simți după căldura mîinii femeii că s-a în-tîmplat ceva cu soția vărului Solomon. Era înfrigurată, ochii îi sticleau, vocea îi era mai îngroșată.

— Știi ce frică mi-a fost pînă te-am zărit î... i se plînsese ea alintîndu-se. Am stat singură aici de cînd m-am ră-

„ tacit...

îl cuprindea, cu încetul, aceeași tremur și pe Vladimir.

— Dar cum de te-ai putut rătăci ? o întrebă el, mai mult ca să spună ceva decît ca să primească un răspuns.

Căci tăcerea îl îngrozea, tăcerea aceea în care nu auzea decît bătăile inimii sale și răsuflarea înfierbîntată a veri-șoarei.

— Mi s-a părut că mă urmărește cineva, vorbi d-na Solomon. Ție nu ți-e frică ?

— Nu, spuse liniștit Vladimir. Dar nu înțeleg nimic din jocul acesta. Nici nu știu cîte minute au trecut de cînd am plecat...

întoarse capul spre d-na Solomon și-i întîlni ochii aprinși. Roși brusc.

178

— Dacă am merge să vedem cît e ceasul ? întrebă el îa întîmpîiare, ca să-și ascundă neliniștea.

— N-are nici un haz, șopti d-na Solomon. Haide mai bine să prindem pe careva în flagrant delict de amor, să le facem o farsă...

Porniră amîndoi, strînși unul în altul, căutînd cărarea. Vladimir se temea să treacă pe lîngă grupul acela de arbori de unde auzise, cu puține clipe în urmă, șoapte și rîsete înfundate. Se temea și totuși locul îl atrăgea ca un colț vrăjit.

Verișoara îi atîrna tot mai greu de braț.

— Liza ! se auzi, departe, glasul lui Stere. D-na Soîomon începu să rîdă.

— Fiecare își caută nevasta ! vorbi ea tare. Poate ăsta e chiar jocul...

Liza, auzind pași, se zbătu din brațele lui Stamate.

— Dă-mi drumul ! șopti ea.

D-na Solomon se opri brusc, parcă vrăjită și ea de același farmec care-l neliniștise pe Vladimir.

— Cineva e aici, spuse ea încet. Hai să-i piirdem... Amîndoi se apropiară de copac. Liza le ieși deodată

înainte.

— E un faun prin pădurea asta ! exclamă ea, încercînd să-și ascundă emoția.

— Să sperăm că nu e numai unul, rîse d-na Solomon. Ar fi vrut să apuce din nou brațul lui Vladimir, dar

el rămăsese cu ochii pironiți în colțul de unde zburise Liza. Cine o fi fost acolo ? Și ce s-a putut întîmpla în întunerecul acela des, la adăpost ?... îi era rușine de gîndurile lui, îi era în același timp ciudă pe trupul lui, exasperat de timiditate. Ar fi vrut să fugă. Parcă întreaga pădure respira acum omenește, cald, carnal. Parcă năvăleau din toate părțile aburi de trup dezvelit și în toate boschetele respirau perechi înlănțuite.

— Dar tu ce făceai, Vladimir ? îl întrebă deodată Liza. Tu strigai adineauri pe aici ? îl întrebă ea din nou, zîmbind.

— Parcă n-ai știut... răspunse umilit, posomorîndu-se, Vladimir. Ca și cum astăzi îmi auzi pentru prima oară glasul...

D-na Solomon începu să rîdă și—1 atrase mai aproape de ea.

179

n*

— Lasă-mi băiatul în pace, nu mi-l necăji ! spuse ea protectoare.

Lui Vladimir îi fu silă de el. Trebuia să schimbe vorba, să scape.

— Unde-or fi ceilalți ? întrebă el și apoi își desprinsese repede brațul înlănțuit de d-na Solomon, duse amîndouă palmele la gură și începu să hăuie.

Parcă îl descătușa urletul acela prelung și Vladimir își simți orgoliul restabilit ; i se păru că pădurea întreagă a clocotit și a răsunit la strigătul lui.

— Vla-a-a-d ! îi răspunse, chiuind, un glas de fată. Unde v-ați ascuns ?

, — Haide s-o speriem ! propuse Liza.

— E Riri, vorbi Vladimir. Dac-o speriem, țipă și ne facem de rîs...

Într-adevăr, dinspre luminiș se zărea apropiindu-se o umbră, călcînd cu teamă.

— Să nu mă speriați ! țipă Riri. Știu unde sînteți !... înainta totuși cu multă băgare de seamă.

Din dosul

oricărui arbore, cineva ar putea sări pe neașteptate, apu-cînd-o strîns în brațe, sperind-o...

— Am să vă spun ceva amuzant, adăugă ea apropiindu-se. Dar să nu mă speriați...

Se opri, și așteptă cîteva clipe, tremurînd. Din întunerec îi ieși înainte Vladimir.

— Unde-ai fost ?! o întrebă el ca s-o liniștească.

— M-am dus să văd cît e ceasul și m-am rătăcit. Cine mai e acolo ? întrebă Riri repede, cercetînd întunerecul.

*— Liza și cu Aglo, spuse Vladimir plictisit. Ai mai văzut pe cineva ?

Riri începu să rîdă.

— Am trecut pe la ceas, șopti ea. Să vezi, Stere și cu Jorj sînt acolo, foarte liniștiți, tolăniți pe iarbă...

Din dosul arborelui veni Liza, curioasă.

— Dar pe Andronie l-a zărit cineva ? întrebă ea.

— Pe el nu l-am văzut... Să știi că ne pregătește ceva...; Dar mai am un secret, adăugă Riri, coborînd din nou glasul. Dorina și cu căpitanul se plimbă ca doi amorezați...

D-na Solomon se apropie și ea.

— I-ai văzut tu ? Era căpitanul sau Andronic ? întrebă Liza.

Riri protestă. Era chiar Manuilă, pas în pas cu Dorina, vorbind amîndoi încet ; nu i-a putut auzi ce vorbesc, dar

180

Dorina ridica mer«u capul în sus, îiicercind parcă să străbată desișul, să întîmeascfe bolta cerului.

„Erau numai ei singuri ? își repeta întrebarea Liza. Nu cumva era și Andronic ascuns pe acolo

?"

Riri dădu din nou lămuriri. Se surprinse vorbind aprinsă, parcă ar fi încercat să-l apere pe Andronic de o vină neîntemeiată, și roși.

— Ce-or fi vorbind îndrăgostiții ? se miră, zîmbind, Vladimir. Să-i spunem lui Jorj, ca să se bucure...

Căpitanul Manuilă întîlnise pe Dorina din întîmplare, fără s-o caute. Plecase cel din urmă și se îndreptase, după o scurtă șovăială, spre luminiș. Cum mergea, cu capul plecat, pe gînduri, îl euprinse deodată o mare silă de slăbiciunea lui ; să asculte el, om în toată firea, de porunca unui copilandru. Și dacă, cel puțin, n-ar fi ceva necurat la mijloc.

I se păreau ciudate multe lucruri în acest Andronic. Dar ceea ce îl plictisea îndeosebi era faptul că apariția lui zgomotoasă și febrilă, imaginația lui de tînr obișnuit să-și piardă vremea cu sportul, visul și femeile, le stricase, lor, tuturor, plăcerea de-a amuți naivi în taina nocturnă a pădurii. Această mare pădure adormită nu-l mai emoționa acum pe Manuilă. Parcă ar fi fost o grădină publică, unde se joacă adolescenții și copiii... Imaginația lui Andronic neutralizase misterul și umbrele arborilor i se păreau acum, căpitanului, doar bune de făcut dragoste sau de dormit.

Se gîndea să se întoarcă la locul de pornire, cînd zări, foarte aproape de el, pe Dorina. Ghicise după bluza înflorită, după mîinile ei lungi, neliniștite.

— D-ta ești, domnule căpitan ? îl întrebă fata.

— Din întîmplare, eu, răspunse Manuilă. Așteptați pe cineva ?

Dorina, într-adevăr, parcă stătea la pîndă. Își alesese un loc de unde se putea vedea în mai multe direcții, printre trunchiurile arborilor, ea rămînînd aproape nevăzută. Cînd o întrebuse căpitanul, Dorina se apără cu prea multă insistență. Manuilă înțelesese și sîngele îi izbucni brusc "In obraji. Ciuda lui împotriva lui Andronic începu să crească. Și, în același timp, orgoliul jignit îl făcu să dis-

181

prețuiască puțin pe această fată proastă, care crede atît de ușor că-l poate păcăli cu primul venit.

— Nu prea înțeleg ce fel de joc e ăsta, spuse Manuilă, observînd că Dorina tace încurcată. Am impresia că An-dronic are să fure ceva și are s-o șteargă... «Ce e mai frumos e că atîția oameni în toată firea s-au lăsat păcăliți de el, adăugă el repede, văzînd că Dorina vrea să protesteze.

— Nu cred că domnul Andronic să fie chiar un escroc de rînd, spuse Dorina, stăpînindu-se. Căpitanul începu să rîdă și se apropie mai mult de fată. I se părea acum că nu are în fața lui pe o eventuală logodnică, o domnișoară binecrescută, pe care trebuie s-o respecte, ci una din acele fete, nenumărate, întîlnite în viața lui de holtei. Ii apucă brațul și o trase ușor spre el.

— Lasă-l, domnișoară, că nu merită să fie apărat de o fată atît de drăguță ca d-ta...

Dorina rămase surprinsă, împietrită de brusca schimbare a căpitanului „Ce fel de om e ăsta, care îndrăznește așa de mult și cu atîta vulgaritate ?..."

Îi era teamă să strige. Căpitanul nu-i spusese încă nici o obrăznicie și gestul lui nu ar fi fost prea grav dacă n-ar fi fost atît de brusc...

— Haide mai bine să ne plimbăm, vorbi din nou Manuilă.

Dorina șovăi, dar căpitanul o trase încet după el.

— Procedați destul de ciudat, domnule căpitan, îndrăzni să spună Dorina.

-■ — Inchipuiți-vă că jucăm gajuri, domnișoară, rîse Manuilă. Se supără cineva de gajuri ? !... Și se nemerește uneori să-ți cadă tocmai cavalerul care nu-ți place...

Sublinie atît de evident cuvintele, încît Dorina se simți datoare să se scuze.

— N-am vrut să spun asta. Dar îți mărturisesc că m-a speriat puțin glasul d-tale...

— Poate din cauza ecoului... Nu-i așa că nici nu ți se pare că ne aflăm într-o pădure ? întrebă după o pauză căpitanul, ocolind cu ochii cît putu cuprinde.

Dorina privi și ea, deasupra, spre cer. într-adevăr, era atîta liniște, atîta siguranță...

— Parcă am fi în Cișmigiu, adăugă Manuilă.

— Nu, mai degrabă la Sinaia, în parc, dincolo de mî-năstire, preciza Dorina zîmbind.

182

— E trist, nu e așa ?... Cînd te gîndești că am fi putut intra în pădure cu teamă' și am fi putut spune povești cu draci și strigoi...

— Nu, nu ! zău că mi-e frică ! exclamă Dorina aiin-tîndu-se.

— Tot oi fi eu bun la ceva, nu-ți fie teama... Oricum, am fi petrecut mult mai bine dacă nu întîlneam pe tîna-rul acela...

Dorina se posomori iar. O enerva insistența lui Manuilă. „Cine știe ce poate crede de mine bădăranul ăsta"... De fapt, Dorina, zărindu-l, nădăjduise o clipă că e Andronic. Ar fi fost amuzant să se întîlnească cu Andronic singură. Poate, cine știe... întoarse și acum capul. Deși i se păruse că o urmărește cineva, nu era nimeni. Se depărtară mult de restul grupului.

— D-ta ce crezi că fac ceilalți ? întrebă Dorina ca să schimbe vorba.

— Ce facem și noi ; vorbesc despre dragoste... spusa căpitanul cu o vulgaritate voită.

Dorina tresări, neliniștită. Dacă se apucă acum și-mi face o declarație ? Ar fi ridicol... Și totuși, s-ar putea ca omul acesta, într-o zi... Și măcar dacă ar fi un prost, ca Stere, pe care să-î poată disprețul...

— ...Eu, cel puțin, despre asta vreau să vorbesc cu d-ta, reluă căpitanul. Dar serios... Nu știu ce-or face ceilalți ; eu însă vreau să te întreb serios, prieteneșCj dacă-mi dai voie, se-nțelege...

— Vai de mine ! se grăbi să-l încuviințeze Dorina, liniștită.

— Vreau să te întreb, d-ta ce crezi : lucrurile astea, dragostea asta este așa, o întâmplare, o flacăra care se aprinde brusc, cum se spune, sau este ceva care crește anevoie, după cîțiva ani de conviețuire și de prietenie... Părerea d-tale, firește, mă interesează...

— Vezi, eu mă pricep mai puțin în păreri personale, glumi Dorina. Dar poate că ți-aș putea spune despre lu- cruș ăsta din alt punct de vedere... Poate ca la ceva necu- noscut încă, la care m-am gîndit, firește, și eu. ca la un ideal.

Începu să vorbească mult, cu aprindere. Dar își dete deodată seama că nu se mai gîndește la ce spune, că vorbește aproape în neștire, cu alte amintiri în minte, aproape lua

obsedată de o sclipire de echi turburi... Se opri și privi din nou cerul, ca să se reculeagă.

„Se gîndește la celalt, înțelese mîhnit Manuilă."

Îl simțea cu atîta precizie prezența, încît o exasperată undă de gelozie îi îmbujora obrazii, îi înăbuși răsuflarea.

■— Da, înțeleg, spuse el, controlîndu-ss.

- ...Nu e așa ? sînt lucruri atît de greu de definit... se scuză Dorina.

Continuau să meargă alături. Tot la ei, mereu la el îi e gîndul, înțelegea căpitanul.

— Dar cît o fi ceasul ?! întrebă defîdată Dorina, ca și cum și-âr fi amintit ceva urgent de făcut. Dacă ne-am întoarce ?...

yn

Trecuse ceasul zece și familia Zâmfirescu începea să-și piardă răbdarea. Rămăseseră cu toții în curte, așezați pe bancă, în fața arhondăriei.

— Să știți că e tot așa cum v-am spus eU, vorbi d-na Zamfirescu. Vor să scape de Dorina...

Domnișoara Zamfirescu, umilită de întorsătura pe care o lua conversația, se ridică de pe bancă și se îndreptă spre lac.

— Mă duc să văd dacă nu vin, spuse ea.

— ...Și eu bănuiesc cine a aranjat lucrurile, continuă d-flă Zamfirescu. Astea s-au făcut la București, în taină, fără să știm noi nimic... Ca și cum le-ar fi fost frică să nu le furam ginerele...

încercă să rîdă, dar nu-și putea stăpîni enervarea. Cei puțin dacă s-ar întoarce marcurînd Liza, să afle ceva de la ea...

— Ție ți-e foame ? întrebă d-l Zamfirescu. Dacă nu i-am mai aștepta și ne-am așeza la masă ?...

D-na Zamfirescu prinse prilejul de a-și răbufni enervarea.

— Ce Bumnezs, frat«, aă doar arri atât la masă *pthi* la patru ! Și ai mîncat, slavă Domnului...
184

D-l Zamfirescu se întoarce brusc către nevastă-sa, gata de ceartă. Dar chiar în acea clipă d-ra Zamfirescu alergă spre ei, făcîndu-le semn cu mîna.

— S-au întors, exclamă ea veselă. Le-am auzit glasurile, lîngă lac... Ce companie simpatică au !...

Regreta acum că nu s-a întors și ea cu ei în pădure. Poate au jucat jocuri de societate sau au făcut coruri. Dacă au rămas atît...

— Bine că s-âu întors, vorbi d-l Zamfirescu înviorat. Sper că n-o să v-apucați îndată după masă la joc de cărți...

D-na Zamfirescu, îmbufnată, se ridică de pe bancă și se apropie de fiică-sa.

— Vezi, să nu le spui că i-am așteptat pe ei la masă, șopti. Să nu creadă că murim de dorul lor... Să vedem mai întîi dacă ne invită...

Glasurile se auzeau acum destul de limpede. Dar grupul părea că înaintează încet, căci cîtăva vreme nu se zări nimeni. Rîdeau mereu. Dna Zamfirescu își pregătise și ea zîmbetul. Se întoarce din nou la bancă și vorbea tare, silindu-se să învioneze micul său grup. „Să nu creadă că ne-am plictisit, singuri aici, și că-i așteptăm pe ei ca să ne amuzăm"...

— ...Și cînd iese luna, Horică ?! întrebă ea drăgăstos pe d-l Zamfirescu.

— Pe la miezul nopții, răspunse bărbatul, cu ochii pe cer.

— ...Pe mine nu m-ați păcălit, se auzi glasul lui Stere, căci eu am stat cu Jorj la adăpost, n-am bătut pădurea ca voi,..

— Ei, dar spuneți dacă n-a fost frumos ?! întrebă rîzînd Andronic.

Era un rîs care nu te putea supăra. Tineresc, sincer, Clocotind parcă de orgolioasă virilitate. Dra Zamfirescu începu să zîmbească, deși ceilalți erau încă la cîtiva metri în fața sa.

— ...Mai păcălit am fost eu, adăugă Andronic, căci nu mi-a izbutit planul...

— Dar de ce nu vrei să ne spui ce plan aveai ? întrebă Liza.

— Nu pot, se scuză Andronic, pentru că n-am renunțat încă lă el... M-am rătăcit puțin prin pădure și n-am ajuns la timp ; asta a fost tot... Altminteri, erați și acum în pădure...

18

— Mor de curiozitate ! spuse Liza.

— Fiți fără grijă, doamnă, o asigură Andronic. Jocul continuă, chiar fără știrea noastră,.. Grupurile se întîlniră și d-na Solomon explică celorlalți alergările prin pădure.

— A fost sublim ! exclamă ea. Era atîta liniște și un aer curat...

— Nu v-am spus eu ? interveni d-ra Zamfirescu. Vorbeau toți deodată, însuflețiți. Chiar Stamate era

acum mai dezghețat, îndrăznind la răstimpuri cîte o glumă. Sărutările Lizei îi dăduseră mult curaj.

— Să știți că după ce-o ieși luna mai mergem o dată în pădure, spuse el.

— Eu nu, se apără Stere. Să meargă tineretul.

D-na Zamfirescu începu să rîdă zgomotos. Pe Stere se poate conta, deci ; și, probabil, pe Solomon. Un pocher, după masă, izolați într-o odaie la arhondărie...

— Cine pregătește masa ? întrebă d-l Solomon. S-au adus coșurile din mașină ?

Riri, Liza și d-na Solomon plecară să așeze masa.

D-ra Zamfirescu ar fi vrut, în cea dintîi clipă, să le dea și ea ajutor, dar văzu că Dorina rămîne.

E mai bine atunci să stea și ea. Sînt atîția tineri — spun glume, rîd —. e mai bine aici...

— Cine vine cu mine în pivniță, să cumpărăm vin ? întrebă din nou d-l Solomon.

Aproape toți bărbații doreau să vadă pivnițele mînăș-tirii. În special Andronic și Vladimir erau nerăbdători,

— Dar să știți că aducem vinul în căldare, îi lămuri d-l Solomon, măgulit de atenția pe care o deștepta fiecare dintre invitațiile sale.

— În oale și în căldări, preciza d-l Zamfirescu. Și să cereți să vă dea din ăl rubiniu, că e teribil... Are și un tămîios, dar ți se suie prea repede la cap...

— E prea tare, interveni d-na Zamfirescu. Sterică, noi de care avem în mașină ?

— Tot din ăla.

— Păi nici nu trebuie să le amestecăm, vorbi Stere. Să nu uiți însă să ceri și brînză. Fac ăștia o brînză de te minunezi, nu altceva !

Grupul porni să caute pe călugărul pivnicer. Mai zăriseră, cînd începuseră cu toți să vorbească, umbre de călugări prin fața chiliilor, ieșiți să vadă de unde vin atiteu

386

glasuri, dar nu era pivnicerul; pe asta îl știa d-l Solomon. E un călugăr uscățiv și înalt, cu o barbă rară ; „roaș de molii, adăugă d-l Solomon, și vorbește pe nas", începu să vorbească pe nas, ca pivnicerul. Stamate și căpitanul Manuilă rîseră.

— Dar unde e Andronic ? întrebă deodată d-l Solomon, observînd că tânărul dispăruse.

— S-o fi dus să-și caute prietenii, spuse Vladimir.

— Aș ! crezi d-ta că e adevărată povestea aia cu prietenii ?! vorbi în șoaptă, ironic, căpitanul.

— Sst ! nu vorbi, ar putea să ne audă, interveni Stamate. Nu e frumos să-l bîrfim cînd nu e de față...

— Asta spuneam și eu, vorbi d-l Solomon. Mie mi se pare băiat de familie bună, dar păcat că e un zurbagiu, un exaltat, adăugă el încercînd să-i împace pe toți.

Găsiră pe pivnicer și cerură douăzeci de kilograme de vin rubiniu. Călugărul luă două oale mari și o căldare și le arătă drumul.

— Numai de l-oți putea bea pe tot, șopti el fără să-și întoarcă privirile.

Ajuns în fața ușii de lemn bătut cu fiare, pivnicerul se opri, căută cheia și deschise încet, cu grijă. Aprinse apoi o luminare de ceară și luă căldarea în mîna stîngă. Oalele le lăsă în seama lui Vladimir.

— Să nu călcați greșit, că treptele sînt cam tocite, îi povățui el.

Înaintau cu atenție și cu oarecare emoție. Bolta pivniței era adîncă și se lărgea cu cît pătrundeau în ea. Vladimir era înfiorat ; de frigul și umezeala de aci, de misterul acestor ziduri învechite, de jocul umbrelor la flacăra luminărilor.

— Cine știe cîte s-or fi întîmplat pe aici, spuse el, amețit.

— La asta mă gîndeam și eu, adăugă căpitanul. Parcă te apasă ceva... Și acuma se adăpostesc aici doar butoaietele cu vin ale mînăștirii...

Stamate privea pereții pivniței, minunîndu-se.

— ...Să ne dai, te rog, și niște brînză bună, vorbi d-l Solomon.

Călugărul dădu drumul vinului în oală. Clocotea, răs-pîndind un miros îmbălsămat și tare. Lui Vladimir îi rămăseseră ochii pironiți asupra învolburării rubinii de la

187

gurs. oalei. Vinul se revărsă puțin pe dinfari, rieipindu-se în căldare.

— ...Ăsta e cel mai bun vin din partea locului, vorbi Andronic.

Toți tresăriră și se întoarseră speriați.

— Dar cum veniși, nenisorule, de nu te-am simțit nici unul ? întrebă vesel d-l Solomon.

Andronic arătă drumul pivniței.

— Pe acolo, spuse el liniștit. V-am pierdut în curte și am venit atunci direct la pivniță. Nu e întîia dată cînd cobor aici, adăugă el zîmbind. Cîte căldări din vinul ăsta n-am băut eu pînă

acum...

Călugărul ridică ochii, să-i vadă mai bine chipul. La flacăra luminării toți aveau fețele palide, cojite, cu umbre adânci.

— Așa-i că mă recunoști, părinte ? îl întrebă Andronic treeîndu-și mâna prin păr.

— Vin mulți domni pe la mînăstire, vorbi călugărul coborînd privirile. Nu-i prea țin minte.

— Dar pe mine mă știi, adăugă Andronic mai încet, • ca și cum nu ar fi vrut să-l audă decît călugărul.

Se întoarse brusc către ceilalți și le arătă cu mâna bolta.

— Eu cunosc toate zidurile astea, ca și cum aș fi stat aici de la începutul începuturilor...

Cîteodată mi se pare că visez, atît de multe lucruri îmi aduc aminte. Cine mi le-o fi spus, cine mi le-o fi arătat ?... Parcă m-aș fi născut o dată cu înălțarea mînăstirii...

D-l Solomon începu să rîdă. Ridică una din oalele pline și o cîntări în mâini, mulțumit.

— Vorbești ca din cărți d-ta, spuse el lui Andronic. Ca în povestirile acelea cu oameni care se închipuiesc că au mai trăit o dată, o altă viață...

— Nu, îl întrerupse simplu Andronic. Mie nu mi se pare că am mai trăit o dată, demult, o *altă* viață. Eu simt că am trăit aici *încontinuu*, de la începutul mînăstirii...

— Păi e mai mult de o sută de ani, vorbi călugărul fără o prea vie mirare.

— E chiar mai mult decît socotește cuvioșia ta, îl corectă zîmbind Andronic.

Vladimir privea cu oarecare sfială chipul întunecat al lui Andronic. Poate răceala pivniței sau aburul vinului vărsat sau poate umbrele amețitoare pe care le risipea

188

filfiala luminării pe pereți schimbaseră în ultimele clipe purtarea lui lăuntrică. I se părea că Andronic rînjește bă-tîndu-și joc de toți cu povestea lui. Parcă îi vedea ochii scăpărîndu-i de la unul la altul, cu fața posomorită, dar gatajn orice clipă să izbucnească în rîs. Cum de nu observă ceilalți că Andronic glumește sau visează de-a bi-nelea, ca un om îmbătat cu altfel de vin ?

— Plătim cinstit, boierește și mergem, spuse d-l Solomon așezînd banii.

Căpitanul Manuilă amuțise și el, aproape pierdut în întunec. îl învioră Andronic, arătîndu-i din nou zidurile.

— ...Cred că nimeni nu mai știe astăzi, spuse el, că pe locul acesta a pierit *adevărata* fată a Moruzeștilor, fata lui de sînge, iar nu cealaltă, adoptată după a doua căsătorie...

Călugărul ridicase ochii speriat și-și făcu repede o cruce pitită. Andronic se prefăcu că nu-l vede și continuă, cu privirile ațintite asupra lui Manuilă.

— ...Nici eu nu ți-aș putea spune de unde știu, dar așa s-a întîmplat. Aici a murit ea, Arghira, „frumoasa din lapte”, cum i se spunea pe atunci, în batjocură...

— De ce a murit ? întrebă Vladimir cu jumătate glas.

— Fusesse adusă aici cu sila și fără să știe bătrînul... Unii au spus chiar că fără știrea starețului. Pe atunci nu prea intrau femeile în mînăstirile de călugări. Au adus-o noaptea și, după cum nu prea se știe de ce a murit pe neașteptate, tot așa nu prea se știe cum a murit.

Voiau să scape de ea, căci se plănua din acel an a doua căsătorie a bătrînului și *cealaltă* fată aștepta... Și a murit Arghira, a treia noapte. Aici, pe locul ăsta...

Andronic întoarse capul și arătă cu mâna de jur împrejur.

— O pomeniți cîteodată la slujbă, părinte ? întrebă el brusc pe călugăr.

Pivnicerul scutură din cap. Auzea acum pentru înfiia oară o asemenea poveste și i se părea mincinoasă și păgî-nească. O fată de boier moartă chiar în pivnița mînăstirii — i se părea de necrezut.

— Haide să mergem, că parcă se face frig, spuse d-l Solomon.

Porniră. Toți înfrigurați și de răceala bolții și de amintirea aceea lugubră pe care o evocase, pe neașteptate, Andronic.

18

— Ce ți-a venit să ne sperii cu fata aceea ? îl întreabă d-l Solomon o dată ajuns afară.
Andronic începu să rîdă.

— Așa glumesc eu câteodată, ca să-mi necăjesc oamenii care-mi sînt simpatici, spuse el cu alt glas. Dar nu e așa că e o poveste tristă ?...

Noaptea părea caldă acum, după răcoarea din pivniță. Se vedea o bucată bună de cer, cuprinsă între arbori și chilii. Curtea părea luminată ușor de o lumină ascunsă undeva pe aproape.

— Ce splendoare ! exclamă d-l Solomon, privind în sus și minunîndu-se de atîtea stele. Se oprise în mijlocul curții, cu oala de vin în mină. Andronic profita de prilej, se apropie de el și-i șopti, să nu-l auză ceilalți :

— Te rog, nu spune cucoanelor de povestea aia cu fata. Le strici cheful...

D-l Solomon clipi șiret din ochi. Dar, parcă, după o clipă, privindu-l adînc pe Andronic, nu mai era atît de pus pe glumă. Aveau ochii lui o strălucire metalică, posomorită, amețitoare.

— Drăcos mai ești ! exclamă el cu mare efort, într-adevăr, se simțise vlăguit deodată în apropierea

tînăruiui. îi trecu atunci prin minte o sumă de prostii. Dacă Andronic ăsta nu e cumva vreun fermecător oarecare, unul din aceia care pun buruieni somnoroase în vin și apoi jefuiesc oamenii...

Porni după ceilalți, dar cu o îndoială în suflet.

— Ți-e sete ? întreabă el după un răstimp, oprindu-se din drum. Hai să bem din oală...

Andronic clipi, la rîndul lui, șiret, și apucînd oala din mîinile lui Solomon, o apropie atent de gură. începu să bea cu sete, lacom, înghițind parcă în somn. D-lui Solomon nu-i venea a crede. Dar gestul acesta de viteaz îl liniști. Atinse încet umărul lui Andronic.

— Stai, bre, omule, mai lasă și celorlalți cîte o înghițitură...

— *Mai ales !* spuse Andronic în glumă, tainic, după ce depărta oala de buze.

Porniră cu pas repede, să-și ajungă tovarășii.

190

VIII

Masa era pe sfîrșite. Se apropia miezul nopții și tineretul era nerăbdător să se ridice și să treacă în altă odaie. Acolo s-ar fi putut vorbi mai în voie, s-ar fi putut aranja alte jocuri sau chiar s-ar fi putut dansa. D-na Solomon amintise în trecut că a avut grijă să aducă patefonul lui Vladimir. Poate că înfundînd cu o batistă cutia de rezonanță, nu s-ar auzi de afară. De altfel, adăugase ea, toți călugării dorm la ora asta.

Masa fusese frugală numai în aparență ; farfuriile puține, șervețele de hîrtie, pahare desperecheate. încolo, atît d-na Solomon, cît și d-na Zamfirescu acoperiseră masa cu fripturi reci, mezeluri, sardele, brînzeturi, fructe. Aleseseră această odaie anume pentru sufragerie, ca să Inse libere pentru jocuri și dans celelalte încăperi — mai mari și mai curate. Știau cu toții că acest „bufet rece" — cum spunea d-na Zamfirescu — nu va dura prea mult și nu voiau să risipească farfuriile și paharele prin celelalte odăi. în două din ele aveau să doarmă, tîrziu, cucoanele. își aduseseră acolo trusele de călătorie, hainele, pachetele. Paturile vor fi alăturate, ca să poată încăpea mai comod. Anunțase și d-na Solomon că rămîne. deși simțise țințarii de la început.

Vladimir dăduse cel dintîi semnalul ridicării. Băuse destul de mult și avea acum curaj și neistovită vervă. La masă stătuse între d-na Solomon și d-ra Zamfirescu și se simțise solicitat de amîndouă ; fiecare din ele dorea să-i spună o taină la ureche, apropiindu-și mult pieptul de umărul lui. De altfel, masa fusese cît se poate de dezlănțuită. Vinul mînăstiresc îi încălzise pe toți, chiar pe cei din grupul Zamfirescu, mai puțin intimi.

— Să vedem dacă n-a ieșit luna, spuse Valdimir ridi-cîndu-se de pe scaun și apucînd brațul d-rei Zamfirescu.

— Dacă am face *acum* o plimbare spre lac ? întreabă cineva.

Zgomotele scaunelor depărtate de masă, cuvintele de mulțumire adresate gazdei, rîsetele și

vorbele tuturorora încercă răspunsul. Se îndreptau cu toții spre odaia cea mare de la mijloc. D-nul Solomon încercă să numere amatorii unui alt rînd de cafele, cînd observă pe Andronic palid, cu ochii ațintiți spre ușă. De cînd se ridicase de la

191

masă. Andronic nu mai scosese un cuvînt. Părea preocupat, nervos, căutînd cu ochii în toate părțile,

— Nu te simți bine ? îl întrebă d-l Solomon.

Liza și Riri se apropiară în acea clipăde Andronic, îngrijate. Auziseră întrebarea d-lui Solomon ; era un bun prilej de a-și arăta atenția față de acest tînăr fermecător, care strălucise cu atîta spontaneitate în timpul mesei.

— Dacă ai mai bea o cafea ? îi spuse Liza, fericită că îl poate avea din nou sub pază.

La masă șezuse lîngă el. Începea iar să nădăjduiașcă, deși Andronic nu încercase nici un gest de nepermisă familiaritate.

— Nu am nimie, zîmbi rece Andronic. Sînt turburat din alt motiv. Dacă am să vi-I spun, veți rîde de mine...

— îți jur !... începu pătimaș Liza. Andronic o întrerupse corect, ridieînd mîna.

— Să nu exagerăm, spuse el. E aproape un fleac... Dar un fleac care ar putea să plictisească pe careva dintre d-voastră.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă și d-na Zamfirescu, apro-piindu-se o dată cu d-na Solomon și Vladimir.

— Deocamdată nimic, explică Andronic. Dar se va întîmpla curînd. S-ar putea face pentru cîteva clipe liniște ? întrebă el.

În sufragerie, Stere vorbea tare cu d-l Zamfirescu și cu căpitanul Manuilă. Lîngă ușă, alt grup zgomotos : Sta-mate și ceilalți.

— Ce e ? ce e ? întrebă cineva.

Se adunau cu toții în jurul lui Andronic. Începuse să se facă tăcere.

— E mai bine să vă spun cinstit, murmură Andronic. E un șarpe prin apropiere...

Cucoanele țipară toate deodată.

— De ce le sperii cu glume din astea ? întrebă puțin iritat căpitanul Manuilă.

■— Nu le sperii deloc, vorbi din nou, calm, Andronic. Este un șarpe, foarte aproape de noi...

Se auziră iarăși țipete, rîsete speriate. Dar Andronic continuă, fără să țină seama de ele :

— ...Va veni aici, după plecarea noastră în grădină sau poate mai tîrziu, după ce ne vom culca...

— Doamne ferește ! exclamă d-aa Zamfirescu închi-nîndu-se.

192

Andronic încruntă din sprîncene și plecă fruntea.

— ...Vă întreb, adăugă el după o clipă, nu e mai bine să-l prindem de-acum ?

Tăceau toți, parcă amuțiți deodată de cuvintele neașteptate ale lui Andronic. Era o glumă ? Tînărul acesta năzdrăvan le va face din nou o farsă ?...

— Dar cum să-l prinzi ? întrebă căpitanul după o lungă așteptare, silindu-se să zîmbească.

—: Mă însărcinez eu cu asta, vorbi Andronic. Dar trebuie să procedăm repede...

Un fior de panică și curiozitate îi străbătu pe toți.

— ...Mai întii, vă rog să faceți liniște, porunci Andronic. Și să vă lipiți cu toții de perete...

Așa...

Se apropie de d-l Solomon și-l împinse ușor spre ușă, căutîndu-i parcă un loc nimerit, cît mai lipit de perete. D-l Solomon se lăsă dus, fără nici o împotrivire. Simțise un val fierbinte de sînge năvălindu-i spre inimă îndată ce Andronic își puse mîinele pe umerii lui. Rămase pe locul fixat, fără putere, fără măcar să poată zîmbi, aș-teptînd.

— ...Vă rog lipiți-vă cu toții, porunci din nou Andronic cu un glas ferm, puternic. Cît mai

aproape de perete... Și nu vă mișcați deloc, orice *s-ar întâmpla*, accentua el mutându-și privirile de la unul la altui. Nu se va întâmpla nimic grav pentru nici unul dintre d-sti*ă... Dar dacă vă mișcați și țipați, mă încurcați pe mine și-mi dați prea mult de lucru.,, Unul c-îte unul, privindu-se turburați și năuci, musafirii se așezară lipiți de perete. Numai căpitanul Manuilă continuă să zîmbească, sceptic.

— Parcă ne-am pregăti pentru o scamatorie, spuse el destul de tare.

— Scamatorie, într-un fel, tot este, îi răspunse Andronic fără să se supere. Dar e mai bine s-o facem cât mai e timp...

— Dar unde e, domnule, șarpele ? izbucni căpitanul. Dncă-știi unde e, haide mai bine să-l ucidem acum și să scăpăm...

— E aici ? întrebă înfiorată Liza.

13 — Domnișoara Christina

196

— Nu știu unde e acum, spuse încruntat Andronic. Dar dacă nu vreți...

își puse mâinile în buzunarele hainei și îi privi pe toți perînd.

— ...Eu nu vă pot face binele cu sila, adăugă el zîmbind.

— Dar de ce trebuie să stăm nemișcați lîngă zid ? întrebă Stamate, ca să arate celorlalți că lui nu îi e frică.

— Pentru ca să nu-l speriem, explică Andronic. Eu am să-l chem și el are să vină, liniștit...

— Să-l chemi *aici*, în casă ? exclamă d-na Solomon.

— Știi d-ta vreun farmec ? întrebă, în glumă, căpitanul. Sau poate ne faci iar festa, ca în pădure...

Femeile celelalte erau totuși dornice să-l vadă pe Andronic la lucru. Orice ar fi fost, chiar o glumă, dacă e un prilej pentru Andronic să facă ceva interesant, să înceapă acum...

. — ...Și-o să stăm mult, domnule, așa, nemișcați ? întrebă Stere.

Parcă începuse să se rupă farmecul celor dintîi porunci ale lui Andronic. Toți se mișcau, își vorbeau, deși nu îndrăzneau să se depărteze de perete. Își priveau deseori picioarele, ca și cum s-ar fi temut să nu vadă răsărind șarpele pe neașteptate chiar sub ochii lor.

Andronic își puse iarăși mâinile în buzunar, enervat. Încercă pentru ultima oară să obțină deplină ascultare.

— Nu e timp acum să vă povestesc cum am aflat de șarpe și cum am învățat să-l chem... Am să vă spun pe urmă. V-am anunțat de la început c-o să rîdeți de mine, adăugă el plictisit.

— N-o să rîdem ! făgădui Liza aproape veselă. Privi spre colțul unde stătea d-l Solomon și o cuprinse deodată o stupidă neliniște. I se părea că d-l Solomon nu mai aude nimic din tot ce se spune acum în cameră. Parcă rămăsese neclintit, așa cum îl așezase Andronic, așteptînd. Liza căută repede privirile d-nei Solomon. Ea nu observase nimic. „Poate mi se pare mie”, încercă să se liniștească Liza.

Andronic se uită, calm, la ceas.

— Dacă nu vă liniștiți într-un minut, vorbi el, îmi voi cere iertare că v-am deranjat și voi pleca... Asta e tot ce vream să vă spun...

194

Cuvintele acestea ale lui Andronic îi buimăciră pe toți. Atunci vorbește serios... Cîteva clipe, nu știu nimeni ce trebuie să facă ; dacă se cuvine să liniștească, asigurîndu-î că vor fi liniștiți sau dacă trebuie să-și facă semn unul aîfuia să nu spună nimic.

— Bine, murmură Andronic. Vă rog să rămîneți așa... Se încruntă din nou și parcă deveni mai palid.

Făcu

un pas în odaie, șovăind, apoi se îndreptă repede spre fund și stinse o lampă, coborînd fitilul celeilalte.

— Era prea multă lumină, șopti el. Să nu se sperie... Se întoarse apoi spre ușă și o deschise larg. Făcea toate

acestea fără să mai privească pe ceilalți ; parcă ar fi fost singur și s-ar fi pregătit să primească pe cineva. Se auzea răsuflarea celorlalți, grea, anevoie stăpînită."

— încă o dată vă rog, nu vă mișcați, orice s-ar întîm-îpîa... Spre binele d-voastră...

Le vorbise ca unor oameni din altă odaie, căci nici nu ridicase ochii spre cineva. Continua să se plimbe, cu pași mari, parcă nemulțumit de cum stau lucrurile în cameră.

iwiiîndouă mâinile pe genunchiul celălalt.

„Acum începe farsa !" își spuse în gînd căpitanul, iritat de toate aceste pregătiri cabotine.

Nu îndrăzni, totuși, să spună vreun cuvânt tare. Privi spre tovarășii lui. Stamate aștepta mirat, ca un om dispus să creadă orice s-ar întâmpla atunci în fața lui. Fetele păreau mai mult speriate și curioase în același timp. Numai d-na Zamfirescu era îngrozită și d-l Solomon nemișcat. „Cît are să dureze comedia aceasta ? se întrebă iarăși căpitanul. Numai dac-ar fi vreo farsă bună, să ridă lumea din inimă”...

Își dădu în acea clipă seama că Andronic murmură ceva, în poziția aceea caraghioasă pe care și-o alesese. Căpitanul se strădui să prindă înțelesul vreunui cuvânt. Se auzeau silabe s-tranii. Parcă nu vorbea românește. Cuvinte cu vocale multe, lungi, târăgănite, *tn* totuși, spunea ceva Andronic ; căci de mai multe ori auzi cuvântul *șarpa*. Vreo vrajă... Sau, mai degrabă, vreo glumă... O ușoară amețeală îl cuprinse și pe căpitanul Manuilă, cînd, rotin-du-și ochii, văzu pe toți ceilalți amuțiți, somnoroși, ca niște capete de ceară.

IX

*' Trecuseră numai cîteva minute, dar lui Manuilă i se păru că a trecut infinit mai mult. Începu să-și păstreze starea de veghe, căci parcă și pe el îl străbătea la răstimpuri o necunoscută oboseală și pleoapele îi atîrnau și lui grele. Brusc, i se păru că se schimbă ceva în odaie, își strînse pumnii. Semiîntunerecul părea că se desparte în două mari fișii, lăsînd la mijloc un covor argintiu. Ascunsă poate sub un nour, multă vreme, luna cobora atunci în odaie, fără nici o mirare.

...„Ca o *șuviță argintie !*” își aminti, somnoroasă, Liza. Cuvintele acelea îi veniră deodată în minte privind și ea fișiile de lumină care se înnădeau alene pe jos. I se păreau; atît de apropiate gîndurile și melancoliile ei de atunci, din 1 copilăria de pe Bulevardul Pache, încît parcă în acea clipă se despărțise de ele. „Ce-am făcut oare tot timpul ăsta ? Cînd am crescut atît de mare, fără să știu, fără să-mi spună nimeni ?”...

Andronic nu mai murmură nici un cuvânt. Aștepta și ' el. Lumina lunii se apropia de tălpi. Dacă începe vreo vrajă ?..« Dorina rămăsese cu ochii la el, ca și cum nu și-ar fi dat seama că e trează. Orice s-ar fi întîmplat acum n-ar mai fi mirat-o. Ca în vis, orice întîlnire, orice absurditate, toate i se păreau firești. Pe ea nu o va atinge nimeni, nu-i va putea face nimeni nici un rău — ca în vis...

Și atît de fireesc intrase șarpele în odaie, strecurîndu-se printre picioarele lor, încît nimeni nu se sperie. Un gol adînc, în coșul pieptului,, atît.

Era un șarpe mare și sur, care înainta cu grijă, parcă dezmoțîndu-și inelele. Se tîra greoi, ridicînd foarte ușoi, capul și plecîndu-și-l repede pe podea, ca și cum ar fi căutat o urmă.

Cînd se apropie de lacul de lumină, se opri o clipă amețit, țit. Apoi se îndreptă legănat spre Andronic. Parcă lumina lunii îl vrăjise și pe el, căci se tîra acum cu o grație somnoroasă și fiec* e nouă împletitură îi înfiora solzii întu-neeți. Dorinei i se păru că șarpele vine de-a dreptul spre ea și o subită teroare luă locul vrajei dinainte. Ca și cum s-ar fi trezit deodată în fața unui lucru peste puțină de; privit cu ochii, a unui lucru groaznic și primejdios, neîngăduit vreunei fete să-l vadă. Aproximarea șarpelui îi su-

196

gea parcă răsuflarea, risipindu-i sîngele din vine, topin-du-i carnea întregă într-o groază împletită cu fiori necunoscuți, de dragoste bolnavă. Era un amestec straniu de moarte și respirație erotică în legănarea aceea hidoasă, în lumina rece a reptilei.

•— Haide, mai repede ! auzi Dorina, ca venind de foarte departe, cuvintele lui Andronic.

„Pe cine cheamă atît de poruncitor ?” Sîngele năvăli din nou în obrajii fetei, ca și cum ar fi ascultat un cuvînt prea tainic, interzis. Groaza și dezgustul o amețeau cu aceeași tărie cu care se lupta în sîngele ei pudoarea și dorul neîngăduit.

— ...Unde ai întărziat atîta ? se auziră din nou, sugrumate, cuvintele lui Andronic.

Șarpele se apropiase mult de Andronic și parcă se lupta acum cu propria lui sfială, neîndrăznind să-și pună capul în palma deschisă pe care i-o întindea tînărul. Rămăsese înfiorat, așteptînd ; doar capul și-l mișca neconștient, ca și cum ar fi încercat să se rupă dintr-o vrajă.

— Haide, vino aici ! îi porunci Andronic.

Liza închise ochii și-și lipi coatele de perete ; în orice clipă ar fi putut aluneca, leșinată. Văzuse cum șarpele se suie în palma lui Andronic și parcă simțise ea -însăși răceala și groaza atingerii, parcă ar fi pătruns-o pe ea prea adînc săgeata aceea de carne nefirească.

— ...Așa, mai aproape ! exclamă Andronic.

Dorina privea din nou amețită, și palidă ; nici o putere omenească n-o mai putea smulge din acel cerc

nevăzut care o lega, acum, de Andronic. Șarpele se suise moale pe mână, pe braț, pînă ce atinse cu capul lui înfiorat gîtul lui Andronic. Tînărui îl cuprinse atunci cu mîna dreaptă și-l ținu strîns în pumn, privindu-l în ochi.

— ...De ce ești așa de abătut ? îl întrebă, el, zîmbind» Manuilă începu să se trezească ; văzu șarpele în mîna

lui Andronic, dar întîmplarea semăna atît de mult cu visul din care se deșteptase chiar atunci, încît aproape nu-l miră. Privea cu ochii deschiși în cameră. Nu-l neliniști nici una din fețele palide pe care le zări alături și în fața lui. întocmai ca pînă acum, întocmai ca în visul acela ame- țit, bolnav, cu plimbarea pe lac, cu *Le Mystere de Jesus*, pe care-l citea tare, ridicînd mîna dreaptă în sus, Vladi-mîr. Și deodată barca se cufundase, întocmai așa cum povestise Andronic pe marginea lacului, se cufundase în mij-

197

locul apei, fără nici o zvîcnitură, alunecînd la fund, ca și cum ar fi fost smolită cu plumb...

— ...Ți-a omorît cineva soața și ai rămas singur-singur-rel ! vorbi Andronic, parcă ar fi ascultat șoaptele șai-pelui.

Liza deschise ochii și avu din nou tresărirea adîncă»de ia început. Șarpele se mișca aproape de obrazul lui Andronic și toate zvîcniriile lui tremurate aveau în simțirea Lizei un alt înțeles, năprasnic. O vrajă înnebunitoare poruea din cuvintele lui Andronic, din jocul șarpelui.

— ...Voiai să muști pe cineva de aici ? își întrebă Andronic .tovarășul. Voiai să te răzbuni ?... Daf nu vezi că sînt toți oameni de treabă și sînt atîtea dudu frumoase, adăugă el zîmbind, fără să-și ridice privirile din ochii șarpelui.

Dorina roși din nou și inima începu să-i bată puternic. Gîndurile îi năvăleau acum fără sfială, gmdurila și dorințele ei. Despre ea vorbise Andronic, desigur : „dudu frumoase". Pe ea o alesese Andronic...

— Ai venit la nuntă ? întrebă cu mirare Andronic. Simțeau că aici e o nuntă ? !...

Căpitanul Manuii roși brusc ; deși era întocmai ca în' vis, lucrurile acestea nu se pot spune față de toată lumea, întoarse ochii spre Dorina, privind-o pe furis. Fata rămăsese pironită, palidă, cu buzele tremurînd. În acea clipă începuse pentru ea călătoria. Barca îi aștepta în același loc, pe ei amîndoi, să pornească în largul apei. Cu Andronic lingă ea, agățată aproape de brațul lui, nu mai simțea nimic, nici măcar bucurie. Acum se vor desprinde de țarm și vor rămîne înlănțuiți în barcă, poate strînși unul lingă altul, în fundul bărcii, ca într-un cuib. „Al doilea !" auzi ea atunci glasul lui Stere și voi să pornească. Dar o greutate nevăzută o țintuia pe loc, atîrnată de brațul lui Andronic. „Haide ! Aleargă !" auzi din nou glasul lui Stere, parcă mai poruncitor. „Pierzi gajul !" îi spuse cineva de alături, glumind. Dar Dorina știa acum ce înseamnă lucrul acesta și plecă ochii în jos. E nuntă doar, știe la ce se așteaptă... De ce totuși nu se putea desprinde de pe marginea lacului și nu se putea mișca, nu putea alerga ?... „Aleargă ! Aleargă !" auzi ea încă o dată mai multe glasuri strigîndu-i din spate. Nu voia Andronic să se hotărască, nu-i plăcea gajul ei ?...

198

— ...Și cine, mă rog, au să fie mireasa și mirele ? întrebă din nou Andronic în glumă. Ce duduie ai alege tu, dobitoc blestemat, rămas fără soață ? !...

„Desigur, înțelese Liza, Andronic întreabă doar în glumă pe șarpe. La ea se gîndește, cînd spune că atîtea dudu frumoase sînt aici, și din toate trebuie să aleagă una. Să aleagă *numai una*, asta are să facă Andronic acum. De aceea a așezat toate femeile în cerc, lipite de pereți. Ca să le vadă mai bine, să le cîntărească pe toate și să-și aleagă numai una. El singur e doar mirele. Și m-a ales pe mine, numai pe mine", înțelegea Liza, fascinată de jocul obraznic, bărbătesc al șarpelui.

— ...Haide, spune, cine îți place ție mai mult de aici ? șopti Andronic în glumă.

D-ra Zamfirescu încspu să tremure. Dacă o alege pe ea ? Să se apropie șarpele, să-l simtă urcîndu-i-se pe sini, coborînd îndrăzneț, cu lunecarea lui nouă și îngrozitoare ? !... Nu, nu, asta nu se poate ; de ce tocmai pe ea, de ce așa ? !...

— ...Bine ! exclamă începînd să rîdă Andronic. Ești un mare blestemat !... Dar acum du-te de aici, te-așteaptă moarta...

întocmai așa cum gîndise d-na Zamfirescu, îngrozită ; șarpele ăsta necurat e doară un suflet și el, venind din cine știe ce mormînt. Și' are o soață moartă. întocmai ca toți ceilalți ; întocmai ca toți oamenii care au morți, puși în pămînt, de demult. De aclo vin ei, cîteodată, ascunși sub chipul unui șarpe — vin în casele viilor și beau lapte lăsat pentru ei, vin amestecat cu miere... Groaza d-nei Zamfirescu era foarte aproape de venerație. Numai dacă ar mai avea putere să facă o cruce, să se roage

pentru sufletele morților. Cine știe cine n-are odihnă pe lumea cealaltă, și a trimis șarpele ăsta necurat, atât de departe, tocmai în casă... Numai să nu mai ceară și pe altcineva. Să nu mai ceară vreun mormînt, că sînt și semne din astea...

— ...Ai să te duci departe, șopti Andronic, ai să înoți pînă în insula din mijlocul lacului și ai să rămîi acolo, ascuns. Nu care cumva să aud că mi-ai ieșit din cuvînt. Și să nu muști vreun om. N-are să ți se întîmple nimic, fii fără grijă... Haide, acuma du-te !

Șarpele rămase cîteva clipe în bătaia lunii, alintîndu-se parcă față de ochi nevăzuți. Andronic înălță încet brațul și-l întinse către ușă. Ca și cum s-ar fi temut de amenin-

199
tarea lui, șarpele se-ntoarse, șovăi căutîndu-și drumul, ri-dicînd și aplecînd neconținut capul.

Vladimir îl vedea foarte bine acum, de-abia acum — căci alergarea lui prin pădure, singur, gqnit din urmă de un duh nevăzut, de-abia acum luă sfîrșit. Nici nu și-a dat bine seama cum a început goana. Un cadran de ceas fosforescent, care se făcea tot rmai mare și tot mai mare, pînă ce-i orbi cu luminile lui verzi, lunare ; și, în mijloc, șarpele. Cum de nu a prins de veste că ceasul lui Stamate, pe care el l-a purtat în mîină, alergînd prin pădure, ascunde într-însul un șarpe ? Pe nesimțite, limba ceasului începuse să crească, înviorată, pînă ce Vladimir zări înspăimîntat cum mijesc inelele șarpelui, cum. sclipesc și se înfioară ele sub lumina aceea fosforescentă. Să-i dea drumul numaidecît din mîină, să zvîrle ceasul ! Dar oare mai avea acum ceasul în mîini ? Era în urma lui. „Al doilea !” auzise Vladimir strigătul lui Stere. Ce bucurie că poți fugi, să alergi în pădure, în noapte, unde sînt atîția arbori mari și buni, care te pot ascunde ! Ce bun a fost Stere să-i dea lui plecarea tocmai acum, ca să poată scăpa de răsufllarea necurată dinapoia iui, să iasă din lumina aceea fermecată a cadranului fosforescent... Și deodată, în fața lui, ridicîndu-se din covorul de lumină, șarpele. Nu-l mai speria acum. Era ia picioarsle lui și nu venea din spate, înalt și nevăzut.

— ...Mai repede, mai repede ! îi porunci Andronic, fă-cînd și ei un pas spre ușă.

Așadar, Andronic fusese acela care le povestise basmul cu Arghira, „frumoasa din lapte”, prefăcută în șarpe, înțelese Stamate. Se miră acum că se dumirise atât. de greu. De-abia cînd recunosc glasul lui Andronic și-l văzu, atât de aproape de el, îndreptîndu-se spre ușă, își dete seama cine vorbește. Stamate crezuse tot timpul că povestește călugărul. Dar i s-a părut, firește ; căci călugărul pivnicer nu se mai vedea nicăieri. Și nici măcar nu se aflau în pivnița mînăstirii. Iată, sînt toți ceilalți de față...

...Andronic rămase cîteva clipe cu privirile pierdute în noapte, afară. Apoi se întoarse iarăși la locul lui, în mijlocul camerei, își duse mîna la frunte și începu să murmure. Căpitanul Manuilă îl auzea acum atât de clar, încît parcă i-ar fi șoptit chiar lui toate cuvintele, aproape de ureche. Aceleași farmece, desigur ; căci revenea mereu cuvîntul *sarpa*, pe care Andronic îl rostea în nenumărate feluri,

șu-

200

ienndu-l sau trăgănîndu-l. Manuilă începu să zîmbească ; tot ce povestise pînă acum, toată copilăria lui fantastică, petrecută printre țigani, nu fusese oare o născocire *de-si* iui Andronic, ca să-i mai păcălească încă, o dată ? Dar atunci cum de făcuse puiul acesta de țigan de adusesse într-ade-var j.m șarpe aici, în mijlocul odăii ? Căpitanul Manuilă u văzuse ; de asta era sigur. Un șarpe mare și sur, care aproape dansase în bătaia lunii și se urcase pe mîinile Lui Andronic... O fi învățat Andronic ăsta farmece de la țigani... Și cine știe ce alte lucruri necurate ; un asemenea vrăjitor adoarme o casă întregă, fură ce poate și apeii se face nevăzut...

Manuilă privi spre ceilalți ; cel puțin să-și dea seama de pe acum dacă Andronic i-a amețit cumva cu vreo buruiana adormitoare și i-a furat ceasul lui Stamate, de pilda... Dar căpitanul nu ghicea nimic de pe fețele supte și palide ale celorlalți. Rămăseseră lipiți de pereți, ca la înce-put, cu aceleași chipuri de ceară. Simți din nou că i se face frică și parcă pleoapele îi atârnară și lui grele. Dacă ar urla... Peste puțință de mișcat *un* deget ; nici măcar un geamăt nu putea scoate. întocmai ca în acel ceas de spaimă, neuitat, din copilăria lui, cînd intrase brusc în odaia mamei, la țară, și o găsisse amuțită, cu priviri oarbe, pleoștită la pămînt, fără să *știe* ce s-a întîmplat. Doar mai tîrziu i s-a spus ; venise o țigancă cu ghiocul și, după ce s-a așezat să-i ghicească, pe podea, a scos o mîină de mort din traistă și a tras cu ea un cerc de jur împrejur. Numai atât își amintea... Dar acum Manuilă înțelegea bine ce se petrece lîngă el. își dădea seama că Andronic își sfîrșește vraja, după ce își încheiase povestirea lui neverosimilă, de copil de boier furat, crescut atîta vreme între țigani...

Cel dintîi care se smulse din amețeață a fost Stere. El văzuse cum Andronic întoarce capul spre fereastră, știa că acum șarpele e de mult plecat și făcu un pas în odaie, la început cu oarecare sfială ;

apoi, repede, se îndreptă spre ușă. Aerul nopții îl întâmpină mai rece, mai curat, trezindu-l. Stere oftă obosit și își frecă fruntea, încercând să-și dea seama ce se petrecuse cu el. Toate amintirile se încurcau în minte. Începu să simtă oboseala ; îl dureau mai ales picioarele și încheieturile, țepene. Se așază pe marginea scării, răsufărând adânc.

201

r

X

Doamnelor și domnilor, se auzi glasul lui Andronic, petrecerea poate să reînceapă ! Șarpele, animal necurat, teluric, unealtă a Diavolului pe pământ, a fost izgonit din mijlocul nostru !... Zadarnic încerca Andronic să glumească. Toți se trezeau anevoie, desprinzându-se sfioși de perete, căutându-și unul altuia privirile. Andronic se apropie de d-l Solomon și îi puse mâinile pe umeri. Omul se clătină somnoros.

— Gata, domnule Solomon ! exclamă Andronic. L-am gonit ! S-a dus !...,

D-l Solomon părea că nu înțelege. Tînărul îl privi amenințător în adâncul ochilor și-l zgudui, șoptindu-i :

— Trezește-te ! N-a fost nimic !...

În acea clipă, se avizi un țipăt ascuțit de femeie bolnavă și d-na Solomon începu să plîngă cu spasme. Toți se cutremurară. Stere apărui nehotărît în prag. D-na Solomon plîngea sugrumată, parcă în orice clipă ar fi fost gata să se prăbușească leșinată. Andronic alergă lîngă ea și-i strînse brațul.

— Doamnă ! Doamnă ! strigă el puternic, dominînd urlul isteric al femeii. N-a fost decît o glumă, treziți-vă !...

D-na Solomon își înghiți o clipă plînsul, speriată, apoi începu din nou, tremurînd din tot trupul.

— Trebuia să ne așteptăm și la asta ! spuse Andronic, ca și cum s-ar fi adresat unuia dintre bărbații de-aiături.

Dar parcă toți erau încă somnoroși, uluiți de propria lor întîmplare, mirați de țipetele acestea pe care nu știau unde să le caute. Andronic se apropie mai mult de d-na Solomon și-i puse mîna dreaptă pe frunte.

— Gata acum, îi șopti el, a trecut, nu e așa ?... Femeia începu să suspine, supusă. Criza o trezise puțin,

căci îi fu repede rușine de slăbiciunea ei și se îndreptă șovăitoare spre odaia de alături.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă buimăcit Stere, din prag. Cine țipa așa ?...

— Aglo, șopti d-l Solomon cuminte, cerîndu-și parcă scuze. E nervoasă... Nu rezistă, adăugă el, ca și cum ar fi vorbit pentru sine.

202

Se dezmoțise și căpitanul Manuilă, care se îndreptă spre Stamate și-l întrebă, dornic să privească cu ochii lui cadranul fosforescent :

— Cît e ceasul ?

Stamate cercetă cu mare băgare de seamă minutarele.

— Douăsprezece și unsprezece minute, spuse el. ... Andronic începu să rîdă.

— Puteai să mă întreb direct pe mine, vorbi el, apro-piindu-se de căpitan. Totul n-a durat decît trei minute, poate nici atît...

— A fost mai mult, spuse gînditor căpitanul, silindu-se să-și lege firul amintirilor, să le afie capătul.

— Vi s-a părut, lămuri Andronic. Asta se întîmplă întotdeauna ; timpul trece mai încet în

asemenea împrejurări...

Vorbea clar, tare, cu mâinile în buzunarele hainei, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Începea prin toate mijloacele să îndepărteze răceala și jena bolnăvicioasă care părea că pusese stăpînire pe toți. Aproape că nimeni nu sa mișca fără să privească în toate părțile, atent, ca și cum s-ar fi temut să nu se lovească de ceva, rămas nevăzut acum, dar în orice clipă gata să le iasă în față. Spațiul se modificase : era incoherent, prea plin în unele locuri, gol și primejdios în altele.

— Ce-a fost asta ? auzi Andronic glasul lui Vladimir.

— Nimic altceva decât o vrajă, scumpul meu amic, vorbi Andronic surîzător.

Nu-i lăsa să-i scape prilejul de a-i lămuri, de a-i rechema la viață.

— D-ta, care studiezi istoria și literatura, adăugă Andronic, trebuie s-o știi mai bine ca mine.

Eu mă pricep numai s-o foc... câteodată, și mai mult în glumă...

Andronic vorbea, dar în același timp își rotea ochii prin cameră, sîindu-se să aprindă curiozitatea celorlalți, să-i atragă lîngă el.

— ...D-ta știi cîte simboluri se leagă de șarpe în credințele tuturor popoarelor, continuă el, vorbind din ce în ce mai tare. Adu-ți aminte de șarpele...

— Doamne ferește ! Doamne ferește ! țipă atunci d-na Zamfirescu, crucindu-se fricoasă.

Auzise cuvîntul șarpe și parcă toată spaima de la început îi zgudui din nou ființa. Andronic tăcu brusc, de-părtîndu-se de Vladimir.

203

— ...Acum înțeleg eu ce s-a întâmplat, vorbi Andronic, căutînd pe masă cutia de chibrituri. Nu e decît o lampă aprinsă în cameră și prea multă lumină de lună...

De acea lumină de lună nu-și putuse nici pînă acum dezlipi ochii Dorina. Parcă numai de acolo nădăjduia vreo dezlegare, numai din apele argintii i-ar fi putut veni înțelegerea tuturor celor întîmplate. Firul faptelor se rupsese de mai multe ori pînă acum.

Fata se trezise la răstimpuri turburi, în felurite împrejurări, de a căror înlănțuire nu-și putea da, acum, în nici un chip seama. Dar tot ce se întîmplase, pe malul acelei ape lunare se petrecuse, din lumina aceea rece pornise. Și nunta, și mirele, și barca legănată atîta timp, singură, la mal, și atît de anevoie de urnit...

— Acum, firește, e mai bine ! exclamă Andronic aprin-zînd cealaltă lampă și ridioînd fitilul celei dintîi.

Lumina lunii se șterse, prelungîndu-se murdară sub boarea cea nouă a sticlelor. Odaia își recapătă decorul ei mohorît, bine închis între pereți. În intervalele de tăcere se auzeau de afară greierii, țiuitori venind parcă de foarte departe.

— Doamnelor și domnilor ! încercă încă o dată Andronic să-și însuflețească tovarășii. Totul e acum exact ca la început !... Am putea să ne gîndim la un joc nou pînă se fac cafelele !...

D-l Solomon își aminti cu groază că întrebuse, cu puțin înainte, cine mai bea o cafea. Oare ce s-a întîmplat de atunci ? Am pus cafelele să fiarbă, le-am servit, le-au băut poate ? !... Și totuși, Andronic așteaptă să se facă din nou cafele. Altele ?... D-l Solomon își frecă fruntea speriat ; începuse să creadă că i se năzăresc gînduri și chipuri pe care numai buimăceala lui le aduna laolaltă. Și totuși, camera este întocmai ca mai înainte. Și au rămas aceiași oameni. Doar Aglo este în odaia cealaltă ; i s-a făcut rău.

Ar trebui să văd și eu ce face...

D-l Solomon își făcu loc, hotărît, pînă în odaia vecină, își găsi soția întinsă pe pat, cu fața abătută, fără gînduri.

— Tu crezi că are să se facă ? îl întrebă ea cu o voce răgușită, zărindu-l aproape de pat.

D-l Solomon ridică din umeri. Întrebarea nu-l nedumirise, dar nu găsise nimic de răspuns și se mulțumî_ să dea din umeri.

204

— Mă gîndeam la Dorina, de ea îți vorbeam, adăugă d-na Solomon cu același glas ostenit și gros.

— Așa e, ai dreptate, aproape uitasem, făcu d-l Solomon. Te pomenești că s-or schimba lucrurile acum...

— De ce ?

— Nu știu, ziceam și eu așa. Mai știi ?...

D-na Solomon întoarse încet capul. Răsufla greu și fiecare mișcare o amețea parcă mai greu.

— Dar tu ce ai ? întrebă ea.

— Nimic, sînt bine. Mă gîndeam că ar trebui să bena cîte o cafea...

își privi cîteva clipe nevasta cu atenție, apoi rămase cu ochii în gol. Peste puțință de înțeles ce s-a petrecut după întrebarea lui ; și parcă adineauri ridicase mîna în sus, întrebînd : „cine mai vrea o cafea ?”... Sau poate asta a fost azi la prînz, în curte, cînd ieșise în prag și ridicase tot așa mîna ?...

— Vasăzică, se auzi din nou glasul lui Andronic de alături, d-stră vă pregăteți de nuntă și mie nu-mi spuneți nimic ! Acum înțeleg eu de ce erați atît de veseli cu toții...

— Vezi, spuse d-na Solomon, însuflețindu-se deodată, e adevărat ! A. înțeles și el !...

— Dar căpitanul nu spune nimic, adăugă posomorit d-l Solomon.

într-adevăr, căpitanul Manuilă fusese atît de surprins de îndrăzneala lui Andronic, incit roși și plecă ochii în podea, amuțind. Venise prost cuvîntul lui Andronic. Căpitanul era încă mirat de tăcerea aceea penibilă, neînțeleasă a celorlalți. „Ce s-o fi întîmplat cu ei de se privesc atît de buimăciți ? Și nimeni nu vorbește tocmai de ce-a fost mai curios, de șarpele acela ieșit ca din pămînt din mijlocul casei”...

— De unde știi că e vorba de nuntă ? întrebă d-na Zamfirescu.

Parcă începeau să se lămurească lucrurile acum, înțelese d-na Zamfirescu. Dar Andronic o privi zîmbitor și înălță din umeri. Nu cu ea voia să înceapă vorba.,.

— Cine o fi fericita logodnică ? întrebă el din nou, silindu-se să rîdă și să dea cuvintelor sale un ton de glumă.

Căpitanul Manuilă întoarse brusc ochii către Dorina și o zări cum roșește, plecînd fruntea. Asta îl încuraja în ho-ităria lui.

205

— Sînteți indiscret, domnule Andronic ! exclamă el, "BBirîndu-se totuși de slăbiciunea glasului, de moliciunea cuvintelor.

— Vă cer atunci iertare, domnule căpitan, spuse repede Andronic. Dar nu mă gîndeam să fac o indiscreție ; voiam numai să vă spun că e un semn bun tot ce s-a în-tîmplat... O asemenea noapte la mînaștire și semnul care s-a ivit deodată în mijlocul nostru...

începu să rîdă și mai tare, dar hohotele lui nu înviorau deloc odaia. Ceilalți se mișcau tot atît de anevoie, tot atît de buimăciți, ținîndu-se unii de alții cu privirile, cău-tîndu-și apropierea, neîndrăznind să se dezlipească prea mult de ziduri. Parcă s-ar fi temut să alunece în goi, să amețească. Numai Stere, care sta în prag, în bătaia aerului de afară, părea mai treaz. Lui îi făcură într-adevăr bine hohotele lui Andronic. Poate că băiatul ăsta i-a amețit pe toți și-acum își dă gluma pe față...

— Oricine ar fi fericita logodnică, vorbi Andronic, eu mă simt dator să beau pentru norocul ei !...

într-adevăr, se duse în odaia de alături și se întoarse repede cu un pahar de vin rubiniu în mînă.

Toți îl urmăriră cu ochii, curioși parcă s-ar fi așteptat să se întîmple un lucru neobișnuit.

Tînărul goli paharul dintr-o sorbitură.

— Aștept acum și pe ceilalți, adăugă el.

Dar nimeni nu îndrăzni să bea. Domnișoara Zamfirescu privea uimită pe Andronic. Nu înțelegea nimic din tot ce se petrecea. Îi era somn ; un somn copleșit de oboseală, de moleșală bolnăvicioasă.

— Cine vrea să facem o plimbare, să respirăm puțin aer curat ? întrebă din nou Andronic.

Cîțiva întoarseră capetele spre'ușă, dar noaptea de afară îi intimidă. Doar Vladimir și cu Stamate făcură un pas spre ușă. Nu strică. E aer curat afară. Și" nu mergem în pădure, nu coborîm nici măcar în curte. Stăm doar afară, aproape de casă, și respirăm aer curat...

— Aer curat, spuse și căpitanul Manuilă. Asta e o idee minunată. Dar ce fac cucoanele ?

Se uita spre Dorina. Fata îi întîlni privirile și se îmbujora. Știe acum toată lumea. Știe și el, căpitanul, ce a ; văzut ea, lucrul acela înspăimîntător...

— Mie mi-e somn, spuse cu oarecare greutate Dorina.

206

Dar căpitanul Manuilă tresări. Glasul fetei era schimbat și poate nu s-ar fi convenit s-o lase singură tocmai acura.

— Nu cred că e bine să vă culcați așa de repede, domnișoară, spuse el bînd. Să nu visați urît la noapte !...

Andronic îi apucă brațul, întrerupîndu-l.

— Nu-i spune nimic, c-o sperii ! șopti. Să-i lăsăm mai bine pe toți cîteva minute singuri... Asta trece de la sine.

Vladimir, Stamate și cu Riri ieșiră în curte. Luna se înălțase aproape în mijlocul cerului. Noaptea era senină, tăcută, fără nici un mister.

— Eu nici acuma nu înțeleg prea bine ce s-a întâmplat, spuse Vladimir. A fost sau n-a fost un șarpe ?

— L-am văzut cu ochii mei, vorbi Manuilă. Era un șarpe mare, de apă... Mă întreb de unde l-a scos d-l Andronic...

Andronic părea destul de plictisit. Dădea din umeri.

— Nu l-am scos de nicăieri, făcu el. L-am chemat, ca să-l gonesc departe de noi, să nu ni se întâmple cumva vreo nenorocire... Și m-a ascultat ; acum probabil că înoată în mijlocul lacului, ca să ajungă mai repede la insulă acolo.

Ridicase brațul și arăta, peste ziduri, către lac.

— Unde ? întrebă Dorina.

Akinci își dădură toți seama că fata venise în prag și ascultase.. Riri se apropie de ea, fără să spună vreun cu-vînt. Andronic o privi calm, apoi, preciza, încă o dată ri-dicînd brațul.

— In insula din mijlocul lacului, domnișoară. Acolo n-are să mai muște pe nimeni...

Dorina îl ascultase nepăsătoare. Asigurarea lui Andronic că șarpele nu va mușca pe nimeni nu o întrista, nici nu o bucură.

— Dar ție nu ți-e frig ? o întrebă Stere.

— E mai bine așa, vorbi fata. M-am speriat așa de rău...

— Nu, o liniști Andronic, vi se pare. Nu v-ați speriat... Lucrurile astea tot trebuia să se întâmple.

— E adevărat, spuse Dorina visătoare.

— Ce trebuia neapărat să se întâmple ? întrebă Manuilă, neliniștit.

— Povestea asta cu șarpele, răspunse Andronic. Tot venea. Am simțit de la început că vrea să intre în odaie... Dar n-am vrut să vă stric cheful la masă. Cînd v-am spus, eram puțin grăbit...

207

Începu să rîdă și privi pe rînd pe toți.

— ...Se apropia miezul nopții, adăugă el sfios, parcă și-ar fi dat seama de falsul mister al mărturisirii.

Și după miezul nopții nu mai aveam nici o putere asupra lui...

Tăcu brusc, încrunțat. Tăceau și ceilalți, încurcați, pri-vindu-se.

— Trebuie că v-a fost greu să învățați meșteșugul acesta, spuse tîrziu Manuilă.

— Ce meșteșug ? întrebă Stere, nedumerit.

— Vrăjitoria asta cu șarpele, lămuri Manuilă. Nu e lucru ușor, se înțelege...

Andronic șovăi ; nu vorbea bucuros despre taina aceasta.

— Nici nu mai mi-aduc aminte cum am învățat-o, spuse el codindu-se. Asta a fost demult. Sînt atîtea lucruri pe care le știu fără ca să-mi amintesc cînd și curn le-ani învățat... Bunăoară, povestea Arghirei, pe care v-am mai spus-o, poveste pe care nu o mai știe nimeni aici, la mî-năstire...

Nici Stere, nici Dorina nu auziseră povestea Arghirei, dar nu erau curioși să o afle. Se mulțumiră cu vorbele lui Andronic ; nimic nu li se părea acum curios, tainic, indescifrabil, vrednic de a fi dezlegat și lămurit.

— Dar eu tot nu înțeleg cum deați știut că este prin apropiere, spuse Riri.

Vorbise deodată, pe nerăsuflăte, sfiindu-se totuși să pronunțe cuvîntul șarpe.

— Astea am să vi le spun eu mîine dimineață, zîmbi Andronic. Nu pot.fi spuse pe întunerec...

Dorina începu să tremure. Riri îi luă brațul, fără s-o privească.

— ...Nu pot fi spuse, continuă Andronic, pentru că mi-e teamă de d-stră. Ați văzut cit de sensibili sînteți...

Întoarse încet capul și privi în ochii Dorinei cu înțeles. Fata se făcu palidă.

— Nici nu e atît de greu de înțeles, șopti Andronic. Cînd se pregătește un lucru atît de însemnat...

Atunci apăru în prag d-l Solomon. Părea că începe să se dezmorțescă.

— Cine vrea să se culce, spuse el, să poftescă să-și facă patul. Iar cine vrea cafea să ridice mîna în sus J.

208

w Zîmbi cu oarecare greutate. Numai Andronic, Stere și căpitanul Manuilă cerură cafele. Toți ceilalți erau somnoroși, obosiți.

Am impresia că am stricat petrecerea spuse Andronic, privind în ochii căpitanului.

XI

Un ceas mai tîrziu, erau toți culcați. Încercările lui Andronic de a-i scoate din casă și a face împreună o

plimbare prin parc nu izbîndiră.

Nimeni n-avea chef de vorbă. Sorbiseră cafelele mai mult în silă și aceeași turbure amețelă stăruia în picioarele tuturor. Nici măcar n-au mai avut putere să aranjeze cum se cuvine odăile de dormit. Doar au apropiat paturile și au ridicat perdelele la ferestre. Pentru domni, în altă odaie, s-au pus saltelele de-a dreptul pe podea și cei mai mulați au adormit pe jumătate îmbrăcați. Andronic renunță la gîndul lui de a cere o pijama. Își alesese două scaune, pe care pretindea că va dormi mai bine decît pe scîndură.

— Dar mie nu mi-e somn, spuse el văzînd că ceilalți fac lampa mică, pregătindu-se de culcare. Cine vrea să vină cu mine afară ?...

De data aceasta nu l-a întovărășit decît căpitanul Manuilă. Deși se simțea și el obosit, cu gîndurile risipite, cu voința istovită. Dar nu-l putea lăsa singur, învingător pe Andronic. Ieșiră amîndoi în curte.

— D-tale pot să-ți spun, începu Andronic. Îmi pare rău că din cauza mea s-au stricat toate lucrurile... Dacă n-ar fi fost blestematul acela, acum ne-am fi plimbat, poate, pe lac, cu barca...

— Pe lac în nici un caz, spuse Manuilă. Nici nu e încă timpul... Nu vezi ce răcoare s-a lăsat ?

— Nu simt nimic, spuse Andronic ridicînd privirile spre cer. Simt numai o teribilă poftă de nebunii... Să ne suim prin copaci, să ne zvîrlim din creangă-n creangă, să înotăm prin lacul acesta miraculos...

14 — Domnișoara Cîristina

209

; Cu mirare și cu oarecare invidie, Manuilă îl asculta vorbind. Fără îndoială că e un mare blestemat, dacă nu un vrăjitor în adevăratul înțeles al cuvîntului. De unde izvo-
răște în el atîta forță, atîta vitalitate și fantezie ?...

— ...După ce trece miezul nopții, continuă Andronic, nu mai știi ce se întîmplă cu mine... Uneori mi se pare că sînt o pasăre, alteori mă cred un viezure, o maimuță... Poate îți vine să rîzi, nu ? Își întrebă el tovarășul.

— Nu, deloc, răspunse grav căpitanul.

— ...Și aproape întotdeauna uit ce-am făcut, nu mai mi-aduc aminte unde am petrecut nopțile...

— Acuma aș putea cu drept cuvînt rîde, spuse Manuilă cu seriozitate.

Andronic zîmbi, trist. •

— Te înșeli dacă te gîndești la femei, la dragoste, cum se spune. Noaptea are pentru mine cu totul altă vrajă... Uite, arată el cu brațul cerul, pădurea, astea sînt mult mai puternice decît dragostea. Și mult mai grave...

Tăcu brusc, ca și cum ar fi spus un lucru de taină. Cîteva clipe rămase încruntat, cu privirile oprite în gol.

— ...Mai grave, pentru că nu știi niciodată de unde vin, unde le e începutul și sfîrșitul... O dragoste, o femeie, o vezi în fața ta, în patul tău chiar și dragostea o simți cum se naște și cum moare... Dar lucrurile astea ?...

Arătă din nou noaptea, mării arbori adormiți și parcă îi fu și lui frică. Manuilă simțise foarte precis turburarea lui Andronic. Într-adevăr, acum toate lucrurile păreau altfel...

— Și dacă măcar s-ar mulțumi să te copleșească sub puterea lor, adăugă Andronic. Dar nu fac asta niciodată... Te schimbă, te întunecă și uneori îți ia mințile... D-aia îți spuneam... •

— Înțeleg, vorbi ostenit Manuilă. E ca un fel de otravă...

— Nu, nu e asta, îl întrerupse vioi Andronic. E în sîngele tău și nici măcar părinții tăi nu sînt de vină că e acolo... Dar văd că nu mă ascuți, adăugă el zîbind îngăduitor.

Căpitanul privea în gol, înfrînt de somn. Și parcă fiecare cuvînt al tînărului aduna mai multă oboseală, chema mai mult somn în ființa lui.

■— Da, mărturisi el, tocmai voiam să te rog să mă scuzi. De-abia mai mă țiu pe picioare... A fost o zi grea pemru mine. Și atîtea lucruri ciudate...

Andronic îi strînse mîna și-l privi zîbind cum urcă scările. Părea un om beat, împleticindu-f Ja fiecare pas. Manuilă intră în odaie, aproape fără să-și dea seama unde calcă. Își găsi locul lui pe saltea și se trînti îmbrăcat. Toți ceilalți dormeau trudiți.

Rămas singur, Andronic începu să se plimbe gînditor, trecînd încet prin fața chiliilor călugărilor. Nu se auzea de nicăieri nici un zgomot. O nefirească pace se așezase parcă în toată pădurea. Andronic porni agale pe aleea din fața mînăstirii. Erau arbori înalți, de amîndouă părțile. Și salcîmi pitici, trandafiri sălbateci, creșcuți la întîmplare. Totul dormea, adînc, sub lumina irizată a lunii. Andronic auzi un

ciript gros într-un tufiş şi se opri brusc.

— Ce, mă, nu te-ai culcat încă ? !... Ia vino încoace !...

înalţă mâna şi aşteptă câteva clipe. Un zbor scurt, împiedicat de ramuri şi o pasăre mărunţă i se așează sfioasă în palmă. Andronic trase cu băgare de seamă mâna aproape de obraz. Păsărică tremură, dar nu-şi luă zborul.

— Ce-i cu tine ? întrebă, prefăcându-se supărat, Andronic. Acu se face ziuă...

Cu cealaltă mână cuprinse pasărea, încet, blînd şi-i mîn-gîie capul. Păsărică se zgribuli, apoi îşi scutură penele, bucuroasă.

— Ia să faci bine să te culci îndată, că doar n-oi fi şi tu îndrăgostet !...

întinse braţul şi pasărea îşi luă zborul cuminte, fără spaimă, fără să ciripească măcar. Tînărul pîndi câteva clipe foşnetul frunzelor, ca şi cum ar fi vrut să se convingă că într-adevăr e ascultat.

Apoi şovăi, nehotărît unde ar fi mai bine să meargă. Înainta la întîmplare pe alee, dar repede îşi schimbă gin-dul şi se îndreptă spre lac.

Trecînd prin faţa chiliilor, mai ascultă o dată, să vadă dacă nu se trezeşte nimeni. Aceaşi tăcere, de cetate vrăjită. De-abia cînd ieşi de sub zidurile mînăstirii şi pogorî spre lac îşi dete seama că aici zgomotele erau în toi. Greieri, cosaşi, broaşte, paseri mari care se trezeau, la lună

210

211

şi tipau scurt — aici părea într-adevăr că viaţa se prelungeşte întreagă chiar şi în somn.

„Taci!” Nu mai plînge ! N-a fost nimic !” îi spunea Ân-dronic foarte aproape de ureche. D-na Solomon plîngea mai mult să simtă apropierea lui caldă, bărbătească, să audă mereu cuvintele lui cu atîta patimă şoptite. „Te rog eu mult !” continuă Andronic şi-i atinse cu buzele sfîrcul urechii. Niciodată nu simţise d-na Solomon o astfel de mîn-gîiere. Trupul întreg i se topi sub atingerea aceea de foc. Voi să se apere, dar braţele lui Andronic o cuprinseră puternic. „Sper că nu e numai un satir în toată pădurea asta !” îi şopti el pătimaş. D-na Solomon zîmbi : „De unde îmi cunoşti gîndurile ?” întrebă ea, ca să se apere şi să-l necăjească totodată. „Haide să vedern mai bine ce fac ceilalţi !” adăugă ea repede. „Toţi dorm, şopti Andronic, n-a-vea nici o grijă. Şi apoi, nu vezi ? s-a stins bricheta ; ăsta e semnalul, ăsta e gajul”... D-na Solomon încercă să se rupă din braţele lui, dar căldura tînărului o ametea, o vrăjea. „Cel puţin dacă n-ar aprinde cineva bricheta, să ne vază”, oftă ea...

Liza auzi din nou glasul lui Stere : „Al cincilea !” de astădată atît de departe, atît de stins, încît ghici mai mult cuvintele, pentru că le cunoştea. Acum e rîndul lui, îşi spuse, silindu-se să rămînă calmă. Dar tremura. Dacă vine înfîi şarpele ?... Se temuse degeaba. Andronic apăru liniştit dintre pomi. „Mă aşteptai ?” o întrebă el zîmbind. „Da. Voiam să-ţi spun că s-a stins bricheta”... I-o arătă, în scorbura copacului, dar Andronic nici nu-i urmări gestul cu ochii. Se apropie de ea, fără sfială şi o cuprinse în braţe. Liza tremura, dar trupul bărbatului era atît de puternic, atît de îmbietor, încît nu îndrăzni să se zbată. „Trebuie să-mi dai gajul !” îi şopti Andronic. Liza încercă să se rupă din îmbrăţişarea lui ; parcă şi mai mare era voluptatea, dacă ar fi urmărit-o prin pădure şi-ar fi prins-o apoi sălbatec în braţele lui de fier, fierbinţi. Dar nu izbuti să scape. Andronic o ţintuia pe loc, şoptindu-i la ureche : „L-ai văzut ?” o întrebă el. Liza simţi cum i se urcă sîn-gele în obraz, dar plăcerea de a-i asculta cuvintele îndrăzneţe era prea mare. „Nu ţi-e frică de el ?” întrebă din nou

212

Andronic. Liza clătină ruşinoasă din cap şi vru să-şi ascundă faţa pe umărul tînărului, dar el îi prinse gura şi o ţinu așa, fără să-i îngăduie să răsuflă... Incet-încet, cu infinită voluptate amestecată cu teroarea morţii, Liza simţi cum îşi pierde conştiinţa şi leşină ; în clipa în care văzuse răsărind capul înspăimîntător al şarpelui dintre pumnii strânsi ai lui Andronic...

Dînd întîmplător cu mâna prin întunerec, Vladimir descoperi alături de el pe Liza-. Rămase buimăcit, neîndrăz-nind să o întrebe ce caută acolo, în patul lui. „Dar nici măcar nu e patul tău !” exclamă Liza, răspunzîndu-i parcă la întrebarea lui nerostită. într-adevăr, Vladimir observă cu tăcută mirare că nu se află în camera lui. O odaie lungă, necunoscută, plină cu glastre de flori. „Cine a aprins lumina ?” întrebă el deodată. „Nu e nici o lumină, ţi se pare ţie !” îi răspunse zîmbind Liza. E doar luna !” Şi îl privi stăruitor drept în ochi, provocîndu-l. „E păcat, îşi spuse Vladimir. Ce are să spună Stere ?” Liza se apropie mai mult de el şi-i şopti : „Ce făceai tu în pădure ? Adunai şerpi, hai ? !” Vladimir se cutremură, speriat. Dar în acea clipă observă cu groază cum se schimbă capul Lizei, cum se urîşteşte hidos şi dezgustător, rînjind cu o gură enormă, vî-nătă. Îşi acoperi ochii cu palma. Respira speriat, tremu-rînd, cu o groază stupidă, amestecată cu scîrbă, în tot timpul. „Haide, nu-ţi fie teamă, auzi el din

nou glasul femeii, haide mai bine să-i prindem pe ceilalți !"... Deschizând ochii, Vladimir zări în fața lui pe Aglo. „L-au omo-rît, vorbi ea zîmbind, au tăbărît toți pe el și l-au omo-rît !" Vorbea de șarpe, se înțelege. Vladimir răsuflă ușurat. „Nu era mare lucru de el, continuă d-na Solomon. Iată, asta e tot ce-a rămas !" Și-i arată ceasul. Cadranul era acum presărat cu mărgelile scilpitoare. „Să nu fie prea târziu, spuse Vladimir. Știi că vine rîndul meu." Așteptară amîn-doi, ascultînd semnalul. Dar d-na Solomon se apropia tot mai mult de el, strîngîndu-i mijlocul, apăsîndu-i pieptul. Vladimir simțea cum îl cuprinde o dulce amețeală, o căldură aromitoare și începu să tremure. „Asta nu se poate, își spunea el, asta nu !"... Auzi atunci strigătul lui Stere : „Al doilea !" și se smulse din brațele femeii, pornind sălbatcă în noapte, în inima caldă și primitoare a pădurii.

213

XII

Cîteva minute după ce Dorina adormi, cineva se apropie de ea și îi spuse, bătînd-o pe umăr :

— Haide ! Se face în curînd ziuă !...

Fata sări din pat, speriată. Așa de repede ? Și ceilalți cum rămîn, aici, singuri la mînăstire ?...

— Asta a fost demult și-a fost numai în vis... Cum de-ți mai amintești de ele ?...

Dorina începu să zîmbească. Adevărat. Toate au fost în vis ; și petrecei-ea aceea amară la Solomon, și jocurile lor în pădure, și șarpele...

— Dar să nu rostești niciodată cuvîntul acesta, o po-vățui prietena, ghicindu-i parcă gîndurile. Să nu-l rostești, că n-ai voie...

—• Bine, am să țin minte... Dar dacă totuși... Fata de lîngă ea, care o trezise, se încruntă, posomolîndu-se.

— Nu-l mai vezi atunci nouă ani de-a rîndul.... Să-l cauți în lumea toată și nu-l mai întîlnești...

— Pe cine ? se cutremură Dorina.

— Pe mirele tău. Sau poate ai uitat și asta, că astăzi e nunta...

— Așa de repede ? întrebă sfioasă Dorina. Și nici răă-car nu s-a făcut ziuă...

— Acuma este el bărbat, numai pînă răsare soarele..". Apoi s-ascunde iar și nu-l mai vezi...

Dorina privi în toate părțile. Ce odaie mare și bogată, cu pereți zugrăviți în aur, cu tavanul rotunjit ca o boltă... A dormit aici aproape toată noaptea și nici măcar nu și-a dat seama...

— Haide ! haide mai repede, o zori femeia. Te-așteaptă celelalte, cu rochia de mireasă...

— Dar trebuie să spui întîi mamei, se împotrivi Dorina.

Femeia zîmbi îngăduitoare. O luă de mînă și-i arătă fundul odăii. Parcă se deschidea o altă încăpere acolo și la capătul ei alta, la nesfîrșit, ca între oglinzi.

214

— Mai ai tu timp să te întorci acum ? Astea au fost demult... Nici nu știi ce mult a fost de-atunci...

Dorina privi șirul acela de odăi, care parcă o despărțeau de un alt tărîm, fără tristețe. încet, i se ștergeau din minte ultimele amintiri. într-adevăr, acum înțelegea și ea că a trecut vreme multă de atunci și nimic nu se mai poate întoarce, nimic nu mai poate fi cum a fost odată...

— îa-ți inelul ! îi aminti femeia. Să nu-l scoți din deget decît cînd vei fi în fața lui...

— A lui Andronic, șopti sfioasă, cutremurîndu-se de emoție, Dorina.

— Așa îi spuneți voi...

Femeia privi în ochii Dorinei și zîmbi trist.

— Tu îl cunoști ?

— îl văd și eu, numai noaptea, răspuse femeia. Atunci cînd e bărbat frumos...

— Și tu cum îi spui ? întrebă din nou Dorina.

— Cum nu trebuie să-i spui tu...

Dorinei îi fu teamă de privirile acelea străine, de figura aceasta pe care nu o mai întîlnise niciodată pînă acum.

— Haide ! Ne-așteaptă...

O luă de mînă, aproape fără voia ei, și o trase spre ușă. Dar ajunsă în fața pragului, Dorina se opri, tremu-rînd. I se părea că dincolo, peste prag, este apă. O apă ascunsă, dar adîncă, neagră, rece, pe care un ochi nedi-baci a,r fi luat-o drept covor.

— Mi-e frică, șopti ea,

— Nu te teme, nu te-neci, o liniști femeia. Cînd ești cu mine, nu te-neci...

O trase de braț ; Dorina închise ochii, dar piciorul nu se scufundă. Călca parcă pe sticlă. Răcoarea apei îi pătrundea tălpile ; atît. Dar răsuflarea aproape i se oprise pe loc, în piept.

— Răsufală adînc, îi mai spuse femeia. Fii fără grijă. Ai să te înveți apoi și aici, sub apă...
— Dar unde sîntem ? întrebă speriată Dorina. — j— în palatul lui...

— Dar cum se vede atunci soarele pînă aici ? întrebă Dorina privind cu grijă împrejur.

— Dacă palatul este cu totul și cu totul de sticlă...; Ia uită-te...

Femeia îi arătă cu mînă în sus. Se vedea cerul. Departe, sticlos, argintiu. Acolo, sus, nu era decît o lumină sfioasă împrumutată parcă de altundeva. Lumini mari, strălucitoare se zăreau în față.

— Ne-așteaptă... Să nu se supere că am întîrziat..7

O ținu tare de mînă și grăbi pasul. Dorina privea amețită strălucirea din fața ochilor. Se auzeau glasuri multe și sunete ciudate, moi, de viori foarte ușor atinse. Începeau niște trepte albe, ca de marmură. Cînd fu să atingă prima treaptă, Dorina șovăi. Dar tovarășa o trase puternic după ea.

— Urcă ! Urcă ! îi porunci.

Ce greu îi era ! Parcă o apăsau puteri nevăzute și o osteneau la fiecare pas.

— Urcă ! Urcă ! se auziră alte glasuri de sus.

Și simți din nou brațul femeii care o trage* închise ochii, cu lacrimi, și făcu încă un pas. Parcă o amețea dure-; rea acestei munci neînțelese.

:— De ce e atît de greu ? șopti ea.

— Și lui i-a fost greu pînă la tine. Ai uitat că nu putea urni barca din loc ? Cît timp ați așteptat acolo, pe marginea lacului și barca nu se putea dezlipi de țărni...

— Da, așa e, își aminti Dorina.

Își aminti și privirile de foc ale lui Andronic. Brațul lui cald și puternic, de care se agățase atunci, demult, în vis...

— Urcă ! Urcă ! auzi din nou glasurile de sus.

— Cine sînt ? întrebă Dorina.

— Ceilalți. Sînt mulți. Toți vin aici... Dar e greu, nu e așa ?...

Parcă zîmbetul ei era și mai trist acum, cînd privea munca Dorinei.

— Mai e mult ? întrebă încă o dată Dorina.

— Dacă îl iubești, mai e puțin...

Fata strînse pleoapele, își mușcă buza și se opinti, încă o treaptă, încă una...

— El nu mă poate ajuta, nu e așa ? 216

— Pe scara asta, nu Nu e scara lui...

Glasurile de deasupra păreau că se pierd, laolaltă cu zvonul de viori. Unde au pierit deodată toți oamenii aceia care o așteptau; cu privirile ațintite asupra ei ? se întrebă Dorina.

— N-au pierit, îi răspuse femeia. Te-așteaptă. Uite-i... , într-adevăr, Dorina se află deodată în mijlocul unei

săli nesfîrșite, bogată în lumini și oglinzi. O lume de basm se deschidea în fața ochilor ei.

Femeile erau îmbrăcate ; ca în celelalte vremuri, iar bărbații aveau haine cu fireturi, paloșe lungi, coifuri.

— Să nu cumva să le vorbești ! îi șopti repede femeia.

Dorina înainta sfioasă, orbită, în sala înaltă, fără sfîrșit. Oameni o țintuiau cu privirile lor streine, reci și parcă se trudeau „s-o oprească între ei, căci cercul se strîngea neconținut. Și fiecare îi făcea un semn cu mîna, fiecare îi arăta vreun lucru minunat : o pasere nemaivăzută, de

] aur, sau un pahar de nestemată sau vreun pantof strălu-

• citor. Fata ameți și-și puse palmele la ochi.

«., — Să nu le răspunzi orice ți-ar spune, auzi ea din

-l nou șoapta tovarășei.

; în acea clipă, simți brațul femeii mai poruncitor, tră-

*gmd-o.

l — Uite-o și pe Arghira, frumoasa din lapte ! strigă

! un tînăr, ieșindu-i în cale și arătîndu-i un tron ascuns. Dorina întoarse fără vrerea ei privirile. Departe, zdrobită de lumină, sta o fată palidă, cu plete negre, cu ochii larg deschiși. — Și ea a fost mireasă ! adăugă tînărul zîmbind. Tot de-acolo a venit și ea, ca și tine. Uite-o ! Dorina începu să tremure. Fata aceea parcă ar fi fost moartă ; stătea neclintită, cu obrazul alb și țeapăn și ochii et nu clipeau.

— Trei zile, atîta a cunoscut-o el ! strigă din nou tînărul, aproape ținîndu-i drumul. Acum e moartă, e de mult moartă. Privește-o bine !...

Chiar fără porunca tînărului necunoscut, Dorina tot nu-și putea desprinde privirile de chipul fetei de pe tron. O turbura 'tot mai puternic taina chipului încleștat, tristețea aceea rece, îngîndurată.

— Haide ! îi șopti tovarășa, încercînd să-i tragă brațul.

217

— Cine este ? întrebă Dorina. A fost și ea mireasă și a murit ?

Femeia șovăi, fără să-i răspundă. Voia s-o tragă mai aproape de ea, s-o scoată mai repede din cercul acela de oameni care continuau s-o privească amețitor.

— Privește-o bine și ai să înțelegi cine este, vorbi din nou tînărul. Și ea se opri deodată, tremurînd. Fata din tron i se păru atunci cunoscută ; și ochii aceia larg deschiși, și buzele strînse...

— Nu vezi că ești *tu* acolo ? ! exclamă biruitor tînărul.

Toate viorile tăcură, oprite parcă la un semn nevăzut. O mare tăcere împietri sala. Dorina rămase o clipă cu ochii căscați, apoi gemu rănită și se prăvăli.

...Începea să-și dea seama unde se află. Odaia întreagă era muiată într-o lumină vrăjită, lunară.

Dorina se trezi tremurînd, înspăimîntată. Auzea un sforăit gros, întrerupt de sufocări scurte.

Din altă parte se strecurau pînă la ea zvonuri nedeslușite ; un geamăt prelung, șoapte neînțelese și țiuiri de gîngăni nevăzute. Fata își mîngîie fruntea cu palma, încercînd să înțeleagă ce s-a petrecut cu ea. Ascultă răsufările înecate de lîngă ea. Întoarse încet capul și zări alături, cu capul atîrnînd greu, pe Liza. la cealaltă parte, dormea cu pumnii strînși aproape de gură Riri. Odaia era luminată pînă în cele mai ascunse-unghere, dar luna nu se zărea prin fereastră. Se ghicea numai un colț de cer albastru, străveziu.

— Am visat șopti Dorina ca să se liniștească.

li era totuși frică, singură trează în mijlocul atîtor femei cuprinse de somn. Fiecare zgomot care îl auzea i se părea încărcat de taină, vrăjit, neînțeles. Tîrziu își dete seama că se aude de departe orăcîit de broaște. Se gîndi cîteva clipe. Sîntem la mînăstire. Am visat. Tot ce s-a întîmplat pînă acum a fost în vis...

Dar își aminti brusc de Andronic și răsufarea i se aprinse din nou. Oare și el a fost numai o nălucire? Și șarpele ?...

Rămase cu ochii deschiși, încruntată, încercînd să-și aducă aminte de toate cîte s-au întîmplat. Nu înțelegea nimic limpede. Doar ochii lui Andronic stăruiau asupra ei,

de undeva din boarea luminoasă a odăii. Și parcă îl simțea foarte aproape,.. îi simțea mai ales parfumul acela nelămurit de trup curat și bărbătesc, laolată cu căldura ucigătoare care izvora din ochii lui, din mîinile lui... Dar șarpele ! ?... Dorina roși, închizînd pleoapele și strîngîndu-le pînă la durere. Același copleșitor dezgust, aceeași mare spaimă și dorință bolnavă stăruiau în amintirea ei turbure. Faptele se desprindeau anevoie în minte și toate gîndurile îi răsăreau vlăguite, nesigure, neștiind cum să le lege între ele. Totul era bolnav, istovit, cuprins de ceață. Dar vraja șarpelui stăruia ; vraja lui și a lui Andronic. Numai chipul lui Andronic o liniștea, cînd îl chema în minte. li vedea-întreg, viu, năprasnic în bărbăția lui neasemuită... Dorina luptă multă vreme cu somnul, cu amintirile. Sforăiturile din celelalte odăi le auzea uneori cu o exasperantă precizie. în încăpere, lumina lunii stăruia. Fereastra era deschisă, dar încă nu se

făcuse prea frig. Răsuflarea femeilor era adâncă și greoaie. Toate dormeau cu gura căscată, cu gâtul încovoiat și brațele răsucite. Zărea piepturile cum se înalță și scoboară, zgomotos, în voie, cum se întind mușchii și obrazul transpiră uleios. Niciodată Dorina nu văzuse atâtea femei dormind obosite. Niciodată .Luciditatea ei nu fusese atât de ascuțită și totuși atât de bolnavă, gata să se topească în nălucire la orice spaimă. Le privi câteva clipe, apoi închise ochii și adoismi dintr-o dată, ca și cum s-ar fi cufundat lin într-un lac fără fund.

XIII

Andronic străbătuse o bună parte din pădure înainte ca să se întoarcă din nou pe marginea lacului. Ajuns între arbori — acolo unde, cu câteva ceasuri mai înainte se desfășuraseră jocurile — porni să cînte, încetinind pasul» Glasul se desprinsese la început sfios și melancolic, ro-fcunșindu-se și crescînd apoi, ca într-o chemare prelungă, deopotrivă de duioasă și înflăcărată. Cînta fără cuvinte ; doar dacă la răstimpuri rostea vreun nume de fată. Pădurea părea că-l ascultă somnoroasă, tresărind ușor, neliniștită și apoi repede împăcată. Sus, pe deasupra arborilor, se pornea câteodată un val nesfîrșit de foșnete spe-

218

219

riate, frunzele apropiindu-se unele de altele și tremurînd ca atinse de o mîină nevăzută și nepotolită. Glasul lui Andronic ajungea pînă foarte departe, despica de trunchiuri și răsfirea printre frunze.

A-o-oooQ-hău-u-uuu !... Ana-a-aaaa !...

Lumina lunii pătrundea coroanele și se așternea de-a dreptul pe iarbă, răsărind pretutindeni flori nefirești, cu sclipiri umede, sfoase. Andronic parcă se ferea să le calce, privind cu băgare de seamă unde își pune pasul. Aturrci glasul lui se pierdea înghițit de pămînt și numai șoapte neînțelese tremurau în pădure. Parcă frunzele se întorceau încet după el, într-atît de turburătoare îi era trecerea și de cald glasul cînd începea să cînte. Uneori paseri nevăzute se trezeau prin cuiburi, și se auzeau ciripituri înfundate, chemări scurte, speriate. Andronic se oprea zîmbind, și le făcea semn cu mîna, ridicînd fruntea.

— Nu v-astîmpărați, frumoaselor ? !

Ciripitul se topea brusc, în zvonul nelămurit al crengilor înalte. Cîte un fluture mare de noapte își lua zborul, clătinat parcă de o aripă de vînt, gata să-l răstoarne și se așeza leneș pe coaja trunchiului, lipindu-și aripile. Ochii lui Andronic îl urmăreau câteodată, sclipind în întunerec ca doi cărbuni aprinși. Omul zîmbea, străbătut de bucurii neștiute și pornea mai departe, cîntînd.

în fața unui arbore bătrîn și încovoiat, Andronic se opri cu băgare de seamă și-l măsură de sus pînă jos, ca și cum ar fi vrut să-și dea seama dacă e ceva schimbat în trunchiul și ramurile lui. Apoi își scoase haina, o zvîrli pe iarbă și începu să se cățăre vioi, fără nici o greutate. Ajuns în furca cea mai de sus, Andronic își făcu loc cu mîinile printre frunze și încercă să privească pe deasupra pădurii. Dar încă nu se urcase pînă în vîrf ; încă nu-și putea roti ochii deasupra tuturor arborilor. își trase atunci capul și se cațăra pe crenguțe cele mai înalte. Ramurile •fragede tremurau sub apăsarea lui, dar nu trosneau. Părea că se ține mai mult cu mîinile, fără să-și lase tot trupul p? crengi. Parcă ar fi plutit între frunze și-trupul lui ar *fost ușor ca al unei paseri. Cînd își înalță capul, cerul întreg'îl aceperi. Un cer împietrit, alb, scăldat în lună.

— Doară n-oi fi singur ! spuse Andronic și începu să chiuie.

Glasul lui ajunsese foarte departe, pe deasupra pădurii și-l auzi cum se pierde, ca un ecou. Dar nu-i răspunse

220

nimeni. Numai o pasere mare își luă zborul cu aripele întinse și filfii lin peste arbori.

— Huuuu !... chiui încă o dată Andronic.

Aceeași tăcere mirată a pădurii. Același cer senin și mort deasupra. îngîndurat, Andronic începu să coboare. își dădea drumul cu ușurință, parcă jucîndu-se, din ramură în ramură, fără să șovăie, fără să privească unde se lasă. Ajunsearepede pe pămînt, își scutură părul de frunze, își îmbracă haina și porni îndărăt, pe alt drum. Cînd străbătu luminișul, căută câteva clipe cu ochii o tufă și se îndreptă aproape alergînd spre ea. Se trînti pe iarbă, puse urechea la pămînt și, ascultă.

— Nimeni ! exclamă el zîmbind. Unde or fi plecat toți în noaptea asta ? !...

Se ridică, după ce mîngîie ușor, cu palma, firele de iarbă, cerîndu-le parcă iertare că le-a strivit sub trupul lui.

— S-au dus poate pe lac, să înoate, adăugă Andronic. Grăbi pasul. Când ieși din pădure, începuse să adie blînd vîntul. Se clătinau spicele pe marginea cărării. Andronic mergea fluierînd, pînă se apropie de lac. Aici se opri din nou, ascultînd. De undeva, de departe, se auzea tremurul uscat al păpurișului. Țipetele somnoroase, oră-qăitul broaștelor, țiuitul cosașilor păreau că se sting în înfiorata tăcere a lacului. Nici paserile nu se mai trezeau speriate din stufăriș acum. Andronic încercă să pătrundă zarea cu ochii. Nu se lămurea nimic pe lac. Doar o boare ușoară legănîndu-se în vînt. Tînărul făcu cîțiva pași, cău-tînd parcă un loc mai potrivit și începu să se dezbrace, nerăbdător.

Dorina șovăi multă vreme înainte de a se hotărî să-i iasă înainte. El știe doar că a venit și totuși nu o caută, nu o cheamă. îl vede foarte bine, cum stă aproape gol, cu fișia de mătase grea, bătută cu fir, prinsă în jurul coapselor. Și totuși ar fi trebuit să-l găsească gata de plecare, îmbrăcat. Sau poate nu a ales-o pe ea... Dar din hora acelor fete necunoscute, după ce le-a cîntărit pe toate cu privirea, ei i-a aruncat gajul, un măr de aur. Acesta a fost semnul ; pe ea a ales-o de mireasă...

221

— Dorina ! exclamă Andronic mirat cînd o zări teain-tînd. Ce frumoasă te-ai făcut!...

— Te-am așteptat, șopti fata. Nu mergem ?

îi văzu în acea clipă umerii lui goi și plecă ochii.

— De ce ți-e teamă ? o întrebă el. Știi că altfel nu se poate, ci numai goi. Așa stă scris...

— Și eu ?

— Și tu... Mai tîrziu, se-nțelege, adăugă el zîmbind, apucîndu-i mina.

Fata simți din nou tresărirea de foc pe care i-o dădea întotdeauna atingerea trupului lui Andronic; Aceeași cutremurare bruscă aceeași stranie plăcere, necunoscută.

— Tu știi să-noți ? o întrebă încet Andronic. Dacă se scufundă barca, tu ai să știi să-noți ?

Dorina se agăță de brațul lui, speriată.

— Dacă mă lași tu, mă-nec ! exclamă ea.

— Atunci să nu-ți fie teamă, orice s-ar întîmpla să nu-ți fie teamă, o încuraja Andronic. Asta e o luntre fără moarte. Dacă ai știi de cîte ori am străbătut eu apele pînă m-arn dus și ra-am întors de-acolo... Uite !...

îi arată cu brațul întins depărtările. Dorina nu zări nimic, decît aceeași întindere nesfîrșită de ape, limpezi, nemișcate.

— E departe ? întreabă ea supusă.

Andronic începu să rîdă și o strînse mai aproape de el.

— Nu e nimic departe cînd iubești, șopti. Tu ai să te așezi în fundul bărcii, liniștită. O să trecem nouă mări și nouă țări. Și pe urmă începe nunta...

— Atît de tîrziu, spuse Dorina, întristîndu-se. Cîte nu Ke mai pot întîmpla pînă atunci, adăugă ea gînditoare.

— De ce te grăbești ? întreabă bînd Andronic. Aici, la noi, zilele trec repede, ca și clipele. Dacă ai ajuns aici, nu te mai poți întoarce. Și e mai frumos aici, nu e așa ?...

— Oriunde ești tu, răspuse fata.

Tăcu brusc, privindu-l. Ce frumos este, și ce înalt, ce mare ! Parcă nu mai e om, ci zeu, fiul zmeului din povești.

— De ce-ai plecat din palat ? îl întrebă ea. De ce-ai venit din nou aici, lîngă apă ?...

222

— Tu n-ai putut rămîne acolo, ți-a fost frică... De ce ți-a fost frică ? Toți oamenii aceia erau morți de mult, nu-ți puteau facenimic, n-ai văzut ?...

— Eram și eu acolo, șopti fata cu spaimă. Eram pe un tron, ascunsă de ceilalți...

— Da, vorbi Andronic senin, așa se întîmpla întotdeauna...

Dorina simți din nou aceeași spaimă și se strînse mai aproape de el. Parcă ar fi vrut s-o liniștească, s-o mîngîie.

— Fii fără nici o teamă, vorbi el și eu sînt aici. Nu ne despărțim...

Privi atunci spre ape. Barca aștepta acolo, lîngă ei, de foarte multă vreme. Dorinei i se păreau cunoscute toate lucrurile acestea ; și pregătirea aceasta de călătorie i se părea c-o mai trăise o

dată, demult.

— Unde e nunta ? întrebă ea încă o dată.

— La capătul celălalt...

Ii cuprinse mijlocul și o duse încet aproape de apă.

— Nu se poate altfel, o liniști Andronic.

El făcu un pas și barca se clătină. Apoi, purtînd-o a'proape în brațe, o sui și pe Dorina.

Legănarea a fost atît de neînchipuit de dulce, îneît fata ameți și-și prinse capul în mîini.

Andronic era lîngă ea. înainte de a apuca vîsiele, îi arătă cu brațul întins înainte.

— Acolo, la mijloc, e o insulă. Acolo am stat eu... Deodată, fără să știe cum, Dorina își aminti de șarpe

și se cutremură. Îl va vedea din nou, gol și neobosit, zvîc-nind sub lumina lunii, așa cum îl văzuse la început. Și de data aceasta, pe neașteptate din întunec, ar putea s-o muște...

— Dar în insulă e șarpele ! exclamă ea turburată. Tu l-ai gonit acolo, chiar tu '...

Văzu în acea clipă cum Andronic se ridică în barcă, palid și mîniat. Privirile lui scăpărau și mai înflăcărare acum și îi străpungeau luminițele ochilor, orbînd-o.

— De ce-ai spus asta, iubita mea ? ! vorbi Andronic trist.

223

Dar cuvintele lui zvîcneau în urechi, parcă ar fi fost fulgerate din gura unui zmeu.

— De ce n-ai ascultat porunca ? repetă el tremurînd. Dorina își aduse aminte : „Să nu cumva să rostești cu-

vîntul acesta în fața lui !” Uitase. E prea tîrziu acum. Uitase... îl privea înmărmurită, strivită de puterea lui, aș-teptînd blestemul. își acoperi ochii cu palma.

— Nouă ani ai să mă cauți și numai atunci ai să mă găsești ! auzi ea cuvintele lui Andronic.

Dar cînd vru să-l privească din nou și să-i cerșească îndurarea, văzu barca goală. Andronic pierise. Nu era în fața ei decît întinderea nesfîrșită de ape. Rămase mută, istovită, neștiind ce are să facă. În acea clipă, auzi cum se clatină frunzele pe mal și întoarse capuî. Nu era nimeni. Numai vîntul, întețindu-se, înfiora crengile înalte ale arborilor...

Se trezi cu acest zgomot amar în urechi. Odaia era pe jumătate în întunec. Lumina de lună se trăsese lîngă fereastră. Dorina înțelesese că vîntul intră acum tremurător în odaie. Se ridică din pat și se apropie de fereastră. Departe, spre stînga, se zărea lacul. Fata zîmbi. Se întoarse spre pat, fără să recunoască unde se află. Privi mirată femeile care dormeau lîngă ea. încet, dar cu gesturi sigure, ca prin somn, își făcu loc printre paturi. Găsi de-a dreptul ușa, fără s-o caute. Auzea zgomote ciudate dincolo de pereți, care o înfricoșară. Răsuflări adînci și înecate, ca ale unor oameni chinuți. Dar nu-și pierdu curajul, ci, cu ochii închiși, străbătu sala pînă la ușa de-afară. Era pe jumătate deschisă. Ieși în curte. Nu simți frigul sub picioarele goale, nici vîntul rece pe deasupra umerilor ei aproape dezgoliți. Porni cu aceeași hotărîre spre lac.

Cînd coborî dîmbul și ajunse pe mal, găsi barca aștep-tînd-o. întocmai așa cum o lăsase.

Intrase acum adînc cu picioarele în mîlul umed și rece, fără să simtă ceva. Grăbită, dar cu luare-aminte. desprinse frînghia din jurul parului, o zvîrli în barcă, apoi se sui. Hotărîtă, căută cu ochii insula •— și începu să vîslească lin, duios, ca cineva care pleacă numai cu nădejdea...

224

XIV.

Liza se deșteptă cuprinsă de frig, tremurînd. Fereastra era larg deschisă și apropierea zorilor se presimțea în bătaia vîntului umed, în mirosul schimbat al văzduhului. Luna pâlise. Dar întunerecul începea să se destrame și parcă se zăreau aburi turburi peste fereastră, departe.

Liza se deșteptă amețită, ca după o lungă petrecere. Anevoie înțelegea unde se află și în ce împrejurări adormise pe jumătate îmbrăcată, laolaltă cu atîta lume. Rămase multă vreme cu ochii deschiși, fără să izbutească să se învelească bine, tremurînd. I se păruse că, în clipa cînd se trezise, sunase undeva, pe aproape, o toacă de lemn. Un sentiment neconfortabil de deșteptare într-o încăpere streină, incomodă ; se simțea în același timp dezgustată, obosită,

păcălită de viață. Nimic n-avea neni un sens, de nicăieri nu nădăjduia nici o bucurie. Un ciripit scurt, răgușit, venit parcă de-a dreptul de pe stîngia ferestrei. Poate că ar trebui închisă fereastra... Dar e atît de greu, și e atît de zadarnic...

încerca atunci să se învelească mai bine, trăgînd plapuma cu putere. Băgă de seamă că locul din stînga ei e gol. Rîri își cufundase capul în somn în acest loc gol și-și aduna, acum genunchii. Liza întoarse capul, cercetînd cu mirare celelalte femei. Le zărea mai mult și-și frecă de mai multe ori ochii, ca să le poată ghici. Întîmplările îi răsăreau izolate în minte. Își amintise brusc de Sergiu Andronic, de alergările prin pădure. Apoi, un lapsus turbure, un sentiment de umilitoare rătăcire. S-a întîmplat un joc... O farsă... Apoi încă ceva... Căpitanul Manuilă... Dorina... șarpele... Dădu din nou cu ochii de Riri, care dormea cu pumnii strînși la gură și tresări. Dorina ?

Avu atunci senzația precisă că a asistat, cu puține minute în urmă, la plecarea Dorinei din odaie. Fără îndoială că s-a dus la Andronic, în camera cealaltă. Gîndul acesta o emoționa brusc ; pudoare umilită, spaimă, gelozie, curiozitate. Uitase că Andronic nu doarme singur. De-abia cînd se ridică pe jumătate în pat să cerceteze încă o dată trupurile adormite de alături, să-și dea seama dacă nu cumva se înșală, își aminti de Stere și de ceilalți. Firește că toți dorm la un Joc. Atunci poate că Dorina... Dar își amintea

225

precis, fără să poată fixa în timp amintirea aceasta, că Dorina se deșteptase pe furiș, cînd celelalte toate dormeau adînc, și plecase din odaie ca să se întîlnească, afară în curte, poate, cu Andronic...

Ascultă cîteva clipe, dacă nu cumva se aud zgomote, șoapte. Numai răsuflările înecate ale femeilor și sunete grele, horcăite, din cealaltă odaie. Liza se hotărî brusc, emoționată. Se dădu jos din pat, ferindu-se să atingă trupul încolăcit al Ririei, și se repezi la fereastră. Se plecă adînc în afară. O lovi un miros proaspăt de frunze rupte, de trunchi crăpat. Cerul era încă albastru, palid către margini. Înspre stînga, aburind, se zărea lacul. Liza ascultă cîteva clipe, apoi se întoarse în odaie și se îndreptă spre ușă. Era întredeschisă. Oricine ar fi putut intra... Uzi geamăt. Tresări. Dar își dădea seama că se speriasse degeaba ; d-na Zam-firescu oftase prin somn. Dormea acoperită cu paltonul. Liza o privi scurt, cu dezgust. Din odaia alăturată veneau acum, mai dense, mai grotești, horcăiturile bărbaților. Să fie oare acolo Andronic ?...

Se reîntoarse lîngă pat, nehotărîtă, emoționată. „În părul meu odată blond" ... Refrenul stăruia absurd în raiete fără săl poată alunga : „Eu n-am avut copilărie" ... DHI nou chipul căpitanului, al lui Stamate. Sărutările din pădure. Îi fu rușine, silă de ea, de toți și de tot ces-a în-tîmplat. „Eu n-am avut copilărie" ... îi reveneau în minte, fără nici o noimă scene și vorbe de la masa din Fierbinți, din grădină. Stere scoțîndu-și haina, mergînd agale să și-o atîrne de craca unui vișin... Solomon întrebînd cu mîna ridicată : „Cine mai vrea o cafea ?" ... Și apoi, deodată, fără nici un înțeles, glasul lui Andronic : „Dacă nu vă liniștiți într-un minut" ... Cuvintele lui, de mai înainte : „Sînt turburat din alt motiv. Dacă am să vi-l spun, veți rîde de mie" ... A vrut să-i apuce mîna, atunci, și i-a șoptit : „Îți jur !" ... Amănuntele se înșiră precis în amintire. Cu ce răceală i-a primit el exclamația aceasta pătimașă. Acum îi e rușine și în același timp, ciudă pe Andronic, un necaz îndîrjit pe tot ce-a făcut el, pe toată frumusețea lui cutezătoare. Dorina nu s-a întors. A plecat cu el, firește. Înțelege tot ce s-a întîmplat : ei doi, noaptea, după ce ceilalți au adormit, s-au întîlnit în curte, au plecat apoi singuri în pădure. În pădure, noaptea. S-a culcat cu Dorina. O furie abjectă, o poftă de scandal îi copleșește simțirea. Începe să tremure. Se apropie răsufliînd grăbită de d-na Solomon și

226

începe s-o scuture. Femeia se împotrivește, geme. Liza se întoarce spre Riri și o deșteaptă brusc, scuturîndu-i plapuma. Apoi din nou către d-na Solomon.

— Scoală-te, nu știi ce s-a întîmplat cu Dorina ! șoptește ea.

D-na Solomon se trezește anevoie. Își frecă neconținut ochii.

— Nu știu unde a plecat Dorina, repetă mai tare Liza, apropiindu-și mult fața. Nici Riri nu înțelege nimic din ce aude. Și-i s-a somn, și-i e greață ; o durere seacă în moalele capului. Își ține tâmpile între mâini, silindu-se să priceapă unde se află. Zărește, lângă ea, pe d-ra Zamfirescu. Îi e deodată teamă,

o teamă stupidă că fata de alături aude tot ce vorbește, că ea e de mult trează, și ea înțelege tot, prefăcându-se că doarme.

— Mai încet, să nu ne audă, șoptește Riri către Liza.

— Mai bine îmbracă-te, să nu se fi întâmplat ceva, spuse Liza, căutându-și pantofii.

— Dar de ce, dragă ? se miră d-na Solomon.

Se trezește și d-na Zamfirescu. Ridică fruntea și încearcă să-și aranjeze părul, care-i căzuse în ochi. • — Ce s-a întâmplat ? întrebă ea mirată.

— Cred că i s-a făcut rău Dorinei, spuse plictisită Liza și a ieșit din odaie. Vreau să văd ce e cu ea...

Riri se îmbracă tăcută, suflând adânc, ca să se trezească.

Îi se pare că se pregătește să intervină hotărâtor într-o împrejurare stranie și primejdioasă. Îi se pare că viața Dorinei atârna de voința și curajul ei și asta o face să-i fie milă de biata Dorina, să-i fie deodată înfinit de dragă...

— Haide ! îi spune Liza d-nei Solomon. Să vedem, poate e în curte.

D-na Zamfirescu rămâne mirată, uluită, în pat. Privește înspăimântată către fiică-sa. O zărește la celălalt capăt, dormind adânc, și se liniștește.

În odaie s-a făcut frig. Zorii stau să răsară. D-na Zamfirescu își aduce deodată aminte de șarpele de azi-noapte. Nu-i mai este frică. Dar își face cruce pe furiș și se pre-gătește să asculte, curioasă.

227

În odaia bărbaților a intrat numai Liza. A băgat doar capul, deschizând ușa cu multă luare-aminte. O lovește un miros greu, apăsător, de răsuflări încărcate cu aburi de vin și strivește pleoapele, dezgustată. Își strigă soțul de mai multe ori. Nu distinge bine trupurile bărbaților. Parcă e mai întunec în această odaie, căci ferestrele dau spre curte. Cîțva timp, nu-i răspund decît horcăiturile îndesate de pe saltele.

Apoi, glasul lui Stamate, gros :

— Cine e ?

— Trezește-l te rog pe Stere, șoptește Liza din prag. Am puțină treabă cu el...

Stamate înțelese și el greu. O clipă, nu știe cine ar putea fi Stere. Numele nu-i spune nimic. Se credea în alt loc, cu alți oameni, în altă vîrstă. Își deșteaptă, fără să vrea, prietenul. Căpitanul căscă zgomotos, neștiind că Liza îl privește din prag.

— Scoală-l te rog pe Stere, spuse din nou, mai tare, Liza.

Manuilă îi aude glasul și se ridică brusc, rușinat. Se trezește și d-l Solomon.

— S-a întâmplat ceva, doamnă ? întrebă căpitanul.

•— Cred că i s-a făcut rău Dorinei, șoptește Liza, re-trăgîndu-se. Încearcă, te rog, și trezește-l pe Stere...

Apoi își aduce aminte că n-a întrebat de Ar.dronic. Nici nu știe dacă măcar e acolo, în odaie, dacă a dormit de la început a colo. „, îi e rușine, totuși, să mai deschidă o dată ușa și să întrebe. Poate ar da loc la bănuieli.

— Ce s-a întâmpiat ? întrebă d-l Solomon, ieșind pe jumătate îmbrăcat în sală.

— Nu știu unde e Dorina...

D-l Solomon rămase cîteva clipe uluit, neînțelegînd sensul cuvintelor.

— Haide s-o căutăm, poate i s-o fi făcut rău și-a ieșit în curte, șopti Riri.

În clipa aceea, ușa se deschise din nou și apărură căpitanul, încercase, în grabă, să-și așeze părul, dar capul îi era răvășit.

— Ceea ce e mai ciudat, vorbi el, este că nici d-l An-dronic nu e aici...

228

Privi semnificativ către d-l Solomon. Riri se îndrepta spre ușa de la intrare. O găsi deschisă. Ajunsese cea dinții în curte. Văzduhul era cu totul altul aici. Se vedeau încă foarte bine stelele, dar toată lisiștea aceasta avea alt sens acum ; părea o supremă înclăștare, ultimele clipe de așteptare : în curînd totul se

va șterge, se va întâmpla un lucru nou, care nu mai era al nopții.

— Nici nu știm cât e ceasul, șopti buimăcit d-l Solomon, coborînd în curte.

— Trei și douăzeci și cinci, spuse Stamate, care-și luase ceasul cu cadran fosforescent.

D-na Solomon și cu Liza străbătură repede cu privirile curtea mînăstirii.

— Nu e aici, spuse sigură Liza.

— Poate s-o fi dus prin parc, să se plimbe, șovăi Riri. Căpitanul Manuilă privea calm, colț după colț, fără

să se miște din loc. Părea că se gîndește atent la toate ungherele unde s-ar fi putut ascunde JDorina. I se păru, o clipă, că nu face altceva decît să continue jocul din pădure și amintirile îl umiliră. Întoarse brusc capul spre lac.

— Ar trebui să căutăm întîi acolo, spuse el tare, ară-tînd cu mîna.

Riri se cutremură. Nu, asta nu se poate, asta ar fi peste putință...

" ■— Doamne ferește ! făcu d-l Solomon.

Liza nu mai așteptă să se hotărască, ci porni cea dintîi spre lac, urmată de Stamate și Riri.

După ce ieși din curtea mînăstirii, începu să*, alergă. I se părea că orice clipă pierdută este o gravă greșală. Ori-cînd, Doiina poate găsi timp să se ascundă...

— Eu nici nu știu dacă Andronic ăsta s-a culcat sau nu cu noi, auzi ea glasul lui Manuilă din urmă.

Coborî dîmbul și ajunsese la marginea lacului. Își dete repede seama că lipsește barca. Se îndreptă spre țărșul strîmb, care o ținuse legată de țărș.

— E nebună ! exclamă Liza. A luat barca...

Firește, s-au dus să se plimbe numai ei doi. S-au plimbat toată noaptea, s-au legănat și el i-a șoptit cuvinte de amor: „Eu n-am avut copilărie!”... Palidă, Liza alergă pe mal, încercînd să ghicească forma bărcii.

— Uite-o ! strigă Riri de pe dîmb.

229

Toți se întorc spre locul unde arată brațul fetei. Acum se vede bine barca și Dorina, pe jumătate îmbrăcată, singură, vîslind încet, ostenit.

— E singură ! strigă Liza înmărmurită.

O vede și ea foarte bine, și nu-i vine a crede. Cîteva clipe, îi e teamă să înțeleagă. Dorina asta e nebună !... Doamne ! Dacă cumva ?... Nu are curajul 'Să-și ducă gîn-dul pînă la capăt. Alergă din nou sus pe dîmb. Ceilalți privesc uluiți, urmărind cu ochii dîra ușoară pe care o lasă lopețile bărcii.

— Dar e nebună ! exclamă din nou Liza.

— Se duce spre insulă, spune calm Stamate.

D-l Solomon se trudește să ia o hotărîre. Privește buimăcit în toate părțile.

— Trebuie să căutăm încă o barcă ! șoptește el, muș-cîndu-și buzele. Trebuie să mai fie o barcă pe undeva...

Își amintește : Haralambie, barca cealaltă a stăreției, cu care au pornit să-l caute. Simte o sudoare rece pe frunte, pe ceafă. Și deodată, sălbatec, începe să strige :

— Dorina ! Dorina !...

, Stamate pune amîndouă palmele la gură și

strigă : ,

— Do-ri-naaa !...

Îi trec prin minte, atunci, strigătele lui Vladimir de la joc : Liza-a-aaa !... I se par toate lucrurile acestea în-tîmplate demult, cu alți oameni. Acum îi e frig și tremură. Strigătele lui poate nu sînt auzite pe lac, căci fata nici nu întoarce capul.

— Ia te uită colo ! arată deodată Liza.

În cealaltă parte a lacului se zărea un bărbat înofînd. Se vedeau brațele vînjoase lovind ritmic și rar apa.

— El e, Andronic ! exclamă Manuilă.

Cîteva clipe, tăcură cu toții, împietriți. Andronic înota și el, poate fără să știe de Dorina, spre insulă.

XV

Ajuns pe mal, Andronic își scutură apa de pe trup și porni agale spre inima Insulei. Pașii lui lăsară cîteva urme moi pe deasupra mîlului bătut cu nisip, apoi iarba îi în-

230

ghiți cu totul. Arsdronic înainta încet, fără grabă, rotin-clu-și privirile pe deasupra arborilor, încercînd parcă să ghicească după tremurul frunzelor apropierea zorilor. Bătea ușor vîntuî aici, în mijlocul apei,

dar tînărul părea că nu simte adierea rece pe umerii lui goi. Paserile începeau să se deștepte prin tufişuri, și ciripitul lor singur însuflețea insula. Andronic călca vrăjit de singurătate, de văzduhul turburat parcă în așteptarea unui mare miracol. Pătrunse adînc printre arbori, acolo unde tufele creșteau umede, cu frunzele mari, nedespicate. Mirosea a mușchi și a scoarță putredă, în inima insulei. Crengile erau acum mai grele și parcă boabele de rouă le îndemneau spre pămînt. Andronic trecea printre eîe nepăsător la scuturarea rouăi, nesimțind mîngîierile aspre ale frunzelor, înainta tot mai adînc în pădure, căutînd parcă ceva bine ascuns, pe care se trudea să-l descopere răscolind cu ochii tufele și arborii. Întîlni o movilă, pe care crescuse numai un salcîm pipernicit și cîtiva roșcovi sălbateci, și o sui grăbind pasul. Ajuns în vîrf, privi spre lac nedumerit. Cîteva clipe rămase nemișcat, răsufliînd adînc, rar, ca în somn, apoi coborî pe cealaltă parte și se îndreptă spre apă. Fără grabă, cu luare-aminte, își căută un loc în iarbă, unde să se poată întinde în voie, îl găsi la capătul unei vîlcele. Ierburile creșteau aici înalte și moi; apa se prelingea printre ele ca dintr-un izvor obidit, ce stă să sece dintr-un ceas la altul. Andronic încercă ușor, cu talpa piciorului, pînă unde se întinde umezeala, apoi se tolăni fericit pe iarbă, cu capul pe brațe. Rămase cîtăva vreme așa, fără să-i fie nici frig, nici somn, cu privirile odihnite pe cer.

Dorina se trezi de-abia cînd barca se înfundă în mîl, oprindu-se eu o zvîcnitură domoală. Începu să tremure, văzîndu-se deodată în mijlocul lacului, departe de țărm, în întunericul acela străveziu. Dar tremura mai mult de vînt și de singurătate decît de frică. O liniște ciudată i se coborî în suflet o dată cu deșteptarea hotărîtoare. Parcă se pregătea de o mare prefacere și tării necunoscute izvorau înlăuntrul ființei, vestindu-i trecerea într-un alt tărîm. Dorina sări din barcă și începu să cerceteze malurile insu-

231
lei. Trebuia să-l găsească undeva. Andronic nu minte ; vorbele lui se adevăresc întotdeauna, el trebuie «ă fie undeva, pe aproape, așteptînd-o...

Fata porni hotărîită să înconjoare insula. Nu simțea sub talpa ei goală asprimea firelor de iarbă, nici umezeai a pămîntului. Oboseala vîslirii nepricepute și îndelungi îi pierise ca prin farmec îndată ce pusese piciorul pe insulă. Ochii i se obișnuiseră demult cu întunerecul străveziu al sfîrșitului de noapte. Cînd începu să calce apăsător pe pămînt, nu mai simți nici adierea vîntului. Nu simțea decît o stranie, amețitoare și nelămurită bucurie, pe care nu în-cerea să o pătrundă ; parcă trecerea lină din vis într-o insulă aievea, copleșită de ierburi și de copaci necunoscuți, îi deschidea diatr-odată o cale nouă, dumnezeiască, pe care o putea de acum bate "cu piciorul ei de femeie. Toate lucrurile acestea pot fi aievea... Trupul ei depărtat și necunoscut se poate desfăta pe iarba udă în acest sfîrșit de noapte. Nici o durere, nici o teamă, nici o sfială, ci numai

O copleșitoare, amară bucurie a ființei ei adînci ; ca și cum s-ar fi trezit cu un alt suflet, niciodată bănuit, și într-un alt trup, mai fericit, mai dumnezeiesc...

Cu fiecare pas pe care îl făcea în jurul insulei, parcă și mai puternic creștea în tainele ființei ei tăria aceea neștiută, care îi înflorea carnea și sîngele, schimbîndu-i ră-sufferea, ritmul, mintea. *Totul* se putea întîmpla acum. Paseri de aur, măiestre, s-ar fi putut desprinde din ramurile acelea adormite și ar fi putut-o chema pe nume. Trunchiurile de copaci în orice clipă s-ar fi putut însufleți prefăcîndu-se în uriași și zmei. Pe sub pămînt umblă pitiși cu bărbi albe și lighioanele vorbesc între ele... Nimic n-ar fi speriat-o : nici o întîlnire, nici un miracol. Chiar întunerecul acela care sta să dispară în fiecă clipă, înghițit de pămînt și de ape, i se părea miraculos ; parcă o taină pkiă atunci neînțeleasă aducea de undeva lumina, și schimbarea aceasta a lumii întregi i se părea, acum, înmărmuritoare.

Prin fața ei, foarte aproape, zbură o pasere, luîndu-și drumul peste lac. Dorina o urmări cu ochi, și răsuflearea

1 se înfierbîntă o clipă. Paserea trecu lin deasupra lui Andronic; ochii fetei îl descoperiră întreg, deodată, așa cum rămăsese tolănit în iarbă, cu privirile pe cer. Grăbi pasul, îndreptîndu-se spre el. Încîntarea ființei sale creș-tea, Mă, bogată, fără hotare.

232

— Am venit, iubitele ! șopti Dorina apropiindu-se. Andronic întoarse capul și o privi zîmbind, fără să

tresară.

— Te-aștept de la miezul nopții, îi spuse el. Te-am căutat prin pădure, te-am strigat...

Dorina începu să rîdă. îl privi încă o dată în ochi, apoi privirile ei alunecară încet, fără teamă, fără sfială, de-a lungul trupului. „Ce frumos e iubitul meu”...

— Ce-ai făcut pînă acum ? o întrebă Andronic, înălțînd puțin fruntea.

— Cred că am visat, șopti Dorina, căutîndu-și un loc lingă el.

— Așa sînteți voi, vorbi tărăgănat Andronic. înțelegeți greu...

Dorina se așeză foarte aproape și rămase în capul oaselor, încercînd să-și așeze părul.

— Așadar, asta e insula, spuse ea fericită, privind împrejur.

— Nu e așa că n-are pereche de frumoasă ce e ? întrebă Andronic.

Fata clătină din cap, închizînd ochii. Un zîmbet de nefirească încîntare îi lumină fața.

— Și tu ești frumoasă, adăugă Andronic, după ce o privi adînc, silindu-se parcă să-și pătrundă tot ce era neștiut și viu în ființa ei. De ce nu zvîrli trențețe astea ?

îi arătă cu mîna cămașa. Dorina se privi mirată, ca și cum atunci ar fi înțeles că este încă pe jumătate îmbrăcată.

— Ai dreptate, uitasem ! șopti ea zîmbind.

Se ridică deodată și ieși, scuturîndu-se, din cămașă. Rămăsese acum goală, dar nici o sfială nu-i turbură ochii, nici o bătaie de sînge nu-i îmbujora obrajii. Se privi o clipă, apoi se apropie de apă. Pulpele îi erau stropite de glod, de nisip murdar. încet, pipăind parcă fundul lacului cu piciorul, fata înainta în apă pînă îi trecu de pîn-tee. Apoi șovăi și întoarse capul spre Andronic, care rămăsese pe mal, urmărind-o cu privirile și zîmbind.

— Mi-e teamă să merg mai departe, strigă ea înălțînd brațul.

Andronic se ridică brusc și intră și el în apă. Călca dur, stropind cu zgomot. Se apropie în câteva clipe de Dorina.

■— Nu știi să înoți ? o întrebă el.

233

Fata dădu din cap întristîndu-se copilărește.

— Nu e nimic, te învăț eu, o liniști Andronic. Bar nu trebuie să-ți fie frică... Ține-te de mine...

îi luă mîna și o purtă lin, pînă ce apa îi lovi sîni. Andronic își dădu drumul pe piept, iar brațul fetei ramase rezemat de spinarea lui. Dorina își lăsă capul în apă, după ce încercase să rîdă. Apa îi năvălise în gură, în urechi, în nas și toată apăsarea aceasta necunoscută o desfăta, amuțînd-o.

— Ți-e frică ? o întrebă o dată Andronic.

Dorina nu auzise. Se simțea plutind, purtată de un braț puternic, apăsată de atîtea forțe, încît se abandonase cu desăvîrșire. Nu simțea decît o dulce alunecare pe suprafața apei acesteia calde și nemărginite. Se miră aproape cînd, încercînd să-și lase picioarele jos, nu mai întîlni pămîntul sub ea. Dar mirarea i se schimbă repede într-un încîntător sentiment de libertate și forță.

— Cum te simți ? o mai întrebă o dată Andronic, fără să capete răspuns.

O aduse atunci, tot atît de lin, de sigur, la mal. Amîndoi ieșiră din apă rîzînd. Dorina îl privi în ochi și se apropie caldă de el.

— N-a fost greu, șopti ea.

— Am să te învăț să te urci și prin copaci, îi spuse Andronic. Dar trebuie să le ceri voie întîi. Sînt unii din ei bătrîni și bolnavi și îi doare... Te-azvîrlă atunci la pămînt...

— Dar tu cum îi cunoști pe cei bolnavi ? îl întrebă Dorina.

— Îi auzi cum se vaită sau îi vezi cu plîng... Săracii... Cu ei e mai greu...

Se așezară amîndoi pe un dîmb, deasupra vîlcelei. Andronic își rezemă capul de genunchii ei. Fata începu să-i niîngîie părul în neștire.

— ...Și cu florile e greu, adăugă Andronic. Ele sînt veșnic îndrăgostite... Să le vezi cum plîng î... începu să rîdă. Ridică ochii spre fața Dorinei și o privi adînc.

■— Cum te cheamă pe tine ? o întrebă.

— Dorina.

Andronic rămase câteva clipe pierdut în gînduri. Se silea parcă să-și aducă aminte unde mai auzise o dată numele acesta.

234

— Dar pe tine cum te cheamă ? întrebă șoptind Dorina, mîngîindu-i fruntea.
 Andronic zîmbi trist și iar privirile sale se pierdură în gol. Dorina îl așteptă, răbdătoare, să se întoarcă.
 — Te cheamă Sergiu, nu e așa ? stăruie.
 — Dacă vrei tu, răspunse zîmbind Andronic, privind-o în ochi, mirat.
 — Sergiu e un nume frumos, spuse Dorina. Dacă aș fi fost băiat, mi-ar fi plăcut să mă numesc Sergiu.... Ca tine, adăugă ea.
 — Nu te mai gîndi la asta, o întrerupse Andronic apucîndu-i brațul și mîngîind-o. Tu nu ești băiat, tu ești fată...
 — E rău să fii fată, vorbi Dorina.
 Andronic începu să rîdă, hohotind. îi strînse tare brațul, îi trecu mîna prin păr.
 — Dar dacă ai fi fost un biet licurici ? o întrebă el, necăjind-o.
 Tăcu deodată și îi căută iarăși ochii, parcă ar fi voit să vorbească de-a dreptul ființei ei adînci, adevărate.
 — Tu nu știi ce înseamnă să fii om, adăugă el îngîn-durat. E atît de bine...
 întinse brațele amîndouă, ca două aripi și-și dădu capul pe spate.
 — ...Să nu mori niciodată, spuse el privind cerul. Să fii'ca steaua ceea, frumoasă și nemuritoare...
 Arătă cu brațul Luceafărul de Dimineață. Dorina se cutremură.
 — De ce ți-e frică ? o întrebă mirat Andronic.
 — De moarte, șopti Dorina.
 — Sînt și acolo oameni, zîmbi Andronic. Pretutindeni sîcîc oameni...
 — Tu știi totul, nu e așa ? îl întrebă liniștită Dorina. Tot ce spui tu e adevărat...
 Andronic nu-i răspunse. Rămăsese cu privirile pierdute pe Luceafăr. începeau să se ivească zorii.
 Pieriseră toate celelalte stele și cerul se făcuse alburki.
 — Unde stai tu ? îl întrebă Dorina, ca să-l trezească.
 — Acolo, arătă Andronic pătura de la marginea lacului. Dar tu unde stai ?
 Dorina se gîndi cîteva clipe. încerca să-și aducă bine aminte, să nu spună vreun lucru nelămurit, din vis.

235

•— La București, răspunse ea corect.
 — Și ce faci acolo ?
 Andronic zîmbise întrebînd-o. Fața îi era toată lumi* nată, parcă anevoie își stăpînea rîsul.
 — Trăiesc, răspunse Dorina încurcată.
 Andronic începu să rîdă, zguduit de o bucurie sălbatecă. Se ridică și cuprinse fata în brațe. Părea că poartă o ramură, într-atît de ușoară îi era povara*
 Continua să rîdă, înălțînd trupul fetei pe brațe, ridi-cîndu-l cît mai sus, ca și cum ar fi voit să-l arate cerului, pădurii, luminii care începea să izvorască din toate părțile. Dorina se lipi de pieptul lui.
 Andronic o mai săltă de cîteva ori în brațe, apoi începu să alerge cu ea spre inima insulei. Sărea peste măcăcini, peste gropi, într-o goană smintită, călcînd pe deasupra crengilor uscate, lo-vindu-se de buruieni înalte și scortoase, biruind tufele cu ghimpi, scămoase, aromitoare.
 Dorina închise ochii, speriată și fericită. Simțea cîteodată o zgîrietură fierbinte pe trup, dar nici o durere nu se putea asemăna cu răsuflarea nouă, delirantă pe care o cunoștea acum viața ei. Auzea sîngele lui Andronic zvîcnind în piept, bătăile acelea de inimă tari, asurzitoare. Căldura trupului era nefirească, îmbătătoare. De la o vreme, nu mai simți nimic, decît o plutire pe aripile vîn-tului, în gol. Aproape că-și pierdu amintirea ; nu cuteza să deschidă ochii, să privească unde se află...
 Cînd se trezi de-a binelea, era întinsă pe plaja din cealaltă parte a insulei. Se zărea barca cu care venise, rămasă cu vîrfurile înțepenit în mii. Andronic, lingă ea, o privea cu ochii sticlind, îmbujorat.
 Broboane mari, limpezi de sudoare i se scurgeau pe trup. Pieptul i se bătea puternic. Părul îi alunecase pe frunte, umed.
 — Se face ziuă, îi spuse el îndată ce fata deschise ochii.
 — ...Ce obosită sînt, șopti Dorina. Cum ai avut atîta putere ?...
 — Haide să vedem cum răsare soarele, îi spuse Andronic, uitînd să-i răspundă.
 O ajută să se ridice și o luă de mînă. Fata călca leneșă lingă el fără să mai simtă pămîntul. Buclele îi atîrnau, despletite de goană, pe umeri. Un braț îi era însîngerat.
 — Să ne suim pe colină, vorbi Andronic.

236

Aproape o purtă -în brațe pînă sus, deși nu era decît o scurtă ridicătură de pămînt. Îi găsi un loc bun de așezat, și o culcă încet, cu multă băgare de seamă.

— Mie mi-e somn, iubitele, șopti Dorina, privindu-l și rugîndu-l din ochi.

— Să vedem întîi cum răsare soarele...

Se așeză și el lîngă fată și îi mîngîie părul zîmbind.

— Ce frumoasă ești cînd ți-e somn, adăugă Andronic.

— Tu mă faci frumoasă, vorbi Dorina simplu. Cînd m-ai ales tu, nu eram așa...

— Erai urîță atunci, zîmbi Andronic.

Tăcu, îngîndurat, cu ochii ațintiți spre răsărit. Cerul fusese sîngeriu acolo, și apoi păli, așteptînd.

— Tu ai fost vreodată în soare ? întrebă Dorina somnoroasă.

— Nu, pînă acolo e greu, răspunse Andronic fără să se întoarcă.

Dorina închise fericită ochii. Își așezase capul pe un braț, iar cu celălalt înlănțuise mijlocul lui Andronic.

— Să nu adormi, îi șopti el. E păcat...

— Mai e mult ? întrebă și mai ostenită Dorina.

— Pentru cine îl iubește nu e niciodată mult, spuse Andronic.

Dorina își mușcă buzele, hotărîtă, și deschise ochii. I se păru că totul s-a schimbat în jurul ei. Arborii erau trandafirii, ierburile sclipeau, lacul era ca o oglindă de aur.

■— Acuma... șopti înflăcărat Andronic.

Parcă mii de paseri începuseră să ciripească deodată. Dorina amuți. De unde veneau sunetele acestea fermecate, nemaiauzite, țipetele acestea înalte din văzduh, șoaptele acestea dulci și neînțelese din iarbă, dintre tufișuri ? Au început oare, deodată, cu toate, sau nu le auzise decît foarte turbure pînă acum ?...

— Privește !...

Andronic se ridicase în genunchi, mirat, fericit, și rămase așa cîteva clipe. Ochiul de sînge al soarelui se deschidea foarte aproape de ei, pe deasupra cîmpiei. Dorina îl privea buimăcită, ca și cînd acum ar fi văzut pentru în-tîia oară răsăritul soarelui. I se lumină deodată un înțeles adînc, simplu, pe care îl purtase atîta vreme fără să-l cerceteze. I se păru că se trezește într-o altă viață, și bucuria era atît de mare, încît ochii i se împăinjeniră și pleoapele căzură grele de somn.

237

Cînd Andronic își luă ochii de pe soare, o găsi alături de el, dormind, cu fața luminată de un zîmbet copilăresc. Tînărul îi puse niîna în păr și o mîngîie, încercînd s-o trezească. Dorina de-abia deschise ochii.

— Lasă-mă, iubitele ! șopti ea.

I se păru că fața lui Andronic e cu desăvîrșire schimbată. Un om abătut, îngîndurat, trist.

Dar nu mai avu putere să se mire și adormi din nou, fericită, cu mina încleștată pe brațul lui.

— Și mie mi-e somn, îi șopti el, apropiindu-și fața. N-o să ne mai vedem pînă după apusul soarelui... Și atunci, cine știe...

O privi cum doarme lîngă el, goală și vie, neînchipuit de frumoasă în neștiuta ei sinceritate.

Apoi, ca și cum ar fi vrut să alunge o vrajă, Andronic suflă deasupra frunții fetei, zîmbi prelung și se culcă alături, cu obrazul odihnit pe sinul ei.

Soarele aluneca blînd, fierbinte. Începuseră să roiască albinele și fluturii colorați de dimineață pluteau stingheri în văzduh. Un cuc se auzea la răstimpuri pe deasupra apelor, venit tocmai din pădure.

Cînd barca ajunse țărnul insulei, d-l Solomon cu Vla-dimir și cu Manuilă săriră grăbiți, împleticindu-se în mîi. Toți aveau fețele palide de nesomn și grijă. Vladimir începu să strige :

— Dorina !...

Dar n-au avut mult de căutat. Inaintînd pe mal, turburați, temîndu-se unul de altul să-și mărturisească gîin-durile, zăriră deodată pe cei doi tineri, dormind goi, strînși unul într-altul. Vladimir roși și-și mușcă buzele. Manuilă rămase un pas în urmă. Singur d-l Solomon avu curajul să înainteze, tremurînd.

Cînd se apropie de Dorina, își dădu seama că fata doarme adînc, cu amîndouă brațele adunate spre mijlocul robust al lui Andronic.

[1937]

SUMAR

Cuvînt înainte/5

DOMNIȘOARA CHRISTINA /li ȘARPELE /147

Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar : 27.V.1991. Apărut 1991

Coli de tipar : 15

Comanda nr. 10 135

Regia Autonomă a Imprimeriilor

Imprimeria „CORESI” București

ROMÂNIA

\